

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

A STUDY FOR TOURISM DEVELOPMENT PLANNING OF UBONRATCHATHANI.

หนังสืออ้างอิง
ห้ามนำออกนอกห้องสมุด

นางสาวนันทนา อนันต์ไทร
MISS NANTANA ANANTATAI

เลขหมู่
เลขทะเบียน 20774
วัน, เดือน, ปี 21 ส.ย. 2537

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2537

ISBN 974-621-087-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A STUDY FOR TOURISM DEVELOPMENT PLANNING OF UBONRATCHATHANI

MISS NANTANA ANANTATAI

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING
IN URBAN AND ENVIRONMENT PLANNING
GRADUATE SCHOOL**

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

1994

ISBN 974-621-087-4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดอุบลราชธานี

นักศึกษา

นางสาวนันทนา อนันต์ไทย

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

นายนิติชาญ ปลื้มอารมย์

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

นายชำนาญ เจริญรุ่งเรือง

ระดับการศึกษา

การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

ภาควิชา

การวางแผนภาคและเมือง

พ.ศ.

2537

บทคัดย่อ

ในการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงลักษณะทั่วไปทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมไปถึงการศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยว และสภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่มีผลต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อที่จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดแนวทางที่จะนำไปพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดต่อไป

และจากการที่ได้ศึกษาข้อมูล ตั้งแต่ปี 2529-2534 พบว่าสภาพโดยทั่วไปนั้นเอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว กล่าวคือ ทั้งสภาพภูมิประเทศ วัฒนธรรม และประเพณีที่เก่าแก่ ตลอดจนความพร้อมของการให้บริการทางด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ จึงส่งผลให้ตลาดการท่องเที่ยวขยายตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวจะมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.34 และมีระยะเวลาในการพักค้างคืนประมาณ 2 วัน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นิยมเข้ามาท่องเที่ยวจะเป็นชาวอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 38.09 และใช้เวลาพักค้างคืนมากกว่า 4 วันขึ้นไป ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
แห่ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประเภทประวัติศาสตร์และโบราณ-
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีเหตุเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาน และประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ จะกระจายอยู่ในอำเภอเมือง, อำเภอวารินชำราบ, อำเภอพิบูลมังสาหาร และ อำเภอโขงเจียมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอเมืองนั้น จะมีจุดเด่นในด้าน ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน รวมทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมของ ท้องถิ่น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนี้ยังมีศักยภาพในการพัฒนาอยู่ในเกณฑ์สูง ด้วย ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอวารินชำราบและอำเภอพิบูลมังสาหาร จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นทั้งในด้านธรรมชาติ ในด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน รวมทั้งในด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมของคนในท้องถิ่น ถึงแม้ว่าความ พร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวจะอยู่ในเกณฑ์สูง แต่เมื่อเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอเมืองแล้วพบว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในอำเภอ โขงเจียม จะมีจุดเด่นในด้านธรรมชาติมาก ทั้งนี้เพราะมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม และยังมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์อีกด้วย ซึ่งก็นับได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอนี้มี ศักยภาพในการพัฒนาอยู่ในเกณฑ์สูงเช่นเดียวกับอำเภออื่น ๆ

ในด้านปัญหาหรืออุปสรรคที่มีต่อการท่องเที่ยวนั้นพบว่าจะเป็นปัญหาในด้านการขาดการอนุรักษ์และปรับปรุง แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ความไม่พร้อมในด้าน โครงสร้างพื้นฐานที่จะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ที่จะชักจูงให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่ยังไม่ชัดเจน และจริงจังเท่าที่ ควร มีผลส่งผลให้การขยายตัวในการท่องเที่ยวไม่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว ชาวไทยและจากผลสรุปนี้เองทำให้สามารถเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยในด้านแหล่งท่องเที่ยวสนับสนุนให้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการ พัฒนาสูงก่อนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ในด้านประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรม การท่องเที่ยวโดยการให้มุ่งเน้นรสนิยมของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก โดยเฉพาะกลุ่ม นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน รวมไปถึงด้าน วัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมในท้องถิ่นให้มากขึ้น โดยให้ด้านธรรมชาติเป็น แหล่งท่องเที่ยวรองและในนี้ยังได้เสนอแนะเส้นทางการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบล-ราชธานีที่มีทั้งการท่องเที่ยวแบบวันหยุดสุดสัปดาห์ คือ จะใช้เวลา 1 วัน, 1 คืน 2 วัน และแบบฤดูกาล หรือเทศกาล คือ จะใช้เวลา 2 คืน 3 วัน ซึ่งจะต้องคำนึงถึง ไร่นิยมของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก ลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title : A study for Tourism Development.
Planning of Ubonratchathani

Student : Miss Nantana Anantatai

Thesis Adviser : Mr. Nitichan Plamareom

Thesis Co-Adviser : Mr. Chamnarn Charoenroongruang

Level of Study : Master of urban and regional planning
in urban and environmental planning

Department : Architecture King Monkut's Institute
of Technology Ladkrabang

Year : 1994

ABSTRACT

This study for planning and development the tourism of Ubonratchathani Province has several purposes of studying regarding to the generality of physics, economics, society and culture, including the Tourism Resources, Tourism Market and problem or obstuction affecting to the Tourism of Ubonratchathani Province as for the basic information to prescribe a tendency to develop the Tourism of Ubonratchathani Province in the future.

And under the information having been studied during 1986 - 1991, it was found that the general condition were in favour to the Tourism, provided that topography, culture and ancient treaditions together with completion of public facility and public works services causeing expansion of Tourism Market, furthermore, found that there were Thai

tourist coming to travel in Ubonratchathani Province more than Foreign tourism. 49.34 percent of the Tourists were Thais and from Northeastern and had periods to stay there for approximately 2 nights but for Foreign Tourisms who liked to travel there, 38.09 percent were Bristist and stayed for over 4 nights. For Tourism Resources of Ubonratchathani Province, there are 33 places which are natural, historical Tourism Resource, ancient place and art and cultural Tourism Resources, tradition and activities. Most of Tourism Resources spread in Amphur Muang, Amphur Warin Chamrap, Ampur Phibun Mangsahan and Amphur Khong Chiam. For Tourism source located in Amphur Muang shall have a prominent point in historic and ancient place including local art and culture, tradition and activities which this Tourism soure located in Amphur Muang also have high rate of development potential. Tourism sources located in Amphur Warin Chamrap and Amphur Phibun Mangsahan shall be the Tourism source haveing prominent point in nature, historical and ancient place, including art and culture, tradition and activites of local people. Eventhough, the readiness to serve Tourists is in ligh rate but, in comparison with the Tourism sources in Amphur Muang, it is found that the rate is lower. Tourism sources located in Amphur Khong Chiam highly have prominent point in nature because of haveing beautiful condition and having in historical value which they are deemed that tourism sources in this Amphur

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวชนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
have potential rate of development as high as other Amphur.
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Regarding problem or obstruction to the Tourism, it is found that they are the problem regarding lack of conservation and modification of Tourism sources, lack of infrastructure to the Tourism source, including advertizing, public relation to persuade other Tourists to travel into which are not so clear and active causing the expansion of tourists being not high. Particularly, for Foreign Tourists, it has minor promotion when comparing with Thai Tourists and by this summary, it may cause a recommendation showing a tendency of developing of Tourism by these Tourism sources by supporting development of Tourism sourcer which has high potential in first step. Furthermore, in case of advertizing and supporting of activites of Tourism by pointing out to the tastes of Tourists in principle, highy specifying Tourists interested in Historical, ancient place including local culture and tradition and activities and, then, the nature tourism sources, and, with this regard, recommending the tourists rove of Ubonratchathani Province which should have Tourism such as holiday trip which it shall spend 1, day, 2 days and 1 night and season or festival trip which it shall spend 3 days and 2 nights, accordingly, it shall be under the tastes of Tourists in principle.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.นิติชาญ ปลื้มอารมย์ และคุณชานาญ เจริญรุ่งเรือง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่คอยให้คำแนะนำ ปรึกษา ปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องในการศึกษาจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ ประสาทความรู้แก่ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด ตั้งแต่ทำการศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท

ขอขอบคุณ คุณอุบล บุญศรี ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลและน้อง ๆ บัณฑิตศึกษาทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกในด้านการติดต่อประสานงาน อันส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

สุดท้ายนี้ ขอระลึกถึงคุณ บิดา มารดา พี่ ๆ และน้อง ตลอดจนบุคคลที่เป็นที่รัก ที่ได้ให้ความสำคัญของการศึกษา สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ขอขอบคุณประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ ให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งที่ได้กล่าวนาม และมีได้กล่าวนาม มา ณ ที่นี้ด้วย

นันทนา อนันต์ไทย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	VI
สารบัญ.....	VII
สารบัญตาราง.....	XII
สารบัญแผนที่.....	XVI
สารบัญแผนภูมิ.....	XVII
 บทที่ 1 บทนำ.....	 1
1.1 ความเป็นมาของการศึกษา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา.....	3
1.4 วิธีการศึกษา.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.6 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น.....	6
 บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	 8
2.1 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	8
2.2 แนวความคิดและทฤษฎี.....	10
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
 บทที่ 3 สภาพทั่วไปและโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว ของจังหวัดอุบลราชธานี.....	 18
3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี.....	18
3.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัด.....	18
3.1.2 ที่ตั้งและเขตการปกครอง.....	18

	หน้า
3.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ.....	24
3.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ.....	21
3.1.5 ทรัพยากรธรรมชาติ.....	21
3.1.6 แหล่งน้ำธรรมชาติ.....	24
3.1.7 ลักษณะทางประชากร.....	26
3.1.8 ลักษณะทางเศรษฐกิจ.....	30
3.1.9 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม.....	37
3.2 โครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี	
3.2.1 การคมนาคมขนส่ง.....	38
3.2.2 การบริการไฟฟ้า.....	38
3.2.3 การบริการประปา.....	51
3.2.4 การบริการสื่อสาร.....	53
บทที่ 4 ตลาดการท่องเที่ยว.....	56
4.1 บทบาทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อประเทศไทย..	56
4.2 ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย.....	59
4.2.1 จำนวนและแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว.....	59
4.2.2 ฤดูกาลในการท่องเที่ยว.....	74
4.2.3 จำนวนวันพักเฉลี่ยและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	74
4.3 การท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี.....	79
4.3.1 จำนวนนักท่องเที่ยว.....	79
4.3.2 เพศและอายุของนักท่องเที่ยว.....	81
4.3.3 รายได้และอาชีพ.....	81
4.3.4 แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว.....	84
4.3.5 พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว.....	86
4.3.6 ระยะเวลาพักค้างคืนและสถานที่พักของ	90

	หน้า
4.3.7 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว.....	90
4.3.8 ความนิยมของนักท่องเที่ยว.....	93
4.3.9 จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี ในอนาคต.....	94
4.3.10 การคาดประมาณจำนวนห้องพักในอนาคต...	97
บทที่ 5 ทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	102
5.1 แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี.....	103
5.1.1 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง.....	103
5.2.1 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอวารินชำราบ	114
5.1.3 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร	115
5.1.4 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอโขงเจียม...	118
5.1.5 วัดพระเหลาเทพนิมิต.....	122
5.1.6 สำนักสงฆ์ภูหล่น.....	123
5.1.7 อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย.....	124
5.1.8 น้ำตกบักเตวหรือน้ำตกห้วยหลวง.....	124
5.2 สถานที่พักผ่อน.....	125
5.3 สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการนักท่องเที่ยว...	125
5.4 ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง.....	129
5.5 การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว.....	129
5.5.1 หลักเกณฑ์การพิจารณา.....	134
5.5.2 การให้คะแนนความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว.	135
5.5.3 การให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร.....	138
5.5.4 การจำแนกกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับความสำคัญ.....	142

หน้า	
บทที่ 6	สรุปและข้อเสนอแนะ..... 155
6.1	สรุปสภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี..... 155
6.2	ข้อได้เปรียบด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี..... 157
6.2.1	ลักษณะการเดินทาง..... 157
6.2.2	ความหลากหลายประเภทของแหล่งท่องเที่ยว..... 157
6.2.3	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้น..... 158
6.3	โครงการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด..... 158
6.4	ปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยว..... 161
6.4.1	ปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยว..... 161
6.4.2	ปัญหาด้านตลาดการท่องเที่ยว..... 162
6.4.3	ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน..... 162
6.4.4	ปัญหาด้านสินค้าที่ระลึก..... 163
6.4.5	ปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ ในเรื่องการท่องเที่ยว..... 163
6.5	แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี..... 163
6.5.1	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติ... 163
6.5.2	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานี..... 168
6.6	ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว..... 172
6.6.1	กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง และเขตอำเภอวารินชำราบ..... 172
6.6.2	กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใน เขตอำเภอยุบลมิ่งมิตร..... 179
6.6.3	กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใน เขตอำเภอโขงเจียม..... 180

6.7 ข้อเสนอแนะเส้นทางการท่องเที่ยวจังหวัดอบลราชธานี 181

6.7.1 เส้นทางทางท้องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ... 182

6.7.1 เส้นทางกาารท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ.. 182

	หน้า
6.7.2 เส้นทางการเดินทางแบบวันหยุดสุดสัปดาห์...	186
6.7.3 เส้นทางการเดินทางแบบฤดูกาลหรือเทศกาล.	189
6.8 แนวทางในการพัฒนาที่พักในอนาคต.....	192
6.9 แนวทางในการพัฒนาร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง.....	192
บรรณานุกรม	194
ภาคผนวก	197

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดอุบลราชธานี	19
ตารางที่ 3.2	แสดงสถิติน้ำฝน อุณหภูมิ ของสถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดอุบลราชธานี (ปี พ.ศ. 2494- 2535).....	22
ตารางที่ 3.3	แสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรและ ความหนาแน่นประชากรจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2528 - 2533.....	27
ตารางที่ 3.4	แสดงจำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลงประชากร ของจังหวัดอุบลราชธานีระหว่างปีพ.ศ. 2528-2533	29
ตารางที่ 3.5	แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดอุบลราชธานี เปรียบเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2532 (ราคาคงที่ปี 2515)	31
ตารางที่ 3.6	แสดงพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดอุบลราชธานี ในฤดูการผลิตปี พ.ศ. 2531/2532.....	34
ตารางที่ 3.7	แสดงปริมาณสัตว์เลี้ยงที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงมากที่สุด ปี พ.ศ. 2532.....	34
ตารางที่ 3.8	แสดงรายได้เฉลี่ยต่อคนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เปรียบเทียบกับจังหวัดอุบลราชธานี ช่วงปีพ.ศ. 2528-2532 (ราคาตลาด).....	36
ตารางที่ 3.9	แสดงตารางการเดินรถไฟจากกรุงเทพมหานคร- อุบลราชธานี (เที่ยวขึ้น-เที่ยวลง).....	40
ตารางที่ 3.10	แสดงตารางเดินรถธรรมดา(มาตรฐาน 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ(สายอุบลราชธานี-กรุงเทพฯ)	42
ตารางที่ 3.11	แสดงตารางเดินรถปรับอากาศชั้น 1 (มาตรฐาน 1) และ วี.ไอ.พี เดินทางระหว่างกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี	43

ตารางที่ 3.12	แสดงตารางการเดินทางโดยสารประจำทางระหว่าง อำเภอกับอำเภอของจังหวัดอุบลราชธานี.....	45
ตารางที่ 3.13	แสดงตารางการเดินทางเส้นทางระหว่าง อำเภอเมือง-อำเภวารินชำราบ.....	48
ตารางที่ 3.14	แสดงตารางการกำหนดเวลาและอัตราค่าโดยสาร การเดินทางอากาศเส้นทางกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี	50
ตารางที่ 3.15	แสดงการบริการน้ำประปาในจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2534.....	53
ตารางที่ 3.16	แสดงจำนวนเลขหมายโทรศัพท์แบ่งตามชุมสายและ... แบ่งตามประเภทผู้ใช้ของจังหวัดอุบลราชธานีปี 2534	55
ตารางที่ 4.1	แสดงการเปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยว กับสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย พ.ศ. 2529 - 2534.....	58
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา ในประเทศไทยและรายได้จากการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 - 2534.....	60
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยว ยังต่างประเทศในปี พ.ศ. 2525 - 2534.....	61
ตารางที่ 4.4	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยว ของประเทศไทยต่าง ๆ ในเอเชีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 - 2534.....	63
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา ในประเทศไทย แยกตามประเทศ.....	64
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา ในประเทศไทย แยกตามสัญชาติ.....	69
ตารางที่ 4.7	แสดงการเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวจาก	

ตารางที่ 4.8	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่แยกตามรายเดือน ปี พ.ศ. 2529 - 2534.....	76
ตารางที่ 4.9	แสดงจำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่เข้ามา ในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2527 - 2534.....	77
ตารางที่ 4.10	แสดงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อคนต่อวันที่เข้ามา ในประเทศไทยปี พ.ศ. 2527 - 2534.....	78
ตารางที่ 4.11	แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใน จังหวัดอุบลราชธานีปี พ.ศ. 2529 - 2534.....	80
ตารางที่ 4.12	แสดงเพศของนักท่องเที่ยว.....	81
ตารางที่ 4.13	แสดงอายุของนักท่องเที่ยว.....	82
ตารางที่ 4.14	แสดงรายได้และอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	83
ตารางที่ 4.15	แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.....	84
ตารางที่ 4.16	แสดงแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	85
ตารางที่ 4.17	แสดงแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไทย	86
ตารางที่ 4.18	แสดงลักษณะการเดินทาง พาหนะในการเดินทาง และจุดประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว.....	88
ตารางที่ 4.19	แสดงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาในจังหวัดอุบลราชธานี.....	89
ตารางที่ 4.20	แสดงระยะเวลาพักและสถานที่พักของนักท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานี.....	91
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (เฉลี่ยต่อคนต่อวัน)	92
ตารางที่ 4.22	แสดงแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว	93
ตารางที่ 4.23	แสดงการคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวของ จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2535 - 2544.....	95
ตารางที่ 4.24	แสดงตัวเลขอัตราการเข้าพัก, วันพักเฉลี่ย, คนพักต่อห้อง.....	98

		หน้า
ตารางที่ 5.1	แสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของโรงแรม ในจังหวัดอุบลราชธานี.....	126
ตารางที่ 5.2	แสดงจำนวนร้านอาหารและแหล่งบันเทิง ของจังหวัดอุบลราชธานี.....	130
ตารางที่ 5.3	แสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของธุรกิจนาเที่ยว.....	131
ตารางที่ 5.4	แสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของร้านที่จำหน่ายของที่ระลึก	132
ตารางที่ 5.5	แสดงค่าคะแนนความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว ของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี...	139
ตารางที่ 5.6	แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้ด้านการท่องเที่ยว	143
ตารางที่ 5.7	แสดงค่าน้ำหนักของแต่ละตัวแปรสำคัญตามความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ.....	144
ตารางที่ 5.8	แสดงคะแนนที่ถ่วงน้ำหนักแล้วซึ่งแสดงให้เห็นถึงระดับ ความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี	145
ตารางที่ 6.1	สรุปแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มอำเภอ	176

สารบัญแผนที่

	หน้า
แผนที่ 3.1	แสดงการแบ่งเขตการปกครองระดับอำเภอ
	จังหวัดอุบลราชธานี..... 20
แผนที่ 3.2	แสดงสภาพภูมิประเทศ..... 23
แผนที่ 3.3	แสดงระบบคมนาคมขนส่ง..... 39
แผนที่ 5.1	แสดงสถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ..... 104
แผนที่ 5.1.1	แสดงสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง
	จังหวัดอุบลราชธานี..... 105
แผนที่ 5.2	แสดงการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว
	ที่ประเมินแล้ว..... 150
แผนที่ 5.2.1	แสดงการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว
	ที่ประเมินแล้วในเขตอำเภอเมือง..... 151
แผนที่ 6.1	แสดงแนวทางการจัดแบ่งแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนา
	ในจังหวัดอุบลราชธานี..... 173
แผนที่ 6.1.1	แสดงแนวทางการจัดแบ่งแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนา
	ในเขตอำเภอเมือง..... 174

สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่ 1.1	แสดงขั้นตอนการวิจัยการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี	7
แผนภูมิที่ 2.1	แสดงขอบเขตการวางแผนการท่องเที่ยว.....	17
แผนภูมิที่ 4.1	แสดงการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต เมื่อใช้อัตราการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน.....	96
แผนภูมิที่ 5.1	แสดงกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามคะแนนความสำคัญ.....	149
แผนภูมิที่ 6.1	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ (A)	183
แผนภูมิที่ 6.1	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวแบบไปเช้า-เย็นกลับ (B)	185
แผนภูมิที่ 6.2	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวแบบวันหยุดสุดสัปดาห์....	188
แผนภูมิที่ 6.3	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวแบบฤดูกาลหรือเทศกาล..	191

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของการศึกษา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นับว่าเป็นสาขาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ เพราะสามารถทำรายได้มาสู่ประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย จากสถิติในปี 2529 สามารถทำรายได้มาสู่ประเทศจำนวน 37,321 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นถึง 100,004 ล้านบาทในปี 2534 (จากตารางที่ 4.1) รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว เพราะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนอกจากจะสามารถทำรายได้สูงแล้วยังก่อให้เกิดการสร้างงานในประเทศ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของนักท่องเที่ยวกับความสามารถในการสร้างงานต่อคนในประเทศ จะพบว่าในส่วนของนักท่องเที่ยวต่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนเท่ากับ 9:1 สำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศมีสัดส่วน 73:1 ดังนั้นจึงได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยให้มีการดำเนินการส่งเสริมและชักจูงให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวต่างประเทศ และชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และให้มีการฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถานและสถาปัตยกรรม รวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรม โดยเฉพาะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ได้เน้นการกระจายบริการทางด้านการท่องเที่ยวให้กระจายเข้าสู่ทุกภาคได้แก่ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะกระจายรายได้และแหล่งจ้างงาน นอกจากนี้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ยังได้พิจารณาจากศักยภาพของจังหวัดต่าง ๆ ในแต่ละภาคว่ามีความเหมาะสมที่จะเป็นสถานที่ท่องเที่ยว การกำหนดเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวในแต่ละภาคนั้นได้กำหนดให้มีเมืองหลักหลักดังนี้

ภาคเหนือ	กำหนดให้เชียงใหม่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
ภาคใต้	กำหนดให้สงขลา - หาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว

ภาคใต้ตอนบน	กำหนดให้ภูเก็ต เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
-------------	---

ภาคตะวันออก	กำหนดให้ชลบุรีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
-------------	--

ภาคตะวันตก	กำหนดให้กาญจนบุรีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
ภาคตะวันออก	กำหนดให้อุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
เฉียงเหนือตอนล่าง	
ภาคตะวันออก	กำหนดให้นครราชสีมาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว
เฉียงเหนือ	

ตามที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ได้กำหนดให้อุบลราชธานีเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ในช่วงแรก ๆ การท่องเที่ยวของภาคตะวันออกเฉียงเหนือนั้นมิได้รับความนิยมนักนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการลงทุนสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งเอกชนและภาครัฐ ทำให้สภาวะการท่องเที่ยวในสมัยนั้นไม่เจริญเติบโตเท่าใดนัก ต่อมารัฐได้มีนโยบายส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทำให้มีนักลงทุนจากภาคเอกชนมาร่วมลงทุนในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นด้วยจึงเป็นผลทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งจะพิจารณาจากจำนวนห้องพักโรงแรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือปี 2523 จำนวน 6,834 เป็น 13,898 ในปี 2532 และในส่วนของจังหวัดอุบลราชธานีการท่องเที่ยวได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เช่นกัน ในปี 2534 มีผู้มาเยือนถึง 727,025 เพิ่มขึ้นจากปี 2530 คิดเป็นร้อยละ 24.02

การที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจแก่จังหวัดอุบลราชธานี เพราะจังหวัดอุบลฯ มีทรัพยากรทางธรรมชาติสวยงาม โบราณสถาน สถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรมพื้นบ้านประกอบกับจังหวัดอุบลราชธานียังมีความเด่นทางด้านงานประเพณี โดยเฉพาะงานแห่เทียนพรรษาที่สร้างความประทับใจให้นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก นอกจากจะมีทรัพยากรท่องเที่ยวเหล่านี้แล้วจังหวัดอุบลราชธานี ยังมีโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

อีกด้วย

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การที่อุบลราชธานีได้มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวในระดับประเทศและระดับภาคดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเน้นการพัฒนาตามศักยภาพที่มีอยู่เพื่อรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด อันจะส่งผลต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และเป็นการศึกษาเพื่อการวางแผนป้องกันผลกระทบอันอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาจังหวัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.2.1 ศึกษาสภาพทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนทรัพยากรการท่องเที่ยวของจังหวัด

1.2.2 ศึกษาถึงลักษณะการท่องเที่ยวของจังหวัดในอดีตและปัจจุบัน

1.2.3 ศึกษาถึงความพร้อมของเมือง ในการรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยพิจารณาจากสาธารณูปโภค สาธารณูปการ สิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น จำนวนโรงแรมห้องพัก ร้านอาหาร ไฟฟ้า ประปา ถนน เป็นต้น

1.2.4 คาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ได้ทำการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีโดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภออำนาจเจริญ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร อำเภอโขงเจียม อำเภวารินชำราบ และอำเภออื่น ๆ ซึ่งได้แก่อำเภอนาจะหลวย อำเภอศรีเมืองใหม่ อำเภอพนา ซึ่งทั้ง 3 อำเภอนี้ จะทำการศึกษาเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่ได้มีการประชาสัมพันธ์จากการท่องเที่ยวสาขาจังหวัดอุบลราชธานีเท่านั้น เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้จะมีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.4 วิธีการศึกษา

ในการศึกษาเพื่อวางแผนการพัฒนา การท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ข้อมูลที่จำเป็นต่อการวางแผนนั้นแบ่งได้ออกเป็น 4 หมวดคือ

1. สภาพทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี
2. ทรัพยากรการท่องเที่ยว
3. ตลาดการท่องเที่ยว
4. ความพร้อมด้านการท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

ข้อมูล 4 หมวดนี้สามารถแบ่งขั้นตอนออกได้เป็น 2 ส่วนดังนี้

1.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิ ซึ่งจะได้จากการศึกษาค้นคว้าจากแนวความคิดของนักวิชาการ รายงานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ซึ่งการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ นี้จะอยู่ในส่วนของการศึกษาสภาพทั่วไป เศรษฐกิจ และสังคม โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ทรัพยากรการท่องเที่ยว และ ตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

1.4.2 การรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ ซึ่งจะได้จากการสำรวจภาคสนาม และการออกแบบสอบถาม สำหรับการออกแบบสอบถามนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว และแบบสอบถามสำหรับนักวิชาการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นแบบสอบถามที่มีไว้สำหรับสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี แบ่งออกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 152 ชุด นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 21 ชุด รวมทั้งหมด 173 ชุด ซึ่งแบบสอบถามนี้ จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างของนักท่องเที่ยว ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพทั่วไปของจังหวัด รวมไปถึงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ทำการศึกษา (ภาคผนวก)

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามสำหรับนักวิชาการ เพื่อหาค่าน้ำหนักสำหรับตัวชี้วัด ในที่นี้จะ เป็นนักวิชาการจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นักวิชาการจากสำนักงานเมือง ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามสำหรับนักวิชาการนี้จะเกี่ยวกับการให้ค่าของการจัดลำดับความสำคัญของตัวแปรที่ใช้เป็นตัวชี้วัดพื้นที่ ที่เหมาะแก่การจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว จำนวนของแบบสอบถามมี 10 ชุด สำหรับแบบสอบถามการประเมินแหล่งท่องเที่ยวในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในที่นี้จะ เป็นเจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวประจำจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวน 6 ชุด เนื้อหาจะเกี่ยวข้องกับ การให้คะแนนค่าความสำคัญโดยมีตัวแปร ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่ใช้ในการศึกษา (ภาคผนวก)

1.4.3 ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการดังนี้

(1) ใช้การบรรยายเป็นหลักคือทั้งในด้านสภาพทั่วไป เศรษฐกิจ และสังคม ระบบสาธารณูปการ สาธารณูปโภค - โครงสร้างพื้นฐานของการท่องเที่ยว (บทที่ 3)

(2) ในการวิเคราะห์ตลาดการท่องเที่ยว นั้น จะใช้ทั้งวิธีการบรรยายและใช้วิธีการสร้างแบบสอบถาม ที่ได้ทำการสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว นอกจากนี้ในส่วนของการคาดประมาณนักท่องเที่ยวในอนาคต จะใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์ (MATHEMATICAL METHOD) เข้ามาช่วย (บทที่ 4)

(3) ในการวิเคราะห์ทรัพยากรการท่องเที่ยว นั้น จะใช้วิธีการบรรยายในส่วนที่เป็นสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว สำหรับในส่วนการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว นั้นจะใช้แบบสอบถามของนักวิชาการ และ แบบสอบถามของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ซึ่งการสร้างแบบสอบถามได้จากวิธีการ DELPHI METHOD) รวมทั้งแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวมาช่วยในการวิเคราะห์ (บทที่ 5)

1.4.4 ในการประมวลผลนั้นจะใช้โปรแกรม SPSS/PC+ และการหาค่าเฉลี่ยให้ออกมาในรูปของตัวเลข อัตราร้อยละ

จากกระบวนการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้สามารถสร้าง

เป็นแผนภูมิได้ดังในแผนภูมิที่ 1.1

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เป็นแนวทางในการวางแผน/กำหนดนโยบายของการท่องเที่ยว-จังหวัดอุบลราชธานี สำหรับรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.5.2 เพื่อให้จังหวัด/ท้องถิ่น ได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.5.3 เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ และอนุรักษ์งานศิลปวัฒนธรรมประเพณี หัตถกรรมของท้องถิ่นอันจะส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมจังหวัด

1.6 ข้อจำกัดในการศึกษา

1.6.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ การออกสำรวจเพื่อทราบถึงสภาพทั่วไปของบริเวณที่ศึกษา ซึ่งอาจมีข้อจำกัดในด้านเวลาและงบประมาณ อันจะทำให้ข้อมูลภาคสนามไม่ครอบคลุมรายละเอียดต่าง ๆ ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ประกอบกับได้มีการออกแบบสอบถามไปด้วยนั้นอาจจะได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อน เนื่องจากเหตุผลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์หรือผู้ตอบ

1.6.2 ข้อมูลทุติยภูมิ อาจมีความคลาดเคลื่อนของการบันทึกค่าสถิติตัวเลขของหน่วยราชการซึ่งในแต่ละแห่งมักไม่ตรงกัน เวลานำไปใช้อาจจำเป็นต้องปรับตัวเลขและยึดเอาหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นหลัก จึงอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงไปบ้างไม่มากนักยอ ดังนั้นผลที่ตามมาอาจจะได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นตอนการวิจัยการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

รวบรวมข้อมูล

สภาพทั่วไป	โครงสร้างพื้นฐาน	ทรัพยากรการท่องเที่ยว	ตลาดการท่องเที่ยว
- ที่ตั้ง	- คมนาคม	- ประเภทธรรมชาติ	- จำนวน
- เศรษฐกิจ	- สิ่งอำนวยความสะดวก	- ประเภทประวัติศาสตร์	- นักท่องเที่ยว
- สังคมและวัฒนธรรม		- ประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณี	- โครงสร้างนักท่องเที่ยว

วิเคราะห์ข้อมูล

โครงสร้างพื้นฐาน	ทรัพยากรการท่องเที่ยว	ตลาดการท่องเที่ยว
- สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ	- จัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว	- จำนวนนักท่องเที่ยว

สรุปผลการวิเคราะห์

เสนอแนะแนวทาง

การวางแผน	การพัฒนา	การพัฒนา	การพัฒนา
การพัฒนาการท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยว	ด้านที่พัก	ด้านของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การท่องเที่ยว
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเพื่อการวางแผนในสาขาใดสาขาหนึ่งนั้น จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ถึงแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย อันจะนำไปสู่ผลงานการศึกษาวิจัยที่มีประสิทธิภาพที่สมบูรณ์ ในบทนี้จะประกอบไปด้วยนิยามที่สำคัญสำหรับใช้ในการศึกษา รวมทั้งแนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

2.1.1. การท่องเที่ยว (มล. ต้อย ชุ่มสาย 2527:42-43) หมายถึง การเดินทาง ซึ่งการเดินทางที่นับได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวจะต้องมีเงื่อนไขอย่างน้อยครบถ้วน 3 ประการ คือ

- (1) ต้องเป็นการชั่วคราว
- (2) ต้องเป็นไปตามความสมัครใจของผู้เดินทาง
- (3) ต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้

2.1.2. สำหรับความหมายของนักท่องเที่ยวนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดนิยามของนักท่องเที่ยวเพื่อให้เหมาะสมกับประเทศไทย และให้สอดคล้องกับองค์การท่องเที่ยวโลกได้แก่ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2533:19-20)

(1) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คือชาวต่างประเทศ ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ในประเทศไทยครั้งหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงและไม่เกิน 90 วัน และชาวต่างประเทศเหล่านี้จะต้องเดินทางเข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์อะไรก็ได้ที่ไม่ใช่มาหางานทำ หรือหารายได้ในประเทศไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวเหล่านี้มีวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดดังนี้ คือ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2525:4-8)

- 1) เดินทางเข้ามาเพื่อท่องเที่ยว เยี่ยมญาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่เผยแพร่เพื่อนักพัฒนา การศาสนา การกีฬา การประชุม/สัมมนา การทูต

2) เดินทางเข้ามาเพื่อประสงค์ติดต่อทางธุรกิจ หรือทำการค้าขาย

3) เดินทางเข้ามาและออกไปกับเรือเดินสมุทร-
ลำเดียวกันที่แวะจอด ณ ท่าเรือและขึ้นมาค้างคืนบนบก

(2) นักท่องเที่ยวภายในประเทศ คือบุคคลที่เดินทางออกจากถิ่นที่ตนพำนักอยู่จากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทาง เพื่อกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดเช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แต่มิใช่เพื่อไปทำงานทำหรือหารายได้ทั้งนี้ได้แก่นักท่องเที่ยวไว้ 2 ประเภทคือ

1) นักท่องเที่ยวประเภทค้างแรม

2) นักท่องเที่ยวประเภท เข้า - เย็นกลับ

ซึ่งทั้ง 2 ประเภทนี้จะประกอบด้วย

- คนไทย (Thai National)

- คนต่างด้าวที่อยู่ภายในประเทศไทย
(Thailand Residence)

- นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาเยือน

ประเทศไทย และท่องเที่ยวอยู่ในประเทศไทย

(3) ที่พักแรมของนักท่องเที่ยว

1) โรงแรม หมายถึงที่พักที่ขายบริการให้แก่

นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศซึ่งเป็นโรงแรมทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก

- โรงแรมขนาดใหญ่ เป็นโรงแรมที่มีห้องพัก

จำนวน 100 ห้อง ขึ้นไป มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ครบถ้วน เช่น ห้อง-
ปรับอากาศ ห้องชุดห้องพักผ่อน ห้องอาหาร ห้องประชุม สระว่ายน้ำ สถาน-
บันเทิง สถานบริการต่าง ๆ ร้านจำหน่ายสินค้าของที่ระลึก ตลอดจนบริการรับ-
แลกเปลี่ยนเงินตรา บริการไปรษณีย์ บริการรถรับ - ส่ง ฯลฯ ซึ่งโรงแรม

ลักษณะเช่นนี้จะมีอัตราค่าเช่าห้องพัก 400 บาทขึ้นไป อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- โรงแรมขนาดเล็ก เป็นโรงแรมที่มีห้องพักต่ำกว่า 100 ห้อง มีสิ่งอำนวยความสะดวกน้อยกว่าโรงแรมขนาดใหญ่ และอัตราค่าเช่าพักต่ำกว่า 400 บาท

2) บังกะโล หมายถึงที่พักที่จัดให้นักท่องเที่ยวพักเป็นหลัง ๆ หลังหนึ่งอาจมี 1 ห้องนอน หรือมากกว่าก็ได้ แต่ในการรวบรวมสถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บังกะโลจะต้องอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะ เช่น ตามชายหาด เป็นต้น หากใช้ชื่อบังกะโลแต่ตั้งอยู่ในเมืองย่านธุรกิจจะถูกจัดรวมอยู่ในกลุ่มโรงแรม

3) เกสต์เฮ้าส์ หมายถึง ที่พักที่เจ้าของสถานที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวที่พำนักรวมอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังนี้

- ลักษณะบ้านพักจะจัดส่วนหนึ่งไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว
- ลักษณะคล้ายโรงแรมแต่วิธีการและระเบียบต่าง ๆ ไม่เข้มงวดมากเหมือนโรงแรม และการคิดค่าบริการมี 2 ลักษณะ ถ้าราคาหรือค่าบริการอยู่ในอัตราสูงคือ จะมีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่นห้องน้ำอยู่ภายในห้องพัก แต่ถ้าค่าบริการถูกก็จะเป็นลักษณะห้องน้ำรวม

4) บ้านญาติหรือบ้านเพื่อน หมายถึงที่พักที่อยู่ในบ้านของญาติพี่น้อง หรือเพื่อนของนักท่องเที่ยวซึ่งนักท่องเที่ยวพักโดยไม่ต้องจ่ายค่าเช่า

5) วัด หมายถึงสถานที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนาซึ่งจัดบริเวณส่วนหนึ่งให้เป็นที่พักสำหรับนักเดินทางและบริการโดยไม่คิดค่าเช่า นอกจากผู้เข้าพักจะทำบุญถวายวัดตามกำลังศรัทธา

2.2 แนวความคิดที่เกี่ยวข้อง

ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้พยายามศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้คนต้องเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งก็ได้มีนักจิตวิทยาการท่องเที่ยวท่านหนึ่ง คือ Mc Intosh. ได้กล่าวว่าสิ่งกระตุ้นที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยวนั้นมี 4 ประการ คือ (นายพิภพ พัทธศิลป์, 2525:11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. PHYSICAL MOTIVATORS เป็นตัวกระตุ้นทางกายภาพเพื่อต้องการผ่อนคลายทางร่างกาย ซึ่งจะเดินทางไปเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬา ได้แก่ การตกปลา ล่าสัตว์ เป็นต้น บางครั้งยังรวมไปถึงการไปพักผ่อน

2. CULTURAL MOTIVATORS เป็นตัวกระตุ้นซึ่งก่อให้เกิดความ-
อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของคนในประเทศอื่น ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวชมสิ่งสำคัญ ๆ เช่น โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม นิทานพื้นบ้าน เป็นต้น

3. INTERPERSONAL MOTIVATORS เป็นในลักษณะการไป
เยี่ยมญาติเพื่อนหรือความต้องการที่จะพบปะผู้คน เพื่อนใหม่หรือต้องการที่จะไปให้พ้น
ความเป็นอยู่ที่จำเจ

4. STATUS AND PRESTIGE MOTIVATORS เป็นตัวกระตุ้นใน
ลักษณะของการเดินทาง เพื่อการศึกษาดูงาน หรือเพื่อประกอบธุรกิจในตำแหน่ง
การงานของตน

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการอีกท่านหนึ่งได้กล่าวว่า มูลเหตุหรือเหตุจูงใจที่
ทำให้คนท่องเที่ยวคือ (มล.ตุ้ย ชุ่มสาย 2527:42-43)

1. การท่องเที่ยวเพื่อสนุกสนาน และความบันเทิง ในช่วงที่เป็น
วันหยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ

2. การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและเพื่อการพักผ่อน ซึ่งมักจะเป็น
สถานที่ที่ให้ความมั่นใจได้ว่าสงบจริงเช่น ชายหาดไกล ๆ จากชุมชน

3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งส่วนใหญ่นักท่องเที่ยว จะเน้น
ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป

4. การท่องเที่ยวเพื่อกีฬา สามารถแบ่งได้ 2 ชนิด คือไปชมกีฬา
ครั้งใหญ่ ๆ ของโลก เช่นกีฬาโอลิมปิก และไปเล่นกีฬาที่ตนชอบเช่น เล่นสกี

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากติดต่อธุรกิจแล้ว

6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาและสัมมนาต่างๆ

เมื่อมีนักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ หรือที่หนึ่งที่ใดเพิ่มขึ้น
เรื่อย ๆ ย่อมต้องส่งผลกระทบต่อพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งต้องมีทั้งผลดีและผลเสีย ถ้าหากเรา
ได้มีการวางแผนเพื่อที่จะรองรับ และป้องกันในส่วนที่จะเป็นผลตามมาจากการที่มี
จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นแล้วย่อมจะส่งผลในแง่ดีมากและผลเสียก็จะน้อยลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับแนวความคิดในเรื่องการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่เขื่อนนั้นนับได้ว่าเป็นศาสตร์ที่ค่อนข้างใหม่และยังหาข้อสรุปแบบอย่างที่น่าเชื่อถือชัดเจนไม่ได้ แต่อย่างไรก็ดีได้มีนักวิชาการหลายท่านได้พยายามเสนอแนวความคิดที่จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการที่จะศึกษา เพื่อทำการวางแผนซึ่งจากการสัมมนาด้านการท่องเที่ยวของ IUOTO เมื่อปี 1962 ได้สรุปว่าสำหรับเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นควรจะต้องมีการวางแผนทั้งในระดับชาติ ระดับภาคและระดับท้องถิ่น เพราะจะก่อให้เกิดประสิทธิผลในการวางแผนและการวางแผนการท่องเที่ยว จะต้องมีการสำรวจเบื้องต้น

2. ลักษณะ คือ (นายพิภพ พัทธศิลป์, 2525:16-17)

1. สำรวจพื้นที่ที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น ๆ
2. การศึกษา และ คาดการณ์โครงสร้างของนักท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่ง 2 สิ่งนี้จะนำไปสู่ขบวนการวางแผน 5 ประการคือ
 - จะต้องจัดทำข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด เเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบันและสิ่งแวดล้อมความสะอาดที่จะต้องเพิ่มขึ้น
 - จะต้องทำการประเมินตลาดการท่องเที่ยว และ คาดการณ์โครงสร้างของนักท่องเที่ยวในอนาคต
 - จะต้องตรวจสอบบริเวณแหล่งท่องเที่ยว ที่มีอุปสงค์มากกว่าอุปทาน
 - จะต้องตรวจสอบความเป็นไปได้ในการลงทุน ทั้งการลงทุนภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้การพิจารณาส่งเสริมด้านการเงินเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว
 - จะต้องพยายามอนุรักษ์ และส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมทั้งในด้านธรรมชาติ วัฒนธรรม และสภาพที่ดีของสังคมด้วย

ในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว การที่จะทราบถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ว่ามีมากน้อยกว่ากันเท่าใด เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ในการวางแผนและการที่จะวัดความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว นั้น มีวิธีการทำได้หลายวิธี

แต่ Gearing, Swart และ Var (1976:9) ได้เสนอวิธีการวัดความสำคัญของการไม่คำนึงถึงสิ่งอื่น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งท่องเที่ยวไว้ 4 ขั้นตอน จากประสบการณ์ของพวกเขาที่ใช้ในการวางแผน
พัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศตุรกี คือ (นายสันติ ชูดิษฐา, 2525:11-13)

1. Gearing และคณะได้คัดเลือกตัวแปรหรือเกณฑ์ (Criteria) ที่จะ
ใช้วัดความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้ ตัวแปร
จะเป็นอิสระต่อกัน พวกเขาได้จัดตัวแปรเหล่านี้รวมกันเป็น 5 กลุ่มด้วยกันคือ

- กลุ่มธรรมชาติ ได้แก่ ความงามทางธรรมชาติ และสภาพภูมิอากาศ
- กลุ่มทางสังคม ได้แก่ งานประเพณี ลักษณะเด่นของพื้นที่บ้าน งาน
แสดงสินค้าหรือนิทรรศการและทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อนักท่องเที่ยว
- กลุ่มทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ ชากของโบราณ ความสำคัญทาง
ศาสนาและลักษณะเด่นทางประวัติศาสตร์
- ด้านการบันเทิงและบริการ ได้แก่ สถานที่เล่นกีฬา ด้านการศึกษา
สถานที่บำรุงสุขภาพ พักผ่อนและความสงบ สถานที่ให้ความบันเทิง
ในเวลาว่างและร้านขายของ
- สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน อาหารและที่พัก ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะดวกพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว สถานที่บริการอาหารและ
ที่พัก

2. การให้น้ำหนัก (Weighting) กับเกณฑ์หรือตัวแปรเหล่านั้นมาก
น้อยตามความสำคัญการให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเหล่านั้น Gearing และ
คณะมิได้สุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวโดยตรง เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาและเงินทุน
แต่พวกเขาใช้วิธีสอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนักท่องเที่ยว โดยมีสมมุติฐาน
ว่าผู้ที่เกี่ยวข้องเหล่านี้จะทราบข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวมากพอที่จะ
เป็นตัวอย่างที่สมบูรณ์ของนักท่องเที่ยวได้ บุคคลที่พวกเขาสอบถามและถือเป็นตัวแทน
ของนักท่องเที่ยว ได้แก่

- ผู้จัดการบริษัทท่องเที่ยว
- ที่ปรึกษาด้านการท่องเที่ยว
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาล
- ผู้จัดการสายการบิน

- ผู้จัดการโรงแรม
- นักวิชาการที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

และจากการให้น้ำหนักตามความสำคัญของเกณฑ์ หรือตัวแปรทั้งของผู้เกี่ยวข้อง Gearing และคณะจึงได้นำค่าเหล่านั้นมาเฉลี่ยเป็นค่าหรือน้ำหนักตามความสำคัญมากน้อยให้กับตัวแปร

3. ประเมินค่าสถานที่ท่องเที่ยว หลังจากได้ค่าน้ำหนักของตัวแปรแล้ว Gearing ก็ได้ประเมินค่า (Evaluate) ความสำคัญของสถานที่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่เลือกไว้ทั้งหมด

4. คำนวณความสำคัญรวม ขั้นสุดท้ายพวกเขาได้นำค่าคะแนนดิบที่ได้ประเมินจากสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มาคำนวณร่วมกับน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์แต่ละรายการ เพื่อที่จะหาคะแนนความสำคัญรวมของความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งได้ และคะแนนรวมนี้จะบอกถึงความสำคัญของสถานที่แต่ละแห่งว่ามีศักยภาพมากน้อยเท่าใด

สำหรับในประเทศไทยนั้น ได้มีองค์กรซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งได้เสนอแนวทางเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว โดยกล่าวไว้ว่า การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่จะมีขบวนการหรือขั้นตอนไม่แตกต่างจากทฤษฎีการวางแผนทั่ว ๆ ไปซึ่งสามารถจะแบ่งขบวนการวางแผนด้านการท่องเที่ยวออกเป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ

1. การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและสำรวจภาคสนาม
2. การวิเคราะห์และศึกษาข้อมูลที่ได้
3. การกำหนดปัญหาข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่
4. การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายและวิธีการพัฒนาการท่องเที่ยว
5. การกำหนดแผนงานและโครงการ (ตามแผนภูมิที่ 2.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 งานวิจัยที่น่าสนใจ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2525) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ซึ่งได้พบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดทั้ง 4 นี้มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณสถานและสถาปัตยกรรม ประเภทศิลปวัฒนธรรมและหัตถกรรม ซึ่งทั้งหมดนี้มีความสมบูรณ์ในตัวเองหากแต่ประสบปัญหาด้านการคมนาคม การเข้าถึงแหล่งธรรมชาติและประวัติศาสตร์โบราณสถานและสถาปัตยกรรม ซึ่งจะอยู่ในส่วนของทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและหัตถกรรม การขาดการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักกันทั่วไป ดังนั้นจึงได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยจะดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศให้เดินทางเข้ามาเที่ยว โดยสม่ำเสมอ นอกจากนี้จะนำทรัพยากรการท่องเที่ยวมาใช้ประโยชน์ให้ได้อย่างเต็มที่ และพัฒนาการท่องเที่ยวโดยให้สามารถเชื่อมแหล่งท่องเที่ยวหลักเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการท่องเที่ยว

คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2525) ได้ทำการศึกษาเบื้องต้น เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุตรดิตถ์ หนองคาย สกลนคร นครพนม และพบว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดทั้ง 6 นี้ ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ, โบราณสถานและศาสนสถาน, หัตถกรรม ซึ่งมีสภาพที่ดี มีนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนไม่น้อยที่เดินทางเข้าไปท่องเที่ยว ซึ่งในความเป็นจริงควรมีจำนวนมากกว่านี้ แต่หากประสบปัญหาแหล่งท่องเที่ยวกระจัดกระจายกันอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ดังนั้นจึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดย กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่โครงการในลักษณะการแบ่งพื้นที่ย่อยหลาย ๆ พื้นที่ และกำหนดลำดับความสำคัญก่อนหลังในการพัฒนา

สันติ ชุตินธรา (2525) ได้ทำการศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีทรัพยากรการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภทชายทะเล ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาสูง สำหรับแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้เสนอให้แบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วน คือ บริเวณตอนบนของจังหวัดซึ่งมีหาดหัวหินและเขาตะเกียบ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักบริเวณตอนกลางของจังหวัดมีอ่าวประจวบ และเขาช่องกระจกเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักและบริเวณตอนใต้มีอ่าวแม่รำพึง เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยให้ความสำคัญและมุ่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตอนบนเป็นอันดับแรก และลดหลั่นกันตามลำดับ นอกจากนี้ยังมุ่งให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นเป้าหมายหลักของตลาดการท่องเที่ยว

พิภพ พิกษ์ศิลป์ (2525) ได้ทำการศึกษาเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีพบว่าจังหวัดเพชรบุรีมีทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและประเภทโบราณสถาน และกิจกรรมของท้องถิ่นมีปัจจัยในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวพร้อมมาก โดยเฉพาะประเภทโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดแต่ก็ยังประสบกับปัญหาการขาดการอนุรักษ์ และปรับปรุงทำให้ไม่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้มากเท่าที่ควรส่วนแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติก็ประสบปัญหาการขาดการรักษาความสะอาดและในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม และกิจกรรมของท้องถิ่นก็ประสบกับปัญหาความขัดแย้งในการใช้สอยพื้นที่ร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถาน ดังนั้นจึงได้เสนอแนวทางแก้ไขโดยการบำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้มีการเน้นการบริการด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างความพอใจสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไปเข้าเยี่ยมชมและประเภทพักค้างคืน นอกจากนี้ยังเสนอแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวซึ่งเกี่ยวกับการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวสมบูรณ์แบบ

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงขั้นตอนการวางแผนการท่องเที่ยว

ขั้นตอนการวางแผนด้านการท่องเที่ยว

รวบรวมข้อมูลสำรวจภาคสนาม

การวิเคราะห์และศึกษา

สภาพพื้นฐานทั่วไป	ทรัพยากรการท่องเที่ยว	ตลาดการท่องเที่ยว	ความพร้อมด้านการท่องเที่ยว
- ลักษณะทั่วไป - สภาพเศรษฐกิจ - สภาพสังคม และประชากร	- ด้านธรรมชาติ - ด้านประวัติศาสตร์ / ศาสนา - ด้านวัฒนธรรม / กิจกรรม - การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว	- จำนวนที่มาของนักท่องเที่ยว - โครงสร้างของนักท่องเที่ยว - รูปแบบการเดินทาง	- โครงสร้างพื้นฐาน - สิ่งอำนวยความสะดวก

การกำหนดปัญหา ข้อได้เปรียบเสียเปรียบด้านการท่องเที่ยว

นโยบาย เป้าหมาย
แนวทางการพัฒนา -
จังหวัด

การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และ แนวทาง
การพัฒนาการท่องเที่ยว

นโยบาย เป้าหมาย
แนวทางระดับชาติ

สภาพทั่วไปและโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

3.1 สภาพทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี

3.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัด

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่เก่าแก่ที่มีในสมัยสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โดยมีพระปฐมวราชสุรยวงศ์ (ท้าวคำผง) เป็นผู้ครองเมืองอุบลราชธานีเป็นคนแรก ได้รวบรวมครอบครัวไพร่พลตั้งเมืองในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูลที่เรียกว่า "ดงอู่ผึ้ง" อันเป็นที่ตั้งเมืองอุบลราชธานีในปัจจุบันพร้อมทั้งได้สร้าง "วัดหลวง" เป็นวัดคู่เมืองที่ยังปรากฏมาจนถึงปัจจุบัน

3.1.2 ที่ตั้งและอาณาเขตการปกครอง

จังหวัดอุบลราชธานีตั้งอยู่ทีละติจูด 14 องศา 30 ลิปดาเหนือถึงละติจูด 16 องศาเหนือและที่ลองติจูด 104 องศา 30 ลิปดาตะวันออกถึงลองติจูด 105 องศา 30 ลิปดาตะวันออกเฉียงเหนือโดยทางรถยนต์ 670 กิโลเมตร ทางรถไฟ 574 กิโลเมตร มีพื้นที่ 18,906.1 ตารางกิโลเมตร หรือ 11.6 ล้านไร่ซึ่งเท่ากับร้อยละ 9 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งนับว่าเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่กว้างเป็นอันดับสองรองจากจังหวัดนครราชสีมาแบ่งการปกครองออกเป็น 21 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 248 ตำบล 2,682 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็นเทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 2 แห่ง สุขาภิบาล 22 แห่ง (ตามตาราง 3.1) มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดยโสธรและจังหวัดมุกดาหาร
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษและมีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตยระยะทางตามพรมแดน 69 กิโลเมตร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดน ระยะทาง 187 กิโลเมตร และระยะทางตามพรมแดนส่วนพื้นดิน 214 กิโลเมตร

ตารางที่ 3.1 แสดงการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอ	จำนวน				
	เทศบาล	สุขาภิบาล	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือนเกษตรกร
เขื่องใน	-	1	18	164	15,733
เมืองอุบลราชธานี	1	1	16	192	14,455
ม่วงสามสิบ	-	1	14	151	74,586
พิบูลมังสาหาร	1	-	17	172	16,260
บุณฑริก	-	1	8	81	8,979
อำนาจเจริญ	-	3	22	271	20,435
เสนางคนิคม	-	1	5	54	6,907
หัวตะพาน	-	1	9	78	7,886
พนา	-	1	6	84	6,909
นาจะหลวย	-	1	6	53	6,158
น้ำยืน	-	1	9	106	11,717
ตระการพืชผล	-	1	22	217	13,853
ศรีเมืองใหม่	-	1	11	103	8,873
ชานุมาน	-	1	6	53	5,123
เขมราฐ	-	1	11	148	13,194
กุดข้าวปุ้น	-	1	5	61	5,010
โพธิ์ไทร	-	-	5	61	4,703
วารินชำราบ	1	1	16	194	16,511
เดชอุดม	-	3	21	244	26,115
โขงเจียม	-	1	6	55	4,200
ตาลสุม	-	-	6	55	3,956
สำโรง	-	-	8	85	6,853

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ถ้าหากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่: จังหวัด อุบลราชธานี	มาตราส่วน: 1 : 750,000	แผนที่แสดง: การแบ่งเขตการปกครองระดับอำเภอ	แผนที่หมายเลข: 3-1
สัญลักษณ์ และ เครื่องหมาย: _____ เขตอำเภอ ☒ ที่ตั้งจังหวัด _____ เขตจังหวัด ☒ ที่ตั้งอำเภอ, ที่ตั้งเกาะ -+-+-- เขตประเทศ			
เอกสารประกอบเอกสารที่ส่งจนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ซ้ำ ไม่สามารถนำเอกสารนี้ไปใช้ซ้ำอีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำออกใช้			

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย
จังหวัดยโสธรและอำเภอกันทรารมย์จังหวัด-
ศรีสะเกษ

3.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง สูงจากระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยประมาณ 227 ฟุต มีภูเขาสลับซับซ้อนหลายแห่งบริเวณชายแดนทางตอนใต้ที่สำคัญคือเทือกเขาพนมดงรัก ซึ่งกั้นอาณาเขตกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตยและลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย มีความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำจึงไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก

3.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จากข้อมูลของภูมิอากาศกรมอุตุนิยมวิทยาที่ได้อบรมรวมไว้ในคาบ 30 ปี (2494-2523) พอสรุปลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดอุบลราชธานีได้ดังนี้

(1) อุณหภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 27.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในฤดูร้อน (เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน) คือ เดือนเมษายนประมาณ 29.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดในฤดูหนาว (เริ่มตั้งแต่พฤศจิกายนถึงมกราคม) คือ เดือนธันวาคมประมาณ 23.8 องศาเซลเซียส

(2) ปริมาณน้ำฝน จังหวัดอุบลราชธานีมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งปี 1587.6 มิลลิเมตรในฤดูฝน (เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) เป็นช่วงที่มีฝนตกชุก ซึ่งแต่ละเดือนจะมีปริมาณน้ำฝนตั้งแต่ 206.3 ถึง 322.2 มิลลิเมตร เดือนที่มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุดคือเดือนสิงหาคมประมาณ 322.3 มิลลิเมตร และจำนวนวันที่ฝนตกต่อปีเฉลี่ย 123.6 วัน (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3.2) นอกจากนี้จังหวัดอุบลราชธานี นับได้ว่ามีปริมาณน้ำฝนมากกว่าจังหวัดใกล้เคียง เมื่อได้มีการเปรียบเทียบกัน

3.1.5 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดอุบลราชธานีนั้นได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้นอกจากการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2 แสดงสถิติน้ำฝน อุณหภูมิ ของสถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดอุบลราชธานี
(ปี พ.ศ. 2494 - 2535)

เดือน	ปริมาณน้ำฝน		อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
	น้ำฝนเฉลี่ย (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ ฝนตก (วัน)	เฉลี่ยสูงสุด	เฉลี่ยต่ำสุด	เฉลี่ย
มกราคม	0.7	0.5	31.1	17.0	23.9
กุมภาพันธ์	8.5	1.2	33.2	19.2	26.1
มีนาคม	43.3	3.8	35.3	22.3	28.8
เมษายน	78.7	7.5	35.9	24.2	29.9
พฤษภาคม	206.3	13.3	34.4	24.6	29.1
มิถุนายน	252.7	18.5	32.7	24.4	28.2
กรกฎาคม	282.5	19.5	32.0	24.2	27.8
สิงหาคม	322.3	22.3	31.4	24.0	27.4
กันยายน	279.0	20.4	31.2	23.7	27.1
ตุลาคม	91.5	10.6	31.2	32.5	26.7
พฤศจิกายน	20.3	3.3	30.7	19.9	35.2
ธันวาคม	1.8	0.1	30.2	17.8	23.8
รวม	1,587.6	123.6	32.4	22.0	27.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

(1) ป่าไม้ ชนิดของป่าไม้ของจังหวัดอุบลราชธานีมีทั้งป่าเต็งรัง หรือป่าแดงที่มีอยู่ทั่ว ๆ ไป ป่าดิบแล้งในเขตอำเภอเขมราฐและป่าผสม ส่วนป่าเบญจ-พรรณมีอยู่ในบริเวณเขมราฐ อำเภอบุณฑริก และอำเภอพิบูลมังสาหาร ไม้ส่วนใหญ่ เป็นไม้กระยาเลยได้แก่ ไม้ยาง ไม้ตะแบก ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้เคี่ยม สำหรับพื้นที่ ป่าไม้ในปี 2530 มีประมาณ 2,456.50 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,535,312.50 ไร่ เป็นป่าสงวน 58 ป่าในเนื้อที่ 4,067,855.63 ไร่ มีอุทยานแห่งชาติ 2 แห่ง คืออุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ ในท้องที่อำเภอโขงเจียมและอุทยานแห่งชาติภูจอง-นายอย อำเภอบุณฑริก และอำเภอนาจะหลวย นอกจากนี้ยังมีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ลำโดมใหญ่ในอำเภอเขมราฐ

(2) แร่ จังหวัดอุบลราชธานีมีแร่อะโลหะเพียงชนิดเดียว ได้แก่ เกลือหินซึ่งเจาะพบมีอยู่ 2 หลุม คือที่อำเภอเมืองอุบลราชธานี 1 หลุมลึก 457 ฟุต มีเกลือหินหนา 179 ฟุต และที่อำเภอตระการพืชผลอีก 1 หลุมลึก 361.5 ฟุต มีเกลือหินหนา 366.5 ฟุต นอกจากนี้ก็จะพบว่าหินกรวดชนิดต่าง ๆ ซึ่งจำนวนชนิดที่ แตกต่างก็มีจำนวนน้อย ดังนั้นจะพบว่าจะมีการทำเหมืองขุดหินแร่เพียงอย่างเดียว ซึ่งมีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นทุกปี

3.1.6. แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติในจังหวัดอุบลราชธานีแบ่งออกได้ 3 ประเภท (กรมพัฒนาที่ดิน, 2528 : 32-39)

(1) แหล่งน้ำในอากาศ ได้แก่ ฝน ซึ่งนับว่าเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ ที่สุด

(2) แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำและลำน้ำต่าง ๆ ซึ่งมีแม่น้ำ และลำน้ำที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1) แม่น้ำโขง ซึ่งไหลผ่านจังหวัดอุบลราชธานีในท้องที่ อำเภอขามเฒ่า อำเภอเขมราฐ อำเภอศรีเมืองใหม่และไปบรรจบกับแม่น้ำมูลใน ท้องที่อำเภอโขงเจียมมีความยาวประมาณ 310 กิโลเมตร

2) แม่น้ำมูล เฉพาะตอนที่ไหลผ่านจังหวัดอุบลราชธานี มีความยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ไหลผ่านหลายอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อุบลราชธานี อำเภวารินชำราบ อำเภอพิบูลมังสาหาร และอำเภอโขงเจียมตั้งแต่

อำเภอพิบูลมังสาหารเป็นต้นไป แม่น้ำมูลไหลผ่านทิวเขาจึงมีแก่งขวางลำน้ำเกือบตลอดทาง แก่งที่มีผู้คนให้ความสนใจและเป็นที่รู้จักกันดี คือ แก่งสะพือ แก่งตะนะ

3) แม่น้ำชี เป็นสาขาใหญ่ของแม่น้ำมูลไหลผ่านอำเภอ
เขื่องใน ซึ่งจะบรรจบกับแม่น้ำมูลในอำเภอนี้

4) ลำน้ำเซบกเป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำมูล มีความยาว
ประมาณ 150 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภออำนาจเจริญ อำเภอวังสามสิบ อำเภอ
พนา อำเภอตระการพืชผล

5) ลำน้ำเซบายเป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำมูลเช่นกัน มีความ
ยาว 200 กิโลเมตร ไหลผ่านอำเภออำนาจเจริญ อำเภอตระการพืชผล อำเภอ
เขื่องใน อำเภอวังสามสิบและอำเภอเมืองอุบลราชธานี

6) ลำน้ำโดมใหญ่มีความยาวประมาณ 250 กิโลเมตร ต้นน้ำ
อยู่ในท้องที่อำเภอน้ำยืน ไหลไปทางทิศเหนือ ผ่านอำเภอพิบูลมังสาหารไปบรรจบกับ
แม่น้ำมูลที่อำเภอพิบูลมังสาหาร

7) ลำน้ำโดมน้อย มีความยาวประมาณ 150 กิโลเมตร ต้นน้ำ
อยู่ที่อำเภอบุณฑริกไหลผ่านบริเวณที่เป็นภูเขา

นอกจากจะมีแม่น้ำ และลำน้ำแล้วยังมีบึง และหนองน้ำรวมทั้งหมด
2,028 แห่ง ส่วนมากมีอยู่กระจายไปแทบทุกท้องที่ จึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้สามารถ
สร้างเขื่อนกั้นน้ำขนาดใหญ่ เพื่อการเกษตรและผลิตกระแสไฟฟ้า ได้แก่ เขื่อน-
ลำโดมน้อยหรือเขื่อนสิรินธรตั้งอยู่ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร ซึ่งเฉพาะการเกษตร
สามารถช่วยได้ถึง 150,000 ไร่

(3) สภาพแหล่งน้ำใต้ดิน จังหวัดอุบลราชธานี มีแหล่งน้ำใต้ดิน
หรือน้ำบาดาลอยู่ทั่วไป ซึ่งอยู่ในหลายอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองจะเป็นแหล่งน้ำที่มี
คุณภาพดี อำเภอวังสามสิบ อำเภอเขื่องในและอำเภอห้วยตะพาน เป็นต้น น้ำที่มี
คุณภาพดีจะอยู่ในระดับลึกมาก ๆ ซึ่งแหล่งน้ำใต้ดินเหล่านี้จะนำมาใช้ทั้งอุปโภคและ
บริโภคในบางส่วนก็จะนำไปใช้เพื่อการเกษตรบ้าง

3.1.7 ลักษณะทางประชากร

(1) ประชากร จังหวัดอุบลราชธานี ในปีพ.ศ. 2533 มีประชากรทั้งสิ้น 1,932,052 คน อำเภอที่มีจำนวนประชากรสูง คือ อำเภอเมือง ประมาณ 238,113 คิดเป็นร้อยละ 12.32 ของจังหวัดอุบลราชธานี สำหรับความหนาแน่นประชากรทั้งจังหวัดเฉลี่ย 102 คน ต่อตารางกิโลเมตรและอำเภอที่มีความหนาแน่นสูงคือ อำเภอโขงเจียมประมาณ 347 คน ต่อตารางกิโลเมตร (ตามตารางที่ 3.3)

(2) การเปลี่ยนแปลงประชากรของจังหวัดอุบลราชธานี ระหว่าง พ.ศ. 2528-2533 (ตามตารางที่ 3.3) สรุปได้ว่ามีอัตราการเพิ่มประชากรเฉลี่ยร้อยละ 2.16 ต่อปี อำเภอที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรสูง ได้แก่ อำเภอนาจะหลวย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 7.49 และเมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบของการเปลี่ยนแปลงประชากรในจังหวัดพอจะสรุปได้ดังนี้ (ตามตารางที่ 3.4):

1) การเกิด ในช่วงปีพ.ศ. 2528 มีอัตราการเกิดร้อยละ 1.93 และปีพ.ศ. 2533 มีอัตราการเกิดร้อยละ 1.81 จะเห็นว่าตั้งแต่ปีพ.ศ. 2528 เป็นต้นมา มีอัตราการเกิดที่ลดลงอันอาจจะเป็นผลมาจากการเผยแพร่การวางแผนครอบครัวมากขึ้นเป็นอันดับ

2) การตายในช่วงปีพ.ศ. 2528-2533 จังหวัดอุบลราชธานี อัตราการตายมีแนวโน้มต่ำลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการบริการอนามัย และสาธารณสุขได้กระจายการบริการอย่างทั่วถึงมากขึ้น

3) การอพยพย้ายถิ่นเข้าและการย้ายถิ่นออกไป ช่วงปีพ.ศ. 2528-2533 มีการย้ายถิ่นเข้ามากกว่าการย้ายถิ่นออก ในปีพ.ศ. 2533 มีอัตราการย้ายถิ่นสุทธิเฉลี่ยร้อยละ 0.05 นับได้ว่าจังหวัดอุบลราชธานี ไม่มีการเสียดุลย์ในการย้ายถิ่นเลย เพราะมีการย้ายถิ่นเข้ามากกว่าการย้ายถิ่นออก จะมีในปีพ.ศ. 2528 และปีพ.ศ. 2532 ที่มีการเสียดุลย์ในการย้ายถิ่นเท่านั้น

ในส่วนการพยากรณ์จำนวนประชากรในอนาคตของจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำการศึกษาสำรวจและคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคตไว้แล้ว ซึ่งได้กำหนดออกเป็น

ช่วง ๆ ดังนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.3 แสดงการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากรจังหวัดอุบลราชธานีปี 2528 - 2533

อำเภอ	ประชากร ปี 2528	ประชากร ปี 2533	อัตราการเพิ่ม ประชากรระหว่าง ปี 2528-2533	ความหนาแน่น (คน/กม. ^๒) ปี 2528	ความหนาแน่น (คน/กม. ^๒) ปี 2533	พื้นที่ (ตาราง กิโลเมตร)
จังหวัดอุบลราชธานี	1,736,105	1,932,052	2.16	91	102	18,906.098
เมืองอุบล	224,242	238,113	1.20	242	257	924.385
ศรีเมืองใหม่	49,285	55,047	2.23	37	42	1,310
ทองเกษม	27,400	31,360	2.73	303	347	90.18
เขื่องใน	99,163	110,590	- 35.51	1,283	143	772.819
เขมราฐ	88,619	99,895	2.42	123	139	717
บ้านนา	31,941	39,558	4.37	38	48	819.212
เดชอุดม	185,895	204,675	1.94	107	118	1,723
นาจะหลวย	37,936	45,562	7.49	60	72	632
น้ำยืน	67,686	87,855	5.35	54	71	1,232
บงกช	58,049	69,196	3.57	41	49	1,402
ศรีการพิพัฒน์	104,477	114,393	1.83	80	87	1,306

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

อำเภอ	ประชากร ปี 2528	ประชากร ปี 2533	อัตราการเพิ่ม ประชากรระหว่าง ปี 2528-2533	ความหนาแน่น (คน/กม. ²) ปี 2528	ความหนาแน่น (คน/กม. ²) ปี 2533	พื้นที่ (ตาราง กิโลเมตร)
กุดข้าวปุ้น	32,389	35,600	1.90	101	111	320
พนา	49,813	53,385	1.39	104	111	478
ม่วงสามสิบ	72,820	78,366	1.47	79	85	917.539
วารินชำราบ	155,913	170,962	1.86	182	200	854
อำนาจเจริญ	142,180	158,237	2.16	176	196	805.036
เสนางคนิคม	34,186	36,436	1.28	65	69	526
หัวตะพาน	46,779	50,675	1.61	87	95	533
พิบูลมังสาหาร	122,078	135,794	2.15	80	89	1,513.159
คำลุ่ม	26,087	28,479	1.77	51	56	502.15
พิบูลย์	34,036	38,913	2.71	113	129	301
กิ่งอำเภอสำโรง	45,131	48,938	1.63	108	117	416

ตารางที่ 3.4 แสดงจำนวนประชากรและการเปลี่ยนแปลงประชากรจังหวัดอุบลราชธานี
ระหว่าง พ.ศ.2528 - 2533

พ.ศ.	จำนวนประชากร	การเปลี่ยนแปลงประชากร						อัตรา การย้าย ถิ่นสุทธิ
		เกิด	สัดส่วน (%)	ตาย	สัดส่วน (%)	ย้ายเข้า	ย้ายออก	
2528	1,736,105	33,555	1.93	7,393	0.42	43,527	49,566	-0.34
2529	1,776,426	31,182	1.75	7,249	0.40	67,365	63,683	0.20
2530	1,810,846	31,182	1.72	7,249	0.40	91,237	89,915	0.07
2531	1,862,413	40,415	2.17	8,019	0.38	152,114	144,737	0.39
2532	1,902,177	6,302	0.33	407	0.02	21,810	28,887	-0.37
2533	1,932,052	34,971	1.81	7,968	0.41	100,325	99,320	0.05

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

ปี พ.ศ.	ประชากร
2528	1,736,105
2533	1,932,052
2538	2,005,000
2543	2,277,000

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.1.8 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดอุบลราชธานีนั้น พบว่าในปี พ.ศ. 2528 จังหวัดมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด 1,464,521 ล้านบาท ณ ระดับราคาคงที่ ปี 2515 และในปี พ.ศ. 2532 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 1,653,923 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.53 และ 8.80 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันออก-เฉียงเหนือ มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงปี 2528 - 2532 โดยเฉลี่ยร้อยละ 3.08 ซึ่งมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงกว่าภาค (ตามตารางที่ 3.5) ในส่วนฐานเศรษฐกิจของจังหวัดมีสาขาเกษตรกรรม และการค้าส่งและการค้าปลีก เป็นหลัก ในช่วงปี 2528 ถึง 2532 พบว่ามูลค่าในการผลิตไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนักคือจะเป็นไปในลักษณะซ้ำ ๆ แต่อย่างไรก็ตามในส่วนการค้าส่งและการค้าปลีกมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ คือ จากปี 2528 สัดส่วนร้อยละ 23.87 เป็น 26.27 ในปี 2532 ซึ่งกลับกันกับสาขาการเกษตรกรรมจากปี 2528 สัดส่วนร้อยละ 26.64 ลดลงเป็น 23.12 ในปี 2532 อาจจะเป็นผลมาจากมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจนทำให้มูลค่าของสาขาเกษตรกรรมลดลง สำหรับรายละเอียดของภาคเศรษฐกิจที่สำคัญมีดังนี้

(1) เกษตรกรรม เกษตรกรรมนับว่าเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดซึ่งในภาคเกษตรกรรมมีสาขาสีกรรรมเป็นสาขาที่สำคัญ คือ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประมาณ 57.65 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในภาคเกษตรกรรม

ตารางที่ 3.5 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัดอุบลราชธานี เปรียบเทียบกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงปี พ.ศ. 2528-2532 (ราคาสงทปี 2515)
หน่วย : พันบาท

สาขาการผลิต	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		จังหวัดอุบลราชธานี				อัตราการเปลี่ยนแปลง	อัตราการเปลี่ยนแปลง
	มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภาค		มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด		สัดส่วนร้อยละ		มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภาค	มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด
	พ.ศ. 2528	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2528	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2528	พ.ศ. 2532	2528-2532	2528-2532
เกษตรกรรม	22,315,202	24,236,009	1,464,521	1,653,923	26.64	23.12	2.08	3.08
ปศุสัตว์	15,879,971	15,463,877	978,179	953,521	17.79	13.33	- 0.66	- 0.63
ประมง	2,991,572	4,723,768	270,347	412,597	4.71	5.76	12.09	11.14
ป่าไม้	325,154	402,656	25,676	31,825	0.46	0.44	5.46	5.51
การบริการเกษตรกรรม	307,821	78,827	8,313	8,837	0.15	0.12	- 28.86	1.53
แปรรูปผลผลิตการเกษตรอย่างอื่น	588,269	718,350	29,242	37,444	0.53	0.52	5.12	6.37
เหมืองแร่และขยหิน	2,222,415	2,848,531	152,764	209,699	2.77	2.93	6.40	8.24
อุตสาหกรรม	1,070,193	1,345,663	14,548	25,598	0.26	0.35	5.89	15.17
	4,043,792	5,664,089	334,748	527,208	8.08	7.37	8.78	12.02

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

สาขาการผลิต	ภาคตะวันออกและเหนือ		จังหวัดอุบลราชธานี				อัตราการเปลี่ยนแปลง	อัตราการเปลี่ยนแปลง
	มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภาค		มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด		สัดส่วนร้อยละ		มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภาค	มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด
	พ.ศ. 2528	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2528	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2528	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2528-2532	พ.ศ. 2528-2532
ก่อสร้าง	3,104,593	3,535,437	366,958	382,502	6.67	5.34	3.30	1.04
ไฟฟ้าและประปา	1,033,578	1,583,643	81,740	120,039	1.48	1.67	11.25	11.08
การคมนาคมและขนส่ง	2,753,110	3,429,685	327,976	389,530	5.96	5.44	5.64	4.39
การค้าส่งและค้าปลีก	12,814,897	18,857,241	1,312,442	1,879,032	23.87	26.27	10.13	9.38
ธนาคาร ประกันภัย และอสังหาริมทรัพย์	989,730	1,851,520	82,855	189,581	1.50	2.65	16.95	22.98
ที่อยู่อาศัย	3,914,004	5,136,052	349,521	460,190	6.35	6.43	7.02	7.11
การบริหารและป้องกันประเทศ	4,785,788	5,463,843	530,918	592,179	9.65	8.27	3.36	2.76
บริการ	7,604,142	9,886,475	631,058	932,893	11.47	13.04	6.78	10.26
รวม	64,429,029	81,189,657	5,497,285	7,152,674	100	100	5.95	6.80

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดปี 2532 กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1) การกลั่นกรองมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมปี 2532 มีจำนวน 953,521 ล้านบาท พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ปอ พริก ข้าวโพด (สำหรับเลี้ยงสัตว์) ถั่วลิสง ซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูก ผลผลิต และมูลค่า ดังแสดงในตารางที่ 3.6)

2) ปศุสัตว์ มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมปี 2532 มีจำนวน 412,597 ล้านบาท (ในตารางที่ 3.5) นับว่าสูงกว่าปีก่อน ๆ ที่ผ่านมากการเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดอุบลราชธานีมีเลี้ยงไว้สำหรับเพื่อใช้งานและเพื่อการค้าสำหรับจำนวนสัตว์เลี้ยงที่นิยมกันมากได้แก่ โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ (ตามตารางที่ 3.7)

3) ประมง การทำการประมงของจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่ยังคงเลี้ยงปลาแบบธรรมชาติ ตามลำน้ำ ห้วย หนองต่าง ๆ การทำประมงในเชิงธุรกิจยังไม่เป็นที่แพร่หลาย มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดจากสาขาประมงกล่าวได้ว่ายังมีมูลค่าไม่ค่อนสูงและอัตราการขยายตัวค่อนข้างต่ำ คือ ในปี 2528 มีมูลค่าประมาณ 25,676 ล้านบาท และในปี 2532 มีมูลค่า ประมาณ 31,825 ล้านบาท

4) ป่าไม้ ในช่วงปีพ.ศ. 2528-2532 (ตามตารางที่ 3.5) นั้นมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ จากมูลค่า 8,313 ล้านบาท เป็น 8,837 ล้านบาท แต่มาในปี 2532 นั้นกับมาลดลงคิดเป็นมูลค่า 8.837 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากรัฐบาลได้มีการกำหนดพื้นที่สำหรับป่าสงวนเพิ่มขึ้น เป็น 4,067,855.63 ไร่

(2) สาขาเหมืองแร่และย่อยหิน กล่าวได้ว่ามูลค่าการผลิตไม่สูงนักเมื่อเปรียบเทียบกับสาขาการผลิตอื่น ๆ ในปี พ.ศ.2528 มีมูลค่า 14.548 ล้านบาท และในปี 2530 มีมูลค่าเพิ่มเป็น 25.598 ล้านบาทคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.26 และ 0.35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสาเหตุอาจจะจะเป็นเพราะจังหวัดอุบลราชธานีมีแร่โลหะเพียงชนิดเดียวนอกนั้นก็จะเป็นพวกหินกรวดชนิดต่าง ๆ ซึ่งมีจำนวนน้อยจึงไม่เอื้ออำนวยในการทำเหมืองแร่เท่าที่ควร

(3) สาขาสัตว์เลี้ยง นับได้ว่าเป็นสาขาการผลิตอีกสาขาหนึ่งที่มีการขยายตัวทางการผลิตสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่ยังมีสัดส่วนการผลิตที่ไม่ค่อนสูงนักกล่าวอีกส่วนเป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า คือในปี 2528 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดประมาณ 334.748 ล้านบาท คิดเป็น

ตารางที่ 3.6 แสดงพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดอุบลราชธานีในฤดูกาลผลิตปี 2531/2532

ชนิด	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ข้าว	4,003,000	1,325,525	3,000
มันสำปะหลัง	104,869	246,442	135.54
ปอ	116,519	24,935	117.94
พริกหัวเรือ	6,039	4,498	65.19
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	24,380	10,971	27.65
ถั่วลิสง	12,686	2,689	24.66

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ข้อมูลการตลาด ปี 2532

ตารางที่ 3.7 แสดงปริมาณสัตว์เลี้ยงที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงมากที่สุด
ปี พ.ศ. 2532

ชนิด	จำนวน (ตัว)	มูลค่า (ล้านบาท)
โค	155,330	931.9
กระบือ	376,178	2,821.3
สุกร	141,447	169.7
เป็ด	485,782	24.2
ไก่	2,089,910	104.5

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี

สัดส่วนร้อยละ 6.08 และ 7.37 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอัตราการขยายตัวในช่วงปี 2528 - 2532 ร้อยละ 12.02 และจากสถิติโรงงานอุตสาหกรรมของจังหวัดอุบลราชธานีพบว่าในปี พ.ศ. 2532 มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งสิ้นประมาณ 3,357 แห่งจำนวนคนงานประมาณ 6,384 คนเงินลงทุน 777,752,924 บาท สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และอุตสาหกรรมในครอบครัวประเภทผลิตสินค้าหัตถกรรมและรายได้จากการอุตสาหกรรม ยังเป็นรายได้เสริมนอกเหนือจากการเกษตรเท่านั้น

(4) การค้าส่งและค้าปลีกสาขาการค้าส่งและค้าปลีก นับได้ว่าเป็นสาขาการผลิตที่มีมูลค่ามวลรวมสูงเป็นอันดับ 2 รองจากเกษตรกรรมโดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในปี 2528 ประมาณ 1,312.442 ล้านบาทและในปี 2532 มีมูลค่าเพิ่มเป็น 1,879.032 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.87 และ 26.27 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด จากการจดทะเบียนพาณิชย์ของผู้ประกอบการด้านธุรกิจการค้าในปีพ.ศ. 2532 พบว่ามีจำนวนสถานที่ประกอบการที่ทำการจดทะเบียนพาณิชย์ทั้งสิ้น 55,865 แห่ง ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล 8 แห่ง ห้างหุ้นส่วนจำกัด 661 แห่ง บริษัทจำกัด 120 แห่ง ผู้ประกอบธุรกิจคนต่างด้าวตามข้อ 7 ทวิ บว. 281 จำนวน 242 แห่ง และจำนวนผู้ประกอบการค้าข้าวตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. 2489 แบ่งเป็นประเภททำการสีข้าวประกอบด้วยโรงสีเล็ก โรงสีกลาง และโรงสีขนาดใหญ่ จำนวน 589 75 และ 30 รายตามลำดับซึ่งรวมแล้วทั้งสิ้น 703 ราย สำหรับประเภทซื้อขายโดยมีอยู่ฉาง 72 ราย ขายส่ง 33 ราย การค้าส่งและการค้าปลีกของจังหวัดส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งภาวะการค้าที่ผ่านมาจนถึงปี 2532 นับว่าอยู่ในภาวะคล่องตัวทั้งนี้เนื่องจากรายได้ของประชากร (ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมอันเป็นอาชีพหลักของจังหวัดนั้น) อยู่ในเกณฑ์ดีทำให้มีอำนาจซื้อสูงขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจการค้าขายสินค้ากระเตื้อง และมีแนวโน้มสูงขึ้นตามลำดับ

(5) สาขาบริการ นับได้ว่าสาขามีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสูงรองอันดับ 3 จากสาขาเกษตรกรรม การค้าส่งและค้าปลีกในปี 2528 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดประมาณ 631,058 ล้านบาท และในปี 2532 มีมูลค่าเพิ่มเป็น 932,893 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 11.47 และ 13.04 ของมูลค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 10.26 เมื่อพิจารณาการผลิตในสาขาการผลิตต่าง ๆ พบว่าสาขาที่มีการขยายตัวมากที่สุดและรองลงมาตามลำดับได้แก่ ธนาคาร ประกันภัยและอสังหาริมทรัพย์ เหมืองแร่ และย้อยหิน อุตสาหกรรม ปศุสัตว์ ไฟฟ้าและประปา การบริการ โดยมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 22.98 15.17 11.14 11.08 และ 10.26 ต่อปี ตามลำดับ ส่วนสาขาการผลิตที่มีอัตราการขยายตัวค่อนข้างช้าได้แก่ สาขากสิกรรม ป่าไม้ การบริหารและการป้องกันประเทศ การคมนาคมและขนส่งมีอัตราการขยายตัว โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ -0.63 1.53 2.76 และ 4.39 ต่อปี ตามลำดับ

(6) รายได้เฉลี่ยต่อคน รายได้เฉลี่ยต่อคนเป็นเครื่องชี้วัดสภาวะและฐานเศรษฐกิจของประชากรในจังหวัดทางหนึ่ง สำหรับจังหวัดอุบลราชธานีนี้ จากปีพ.ศ. 2528 จะมีรายได้เฉลี่ยต่อคนประมาณ 7,535 บาท และเพิ่มขึ้นเป็น 11,145 บาท ในปีพ.ศ. 2532 ซึ่งเมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยต่อคนในระดับภาคแล้ว นับว่าจังหวัดอุบลราชธานีมีรายได้เฉลี่ยต่อคนไม่ต่ำกว่าระดับภาคมากนักคือ ในปีพ.ศ. 2528 รายได้เฉลี่ยต่อคนระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 8,352 บาท และในปีพ.ศ. 2532 ประมาณ 11,931 บาท สาเหตุอาจจะสืบเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในเกณฑ์ดี

ตาราง 3.8 แสดงรายได้เฉลี่ยต่อคนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เปรียบเทียบกับจังหวัดอุบลราชธานี

หน่วย : บาท

ปีพ.ศ.	จังหวัดอุบลราชธานี	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2528	7,535	8,352
2529	7,938	8,597
2530	9,035	9,193
2531	10,124	10,698
2532	11,145	11,931

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ปีพ.ศ. 2532 กองบัญชีประชาชาติ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้จัดทำขึ้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3.1.9 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

(1) การศึกษา จังหวัดอุบลราชธานีมีการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา โดยมีหลายหน่วยงานเข้ามาดำเนินการ เช่น โรงเรียนเอกชน เทศบาล สปช. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กของกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ในปี 2532 การศึกษาระดับประถมศึกษามีโรงเรียนจำนวน 1,343 แห่ง นักเรียน 231,045 คน ระดับมัธยมศึกษามีโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 54 แห่ง เอกชน 20 แห่ง มีจำนวนนักเรียน 40,580 และ 8,053 คนตามลำดับนอกจากนี้ยังมีการเปิดสอนอาชีวศึกษาของรัฐ 4 โรงเรียน คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษา เทคนิค เกษตรกรรม และโรงเรียนสารพัดช่าง กับมีโรงเรียนระดับอาชีวของเอกชนอีก 3 แห่ง ส่วนการศึกษาที่เปิดสอนในระดับปริยชาตรึ้นนี้มี 3 แห่ง คือ วิทยาลัยพยาบาล สรรพสิทธิประสงค์และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งขณะนี้ยังต้องฝากนักศึกษาเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น

(2) ศาสนาชนบถธรรมนิยม และวัฒนธรรมท้องถิ่น ประชาชนใน
จังหวัดอุบลราชธานี นับถือศาสนาพุทธ และประชาชนส่วนใหญ่ยังผูกพันกับชนบถธรรม-
นิยมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงเป็นผู้มีจิตเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักสันติ แม้ว่า
ประชาชนจะนับถือศาสนาพุทธ แต่ประเพณีทางศาสนาพราหมณ์ก็ปะปนอยู่ไม่ใช่น้อย
เช่น ประเพณีขึ้นบ้านใหม่ พิธีบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ประเพณีเก่าแก่ที่ถือปฏิบัติสืบทอด
กันมา ได้แก่ ฮีตสิบสองคือการทำบุญในรอบปีทุกเดือนรวม 12 เดือน ซึ่งปัจจุบัน
ประชาชนตามชนบทในหลาย ๆ จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังถือปฏิบัติอยู่

(3) สาธารณสุข ในด้านการบริการทางสาธารณสุขนั้นนับว่า จังหวัดอุบลราชธานี สามารถให้การบริการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลได้ทั่วถึง จากสถิติของสาธารณสุข จังหวัดอุบลราชธานีพบว่าในปี 2532 จังหวัดอุบลราชธานีมีโรงพยาบาลทั้งสิ้นที่สังกัดกระทรวงสาธารณสุขจำนวน 23 แห่ง ประกอบด้วย โรงพยาบาลขนาด 1000 เตียง 1 แห่ง เรียกว่าโรงพยาบาลศูนย์ ซึ่งสามารถให้บริการทั้งประชาชนภายในจังหวัด, จังหวัดที่ใกล้เคียงและนักท่องเที่ยวด้วย โรงพยาบาลขนาด 60 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลขนาด 30 เตียง 3 แห่ง และ โรงพยาบาลขนาด 10 เตียง อีก 15 แห่ง นอกจากนี้ยังมีการให้บริการสาธารณสุข

ด้วยสถานบริการองค์การและเอกชนรวมทั้งสิ้น 421 แห่ง สำหรับในแต่ละอีกด้วยใน
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนของบุคลากรแพทย์ พยาบาล เครื่องมือ เครื่องใช้ในการรักษาพยาบาลถือได้ว่ามีจำนวนที่เพิ่มขึ้นจากปีผ่าน ๆ มา โดยพิจารณาจากสัดส่วนบุคลากรแพทย์พยาบาลต่อประชากรในปี 2529 และปี 2532 คือ

		ปี 2529	ปี 2532
จำนวนแพทย์	: ประชากร	1 : 12,967	1 : 9,607
จำนวนพยาบาล	: ประชากร	1 : 2,158	1 : 1,710

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุบลราชธานี

3.2 โครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้น มุ่งองค์ประกอบอีกประการหนึ่งที่สำคัญที่จะต้องคำนึงถึง คือ โครงสร้างพื้นฐาน ทั้งนี้เพราะว่าจะได้เตรียมไว้รองรับการท่องเที่ยว สำหรับโครงสร้างพื้นฐานที่จะพิจารณาได้แก่ ไฟฟ้า ประปาและโทรศัพท์ การคมนาคม สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านค้า ร้านอาหารของที่ระลึก ร้านอาหาร และภัตตาคาร แหล่งบันเทิง เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีอิทธิพลหรือเป็นตัวส่งเสริมให้การพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวเป็นไปด้วยดี เพราะจะเป็นตัวกระตุ้นก่อให้เกิดการลงทุน ทั้งในภาครัฐและเอกชนมากขึ้น อันจะส่งผลที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนา

3.2.1 การคมนาคม

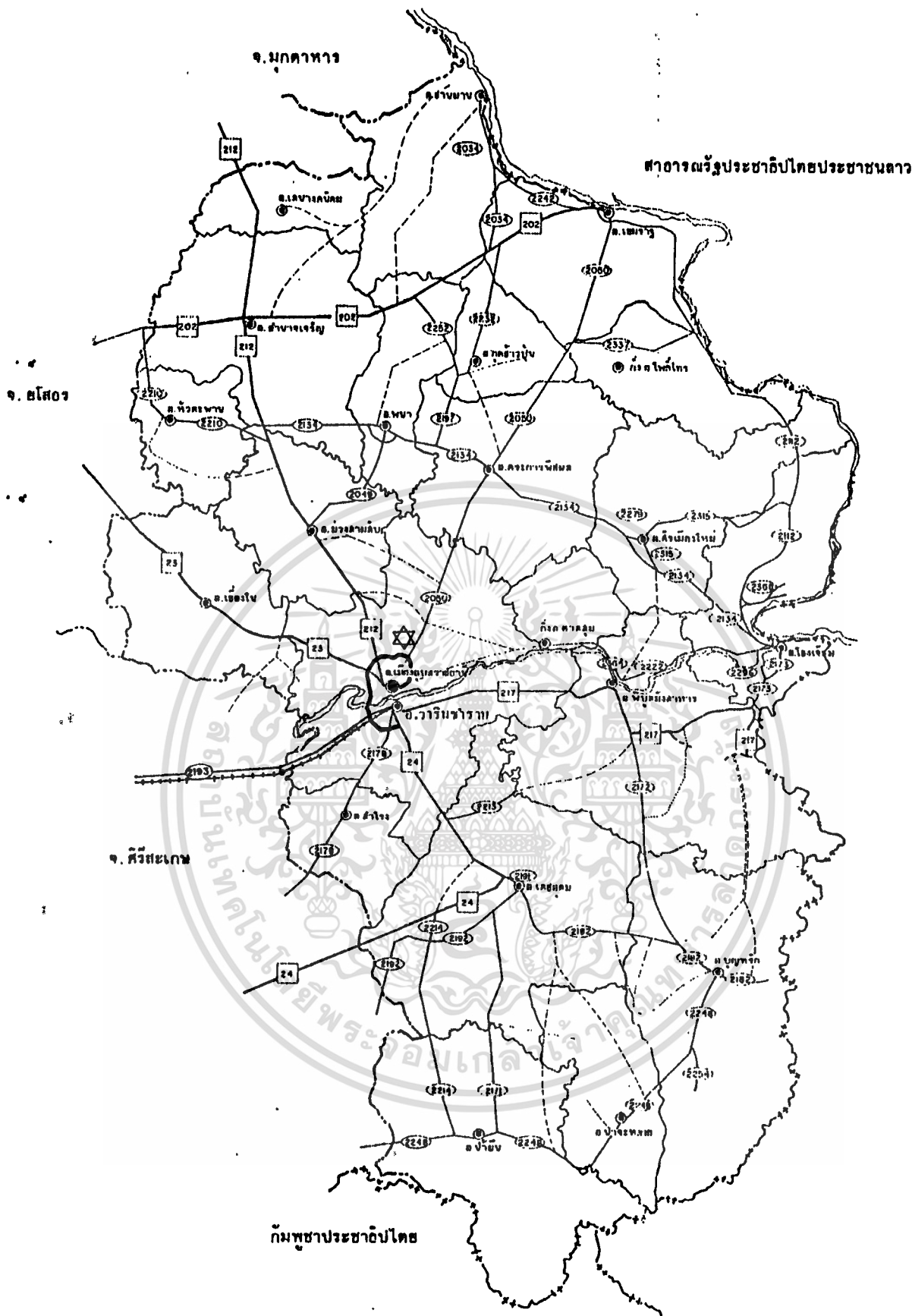
จังหวัดอุบลราชธานีมีการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ทั้งทางรถยนต์ รถไฟ และทางอากาศ ส่วนทางน้ำจะใช้เฉพาะภายในจังหวัดเป็นส่วนใหญ่

(1) โดยทางรถไฟ จังหวัดอุบลราชธานีมีเส้นทางรถไฟจาก

กรุงเทพฯ-อุบลราชธานี มีระยะทางยาวประมาณ 575 กิโลเมตร มีขบวนรถไฟที่เดินทั้งเที่ยวขึ้นและเที่ยวลงคือจากกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี และอุบลราชธานี-กรุงเทพฯ มีจำนวน 12 ขบวน/วัน เวลาที่เดินรถของรถไฟทั้งเที่ยวขึ้น เที่ยวลง จะมีทุกช่วงโดยมีตั้งแต่ช่วงเช้าคือประมาณ 6.50 น. ช่วงบ่ายประมาณ 15.25 น. ช่วงเย็นประมาณ 21.00-23.30 น. (ดูรายละเอียดตารางที่ 3.9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัด อุบลราชธานี	มาตราส่วน 1 : 750,000	แผนที่แสดง ระบบคมนาคม ขนส่ง	แผนที่หมายเลข 3.3
 ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด ทางรถไฟ ทาง อ. พ.ร. ทาง ก.ร.ป. ทางชลประทาน สถานีรถไฟ เขตอำเภอ เขตจังหวัด เขตประเทศ			

ตารางที่ 3.9 แสดงตารางการเดินรถไฟจากกรุงเทพมหานคร-อุบลราชธานี (เที่ยวขึ้น-เที่ยวลง)

ขบวนที่	รถไฟขบวนเที่ยวขึ้น				ขบวนที่	รถไฟขบวนเที่ยวลง				ราคาตั๋วรถไฟ		
	สถานีต้นทาง	เวลา		สถานีปลายทาง		สถานีต้นทาง	เวลา		สถานีปลายทาง	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3
		ออก	ถึง				ออก	ถึง				
31 เร็ว	กรุงเทพฯ	06.50	16.45	อุบลราชธานี	32 เร็ว	อุบลราชธานี	06.40	17.25	กรุงเทพฯ	416	200	95
63 ธรรมดา	กรุงเทพฯ	15.25	05.20	อุบลราชธานี	64 ธรรมดา	อุบลราชธานี	08.10	19.40	กรุงเทพฯ	416	200	95
รถเร็ว	กรุงเทพฯ	18.45	05.20	อุบลราชธานี	66 ธรรมดา	อุบลราชธานี	13.45	03.00	กรุงเทพฯ	416	200	95
1 คำน	กรุงเทพฯ	21.00	07.05	อุบลราชธานี	52 เร็ว	อุบลราชธานี	16.50	03.30	กรุงเทพฯ	416	200	95
51 เร็ว	กรุงเทพฯ	22.45	09.35	อุบลราชธานี	40 เร็ว	อุบลราชธานี	17.45	14.35	กรุงเทพฯ	416	200	95
165 ธรรมดา	กรุงเทพฯ	23.25	12.20	อุบลราชธานี	2 คำน	อุบลราชธานี	19.00	05.20	กรุงเทพฯ	416	200	95

ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย ฝ่ายประชาสัมพันธ์

จากการสำรวจภาคสนาม จะพบว่าร้อยละ 1.32 ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาจังหวัดอุบลราชธานี จะใช้ทางรถไฟ สาเหตุที่มีสัดส่วนน้อยกว่าการเดินทางแบบอื่น ๆ อาจจะมาจากการที่จำนวนผู้โดยสารนั้นยังมีจำนวนที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ความเป็นส่วนตัวลดน้อยลง ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางค่อนข้างนานกว่าการเดินทางในรูปแบบอื่น ๆ แต่จุดเด่นของการเดินทางโดยทางรถไฟนั้นก็คือ มีราคาถูก, อัตราที่จะเกิดอุบัติเหตุน้อยกว่ารูปแบบอื่น ๆ ถ้าทางหน่วยงานราชการให้ความสนใจในการเพิ่มจำนวนผู้โดยสาร โดยเฉพาะชั้น 2 และชั้น 1 ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ก็เป็นที่น่าเชื่อว่าจำนวนผู้โดยสารหรือนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปจังหวัดอุบลราชธานีโดยทางรถไฟ คงมีจำนวนที่เพิ่มขึ้น

(2) ทางรถยนต์ สามารถใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 23 24 202 212 และ 217 ติดต่อกันในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียงรวมไปถึงการติดต่อกับกรุงเทพฯ ด้วยเส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2050 2112 2134 2171 2172 2178 และ 2248 ซึ่งการติดต่อและการขนส่งมีรายละเอียดดังนี้

- การติดต่อระหว่างกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี

บริษัท ขนส่ง จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ การให้บริการเดินทางในเส้นทางที่เข้าสู่จังหวัดอุบลราชธานี จะมีการบริการทางด้านรถยนต์โดยสาร จะมีทั้งรถธรรมดาและรถปรับอากาศ ในส่วนของรถปรับอากาศ จะแบ่งเป็นชั้น VIP., ชั้น 1 และ ชั้น 2 เวลาในการเดินทางประเภทธรรมดาและประเภทปรับอากาศ จะออกเดินทางเป็นช่วง ๆ เพื่อให้เกิดความเหมาะสม รายละเอียดต่าง ๆ จะอยู่ในตารางที่ 3.10 และ 3.11

- การติดต่อภายในจังหวัดระหว่างอำเภอ

การบริการรถโดยสารติดต่อภายในจังหวัดระหว่างอำเภอ ต่ออำเภอนั้น กรมขนส่ง จังหวัดอุบลราชธานี จะเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งเส้นทางเดินทางจะมีประมาณ 28 สาย ซึ่งจะแบ่งเป็นจากจุดเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี ไปอำเภอต่าง ๆ 15 สาย จากอำเภอเดชอุดมไปอำเภออื่น ๆ อีก 5 สาย จากอำเภอพิบูลมังสาหาร ไปอำเภออื่น ๆ 3 สาย และจากเขื่องในไปอำเภออื่น ๆ 2 สาย นอกนั้นเป็นอำเภออำนาจเจริญไปบ้านหนองไฮ ไปอำเภอชานุมาน 1 สาย จากอำเภอ

เอกราชไปอำเภออำนาจเจริญ 1 สาย จากอำเภออำนาจเจริญไปอำเภอบุณฑริก 1 สาย ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3:10 แสดงตารางเส้นรถธรรมดา (มาตรฐาน 3) ภาคตะวันออกเหนือ
(สายอุบลราชธานี-กรุงเทพฯ)

ชบวนรถ	บริษัท	ระยะทาง (กม.)	ระยะเวลา (กม.)	ราคา	เวลาการเดินทาง	หมายเหตุ	จำนวนเที่ยว (เที่ยว/วัน)
สายที่ 29 (รถร่วม 159) สายที่ 98 รถร่วม 159		679	10.32	161	04.50-13.05	ออกทุก ๆ 1 ชม.	8
		672	9.56	159	16.00-23.20	ออกทุก ๆ 25 นาที	7
		491	8	146	04.50-22.40	ออกทุก ๆ 1 ชม.	15
รถร่วม 159					09.20, 09.50	กรุงเทพฯ- รัตนบุรี-อุบลฯ	7
					11.09, 09.50		
					20.40, 21.50		
รถร่วม 159					23.00		
		601	7	143	08.15, 21.45	กรุงเทพฯ-บุรีรัมย์ -อุบลราชธานี	2

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการ ปริญญาสงฆ์ศักดิ์

ตารางที่ 3.11 แสดงตารางเดินรถปรับอากาศชั้น 1 (มาตรฐาน 1) และ วิ.ไอ.พี
เส้นทางระหว่างกรุงเทพมหานคร - อุบลราชธานี

ชบวนรถ	ระยะทาง (กม.)	ระยะเวลา (ชม.)	ราคา	เวลาการเดินรถ	หมายเหตุ	จำนวนเที่ยว (เที่ยว/วัน)
สหมิตร	837	11.30	280	20.00	กรุงเทพฯ-อุบลฯ มุกดาหาร	
สายที่ 25 (มงคล, ช่างนครชัย แอร์)	679	10.30	290	08.30-23.00	ออกทุก ๆ 1 ชม.	8
สายที่ 98	672	9.56	287	09.00-22.30	ออกทุก ๆ 1 ชม.	7
999 ทวีร์, มงคล	674	7.41	216	09.30, 20.30	กรุงเทพฯ- รัตนบุรี-อุบลฯ	3
เชิดชัยทิวาร์	601	7	203	21.30	กรุงเทพฯ-บุรีรัมย์	2
(รถ วิ.ไอ.พี.)	679	10.30	400	20.00	กรุงเทพฯ-อุบลฯ	1

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการกรม บริษัทขนส่งจำกัด

สำหรับรถที่ใช้ในการให้บริการจะเป็นรถบัสและรถสองแถว เวลาที่ออกจะอยู่ในช่วง 06.00-19.00 น. ทั้งเที่ยวไปและกลับ จำนวนเที่ยวที่วิ่งรวมทั้งวันจะอยู่ในช่วง 14-58 เที่ยว สำหรับเส้นทางที่มีคนใช้บริการมาก ได้แก่ อำเภอเดชอุดมไปบ้านแก้งและสิ้นสุดที่น้ำยืน มีจำนวนเที่ยวต่อวันถึง 48-58 เที่ยว คิดเป็นร้อยละ 6.90 ของจำนวนเที่ยวรวมทั้งหมดของรถโดยสารที่วิ่งอำเภอกับอำเภอ ในส่วนของการเดินทางจากเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานีไป อำเภออื่น ๆ ที่มีเที่ยววิ่งมากที่สุดได้แก่ อุบลราชธานีไปอำเภอเดชอุดม รองลงมาได้แก่ อุบลราชธานีไปพิบูลมังสาหาร คิดเป็นร้อยละ 13.84 และ 13.33 ของจำนวนเที่ยวของการเดินทาง อำเภอเมืองไปอำเภออื่น ๆ สำหรับค่าโดยสารจะอยู่ในช่วง 5-35 บาท โดยประมาณ รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3.12

- การติดต่อภายในอำเภอเมืองอุบลราชธานี

การติดต่อภายในอำเภอเมืองนี้ จะให้มีการบริการโดยสารรถประจำทางมีทั้งหมด 13 สาย เส้นทางที่ใช้ติดต่อจะอยู่ในเขตอำเภอเมืองและเขตอำเภวารินชำราบ เวลาที่ให้บริการอยู่ในช่วง 04.30 - 20.00 น. อัตราค่าบริการประมาณ 2-3 บาท รถที่ใช้เป็นทั้งรถบัส และรถสองแถว (รายละเอียดดูจากตารางที่ 3.13)

(3) ทางอากาศ อุบลราชธานีมีท่าอากาศยาน หรือสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง ตั้งอยู่บริเวณกองบิน 21 ของกองทัพอากาศ ซึ่งการให้บริการทางอากาศจะอยู่ในความรับผิดชอบของบริษัท การบินไทย จำกัด เส้นทางที่ใช้บินคือ กรุงเทพฯ-อุบลราชธานี-กรุงเทพฯ จะมีบินทุกวัน โดยแบ่งเวลา และวันเป็นช่วง ๆ ไป เช่น วันจันทร์และวันเสาร์จะบิน จากกรุงเทพฯ เวลา 07.10 น. ถึงอุบลราชธานี 08.15 น. และบินจากอุบลราชธานี 08.55 น. ถึงกรุงเทพฯ 09.55 น. ส่วนวันอังคาร, พุธ, พฤหัสบดี, ศุกร์และอาทิตย์ จะบินในช่วงบ่ายคือ ออกจากกรุงเทพฯ 16.45 น. ถึงอุบลราชธานี 17.50 น. และออกจากอุบลราชธานี เวลา 18.35 น. ถึงกรุงเทพฯ 19.35 น. ซึ่งในแต่ละวันนั้นก็จะใช้เครื่องบินบริการต่างรุ่นกันไปเพื่อความเหมาะสมและเพียงพอต่อความต้องการ (รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3.14)

อัตราค่าโดยสารก็จะแบ่งเป็นชั้นหรือระดับไป โดยจะมีอัตราค่าโดยสารอยู่ 2 ชั้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.12 แสดงตารางการเดินทางระหว่างอำเภอกับอำเภอของจังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อเส้นทาง	ระยะทาง (กม.)	ค่าโดยสาร (บาท)	เวลาออกทั้งไปและกลับ		ลักษณะของรถ/จำนวน		จำนวนเที่ยว (รวม)
			เที่ยวแรก	เที่ยวสุดท้าย	บัส(คัน)	สองแถว(คัน)	
อุบลราชธานี - ม่วงสามสิบ	34	7.50	07.00 น.	18.00 น.	-	4 - 24	24
อุบลราชธานี - อำนาจเจริญ	75	17.50	07.45 น.	18.00 น.	-	19	14
อุบลราชธานี - พนา (ก)	60	14.00	06.00 น.	17.00 น.	6-7	22 - 28	32 - 36
อุบลราชธานี - พนา (ข)	75	18.50	07.30 น.	18.00 น.	6-7	-	16
อุบลราชธานี - เขื่องาน	38	8.50	06.00 น.	08.30 น.	-	7 - 41	38
อุบลราชธานี - พิบูลมังสาหาร	43	10	06.00 น.	18.30 น.	-	24 - 29	44 - 52
อุบลราชธานี - ศรีอุม	45	10.50	06.00 น.	19.00 น.	25-45	-	46 - 54
อุบลราชธานี - ทุ่งเจริญ	118	26	06.00 น.	17.30 น.	20-24	-	42 - 50
อุบลราชธานี - เขมราฐ	149	31.50	05.30 น.	17.35 น.	14-17	31 - 67	22 - 26
อุบลราชธานี-ศาลสุน- ทุ่งเจริญ	83	22.50	05.00 น.	15.00 น.	-	6 - 7	12 - 14
อุบลราชธานี-แก่งสะพือ- ศรีเมืองใหม่	79	22	16.15 น.	15.45 น.	-	4 - 5	10 - 12

ตารางที่ 3.12 (ต่อ)

ชื่อเส้นทาง	ระยะทาง (กม.)	ค่าโดยสาร (บาท)	เวลาที่ออกถึงเที่ยวไปและเที่ยวกลับ		ลักษณะของรถ/จำนวน		จำนวนเที่ยว (รวม)
			เที่ยวแรก	เที่ยวสุดท้าย	บัส(คัน)	สองแถว(คัน)	
อบลราชธานี-เคชอุดม- นาคะหลว	96	24	17.00 น.	16.00 น.	6-7	-	10 - 12
อบลราชธานี-พิบูลฯ-บุษกริก	109	27.50	07.00 น.	16.00 น.	-	4 - 6	8 - 10
อบลราชธานี-เคชอุดม-บุษกริก	85	21	06.30 น.	16.30 น.	-	3 - 6	6 - 10
อบลราชธานี-เคชอุดม-น้ำเย็น	109	25.50	07.00 น.	16.30 น.	10-12	-	20 - 22
เคชอุดม-บ้านกคเรือ-น้ำเย็น	67	19	06.30 น.	18.00 น.	-	14-17	45 - 59
เคชอุดม-บ้านก้ง-น้ำเย็น	56	13	06.30 น.	18.00 น.	-	12-14	48 - 58
เคชอุดม-นาคะหลว	55	15	07.00 น.	16.30 น.	-	12-14	40 - 48
เคชอุดม-บ้านหนองขี้เฒ	32	7.50	05.00 น.	19.00 น.	-	20	30
เคชอุดม-บุษกริก	77	19	07.00 น.	17.30 น.	-	14-7	40 - 44
พิบูลมังสาหาร-ช่องเม็ก	66	16	07.00 น.	17.00 น.	-	4 - 5	18 - 22
พิบูลมังสาหาร-บุษกริก	85	22.50	07.00 น.	16.30 น.	-	10-12	32 - 40
พิบูลมังสาหาร-ทองเกษม	50	12	07.30 น.	15.00 น.	-	4 - 5	10 - 18

ตารางที่ 3.12 (ต่อ)

ชื่อเส้นทาง	ระยะทาง (กม.)	ค่าโดยสาร (บาท)	เวลาที่ออกทางเที่ยวไปและเที่ยวกลับ		ลักษณะของรถ/จำนวน		จำนวนเที่ยว (รวม)
			เที่ยวแรก	เที่ยวสุดท้าย	巴士(คัน)	สองแถว(คัน)	
ห้องใน-บ้านฟ้าไท	13	4.50	05.00 น.	18.00 น.	-	4 - 6	16
ห้องใน-บ้านชาตน้อย	35	10	05.00 น.	18.00 น.	-	8 - 12	16
อำนาจเจริญ-บ้านหนองไธ- ชานมาม	69	19	05.00 น.	18.00 น.	-	6 - 30	32
น้ำอ้น - นางะหลวอ	41	9.50	06.30 น.	17.00 น.	-	12 - 21	36 - 44
นางะหลวอ - บึงทาก	32	9	07.30 น.	16.50 น.	-	6 - 7	20 - 24

ที่มา : หนังสือ จังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 3.13 แสดงตารางการเดินทาง อ.เมือง-อ.วารินชำราบ ของจังหวัดอุบลราชธานี

สายที่	เส้นทาง - ปลายทาง	เวลา	ระยะทาง	ราคา(บาท)	หมายเหตุ
1	บ้านธาตุ(อ.วารินชำราบ) บ้านหนองแก(อ.เมือง)	05.30 (ทุก 5 นาทีก) ถึง 20.00	20	2 (สุดปลายทาง)	เส้นทางผ่านสถานที่ท่องเที่ยวได้แก่ วัดป่าใหญ่ วัดแจ้ง
2	สถานีรถไฟ-สถาบันพัฒนาฝีมือ แรงงาน	05.30 (ทุก 5 นาทีก) ถึง 20.00	10	2 (สุดปลายทาง)	เส้นทางผ่านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัดทุ่งศรีเมือง วัดหนองบัว
3	วัดหนองป่าพง - โรงเรียนเทคโนโลยี	05.30 (ทุก 5 นาทีก) ถึง 20.00	15	2 (สุดปลายทาง)	เส้นทางผ่านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัดหนองป่าพง วัดทุ่งศรีเมือง
4	เรือนจำอุบลฯ (อ.เมือง) - บ้านกุดลาด	05.30 (ทุก 5 นาทีก) ถึง 20.00	15	2 (สุดปลายทาง)	ผ่านแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ ทุ่งศรีเมือง
5	มณฑลทหารบกที่ 22 (อ.วาริน) - การประปาอุบลฯ (อ.เมือง)	06.00 (ทุก 5 นาทีก) ถึง 20.00	10	2 (สุดปลายทาง)	ผ่านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ทุ่งศรีเมือง
6	บ้านกัณฑ์ไทย-บ้านนบ	05.30 (ทุก 8 นาทีก) ถึง 20.00	20	2 (สุดปลายทาง)	ผ่านแหล่งท่องเที่ยว วัดป่าใหญ่
7	บ้านปลาคู-ประมงจังหวัด	04.00 (ทุก 7 นาทีก) ถึง 20.00	15	2	ผ่านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัดป่าใหญ่ วัดสุปัฏนาราม
สองแถว					

ตารางที่ 3.13 (ต่อ)

สายที่	เส้นทาง - ปลายทาง	เวลา	ระยะทาง	ราคา(บาท)	หมายเหตุ
8	ตลาดวาริน-หาดคูเค่อ	04.30 (ทุก 7 นาท) ถึง 20.00	25	2	ผ่านแหล่งท่องเที่ยว วัดแก้ว หาดคูเค่อ
สองแถว					
9	ตลาดใหญ่-สถาบันพัฒนาฝีมือ (สอง แรงงาน	04.30 (ทุก 7 นาท) ถึง 20.00	12	2	ผ่านแหล่งท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์ วัดศรีอุบลรัตน ทั้งศรีเมือง
10	ตลาดใหญ่-บ้านด้ามพั่ว (สองแถว)	04.30 (ทุก 7 นาท) ถึง 20.00	15	2	วัดหนองบัว
11	บ้านท่าบ่อ-บ้านดง	04.30 (ทุก 7 นาท) ถึง 20.00	15	2	ผ่านแหล่งท่องเที่ยว วัดหนองบัว
12	บ้านแสนสุข-วิทยาลัยครู อุบลราชธานี	05.00 (ทุก 5 นาท) ถึง 20.00	15	2	วัดศรีอุบลรัตน วัดทุ่งศรีเมือง ผ่านแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ทุกศรีเมือง วัดศรีอุบลรัตน วัดสุปัฏนาราม

ที่มา : หนังสือจังหวัดอุบลราชธานี

ตารางที่ 3.14 แสดงตารางการกำหนดเวลาและอัตราค่าโดยสาร การเดินทางทางอากาศ
เส้นทางกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี

วัน	เที่ยวไป		เที่ยวกลับ		อัตราค่าโดยสาร		เครื่องบิน ที่ใช้บริการ(รุ่น)	จำนวนที่นั่ง (ที่นั่ง)
	กรุงเทพฯ	อุบลฯ	อุบลฯ	กรุงเทพฯ	ชั้น Y (บาท)	ชั้น J (บาท)		
จันทร์	07.15	08.15	08.55	09.55	1,345	1,645	Boeing 737-200	115
อังคาร	16.45	17.50	18.35	19.35	1,345	1,645	"-----"	115
พุธ	16.45	17.50	18.35	19.35	1,345	1,645	"-----"	115
พฤหัสบดี	16.45	17.50	18.35	19.35	1,345	1,645	"-----"	115
ศุกร์	16.45	17.50	18.35	19.35	1,345	1,645	Airbus 300-B4	223
เสาร์	07.15	08.15	08.55	09.55	1,345	1,645	Boeing 737-200	115
อาทิตย์	16.45	17.50	18.35	19.35	1,345	1,645	Airbus 300-B4	223
							Boeing 737-200	115
							Airbus 300-B4	223

หมายเหตุ : เวลา และอัตราค่าโดยสารอาจเปลี่ยนแปลงได้

ที่มา : กำหนดการบินทางอากาศ เส้นทางกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี

กรุงเทพฯ : บริษัท การบินไทย จำกัด : 2534

ได้แก่ ชั้น y ราคาจะประมาณ 1,345 บาท ส่วนชั้น J จะอยู่ในช่วงประมาณ 1,645 บาท สำหรับข้าราชการและพระภิกษุ จะได้รับส่วนลด ลดหลั่นกันไป ได้แก่ 15% และ 50% ตามลำดับ นับได้ว่าอุบลราชธานีนั้น สามารถตอบสนองทางด้านการเดินทางได้เป็นอย่างดีเพราะมีคมนาคมขนส่งที่ทันสมัยและสะดวก พร้อมทั้งยังเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางแบบไหนที่สะดวกสำหรับตนเอง

3.2.2 การบริการไฟฟ้า

การบริการด้านไฟฟ้าอยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าอุบลราชธานี สังกัดอยู่กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยมีหน้าที่การให้บริการไฟฟ้าครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ 21 อำเภอ และอีก 1 กิ่งอำเภอ 2,680 หมู่บ้าน ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดอุบลราชธานีได้รับซื้อกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย 2 จุด คือ

สถานีจ่ายไฟฟ้าย่อย บ้านก้านเหลือง อำเภอเมือง เฉลี่ยเดือนละ 15 ล้านหน่วย (กิโลวัตต์ชั่วโมง)

สถานีจ่ายไฟฟ้าย่อย เขื่อนสิรินธร อำเภอพิบูลย์มังสาหาร เฉลี่ยเดือนละ 1.3 ล้านหน่วย รวมทั้งหมดแล้วประมาณเดือนละ 16.3 ล้านหน่วย (กิโลวัตต์-ชั่วโมง)

จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวนผู้ใช้ไฟเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเดือนละ 1,600 ราย หรือจำนวนกำลังไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเดือนละ 480 กิโลวัตต์

สำหรับการให้บริการด้านไฟฟ้านั้น จัดได้ว่าสามารถให้บริการอย่างทั่วถึง ทั้งนี้เพราะจังหวัดอุบลราชธานีมีเขื่อนสิรินธร ซึ่งจะใช้พลังน้ำผลิตกระแสไฟฟ้า ประกอบกับจังหวัดอุบลราชธานีมีแหล่งน้ำหลายสาย ทำให้ไม่เกิดปัญหาในการขาดแคลนด้านการใช้ไฟฟ้าแต่อย่างใด

3.2.3 การบริการประปา

ปัจจุบันการให้บริการด้านการประปาของจังหวัดอุบลราชธานี นั้น อยู่ในความดูแลของการประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งจะกระจายอยู่ทั่วไปของจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อำเภอเมือง และอำเภวารินชำราบ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร

อำเภออำนาจเจริญ อำเภอเดชอุดม อำเภอเขมราฐ ซึ่งในแต่ละอำเภอนั้นจะมีค่า
ไม่เท่ากันอีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงกรองน้ำที่เป็นตัวกระจายน้ำไปยังชุมชนต่าง ๆ ที่ตนรับผิดชอบ สำหรับในเขต-
 อำเภอเมือง-วารินชำราบนั้น จะมีโรงกรองน้ำที่เทศบาลเมืองอุบลราชธานี และ
 เทศบาลตำบลวารินชำราบ ซึ่งจะให้บริการน้ำประปาในเขตอำเภอเมืองและอำเภอ
 วารินชำราบ สำหรับแหล่งน้ำที่นำมาทำน้ำประปา ได้แก่ ลำน้ำมูลน้อย ในปี 2534
 มีกำลังผลิตสูงสุดคือ 7,792.225 ลูกบาศก์เมตร จากจำนวนผู้ใช้น้ำ 16,389 ราย
 สำหรับอำเภอพิบูลมังสาหาร สามารถผลิตน้ำประปาสูงสุด 491.396 ลูกบาศก์เมตร/
 วัน จำนวนประปาที่ใช้ต่อวันประมาณ 385.390 ลูกบาศก์เมตร จากจำนวนผู้ใช้น้ำ
 1782 ราย อำเภออำนาจเจริญ สามารถผลิตน้ำประปาสูงสุด 710.760 ลบ.ม./วัน
 จำนวนประปาที่ใช้ต่อวันประมาณ 616.236 ลบ.ม. จากจำนวนผู้ใช้น้ำ 2400 ราย
 อำเภอเดชอุดม มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 2,313 ราย ใช้น้ำประปาในแต่ละวันละ
 558.313 ลูกบาศก์เมตร จากจำนวนน้ำที่ผลิตได้สูงสุดถึง 676.166 ลบ.ม. และ
 อำเภอเขมราฐ สามารถผลิตน้ำประปาสูงสุดคือ 300.763 ลบ.ม./วัน จำนวนน้ำ
 ประปาที่ใช้ 254.091 ลบ.ม. จากจำนวนผู้ใช้น้ำ 986 ราย จากตัวเลขต่าง ๆ
 แสดงให้เห็นว่าการให้บริการในด้านประปา สามารถให้บริการแก่ประชาชน
 อย่างเพียงพอและได้อย่างทั่วถึง รายละเอียดดูจากตารางที่ 3.15

ตารางที่ 3.15 ตารางแสดงการบริการน้ำประปาในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2534

การประปา	พื้นที่ที่ได้ บริการ (ตร.กม)	แหล่งน้ำ	กำลัง การผลิต (ลบ.ม/วัน)	จำนวน ผู้ใช้น้ำ (ราย)	ปริมาณการ ใช้น้ำเฉลี่ย (ลบ.ม/วัน)
1. อำเภอ เมือง- วารินชำราบ	34.740	ลำน้ำมูลน้อย	7,755.684	16,389	5,609.531
2. พิบูล - มังสาหาร	10.000	แม่น้ำมูลและ ลำโดมน้อย	491.936	1,782	385.390
3. อำนาจ- เจริญ	23.000	อ่างเก็บน้ำ ชลประทาน พุทธอุทยาน, ลำเซบก, ห้วยขลุ	710.760	2,400	616.236
4. เดชอุดม	113.140	ลำโดมใหญ่ ลำโดมบอน	676.166	2,313	558.313
5. เขมราฐ	5.000	แม่น้ำโขง	300.763	9,860	254.091

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาค กองประมวลข้อมูลและรายงาน

3.2.4 การบริการสื่อสาร

การสื่อสารและโทรคมนาคม และโทรศัพท์ของจังหวัดอุบลราชธานี นั้น มีการให้บริการด้านต่าง ๆ ได้แก่ สถานีวิทยุและโทรเลขอยู่ในทุกอำเภอของจังหวัดอุบลราชธานี ในส่วนนี้จะอยู่ในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทยและองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการบริการทางด้านโทรศัพท์ของจังหวัดอุบลราชธานี แยกเป็นบริการระดับท้องถิ่นและการให้บริการโทรศัพท์ทางไกลภายในประเทศ ปัจจุบันชุมสายโทรศัพท์มี 21 แห่ง ได้แก่ อุบลราชธานี แบ่งเป็น 2 แห่ง ทองเจียม พิบูลมังสาหาร อำนาจเจริญ เดชอุดม วารินชำราบ ชานุมาน ม่วงสามสิบ ตระการพืชผล ศรีเมืองใหม่ เขมราฐ บุณฑริก ห้วยตะพาน ตาลชุม น้ำยืน นาจะหลวย กุดข้าวปุ้น เสนางคนิคม พนา และเขื่อนโขน ในส่วนจำนวนเลขหมายที่มีของเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานีนั้น มีจำนวนถึง 9,168 เลขหมาย และเปิดใช้แล้ว 8,216 เลขหมาย ซึ่งนับได้ว่ามีจำนวนมากกว่าจำนวนชุมสายอื่น ๆ และถ้าพิจารณาถึงประเภทของผู้ใช้แล้วจะพบว่า บ้านพักอาศัยจะมีจำนวนที่สูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 28.70 (ดูจากตารางที่ 3.16) จากสถิตินี้จะเห็นได้ว่า การให้บริการด้านโทรศัพท์ในปัจจุบันนี้นับได้ว่าเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

ตารางที่ 3.16 แสดงจำนวนเลขหมายโทรศัพท์แบ่งตามชุมสาย และแบ่งตามประเภทผู้ใช้ของ
จังหวัดอุบลราชธานี ปี 2534

ชุมสาย	จำนวน เลขหมายที่มี	จำนวน เลขหมายที่ เปิดใช้แล้ว	ประเภทของผู้ใช้โทรศัพท์				
			ราชการ	บ้านพัก	ธุรกิจ	ทศท.	สาธารณะ
อุบลราชธานี (1)	7,120	6,197	440	3,354	2,153	81	169
โฆงเจียม	200	118	18	77	17	4	2
พิบูลมังสาหาร	1,000	606	44	352	190	7	13
อำนาจเจริญ	1,000	955	49	452	419	14	21
เดชอุดม	512	477	35	165	240	7	30
วารินชำราบ	1,536	1,512	112	863	506	8	23
ชานุมาน	128	64	9	40	10	2	3
อุบลราชธานี (2)	2,048	2,019	96	1,767	125	7	24
ม่วงสามสิบ	256	147	15	91	32	4	5
ตระการพืชผล	512	238	16	119	94	4	5
ศรีเชียงใหม่	128	113	13	64	21	3	12
เขมราฐ	256	237	21	125	80	5	6
บุณฑริก	128	93	15	55	17	1	5
หัวตะพาน	128	67	10	42	12	2	1
ตาลชุม	128	41	11	18	4	3	5
น้ำยืน	128	100	12	54	28	2	4
นาจะหลวย	128	59	10	23	23	2	1
กุดข้าวปุ้น	128	29	9	6	9	3	2
เสนานิคม	128	51	7	36	4	2	2
พนา	128	51	13	24	7	3	4
เขื่องใน	128	145	12	94	31	4	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังไม่มีสิทธิในสิ่งพิมพ์ และต้องอ้างอิงถึงชื่อเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดการท่องเที่ยว

การกำหนดแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว จำเป็นต้องคำนึงถึงตลาดการท่องเที่ยว เพราะข้อมูลทางด้านการตลาดจะเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว อาจกล่าวได้ว่าตลาดการท่องเที่ยวเปรียบเสมือนอุปสงค์ของการท่องเที่ยวและทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวก็เปรียบเสมือนอุปทานของการท่องเที่ยว ซึ่งทั้งอุปสงค์และอุปทานจะมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นถ้าได้มีการศึกษาด้านตลาดการท่องเที่ยว ก็จะสามารถเตรียมการรองรับการขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ถูกต้องและเหมาะสม

ในการศึกษาด้านตลาดการท่องเที่ยวจะพิจารณาจาก จำนวนนักท่องเที่ยว แหล่งที่มา ค่าใช้จ่าย ระยะเวลา ฤดูกาล และวิธีการเดินทางมาท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะได้จากเอกสารงานวิจัยที่ผ่านมา โดยเฉพาะการศึกษาของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและจากการศึกษาภาคสนาม

4.1 บทบาทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีต่อประเทศไทย

บทบาทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น นับจากปี พ.ศ. 2523 ที่กำหนดให้เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวของประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ก็เริ่มมีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ เห็นได้ชัดจากการระบุเป้าหมาย ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตั้งแต่ฉบับที่ 5 จนกระทั่งฉบับที่ 7 ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 ได้ระบุเป้าหมายในระยะเวลา 5 ปี คือ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2535 ถึงปีพ.ศ. 2539 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2536)

- จะมีจำนวนนักท่องเที่ยว 6.45 ล้านคน (เพิ่ม 8% ต่อปี)
- วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 7.1 วัน
- ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวต่อวันต่อคน 3,217 บาท
- รายได้จากการท่องเที่ยว 148,196 ล้านบาท

จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เริ่มเป็นสาขาทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศอีกสาขาหนึ่งเหมือนกับสาขาการผลิตอื่น ๆ เพราะสามารถทำรายได้มาสู่ประเทศไทยไม่น้อย ซึ่งจะพิจารณาจากรายได้ของประเทศไทยจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นเกือบทุกปี ในปีพ.ศ. 2529 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวน 37,321 ล้านบาท และในปีพ.ศ. 2534 มีรายได้ถึง 100,004 ล้านบาท (ตามตารางที่ 4.1) ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญอันดับหนึ่งของประเทศ นอกจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะนำมาซึ่งรายได้ของประเทศแล้ว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดการสร้างงานให้คนในประเทศซึ่งมีทั้งทางตรงและทางอ้อม การจ้างงานทางตรง ได้แก่ อาชีพในธุรกิจการโรงแรม บริษัทนำเที่ยว การบินและการขนส่ง ร้านค้าขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง มัคคุเทศก์ ภัตตาคาร และร้านอาหาร สถานบันเทิงต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับทางอ้อม ได้แก่ อาชีพทางการเกษตร กสิกรรม ประมง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตวัตถุดิบด้านอาหาร อาชีพก่อสร้าง ธุรกิจที่ดิน เหล่านี้เป็นต้น จากการสำรวจของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ในปี 2523 พบว่า

ธุรกิจนำเที่ยว	จ้างงานเฉลี่ย	38.5	คนต่อแห่ง
ธุรกิจขนส่ง	ด้านการบินจ้างงาน	เฉลี่ยบริษัทละ	42 คน
	ด้านรถยนต์จ้างงาน	เฉลี่ยบริษัทละ	34 คน
	ธุรกิจรถทัวร์จ้างงาน	เฉลี่ยบริษัทละ	91 คน
ธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก	จ้างงาน	เฉลี่ยร้านละ	8.2 คน

ธุรกิจภัตตาคารและสถานเริงรมย์จ้างงานเฉลี่ย 87.4 คนต่อแห่ง

และจากการสำรวจแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในปี 2530 พบว่าการท่องเที่ยวได้ทำให้เกิดการจ้างแรงงานจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 671,000 คน ซึ่งสามารถจำแนกเป็นการจ้างงานทางตรง 458,825 คน และแรงงานทางอ้อม 212,175 คน โดยคาดว่า การท่องเที่ยวจะทำให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวน 1,114,000 คน ในปี 2535 จำแนกเป็นแรงงานทางตรง 757,520 คน และแรงงานทางอ้อม 356,480 คน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังสามารถสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่ชาวต่างประเทศ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศได้ด้วย

เอกสมิ์นักวิชาการท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า "อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว" เป็นสื่อที่มีความไม่วางรั้วใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบรายได้ออกจากการท่องเที่ยวกับสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย

พ.ศ. 2529 - 2534 (หน่วย : ล้านบาท)

สินค้า	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2530	พ.ศ. 2531	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2533	พ.ศ. 2534
การท่องเที่ยว	37,321	50,024	78,859	96,385	110,572	100,004
ผลิตภัณฑ์ส่งออก	31,263	35,856	58,627	74,036	84,472	109,524
ข้าว	20,315	22,803	34,676	45,462	27,770	30,516
มันสำปะหลัง	19,086	20,661	27,189	26,423	23,136	24,368
ยาง	15,116	20,539	21,844	23,974	23,557	24,953

ที่มา : รายได้จากการท่องเที่ยว : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
รายได้ออกมาสินค้าส่งออก : ธนาคารแห่งประเทศไทย

เกี่ยวข้องอย่างมากต่อความเข้าใจอันดีต่อกันในทางการเมือง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ (ระหว่างประเทศ) โดยที่การเมืองและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะเป็นดรรชนี อาทิเช่น ในสถานการณ์การเมืองของประเทศมีความมั่นคง ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนด และบอกถึงความเจริญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวด้วย ในทางกลับกันภาวะตกต่ำของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่วนหนึ่งก็ย่อมบอกถึงสภาพการเมืองของประเทศได้เป็นอย่างดี (นายเสรี วังสไพจิตร. 2533-2534: 219) ในส่วนที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ นับได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างเห็นได้ชัด

4.2 ตลาดการท่องเที่ยวของประเทศไทย

4.2.1 จำนวนและแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว

การเติบโตของตลาดการท่องเที่ยวในประเทศไทย จากอดีตที่ผ่านมาถึงปัจจุบันมีแนวโน้มการขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งพิจารณาได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งจะเห็นได้ชัดว่าในช่วง 10 ปีหลัง คือ ปีพ.ศ. 2524 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 2,015,615 คน ได้เพิ่มเป็น 5,086,899 คน ในปี 2534 สามารถทำรายได้จาก 21,455 ล้านบาท ของปี 2524 เป็น 100,004 ล้านบาท ในปี 2534 (ตามตารางที่ 4.2) สาเหตุที่ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นเพราะประเทศไทยมีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมาก กล่าวคือ มีสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงาม ตลอดจนมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจ รวมไปถึงมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ อีกทั้งยังมีกรุงเทพมหานคร ซึ่งนับเป็นศูนย์กลางแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญด้วย ถึงแม้ว่าจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยก็ตาม แต่ในขณะเดียวกันก็ได้มีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยที่ออกไปท่องเที่ยวยังนอกประเทศ ซึ่งในช่วง 10 ปีหลังคือ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2525 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยและคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยมีจำนวน 642,768 คน และในปีพ.ศ. 2534 เพิ่มขึ้นเป็น 1,013,836 คน (ตามตารางที่ 4.3) ซึ่งคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 14.60

เอกรินทร์, 13, 836 คน ในปีพ.ศ. 2534 คิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 14.60

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และรายได้จากการท่องเที่ยว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524-2534

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (คน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2524	2,015,615	21,455
2525	2,218,429	23,879
2526	2,191,003	25,050
2527	2,346,709	27,317
2528	2,438,270	31,768
2529	2,818,092	37,321
2530	3,482,958	50,024
2531	4,230,737	78,859
2532	4,809,508	96,385
2533	5,298,860	110,572
2534	5,086,899	100,004

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

ตารางที่ 4.3 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวต่างประเทศ ในปีพ.ศ. 2525-2534

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	อัตราการเพิ่ม %
2525	642,768	14.60
2526	766,186	19.20
2527	607,527	-20.17
2528	545,329	-10.24
2529	541,383	-0.72
2530	650,605	20.17
2531	733,271	12.71
2532	800,658	9.19
2533	883,328	10.33
2534	1,013,836	14.77

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (กทสท.)

และ 14.77 ตามลำดับ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, "สถิติการท่องเที่ยว ปี 2529-2534:1-24)

แม้ว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเราจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปีก็ตามแต่ถ้าหากเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งตั้งอยู่ในแถบเอเชียด้วยกัน ประเทศไทยก็ยังเป็นรองอยู่มาก ได้แก่ ประเทศฮ่องกง และประเทศสิงคโปร์ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศไทยจะมีคู่แข่งเพิ่มขึ้นอีก 1 ประเทศ ก็คือ ประเทศมาเลเซีย จะเห็นได้ชัดจากสถิติ (ตามตารางที่ 4.4) จะพบว่าในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาประเทศมาเลเซียมีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงกว่าประเทศไทย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะในช่วง 2-3 ปีหลังประเทศไทยได้ประสบปัญหาทางการเมือง ทำให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีแก่สายตาของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจึงไม่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเท่าที่ควร สำหรับแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้แก่ กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก รองลงมาได้แก่ กลุ่มประเทศยุโรปและกลุ่มประเทศอเมริกาเป็นต้น จากตารางที่ 4.5 จะพบว่าในช่วงเวลา 5-6 ปีที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2529 ถึงปีพ.ศ. 2534 จำนวนนักท่องเที่ยวที่มาจากกลุ่มประเทศเอเชีย จะเพิ่มขึ้นจาก 1,581,697 เป็น 2,730,416 คน รองลงมาได้แก่กลุ่มประเทศยุโรปมีจำนวน 552,148 เพิ่มขึ้นเป็น 1,184,969 คน กลุ่มประเทศอเมริกามีจำนวน 213,410 เพิ่มขึ้นเป็น 326,812 คน และถ้าพิจารณาประเทศที่มาของนักท่องเที่ยวโดยถือตามสัญชาติแล้ว (ตารางที่ 4.6) จะพบว่าในปีพ.ศ. 2529 นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียเข้ามาในประเทศไทยมากที่สุดจำนวน 652,887 คน คิดเป็น 23.17% ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยทั้งหมด รองลงมา คือ ประเทศญี่ปุ่น มีจำนวน 261,549 คิดเป็น 9.28% ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด นอกจากนี้แล้วยังมีประเทศสิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา ฮ่องกง อินเดีย ออสเตรเลีย เยอรมันนี อังกฤษ ฝรั่งเศส ไต้หวัน สาอุดิอาระเบีย อิตาลี หรือคิดเป็นร้อยละ 7.83, 6.12, 5.84, 4.51, 4.08, 4.06, 7.83, 3.53, 3.46, 2.56 และ 1.82 ตามลำดับ สำหรับใน ปีพ.ศ. 2534 นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซียยังคงเป็นอันดับแรก ที่เข้ามาในประเทศไทยมากที่สุดจำนวน 808,443 คิดเป็นร้อยละ 15.89 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 559,501 คน คิดเป็นร้อยละ 11.00 แต่อันดับความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาที่ยอมรับของต่างประเทศต่าง ๆ ในเอเชีย
ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2525-2534 (หน่วย : พันคน)

พ.ศ.	2523	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
ฮ่องกง	2,592.012	2,753.549	3,107.737	3,370.308	3,738.347	4,501.889	5,589.292	5,361.170	5,932.854	6,033.712
สิงคโปร์	2,956.690	2,853.577	2,991.430	3,030.970	3,191.058	3,678.809	4,186.091	4,829.950	5,322.854	5,414.651
ไทย	2,218.429	2,191.003	2,346.709	2,438.270	2,818.092	3,482.958	4,230.737	4,809.508	5,298.860	5,086.899
มาเลเซีย	2,588.772	2,750.397	2,779.081	2,933.271	3,027.781	3,324.232	3,374.443	4,846.320	7,079.107	5,543.376
ญี่ปุ่น	1,793.164	1,968.461	2,110.346	2,327.047	2,061.526	2,154.864	2,355.412	2,835.064	3,235.860	3,532.651
ไต้หวัน	1,419.178	1,457.404	1,516.138	1,451.659	1,061.385	1,760.948	1,935.134	2,004.126	1,934.084	1,854.506
เกาหลีใต้	1,145.044	1,194.551	1,297.318	1,426.045	1,659.972	1,874.501	2,340.462	2,529.584	2,635.598	2,882.886
ฟิลิปปินส์	890.807	860.550	816.712	773.074	781.517	794.700	1,043.114	1,189.719	1,029.520	951.365
อินโดนีเซีย	592.046	638.855	700.910	749.351	825.035	1,060.347	1,301.049	1,625.925	2,177.566	2,567.866

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (กองสถิติ)

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประเทศไทย แยกตามประเทศ

ประเทศ	ปี		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ออสเตรเลีย	2,818,092	-	3,482,958	-	4,230,737	-	4,809,508	-	5,298,860	-	5,086,899	-
เอเชีย	1,581,697	60.17	1,988,082	61.02	2,414,592	61.05	2,704,694	61.46	3,021,833	62.40	2,730,416	58.19
อาเซียน	939,311	33.30	1,094,236	31.42	1,205,310	28.49	1,129,719	23.49	1,195,120	22.55	1,233,610	24.25
ยุโรป	5,860	0.21	7,254	0.21	8,092	0.19	7,328	0.15	7,036	0.13	6,946	0.14
อินโดนีเซีย	30,926	1.10	31,230	0.90	35,549	0.84	42,576	0.89	51,282	0.97	52,872	1.04
มาเลเซีย	652,887	23.17	742,394	21.32	843,206	19.93	736,021	15.30	751,569	14.18	808,443	15.89
ฟิลิปปินส์	27,913	0.99	36,048	1.03	42,241	1.00	53,391	1.11	49,554	0.94	45,285	0.89
สิงคโปร์	220,725	7.83	277,310	7.96	276,222	6.53	290,403	6.04	335,679	6.33	320,064	6.29
จีน	30,899	1.10	21,464	0.62	33,344	0.79	52,358	1.09	60,810	1.15	75,052	1.48
ฮ่องกง	164,677	5.84	251,376	7.22	379,850	8.98	395,681	8.23	382,772	7.22	341,442	6.71
ญี่ปุ่น	261,549	9.28	349,558	10.04	452,244	10.69	555,638	11.55	652,299	12.31	559,501	11.00
เกาหลี	26,248	0.93	33,776	0.97	64,000	1.51	111,591	2.32	147,655	2.79	179,543	3.53
ไต้หวัน	127,133	4.51	203,535	5.84	232,567	5.50	399,704	8.31	503,156	9.50	453,864	8.92
อื่น ๆ	32,880	1.16	34,137	0.97	47,277	1.11	60,003	1.25	80,021	1.51	117,161	2.30

ปี	2529		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเทศ												
ยุโรป	552,148	10.59	719,871	20.67	905,611	21.41	1,107,439	23.03	1,229,957	23.21	1,184,969	23.29
ออสเตรเลีย	13,904	0.49	20,125	0.58	36,624	0.87	41,659	0.87	41,700	0.79	36,639	0.72
เบลเยียม	12,498	0.44	17,963	0.52	20,396	0.48	23,030	0.48	26,648	0.50	28,217	0.55
เดนมาร์ก	17,844	0.63	20,234	0.58	25,894	0.61	28,663	0.60	31,450	0.59	29,663	0.58
ฟินแลนด์	8,603	0.31	11,079	0.32	18,080	0.43	25,316	0.53	28,006	0.53	27,012	0.53
ฝรั่งเศส	97,540	3.46	130,326	3.74	154,724	3.66	186,960	3.89	194,414	3.67	172,945	3.40
เยอรมนี	114,478	4.03	148,755	4.27	186,040	4.40	222,148	4.62	243,123	4.59	257,031	5.05
อิตาลี	51,421	1.82	66,631	1.91	85,507	2.02	92,450	1.92	108,129	2.04	113,169	2.22
เนเธอร์แลนด์	30,576	1.08	38,371	1.10	48,425	1.14	54,082	1.12	63,500	1.20	71,187	1.40
นอร์เวย์	8,278	0.29	9,507	0.27	12,809	0.30	12,841	0.27	14,508	0.27	14,691	0.29
สเปน	9,154	0.32	12,637	0.36	20,871	0.49	23,982	0.50	35,791	0.68	33,972	0.67
สวีเดน	24,943	0.89	33,345	0.96	47,778	1.13	57,924	1.20	67,405	1.27	69,636	1.37
สวีเดน	38,665	1.37	47,964	1.38	62,491	1.48	75,320	1.57	81,051	1.53	81,310	1.60

ประเทศ	ปี		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	99,489	3.53	126,309	3.63	135,112	3.19	200,347	4.17	227,875	4.30	197,608	3.88
สหรัฐอเมริกา	10,667	0.38	14,029	0.40	16,561	0.39	22,638	0.47	27,496	0.52	22,534	0.44
อื่น ๆ	14,088	0.52	22,596	0.65	34,299	0.82	40,079	0.83	38,861	0.73	29,355	0.59
อเมริกา	213,410	7.57	261,162	7.50	299,762	7.09	340,011	7.07	367,778	6.94	326,812	6.42
อาร์เจนตินา	1,767	0.06	1,277	0.44	984	0.02	1,103	0.02	1,412	0.03	1,671	0.03
บราซิล	2,396	0.09	1,907	0.05	2,330	0.06	3,342	0.07	3,881	0.07	4,143	0.08
แคนาดา	30,943	1.10	37,429	1.07	50,849	1.20	61,647	1.28	68,987	1.30	64,189	1.26
เม็กซิโก	2,550	0.09	3,683	0.11	4,597	0.11	3,957	0.08	3,690	0.07	3,567	0.07
สหรัฐอเมริกา	172,575	6.12	212,575	6.10	237,309	5.61	266,735	5.55	285,352	5.39	248,441	4.88
อื่น ๆ	3,179	0.11	4,291	0.13	3,693	0.09	3,227	0.07	4,456	0.08	4,801	0.10
เอเชียใต้	208,958	7.42	217,547	6.24	273,441	6.46	246,909	5.20	267,583	5.05	270,292	5.31
บังกลาเทศ	25,484	0.90	27,258	0.78	53,599	1.27	41,765	0.87	44,838	0.85	61,216	1.20
อินเดีย	114,871	4.08	114,371	3.28	121,394	2.87	120,032	2.50	128,242	2.42	109,735	2.16

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเภท	ปี		2529		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แปล	16,321	0.58	13,762	0.40	19,695	0.47	18,996	0.39	21,598	0.41	22,113	0.43		
ปากีสถาน	36,514	1.30	42,398	1.22	53,578	1.27	43,452	0.90	47,655	0.90	52,089	1.02		
ศรีลังกา	14,906	0.53	18,678	0.54	23,428	0.55	22,795	0.47	21,651	0.41	21,590	0.42		
อื่น ๆ	862	0.03	1,080	0.02	1,747	0.03	2,869	0.06	3,599	0.07	3,549	0.08		
ไทยเชื้อเนื้อมุสลิม	113,899	-	137,167	-	168,440	-	251,131	-	284,581	-	229,757	4.52		
ออสเตรเลีย	103,317	3.67	123,316	3.54	144,651	3.42	218,856	4.55	252,173	4.76	202,627	3.98		
นิวซีแลนด์	10,582	0.38	13,851	0.40	23,789	0.56	32,275	0.67	32,408	0.61	23,865	0.47		
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,265	0.07		
ตะวันออกกลาง	132,004	4.72	140,920	4.05	144,025	3.40	130,751	2.72	194,921	1.79	79,271	1.56		
อิสราเอล	8,786	0.31	10,218	0.29	14,742	0.35	18,530	0.39	20,688	0.39	22,701	0.45		
คูเวต	11,958	0.42	10,599	0.30	10,769	0.25	9,865	0.21	6,071	0.11	8,680	0.17		
ราชอาณาจักรไทย	72,111	2.56	77,782	2.23	68,071	1.61	54,984	1.14	16,414	0.31	9,102	0.18		
อาหรับ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-10,671	0.21		
อื่น ๆ	40,149	1.43	42,321	1.23	50,443	1.19	47,372	0.98	51,748	0.98	28,117	0.55		

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ปี	2529		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อิทธิภา	14,976	0.53	18,209	0.52	24,866	0.59	25,573	0.53	32,207	0.61	35,625	0.71
อิธิปต์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,379	0.07
แอฟริกาใต้,	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,489	0.19
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22,757	0.45

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (กองสถิติ)

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้าที่เคาน์ทางเข้าตามประเทศไทย แยกตามสัญชาติ

ประเทศ	ปี 2529		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สหรัฐอเมริกา	2,818,092		3,482,958		4,230,737		4,809,508		5,298,860		5,086,899	
เกาหลี	1,617,404	57.39	2,042,459	58.66	2,410,043	54.97	2,844,662	59.15	3,214,779	60.67	2,891,392	56.84
อาหรับ	908,482	32.24	1,077,359	30.93	1,193,739	28.22	1,120,461	23.30	1,195,011	21.55	1,173,261	23.06
ญี่ปุ่น	3,326	0.12	4,419	0.13	4,906	0.12	4,352	0.09	4,733	0.09	5,124	0.10
อินโดนีเซีย	28,281	1.00	27,979	0.80	32,331	0.76	39,209	0.82	48,117	0.91	50,746	1.00
มาเลเซีย	652,913	23.17	765,226	21.97	867,658	20.51	766,172	15.93	804,629	15.18	802,761	15.78
ฟิลิปปินส์	29,894	1.06	39,700	1.14	40,330	0.95	52,324	1.09	48,121	0.91	43,910	0.86
สิงคโปร์	194,068	6.89	240,035	6.89	248,514	5.87	258,404	5.37	289,411	5.46	270,720	5.32
จีน	75,109	2.67	85,771	2.46	134,942	3.19	57,454	1.19	64,738	1.22	79,539	1.56
ฮ่องกง	85,957	2.98	132,251	3.80	154,365	3.65	259,574	5.40	265,585	5.01	238,203	4.68
ญี่ปุ่น	259,381	9.20	341,899	9.82	449,086	10.61	546,967	11.37	635,555	11.99	543,097	10.68
เกาหลี	30,579	1.09	37,039	1.06	65,379	1.55	110,665	2.30	144,747	2.73	174,433	3.43
ไต้หวัน	111,163	3.94	194,717	5.59	188,787	4.45	396,184	8.24	480,896	9.08	434,102	8.53
อื่นๆ	41,012	1.45	45,605	1.31	59,701	1.42	119,412	2.48	165,672	3.13	248,757	4.90

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเภท	2529		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สรุป	621,514	22.50	794,320	27.81	1,068,043	25.24	1,207,332	25.10	1,322,752	24.96	1,259,334	24.76
อุตสาหกรรม	14,141	0.50	21,458	0.62	35,673	0.54	42,880	0.89	42,003	0.79	36,465	0.76
เกษตรกรรม	12,321	0.44	17,112	0.49	20,167	0.48	22,395	0.47	25,574	0.48	26,831	0.53
คมนาคม	19,390	0.69	21,803	0.63	27,238	0.64	29,707	0.62	32,127	0.61	30,193	0.59
พลังงาน	9,286	0.33	11,450	0.33	17,831	0.42	26,015	0.54	28,887	0.55	27,956	0.55
บริการ	100,439	3.56	131,648	3.78	157,381	3.72	189,282	3.94	194,618	3.67	175,337	3.45
สุขภาพ	119,441	4.24	148,382	4.26	190,339	4.50	220,824	4.59	239,915	4.53	253,738	4.99
อสังหาริมทรัพย์	52,039	1.85	65,928	1.39	86,472	2.04	92,399	1.92	107,430	2.03	111,664	2.20
การขนส่ง	34,061	1.21	41,562	1.19	50,862	1.20	57,331	1.19	65,742	1.24	72,351	1.42
การสื่อสาร	9,209	0.33	10,527	0.30	13,466	0.32	13,316	0.28	14,905	0.28	15,098	0.30
การพาณิชย์	8,946	0.32	12,679	0.36	20,185	0.48	22,937	0.48	34,188	0.65	32,516	0.64
การบริการ	27,546	0.98	35,953	1.03	48,864	1.15	58,691	1.22	67,171	1.27	69,141	1.36
การบริการ	37,074	1.32	45,101	1.29	60,073	1.42	79,825	1.49	76,263	1.44	76,066	1.56

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเทศ	ปี		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อังกฤษ	147,221	5.22	184,415	5.29	279,604	6.61	293,059	6.09	318,226	6.01	273,248	5.37
สหรัฐอเมริกา	10,711	0.38	15,327	0.44	18,616	0.44	24,255	0.50	28,666	0.54	23,504	0.46
อื่น ๆ	19,689	0.68	30,975	0.91	41,272	0.98	42,416	0.88	47,043	0.89	35,226	0.68
อเมริกา	244,308	8.67	292,448	8.40	327,727	7.75	366,016	7.69	381,894	7.21	340,462	6.69
อาร์เจนตินา	1,992	0.07	1,456	0.04	1,204	0.03	1,345	0.03	1,736	0.03	2,029	0.04
บราซิล	2,637	0.09	2,293	0.07	2,795	0.07	3,723	0.08	4,259	0.08	4,406	0.09
แคนาดา	36,700	1.30	44,174	1.27	56,265	1.33	68,450	1.42	74,550	1.41	69,735	1.37
เม็กซิโก	2,704	0.10	4,141	0.12	4,715	0.11	4,017	0.08	3,708	0.07	3,536	0.04
สหรัฐอเมริกา	196,429	6.97	235,878	6.77	257,594	6.09	282,924	5.88	291,635	5.50	254,110	5.00
อื่น ๆ	3,846	0.14	4,506	0.13	5,154	0.12	5,555	0.12	6,006	0.11	6,646	0.12
เอเชียใต้	210,564	9.47	217,311	6.24	275,079	6.50	251,149	5.22	270,568	5.11	278,816	5.48
บังกลาเทศ	23,629	0.84	25,321	0.73	50,281	1.19	39,179	0.81	42,029	0.79	58,177	1.14
อินเดีย	119,539	4.24	117,579	3.38	127,515	3.01	125,773	2.62	138,415	2.61	122,578	2.41

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ปี	2529		2530		2531		2532		2533		2534
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน
ประเทศ											
เนปาล	14,441	0.51	11,843	0.34	17,901	0.42	17,376	0.36	19,397	0.37	19,992
ปากีสถาน	37,339	1.32	43,331	1.24	54,172	1.28	43,546	0.91	46,217	0.87	51,242
ศรีลังกา	14,683	0.52	18,037	0.52	23,501	0.56	22,474	0.47	21,157	0.40	23,483
อื่น ๆ	933	0.04	1,180	0.03	1,709	0.04	2,807	0.06	3,353	0.60	3,344
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	214,226
ออสเตรเลีย	94,662	3.36	110,747	3.18	138,443	3.37	198,940	4.14	226,785	4.28	184,882
นิวซีแลนด์	13,059	0.46	17,078	0.49	25,601	0.69	35,005	0.73	35,790	0.68	27,256
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,088
ตะวันออกกลาง	110,619	3.93	117,547	3.37	124,923	2.95	112,865	2.35	76,924	1.45	67,657
อิสราเอล	8,984	0.32	11,188	0.32	14,900	0.35	18,316	0.38	20,866	0.39	22,471
คูเวต	9,099	0.32	8,220	0.24	8,825	0.21	7,413	0.15	4,347	0.08	8,073
ซาอุดีอาระเบีย	56,569	2.01	58,632	1.68	54,778	1.29	42,976	0.89	6,489	0.12	2,179
สหรัฐอเมริกา	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,936
อื่น ๆ	35,967	1.28	39,507	1.13	46,420	1.10	44,160	0.92	45,222	0.85	30,998

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเทศ	ปี		2529		2530		2531		2532		2533		2534	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อัฟริกา	13,683	0.49	18,873	0.54	24,922	0.59	27,484	0.57	31,943	0.60	35,012	0.69	3,287	0.06
อียิปต์	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,261	0.16
แอฟริกาใต้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23,464	0.47
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

สำคัญมีการเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจากประเทศไต้หวัน มาเป็นอันดับที่ 3 ซึ่งนักท่องเที่ยวที่มาจากสิงคโปร์ตกไปเป็นอันดับที่ 6 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด (ตามตารางที่ 4.7)

4.2.2 ฤดูกาลในการท่องเที่ยว

ในช่วงปี 2529 - 2534 มีนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย จะมีจำนวนมากที่สุดอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ สิงหาคม พฤศจิกายน และธันวาคม โดยเฉพาะเดือนธันวาคมมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามามากที่สุด คือ 324,698 คน ในปี 2529 และปี 2534 มีจำนวน 530,148 คน ส่วนช่วงเดือนที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาน้อยได้แก่ พฤษภาคม กันยายน โดยเฉพาะเดือนพฤษภาคม นับว่ามีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยน้อยที่สุด คือ 189,111 คน ในปี 2529 และปี 2534 มีจำนวน 368,053 คน สาเหตุความแตกต่างของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาแต่ละเดือนนั้นอาจจะเนื่องมาจากความต้องการ ความนิยม และช่วงเวลาหยุดพักของนักท่องเที่ยวแต่ละภูมิภาค และแต่ละประเทศแตกต่างกันไป แต่นักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ก็คงผลัดเปลี่ยนเข้ามาในประเทศไทยตลอดปี (ตารางที่ 4.8)

4.2.3 จำนวนวันพักเฉลี่ย และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

ในช่วงปี 2527 - 2534 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย จะมีวันพักเฉลี่ยตั้งแต่ 5-7 วัน (ตามตารางที่ 4.9) ซึ่งถ้าพิจารณาลงไปถึงแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวจะพบว่า กลุ่มประเทศยุโรปและกลุ่มตะวันออกกลางจะมีจำนวนวันพักเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มประเทศอื่น คือ 11.02, 11.60 วัน ตามลำดับ ในขณะที่เอเชียตะวันตกจะมีจำนวนวันพักเฉลี่ย 5.26 วัน สาเหตุเป็นเพราะใกล้กับประเทศไทยประกอบกับการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยสะดวกและรวดเร็ว จึงใช้เวลาพักในประเทศไทยน้อยลง - แต่อาจจะมาบ่อยครั้งขึ้น

สำหรับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวนั้น ค่าใช้จ่ายต่อวันของนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คือจาก 2,128 บาท ในปี 2527 เพิ่มขึ้นเป็น 2,772.82 บาท ในปี 2534 (ตามตารางที่ 4.10) และจากการสำรวจของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่าแนวโน้มโดยรวมของนักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ไม่ว่าจะเป็นคนไทยทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศที่สำคัญ
ที่เข้ามาในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2529 และปี 2534

ประเทศ	ปี 2529 (คน)	สัดส่วนต่อ นักท่องเที่ยว ทั้งหมด (%)	ปี 2534 (คน)	สัดส่วนต่อ นักท่องเที่ยว ทั้งหมด (%)	อัตรา การเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี
มาเลเซีย	652,887	23.17	808,443	15.89	4.36
ญี่ปุ่น	261,549	9.28	559,501	11.00	16.42
สิงคโปร์	220,725	7.83	320,064	6.29	7.71
สหรัฐอเมริกา	172,575	6.12	248,441	4.88	7.55
ฮ่องกง	164,677	5.84	341,442	6.71	15.70
ไต้หวัน	127,133	4.51	453,864	8.92	28.98
อินเดีย	114,871	4.08	109,735	2.16	-0.91
เยอรมันนี	114,478	4.06	257,031	5.05	17.55
ออสเตรเลีย	103,317	7.83	202,627	3.98	14.42
อังกฤษ	99,489	3.53	197,608	3.88	1.25
ฝรั่งเศส	97,540	3.46	172,945	3.40	12.13
ชาวดัตช์	72,111	2.56	9,102	0.18	-33.89
อิตาลี	51,421	1.82	113,169	2.22	17.08
อื่น ๆ	565,319	15.91	1,292,927	25.44	17.99

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (กองสถิติ)

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่แยกตามรายเดือน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2529-2534

ปี เดือน	2529	2530	2531	2532	2533	2534
มกราคม	220,939	291,700	327,921	392,973	483,237	438,001
กุมภาพันธ์	250,013	283,355	379,342	445,271	450,067	411,756
มีนาคม	238,928	274,121	362,973	436,935	458,804	397,087
เมษายน	212,395	274,698	327,071	363,815	443,901	395,813
พฤษภาคม	189,111	241,333	312,570	351,914	372,540	368,053
มิถุนายน	213,893	249,783	294,913	343,140	383,367	386,351
กรกฎาคม	222,118	292,776	363,893	426,650	444,710	424,701
สิงหาคม	247,958	319,640	375,194	418,958	467,682	470,982
กันยายน	195,022	229,773	301,568	323,024	377,554	374,480
ตุลาคม	228,963	287,350	341,476	379,960	412,160	416,348
พฤศจิกายน	274,054	331,077	395,613	444,541	491,309	473,179
ธันวาคม	324,698	407,352	440,203	482,327	519,529	530,148
รวม	2,818,092	3,482,958	4,230,737	4,809,508	5,298,860	5,086,899

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.9 จำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวก้าวเข้ามาในประเทศไทย ปีพ.ศ. 2527-2534

ปี	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
กลุ่มประเทศ								
เอเชียตะวันออก	4.30	4.31	4.53	4.55	5.59	6.14	5.48	5.26
ยุโรป	8.23	8.60	9.05	9.41	10.82	10.91	10.54	11.02
อเมริกา	6.21	6.17	6.50	6.68	8.14	8.05	7.54	7.63
เอเชียใต้	4.41	4.16	4.91	5.40	6.76	6.86	6.16	6.48
โอเชียเนีย	-	-	-	-	-	-	-	7.22
ตะวันออกกลาง	8.73	9.16	9.48	9.09	10.82	10.18	10.22	11.60
อัฟริกา	5.46	5.51	6.02	7.15	8.41	8.46	8.10	7.92
รวมเฉลี่ย	5.47	5.58	5.93	6.06	7.36	7.63	7.06	7.09

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (กองสถิติ)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อคนต่อวันที่เข้ามาในประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2527 - 2534

พ.ศ.	ค่าใช้จ่าย บาท/คน/วัน
2527	2,128.00
2528	2,334.92
2529	2,233.28
2530	2,370.04
2531	2,532.54
2532	2,626.56
2533	2,955.63
2534	2,772.82

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย : THAILAND TOURISM STATISTICAL
REPORT 1986 - 1991

ประเทศไทยในปี 2534 พบว่าสัดส่วนการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเป็นค่าซื้อของที่ระลึกมากที่สุด 33.21% รองลงมาคือ ค่าที่พัก 26.34% ค่าอาหาร 19.52% ค่าบันเทิงพักผ่อน 4.72% ค่าเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ 13.69% และอื่น ๆ (เบ็ดเตล็ด) 2.52%

4.3 การท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

4.3.1 จำนวนนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีนั้น โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวชาวไทยจะมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จากสถิติปี 2529 นักท่องเที่ยวชาวไทยมีจำนวน 593,226 คน คิดเป็นร้อยละ 99.66 ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวน 2,013 คน คิดเป็นร้อยละ 0.34 และในปี 2534 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย 721,609 คน คิดเป็นร้อยละ 99.25 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวน 5,416 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดจากปี 2529-2534 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.99 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.88 ซึ่งถ้าเทียบอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะมีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวไทย อาจจะเนื่องจากการมีกาส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ประกอบกับการเดินทางมายังจังหวัดอุบลราชธานีสะดวกมากขึ้น คือ ได้มีการเปิดสนามบินพาณิชย์จากกรุงเทพฯ-อุบลราชธานี จึงมีผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น (ตาราง 4.11)

สำหรับในส่วนของการสร้างของนักท่องเที่ยว เช่น เพศ, อายุ, แหล่งที่มา, อาชีพ เป็นต้น จะได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจภาคสนามของผู้ทำวิทยานิพนธ์ โดยทำการออกแบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวชม มีจำนวนทั้งหมด 173 ชุด แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 152 ชุด และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 21 ชุด

ตารางที่ 4.11 จำนวนนักท่องเที่ยวก้าวเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี ปี 2529-2534

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างประเทศ		รวม
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
2529	593,226	99.66	2,013	0.33	595,239
2530	548,250	99.25	4,138	0.74	552,388
2531	646,197	99.22	5,023	0.77	651,220
2532	694,000	99.14	5,965	0.85	699,965
2533	726,866	99.64	2,589	0.35	729,455
2534	721,609	99.25	5,416	0.74	727,025

ที่มา : กองสถิติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

4.3.2 เพศและอายุของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชายคิดเป็นร้อยละ 53.95 เพศหญิงร้อยละ 46.05 ในส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเช่นเดียวกัน คือ เพศชายร้อยละ 57.14 ส่วนเพศหญิงร้อยละ 42.86 สำหรับอายุของนักท่องเที่ยวชาวไทย ร้อยละ 47.37 จะมีอายุอยู่ระหว่าง 26-35 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ อายุระหว่าง 16-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.29 สาเหตุที่นักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี นิยมมาท่องเที่ยวกันมาก เป็นเพราะวัยนี้เป็นวัยที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านรายได้ ซึ่งสามารถนำมาใช้จ่ายใช้สอย และสนองตอบต่อความต้องการของตนเองได้มาก ในส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนั้นอายุของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นิยมเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด จะอยู่ในช่วงอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.10 ตามตารางที่ 4.12 - 4.13

ตารางที่ 4.12 แสดงเพศของนักท่องเที่ยว

เพศ	ชาวไทย	ร้อยละ	ชาวต่างประเทศ	ร้อยละ
ชาย	82	53.95	12	57.14
หญิง	70	46.05	9	42.86
รวม	152	100	21	100

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

ตารางที่ 4.13 แสดงอายุของนักท่องเที่ยว

อายุ	ชาวไทย	ร้อยละ	ชาวต่างประเทศ	ร้อยละ
ต่ำกว่า 15 ปี	-	-	-	-
16 - 25 ปี	43	28.29	1	4.76
26 - 35 ปี	72	47.37	7	33.33
36 - 45 ปี	24	15.79	8	38.10
46 - 60 ปี	11	7.24	4	19.05
60 ปีขึ้นไป	2	1.31	1	4.76
รวม	152	100	21	100

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

4.3.3 รายได้และอาชีพ

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับราชการ จะเดินทางเข้าท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.55 ซึ่งจะมีรายได้ในช่วง 3,001-4,500 บาท รองลงมา ได้แก่ อาชีพพนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 21.71 ซึ่งมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่มาท่องเที่ยวในจังหวัด อุบลราชธานี จากการสำรวจภาคสนาม พบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 42.86 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดรองลงมา ได้แก่ อาชีพลูกจ้าง พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 33.33 รายละเอียดในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.14 รายได้และอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดยโสธร

หน่วย : ร้อยละ

อาชีพ รายได้	รับราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	นักเรียน/นักศึกษา	พนักงานบริษัท	ลูกจ้าง	อื่น ๆ	รวม
ต่ำกว่า 1,500	-	12.50	75.00	-	-	12.50	100
1,501 - 3,000	4.55	18.18	27.27	18.18	31.82	-	100
3,001 - 4,500	55.56	11.11	8.33	13.89	5.56	5.56	100
4,501 - 6,000	48.57	31.43	2.86	5.71	-	11.43	100
6,001 - 7,500	20.00	50.00	-	30.00	-	-	100
7,501 -10,000	42.11	10.53	-	42.11	5.26	-	100
มากกว่า 10,000	13.64	22.73	-	50.00	9.09	4.55	100
รวม	33.55	21.05	10.53	21.71	7.89	5.26	100

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

ตารางที่ 4.15 แสดงอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

อาชีพ	ชาวต่างประเทศ	ร้อยละ
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	9.52
นักศึกษา	3	14.29
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	9	42.86
ลูกจ้าง/พนักงานบริษัท	7	33.33
อื่น ๆ	-	-
รวม	21	100

ที่มา : การสำรวจภาคสนาม

4.3.4 แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ในจังหวัดอุบล-ราชธานี จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณร้อยละ 49.34 รองลงมา คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากกรุงเทพฯ-ปริมณฑล ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกและภาคเหนือ ซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละ 45.39, 2.63, 1.97, 0.66 ตามลำดับ รายละเอียดในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แสดงแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวไทย

แหล่งที่มา	นักท่องเที่ยว (ร้อยละ)
กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	45.39
ภาคเหนือ	0.66
ภาคตะวันออก	1.97
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	49.34
ภาคตะวันตก	2.63

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

สำหรับแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จากการสำรวจภาคสนาม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 38.09 ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวจากประเทศอเมริกา คิดเป็นร้อยละ 28.57 รายละเอียดดูในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 แสดงแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว	ชาวต่างประเทศ	ร้อยละ
อังกฤษ	8	38.10
อเมริกา	6	28.57
เยอรมัน	2	9.52
แคนาดา	2	9.52
ออสเตรเลีย	1	4.76
ฝรั่งเศส	1	4.76
ฮ่องกง	1	4.76
รวม	21	100

ที่มา : การสำรวจภาคสนาม

4.3.5 พฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว

จากการสำรวจพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทย นิยมเดินทางมากับเพื่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.34 ทั้งนี้เพราะคนไทยนิยมเดินทางกันมาเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มนักศึกษา กลุ่มข้าราชการ เป็นต้น รองลงมาได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 33.55 ซึ่งจะมีกลุ่มละประมาณ 5-6 คน ในส่วนของการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว และมาตามลำพังนั้น คิดเป็นร้อยละ 9.21 และ 7.89 เรียงตามลำดับ สัดส่วนอาจจะน้อยสาเหตุเป็นเพราะคนไทยมักไม่ค่อยนิยมเดินทางไกลตามลำพังหรือ 2 คน สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ลักษณะการเดินทางจะมีทั้งเดินทางมาตามลำพัง และเป็นกลุ่มโดยมีสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน คือ ร้อยละ 42.86 ทั้งนี้เนื่องจากชาวต่างประเทศมีนิสัยชอบอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ค่อยผูกพันกับครอบครัว ซึ่งแตกต่างกับคนไทยจึงทำให้ชาวต่างประเทศนิยมที่จะไม่ว่ากรณได้ทั้งสัน อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีก้นำไปใช้

เดินทางตามลำพังหรือมากับกลุ่มเพื่อนมากกว่าเดินทางมากับครอบครัว (ตามตารางที่ 4.18)

รูปแบบการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้น จะใช้พาหนะ ได้แก่ รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 60.53 เนื่องจากมีความสะดวก อิสระ และสงบไม่วุ่นวาย รองลงมาได้แก่ การเดินทางโดยรถทัวร์ รถบริษัทนำเที่ยว รถประจำทาง การเหมารถเพื่อการเดินทางมา และรถไฟ คิดเป็นร้อยละ 19.08, 11.18, 2.63, 2.63 และ 1.32 เรียงตามลำดับ นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเดินทางอื่น ๆ อีกเช่น เดินทางโดยเครื่องบิน แต่มีจำนวนน้อยคิดเป็นร้อยละ 2.63 สำหรับชาวต่างประเทศจะนิยมเดินทางโดยรถไฟมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.86 เพราะการเดินทางโดยรถไฟจะได้พบเห็นบรรยากาศที่ดี ได้ชมวิวทิวทัศน์ รองลงมาได้แก่ การเดินทางโดยเครื่องบิน คิดเป็นร้อยละ 28.57 เดินทางโดยรถประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 23.81 และเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 4.76 ซึ่งนับว่าน้อยมากสาเหตุเป็นเพราะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ไม่คุ้นเคยกับเส้นทางของประเทศไทยและเส้นทางของจังหวัดอุบลราชธานี (ตามตารางที่ 4.18)

จุดประสงค์ของการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้น ร้อยละ 81.58 จะเดินทางมาเพื่อการท่องเที่ยว ส่วนจุดประสงค์อื่น ๆ เช่น มาราชการ เยี่ยมญาติมาทำธุระ มีสัดส่วนน้อยมาก โดยส่วนใหญ่จากการสังเกต แม้ว่าจะมีจุดประสงค์อื่นก็ตาม แต่ก็ยังแบ่งเวลามาเพื่อการท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี แรงจูงใจที่สนับสนุนในการเดินทางเพื่อมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่จะเข้ามาท่องเที่ยวเพราะมีคนชักชวนและแนะนำมา ซึ่งจะเป็นคนใกล้ชิด ได้แก่ เพื่อน ญาติ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 48.68 (จากตารางที่ 4.19) สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีเหตุผลเช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ มีจุดประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.38 (ตามตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 ลักษณะการเดินทาง พาหนะในการเดินทางและจุดประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

หน่วย : เปอร์เซนต์

ลักษณะการเดินทาง		พาหนะในการเดินทาง		จุดประสงค์ในการเดินทาง			
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ		ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ		
คนเคียว เพื่อน ครอบครัว บริษัทนำเที่ยว- ห้าง บริษัทนำเที่ยว- ในกรุงเทพฯ	7.89	42.86	รถประจำทาง	2.63	23.81	ท่องเที่ยว	81.58
	49.34	42.86	รถทัวร์	19.08	-	ราชการ	5.26
	33.55	14.29	รถยนต์ส่วนตัว	60.53	4.76	เยี่ยมญาติ	9.87
	-	-	รถบริษัทนำเที่ยว	11.18	-	ธุรกิจ	1.32
	9.21	-	รถเช่า	2.63	-	อื่น ๆ	1.32
			รถไฟ	1.32	42.86		
			อื่น ๆ	2.63	28.57		
รวม	100	100	รวม	100	100	รวม	100

ตารางที่ 4.19 แสดงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทาง
มาในจังหวัดอุบลราชธานี

แรงจูงใจในการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว
คนแนะนำ/ชักชวน	48.68
วารสารการท่องเที่ยว	20.39
การโฆษณาของบริษัทนำเที่ยว	9.21
ใกล้กับที่อยู่อาศัย	26.32
สถานที่ท่องเที่ยวมาก	6.58
โบราณสถานที่น่าสนใจ	20.39
ขนบธรรมเนียม/งานประเพณีที่น่าสนใจ	37.50
ความสะดวกในการเดินทาง	14.47
ไม่เคยมาท่องเที่ยว	33.55
อื่น ๆ	0.66

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม
ตอบคำถามมากกว่า 1 คำตอบ

4.3.6 ระยะเวลาพักค้างคืนและสถานที่พักของนักท่องเที่ยว

จากการสำรวจภาคสนามพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี จะพักค้างคืนมากกว่าไปเช้า-เย็นกลับ คิดเป็นร้อยละ 65.13 ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ไปเช้า-เย็นกลับ คิดเป็นร้อยละ 34.87 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวนิยมพักค้างคืนมากที่สุดคือ 2 คืน คิดเป็นร้อยละ 43.43 ของนักท่องเที่ยวที่พักค้างคืน นอกนั้นก็จะมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ 1 คืน 3 คืน และ 4 คืน คิดเป็นร้อยละ 18.18, 23.23, 15.15 สาเหตุที่นักท่องเที่ยวนิยมค้างคืนอยู่ในช่วง 2 คืน เพราะแหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวชมอยู่ใกล้กับตัวจังหวัด ซึ่งสามารถขับรถไปท่องเที่ยวและใช้ระยะเวลาอันสั้นได้และอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้างและรับราชการ ซึ่งช่วงเวลาพักผ่อนจะอยู่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว สำหรับสถานที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ไปพักมากที่สุด ได้แก่ โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 48.48 ซึ่งโรงแรมที่นักท่องเที่ยวเข้าพักจะอยู่ในตัวจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากโรงแรมในจังหวัดอุบลราชธานี มีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายและใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ทั้งประเภทโบราณสถาน ธรรมชาติ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่น่าสนใจ รองลงมาได้แก่ บ้านพักเพื่อน/ญาติ คิดเป็นร้อยละ 45.45 สำหรับค้างคืนที่พักอื่น ๆ ได้แก่ พักในรถยนต์ตัวเองมีจำนวนน้อยมาก เพียงร้อยละ 3.03 (ตารางที่ 4.20)

ในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ นิยมใช้ระยะเวลาในการค้างคืนมีจำนวนวันมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย คือ มากกว่า 4 คืนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.10 และใช้เวลา 1-2 คืนนั้น มีจำนวนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 4.76 สำหรับสถานที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นิยมไปพัก คือ โรงแรม คิดเป็นร้อยละ 66.67 นอกจากนั้นจะนิยมไปพักกับเพื่อนและบ้านเช่า ประมาณร้อยละ 33.33 (ตามตารางที่ 4.20)

4.3.7 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

จากการสำรวจภาคสนามพบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวที่นั่นค่อนข้างที่จะแตกต่างกัน

โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 914.62 บาท/คน/วัน และเ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.20 แสดงระยะเวลาพักและสถานพักของนักท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานี

ระยะเวลาพักของนักท่องเที่ยว			สถานพักของนักท่องเที่ยว		
	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ	ทั้งหมด	ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
เข้าไปในถิ่นกลับพักค้างคืน	34.87	-	30.37	48.48	66.67
	พักค้างคืน	65.13	69.63	1.01	-
	- ค้าง 1 คืน	18.18	4.76	2.02	-
	- ค้าง 2 คืน	43.43	4.76	-	-
	- ค้าง 3 คืน	23.23	28.58	45.45	33.33
-	ค้าง 4 คืน	15.15	23.80	-	-
	- มากกว่า 4 คืน	-	38.10	3.03	-
รวม	100	100	100	100	100
วันพักเฉลี่ย	2.3	2.8	2.62		

ของชาวต่างประเทศเฉลี่ยประมาณ 1,599.49 บาท ทั้งนี้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยแตกต่างกันประมาณ 684.87 บาท การที่ค่าใช้จ่ายของชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความแตกต่างกันนั้น เนื่องจากชนิดของยานพาหนะที่ใช้เดินทาง ฐานะทางเศรษฐกิจของบุคคลนั้น ตลอดจนรสนิยมในการใช้จ่ายของแต่ละบุคคล ซึ่งจะไม่เหมือนกันสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวที่ทำให้สัดส่วน การใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวเปลี่ยนไป ในส่วนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้น จะใช้จ่ายในด้านค่าพาหนะเดินทางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.21 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด รองลงมาค่าใช้จ่ายด้านที่พักคิดเป็นร้อยละ 21.22 ค่าอาหารคิดเป็นร้อยละ 20.02 ค่าสินค้าที่ระลึกคิดเป็นร้อยละ 7.11 และใช้จ่ายด้านอื่น ๆ มีประมาณร้อยละ 15.42 สำหรับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จะใช้จ่ายในด้านค่าพาหนะในการเดินทางมากที่สุด เช่นเดียวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือร้อยละ 35.70 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ค่าที่พักประมาณร้อยละ 23.31 ค่าอาหารคิดเป็นร้อยละ 16.49 ค่าซื้อของที่ระลึก 11.50 และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ร้อยละ 12.96 (รายละเอียดดูตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (เฉลี่ยต่อคนต่อวัน)

ค่าใช้จ่าย	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	
	จำนวนเงิน-(บาท)	ร้อยละ	จำนวนเงิน (บาท)	ร้อยละ
ค่าพาหนะเดินทาง	331.16	36.21	570.96	35.70
ค่าที่พัก	194.46	21.22	372.77	23.31
ค่าอาหาร	183.15	20.02	263.78	16.49
ค่าซื้อของที่ระลึก	64.81	7.11	184.62	11.50
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	141.02	15.42	207.27	12.96
รวม	914.62	100	1599.49	100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

4.3.8 ความนิยมของนักท่องเที่ยว

จากการสำรวจภาคสนามพบว่า สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและเป็นที่นิยมที่จะไปเที่ยวชมสูงสุด ได้แก่ แก่งสะพือ คิดเป็นร้อยละ 69.74 สาเหตุที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยวชมที่แก่งสะพือ เป็นเพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติที่สวยงาม มีอาหารเลื่องชื่อ ได้แก่ ปลาเผา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คนในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียงรู้จัก และมีชื่อเสียงมากจนอาจกล่าวได้ว่า ถ้าไปเที่ยวที่อุบลราชธานีแล้วไม่ไปแก่งสะพือ ก็เปรียบเสมือนไปไม่ถึงจังหวัดอุบลราชธานี รองจากแก่งสะพือ ได้แก่ งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา คิดเป็นร้อยละ 62.50 ผาแต้ม คิดเป็นร้อยละ 59.87 และแก่งตะนะคิดเป็นร้อยละ 56.58 (ดูรายละเอียดตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	ร้อยละ
แก่งสะพือ	69.74
งานแห่เทียนเข้าพรรษา	62.50
ผาแต้ม	59.87
แก่งตะนะ	56.58
หาดคูเดื่อ	50.66
วัดต่าง ๆ	48.03
เขื่อนสิรินธร	20.39
อื่น ๆ	19.08
ถ้าเหวสินธุ์ชัย	9.21

ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม

หมายเหตุ : ในการตอบคำถาม เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

นอกจากความนิยมของนักท่องเที่ยว ที่นิยมไปเที่ยวชมตามสถานที่ต่าง ๆ ของจังหวัดอุบลราชธานีแล้ว จากการสำรวจพบว่าทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการที่จะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวได้เคยไปเที่ยวชมนั้นมีสัดส่วนถึงร้อยละ 93.42 สาเหตุเป็นเพราะ สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานียังมีความเป็นธรรมชาติ ในด้านแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประเภทธรรมชาติ ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ ตลอดจนประเภทศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มีความสวยงามและอ่อนโยน มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้นักท่องเที่ยวที่เคยไปเที่ยวชมแล้วมักจะกลับมาท่องเที่ยวที่นี้อีกในครั้งต่อไป

4.3.9 จำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีในอนาคต

จากสถิติของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี (จากตารางที่ 4.11) จะเห็นได้ว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวของแต่ละปีนั้นแตกต่างกัน เนื่องจากจากสภาวะเศรษฐกิจในประเทศ ปัญหาทางด้านการเมืองและสภาวะเศรษฐกิจของโลกที่ประสบอยู่ ได้แก่ การเกิดสงครามกลางเมือง สงครามระหว่างประเทศกรณีอิรัก-อิหร่าน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวมากหรือลดลงได้ และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีส่วนมากจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย มากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ อัตราการเพิ่มของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดในแต่ละปีก็แตกต่างกัน ดังนั้นในการที่จะกำหนดอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยวในอีก 5 ปีข้างหน้าจะมีอัตราร้อยละเท่าไรจึงเป็นไปได้ยาก ผู้ทำวิทยานิพนธ์จึงได้กำหนดอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวไว้ 3 ระดับ คือ ระดับสูง กลาง ต่ำ ซึ่งทั้งหมดได้จากการคิดอัตราเฉลี่ยของอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวตั้งแต่ปี 2529-2534 คิดเป็นตัวเลขได้แก่ 5.84 4.08 และ 1.19 เรียงตามลำดับ เมื่อได้อัตราการเพิ่มแล้วก็จะนำมาคำนวณหาจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีในอนาคต ซึ่งการคิดคำนวณในที่นี้จะใช้วิธีทางคณิตศาสตร์ (mathematical method). มีสูตรว่า

$$Pt = \frac{Po (1 + \frac{R}{100})^t}{100}$$

Pt = จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ t (ในอนาคต)

Po = จำนวนนักท่องเที่ยวในปีที่ 0 (ในปัจจุบัน)

t = ระยะเวลาจากปีที่ 0-t

r = อัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละต่อปี

จากสูตรนี้จะได้จำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีในอนาคต
(ตารางที่ 4.23 และแผนภูมิ ที่ 4.1)

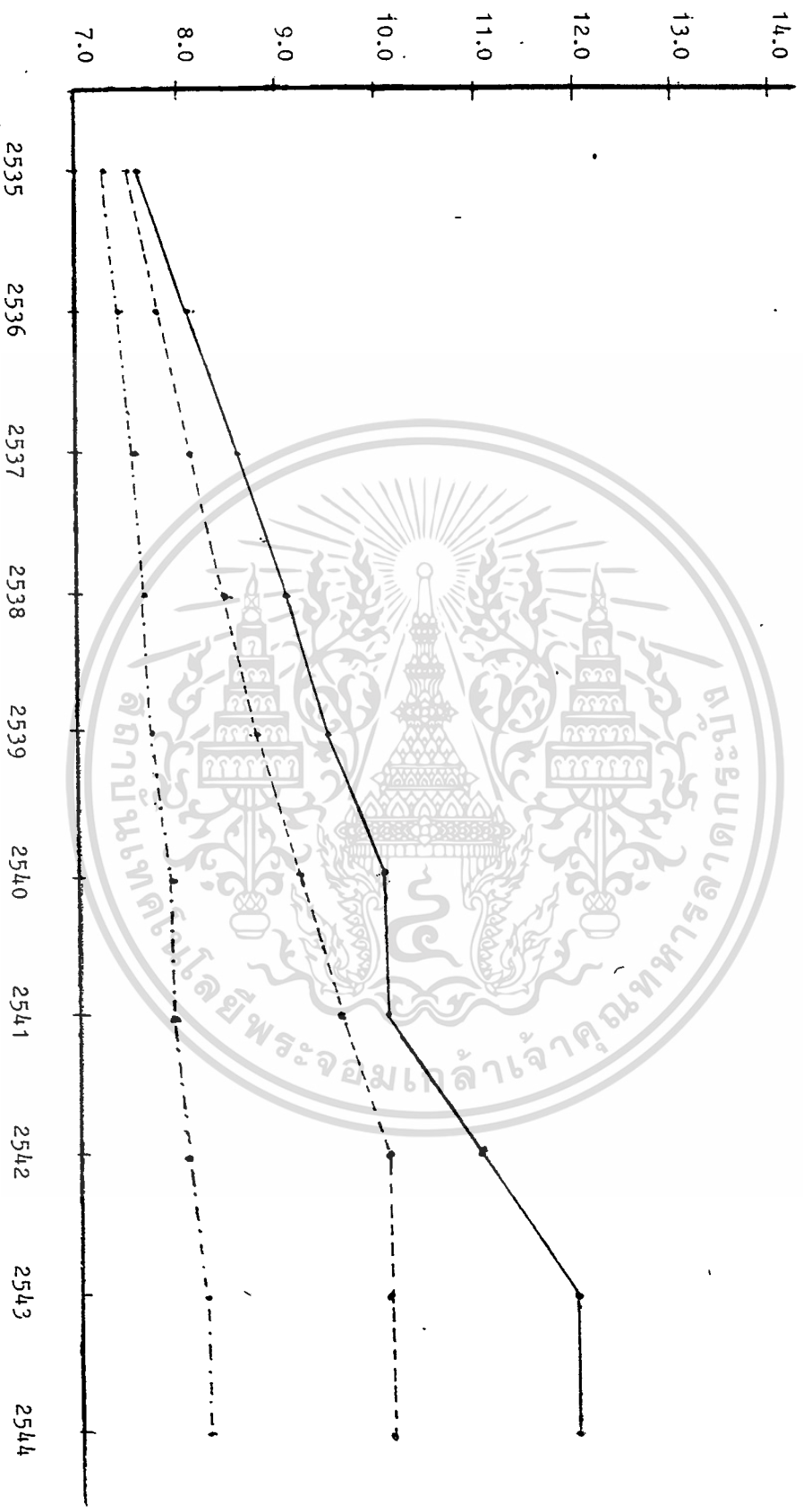
ตารางที่ 4.23 แสดงการคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวของ
จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2535 - 2544

หน่วย : คน

ปี พ.ศ.	5.84 % ต่อปี	4.08 % ต่อปี	1.19 % ต่อปี
2535	769,483	756,687	735,676
2536	814,421	787,560	744,431
2537	861,983	819,692	753,289
2538	912,323	853,136	762,254
2539	965,602	887,944	771,324
2540	1,021,993	924,172	780,503
2541	1,081,678	961,878	789,791
2542	1,144,848	1,001,123	799,190
2543	1,211,707	1,041,969	808,700
2544	1,282,471	1,084,481	818,324

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ 4.1 แสดงการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต เมื่อใช้วิธีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกัน
จำนวนนักท่องเที่ยว
(หน่วย : 100,000 คน)

สัญลักษณ์ : — อัตราค่าเพิ่มของนักท่องเที่ยวระดับสูง
- - - อัตราค่าเพิ่มของนักท่องเที่ยวระดับปานกลาง
..... อัตราค่าเพิ่มของนักท่องเที่ยวระดับต่ำ

ผลจากการคำนวณหาจำนวนนักท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีพบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนที่แตกต่างกันออกไป ฉะนั้นในการที่จะเลือกใช้อัตราการเพิ่มของจำนวนนักท่องเที่ยวใดเหมาะสม และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และการเมืองทั้งในประเทศและของโลกมาประกอบในการตัดสินใจ

สำหรับในที่นี้อัตราการเพิ่มทั้ง 3 ระดับนั้น อัตราการเพิ่ม 4.08 เป็นอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวต่อปีที่น่าจะใกล้เคียงกับความเป็นจริงที่สุด เพราะจากข้อมูลในอดีต ตลอดจนการขยายตัวของเศรษฐกิจและประเทศที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่นโยบายของรัฐได้ส่งเสริมให้ชาวต่างประเทศ และชาวไทยมาลงทุนในประเทศไทยสูงขึ้นและอีกประการหนึ่ง คือ นโยบายการส่งเสริมทางการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 นั้น จะเน้นให้อัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 8 % ต่อปี โดยใช้งบประมาณทางด้านประชาสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์สูง

สำหรับจังหวัดอุบลราชธานี มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการตื่นตัวของหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะดูได้จากแผนงานและนโยบายต่าง ๆ ทั้งทางตรง อันได้แก่ การให้มีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนทั้งในจังหวัดอุบลราชธานีเอง รวมไปถึงจังหวัดใกล้เคียงและภาคต่าง ๆ เป็นต้น และทางอ้อม ได้แก่ แผนงานการก่อสร้างถนน แผนการขยายเลขหมายโทรศัพท์ เหล่านี้จะส่งเสริมให้ตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีขยายตัวกว้างขวางมากขึ้น

4.3.10 การคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต

จากผลการสำรวจโดยออกแบบสอบถามพบว่า ร้อยละ 69.36 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดจะนิยมพักค้างคืนมากและร้อยละ 50.86 จะนิยมพักโรงแรมมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตไว้เพื่อคอยรองรับนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นในอนาคตเช่นกันโดยการขยายบริการด้านท่องเที่ยวนี้จะพิจารณาตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวพักเฉลี่ยต่อห้อง, วันพักเฉลี่ย, จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักในโรงแรม, จำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน, อัตราการเข้าพัก ซึ่งถ้านำตัวแปรเหล่านี้มาประกอบกันก็จะสามารถประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตได้

แปรเหล่านี้อามาแทนค่าลงในสูตรแล้วก็จะทำให้ทราบถึงจำนวนห้องพักในอนาคต โดยประมาณได้ดังนี้

จำนวนห้องพักในอนาคต = $\frac{\text{จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักแรมตามโรงแรม} \times \text{วันพักเฉลี่ย}}$

- อัตราการเข้าพัก $\times$ จำนวนคนต่อห้อง $\times$ 365

- จำนวนห้องพัก ได้จากตารางที่ 5.1

- จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักแรมตามโรงแรม จะใช้ตัวเลขของนักท่องเที่ยวที่พักตามโรงแรม ในปี 2534 เป็นตัวเลขเริ่มต้นในการคำนวณ โดยอัตราการเพิ่มเช่นเดียวกับอัตราการเพิ่มของนักท่องเที่ยว ดังในข้อ 4.3.9

- วันพักเฉลี่ย ได้จากการสำรวจออกแบบสอบถาม

- อัตราการเข้าพัก ได้จากการสำรวจภาคสนาม

- จำนวนคนพักต่อห้อง ได้จากการคำนวณหาจำนวนคนพักต่อ

ห้องโดยมีสูตรว่า

จำนวนนักท่องเที่ยวพักเฉลี่ยต่อห้อง = $\frac{\text{จำนวนนักท่องเที่ยวที่พักโรงแรม} \times \text{วันพักเฉลี่ย}}{\text{จำนวนห้องพัก} \times 365 \times \text{อัตราการเข้าพัก}}$

ทั้งนี้ในการคาดประมาณนั้น กำหนดให้ค่าต่าง ๆ เหล่านี้มีค่าคงที่ตลอด ยกเว้นจำนวนนักท่องเที่ยวที่พักแรมตามโรงแรม

ตารางที่ 4.24 แสดงตัวเลขอัตราการเข้าพัก, วันพักเฉลี่ย, คนพักต่อห้อง

ตัวแปรที่ใช้คำนวณ	ตัวเลข	หน่วย
อัตราการเข้าพักเฉลี่ย	70	ร้อยละ
วันพักเฉลี่ย	2.62	วัน/คน
จำนวนคนพักต่อห้อง	3.04	คน/ห้อง
จำนวนห้องพักที่มี	1,244	ห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มา : จากการสำรวจภาคสนาม
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการคาดประมาณความต้องการห้องพักในอนาคต จะพบว่าต้องขยาย
จำนวนห้องพักเพิ่มขึ้นจากเดิม 1,244 ห้อง เป็น 3,658 ห้อง ในปีพ.ศ. 2544
(ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 แสดงการคาดประมาณจำนวนห้องพักที่ต้องการในอนาคต

ปี พ.ศ.	ความต้องการห้องพัก (ห้อง)	จำนวนห้องพักที่มีในปัจจุบัน (ห้อง)
2534	1,244	1,244
2535	2,552	1,244
2536	2,656	1,244
2537	2,765	1,244
2538	2,878	1,244
2539	2,995	1,244
2540	3,117	1,244
2541	3,244	1,244
2542	3,377	1,244
2543	3,515	1,244
2544	3,658	1,244

สรุป

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่าการท่องเที่ยวได้นำรายได้จำนวนมหาศาลเข้าสู่ประเทศไทยจาก 10 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย แม้จะมีบางช่วงที่เกิดเหตุการณ์ไม่สงบทางการเมืองในปีที่ผ่านมา ได้แก่ ปี 2532 และปี 2534 ก็ตาม แต่ก็มิได้ทำให้นักท่องเที่ยวลดจำนวนลงมากมาย นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในได้กระจายไปตามภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย ซึ่งแต่ละภาคก็จะมีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปยังพื้นที่นั้น ๆ ในส่วนของภาคอีสานตอนล่างนับได้ว่ามีศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง ที่มีแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย อันได้แก่ นักท่องเที่ยวจากภาคกลาง คือ กรุงเทพฯ นิยมเดินทางเข้ามามากกว่าจังหวัดอื่น ๆ และค้างคืนเป็นส่วนมาก รองลงมาได้แก่ นักท่องเที่ยวจากภาคตะวันออก เชียงเหนือ ได้แก่ มุกดาหาร กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ขอนแก่น ศรีสะเกษ สุรินทร์ จะไปเข้าเย็นกลับ ในด้านนักท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศจะนิยมค้างคืนเป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี ที่เป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยว ทำให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้แก่ แก่งสะพือ, ฝาแฝดม, แก่งตะนะ และเทศกาลงานแห่เทียนเข้าพรรษา ประมาณ 90% ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดของจังหวัด จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เหลือจะเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันระหว่างกรุงเทพมหานครและปริมณฑลกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 45.39 และ 49.34 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวจะมีอายุระหว่าง 26-35 ปี และส่วนมากจะเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัวซึ่งนิยมเดินทางมาเป็นกลุ่ม ๆ

ในส่วนของผู้ประกอบการท่องเที่ยวชาวต่างประเทศยังอยู่ในสัดส่วนที่น้อยมาก ถ้าเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวไทย แต่อย่างไรก็ตามจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ (ดูจากตารางที่ 4.11)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตของจังหวัดอุบลราชธานี คาดว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากปี 2534 ในอัตราการเพิ่มจำนวนร้อยละ 4.08 ต่อปี จากจำนวน 727,025 คน เป็น 1,084,481 ในปี 2544 ซึ่งจากการคาดประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าวแล้วยังมีความจำเป็นที่จะต้องคาดประมาณจำนวนห้องพักเพื่อที่จะมีไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นด้วย ฉะนั้นในปี 2544 จะมีความต้องการห้องพัก จำนวน 3,658 ห้อง ซึ่งเพิ่มจาก 1,244 ห้อง ในปี 2534

ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว นับว่าเป็นหัวใจในเรื่องการพัฒนากการท่องเที่ยว พื้นที่ใดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สวยงามและมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมของคนทั่วไป พื้นที่นั้นก็มีโอกาสที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดีได้ แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทยมีอยู่เป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพที่ดี เช่น เชียงใหม่ พัทยา และภูเก็ต ซึ่งเป็นตัวอย่างอันดีที่แสดงให้เห็นบทบาทอันสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยว ที่มีต่อการพัฒนากการท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงลักษณะคุณภาพ และความดีเด่นจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของการศึกษาในครั้งนี้

ทรัพยากรการท่องเที่ยวหมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวแบ่งได้ 3 ประเภทดังนี้คือ

1. ประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด เป็นต้น

2. ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุโบราณสถาน และศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมืองและอนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

3. ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธี งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ (เช่น หมู่บ้านชาวเขา) สินค้าพื้นเมือง ไร่ สวน พืช ผัก ผลไม้และเหมือง เป็นต้น

5.1 แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

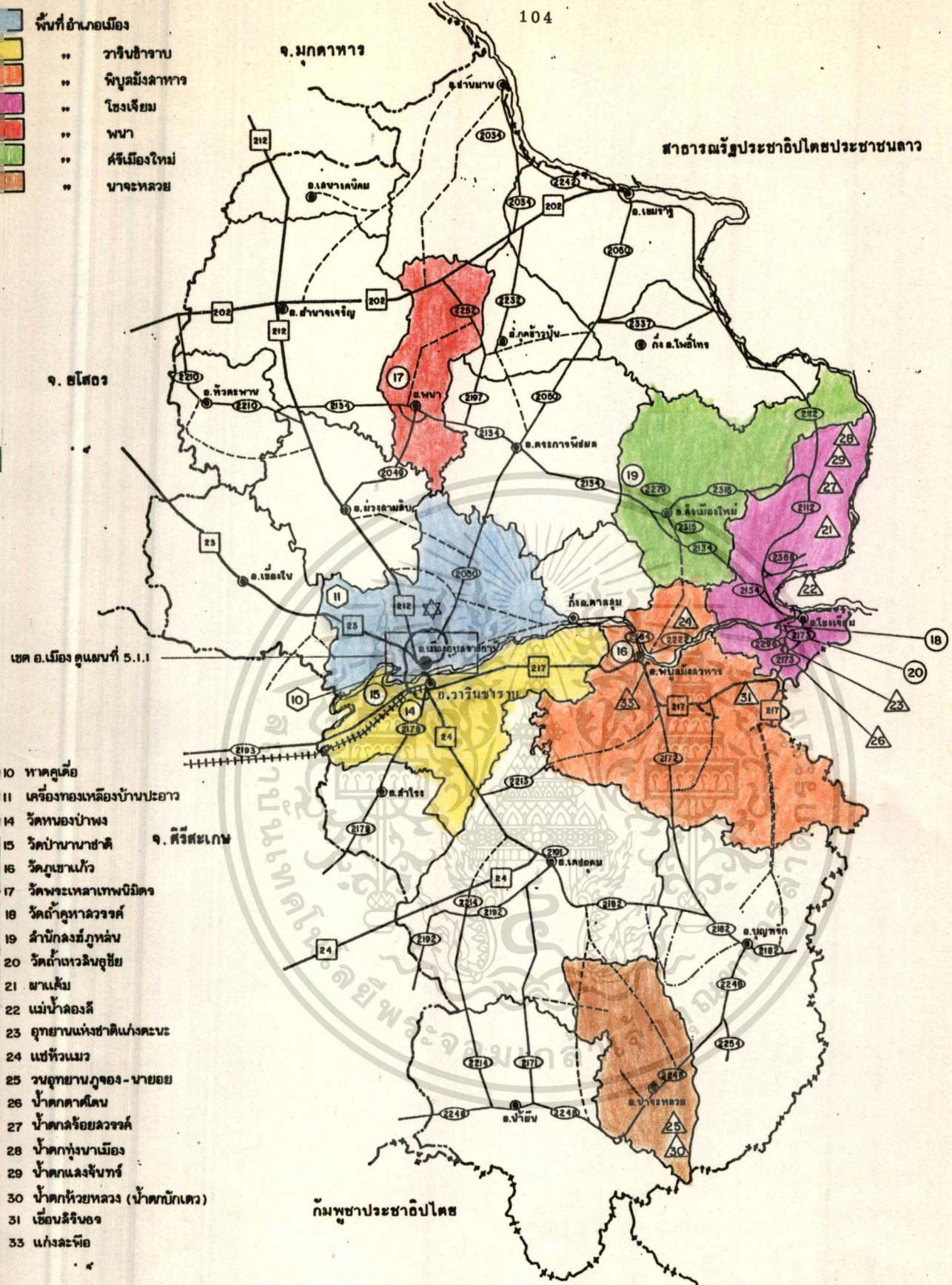
แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี เท่าที่ได้ทำการสำรวจมีประมาณ 33 แห่ง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ 13 แห่ง ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและศาสนา 16 แห่ง ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม 4 แห่ง นับได้ว่าจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวมากโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์และโบราณสถาน แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ส่วนใหญ่จะกระจายตัวอยู่ทั่วไปทั้งในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมือง จากการศึกษาสามารถจะจำแนกออกได้ 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง
2. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอวารินชำราบ
3. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร
4. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอโขงเจียม

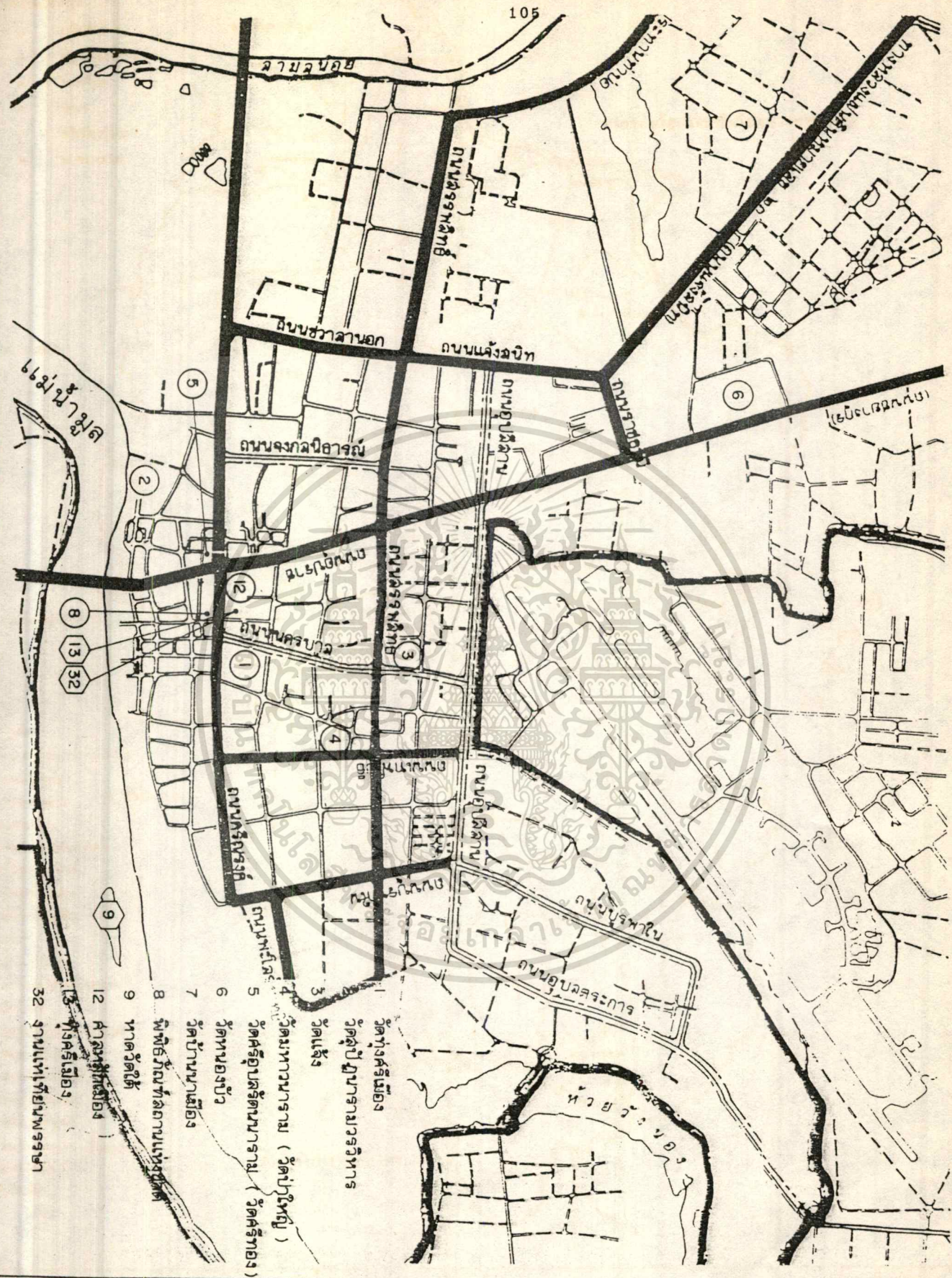
นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอีก 4 แห่ง ที่มีได้รวมอยู่ใน 4 กลุ่มใหญ่ แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ได้แก่ วัดพระเหลาเทพนิมิตอยู่ในเขตอำเภอพนม อุกขน แห่งชาติจองนายอย น้ำตกบัวเตวหรือน้ำตกห้วยหลวง อยู่ในเขตอำเภอนาจะหลวย สำนักสงฆ์ภูหล่นอยู่ในเขตอำเภอศรีเมืองใหม่ (แผนที่ 5.1 และ 5.1.1)

5.1.1 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง มีแหล่งท่องเที่ยว 14 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนา 10 แห่งและแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม 4 แห่ง ได้แก่

5.1.1 (1) วัดทุ่งศรีเมืองอยู่บริเวณด้านหลัง โรงเรียนอนุบาลเมืองอุบลราชธานี ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอเมือง วัดทุ่งศรีเมืองนี้มีพระอุโบสถที่เก่าแก่อายุเกือบ 200 ปี สร้างขึ้นราว ๆ ต้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ภายในพระอุโบสถแห่งนี้มีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่สวยงามมาก ซึ่งทำให้ทราบถึงเรื่องราววัฒนธรรม และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า การทำเรื่องประวัติศาสตร์ของชาวไทยในสมัยโบราณโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชน ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

จังหวัด อุบลราชธานี	มาตราส่วน 1 : 750,000	แผนที่แสดง สถานที่ท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ	แผนที่หมายเลข 5.1
สัญลักษณ์ และ เครื่องหมาย ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด ทางรถไฟ ทาง ก ร บ ทางชลประทาน สถานีที่ท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประวิติศาสตร์ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม ป่าชุมชน			

แผนที่แสดงสถานที่ท่องเที่ยวในเขต อ.เมือง อุบลราชธานี

แผนที่หมายเลข 5.1.1
1 : 25,000

ประเพณีธรรมชาตีสี่

 ประเพณีศิลปวัฒนธรรม ประเพณี

 ประเพณีประเพณีวัฒนธรรม

 ประเพณีประเพณีวัฒนธรรม

ที่อาศัยอยู่ที่เมืองอุบลราชธานีว่ามีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร ใกล้เคียง ๆ พระอุโบสถจะมีหอไตรโบราณตั้งอยู่กลางสระน้ำ ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังทั้งดงามเช่นกัน ภาพจะเป็นภาพที่เกี่ยวกับพุทธประวัติและเวสสันดรชาดก นอกจากนี้จะมีหอไตรแล้วยังมีพระพุทธรูปปางจำลองประดิษฐานที่หอพระพุทธรูปไว้ให้สักการบูชาด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี, แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี, 2534:1)

5.1.1 (2) วัดสุปัฏนารามวรวิหาร วัดนี้อยู่ริมแม่น้ำมูล ตั้งอยู่บนถนนเสด็จห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 1.5 เมตร สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นวัดที่สงฆ์ร่มรื่นเหมาะแก่ผู้ที่ต้องการความวิเวก มีความสะดวกในการเดินทางไปมาทั้งทางบกและทางน้ำ วัดนี้เป็นวัดที่สร้างขึ้นด้วยพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาของภาคอีสานเพราะก่อนจะมีการสร้างวัดนี้ขึ้นชาวเมืองอุบลราชธานีเป็นผู้ที่เฝ้าหาความรู้ในการบวชเรียน ดังนั้นจึงได้มีการเดินทางไปศึกษาที่กรุงเทพฯ เป็นจำนวนมากและเนื่องจากคมนาคมไม่สะดวก ทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้เดินทางไปศึกษาถึงขั้นเสียชีวิต วัดนี้ได้รับการประกาศเป็นวัดเมื่อปี พ.ศ. 2394 เมื่อเข้าสู่บริเวณวัดจะพบกับบริเวณวัดที่กว้างขวาง และที่นี้พระอุโบสถ มีลักษณะแปลกกว่าพระอุโบสถอื่น ๆ ตรงที่พระอุโบสถสร้างขึ้นโดยการประยุกต์ศิลปะถึง 3 สมัย เป็นศิลปะผสมระหว่างไทย-ยุโรปและขอม ฐานของพระอุโบสถจะท่ายกพื้นสูงคล้ายโบราณสถานของขอม ตัวพระอุโบสถเป็นตึกแบบยุโรป ส่วนหลังคาเป็นสามเหลี่ยมหน้าจั่วมีช่อฟ้าเป็นแบบไทย เมื่อผ่านกำแพงแก้วเข้าไปจะพบสิ่งโดดเด่นตรงเชิงบันไดทางขึ้นทั้ง 2 ข้างขึ้นด้วยปูนตัวใหญ่เท่าของจริง ภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระสิัพพัญญูเจ้า ซึ่งเป็นพระประธานที่สร้างขึ้นปีพ.ศ. 2459 พระสิัพพัญญูเจ้า เป็นพระพุทธรูปที่มีความงดงาม ทางด้านซ้ายและด้านขวาของพระประธานจะมีรูปหล่อของพระอุษาคณาจารย์และสมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ติสโส อ้วน) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสองค์ที่ 6 และ 7 เป็นปฐมาจารย์ผู้ประกาศการศึกษา หรือเป็นผู้ทำให้การศึกษาเจริญรุ่งเรืองในภาคอีสานเพราะครั้งหนึ่งวัดสุปัฏนารามวรวิหารจัดว่าเคยเป็นศูนย์กลางการศึกษาและเป็นโรงเรียนภาษาไทยแห่งแรกของภาคอีสาน นอกจากนี้วัดยังมีโปงหรือระฆังพื้นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในภาคอีสาน ลักษณะเป็นชุกใหญ่ทั้งต้นชุดข้างในให้กลวงและใช้ไม้กระทุ้งให้เกิดเสียงดัง ทางด้านหนึ่งของวัดจะมีทางเดินไม่กว้างนักแต่ทั้งสี่ด้านมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลงไปเพื่อจะไปริมแม่น้ำ ซึ่งส่วนนี้จะร่มรื่นมากเหมาะสำหรับที่จะนั่งพักผ่อนหย่อนใจ ชมความงามของแม่น้ำมูลยามพระอาทิตย์ตกดูแล้วสวยงามมาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, "แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี", 2534:2)

5.1.1 (3) วัดศรีอุบลรัตนาราม (วัดศรีทอง) ตั้งอยู่ตรงกันข้ามกับศาลากลางจังหวัดห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 300 เมตร วัดนี้ได้ถูกสร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2398 และในปัจจุบันได้ปรับปรุงสร้างขึ้นใหม่ พระอุโบสถวัดนี้จำลองแบบมาจากวัดเบญจมบพิตรและพระอุโบสถนี้เป็นที่ประดิษฐานพระแก้วบุษราคัม ซึ่งเป็นพระพุทธรูปแบบเชียงแสน ชาวจังหวัดอุบลราชธานีถือว่าเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองในวันสงกรานต์ของทุก ๆ ปี จะอัญเชิญพระแก้วบุษราคัมออกมาจากพระอุโบสถเพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำตามประเพณี (วารสาร อ.ส.ท., "นานาอารามที่เมืองดอกบัว, 2532:34-38) วัดนี้บริเวณโดยรอบมีสภาพแวดล้อมที่พอใช้แต่ไม่ค่อยสะอาดเท่าที่ควร โดยเฉพาะมีเศษขยะและไม่ได้มีการจัดเก็บ จำนวนถังขยะมีน้อย อีกทั้งผู้ที่มาเยี่ยมชมวัดก็ไม่สำรวจเท่าที่ควรทำให้บรรยากาศขาดความเงียบสงบ อย่างไรก็ตามวัดนี้นับได้ว่าสามารถพัฒนาได้ไม่ยากนักเพียงแต่ได้รับความสนใจ และปรับปรุงของเก่าให้ดูดีขึ้นก็จะทำให้วัดนี้มีทัศนียภาพที่สวยงามยิ่งขึ้น

5.1.1 (4) ท่งศรีเมือง ตั้งอยู่ด้านหน้าศาลากลางจังหวัด ท่งศรีเมืองนั้น มีลักษณะคล้ายกับสนามหลวงของกรุงเทพฯ คือ เป็นสนามใหญ่อยู่กลางเมืองมีคูน้ำล้อมรอบอยู่ 3 ด้าน ในคูน้ำจะปลูกดอกบัวนานาชาติอันเป็นสัญลักษณ์แห่งนามเมือง รอบสนามขึ้นในปลูกต้นไม้ประเภทต้นเข็มเป็นรั้วประดับของสนามตามมุมแต่งสวนหย่อม ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของชาวเมืองจังหวัดอุบลราชธานีในตอนเช้า และตอนเย็น กิจกรรมของชาวเมืองในตอนเช้าและตอนเย็นส่วนใหญ่จะไปออกกำลังกายที่นั่นไปนั่งพักผ่อน ไปปิกนิก ไปรับประทานอาหารที่พ่อค้าและแม่ค้าจัดไว้ริมถนนขึ้นมาขายอยู่ริมสนาม บางครั้งท่งศรีเมืองจะถูกใช้เป็นที่จัดงานมหรสพต่าง ๆ และงานเทศกาลเช่น งานเทศกาลแห่เทียน งานฤดูหนาวประจำจังหวัด จุดเด่นของท่งศรีเมือง คือ มีอนุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (เจ้าตาก) ซึ่งเป็นผู้สร้างเมืองอุบลราชธานีขึ้น อีกทั้งยังมีอนุสาวรีย์แห่งความดีที่เชลยศึก และชาวเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่รวบรวมไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานานาชาติไปจนภาคต่อไปใช้ประโยชน์ได้บางส่วน
อุบลราชธานีได้ให้ความเมตตาปราณีและคอยให้ความช่วยเหลือตน นับได้ว่าท่งศรี-
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมืองเป็นพื้นที่ที่มีความผูกพันต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองอุบลราชธานี (วารสาร อ.ส.ท. "สุราษฎร์ธานีแห่งดอกบัว", 2531:31) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปแล้วดีมาก แต่ถ้ามองสิ่งอำนวยความสะดวกด้านห้องน้ำเพิ่มขึ้นก็จะยิ่งดีขึ้น เนื่องจากผู้ที่เข้ามาเที่ยวชมจะประสบปัญหาเรื่องนี้ หากหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้ให้ความสำคัญด้านนี้ก็จะส่งผลให้ปัญหาต่าง ๆ เบาบางลงได้

5.1.1 (5) ศาลหลักเมือง สร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2514 และทำพิธีเปิดเมื่อ 16 มกราคม 2515 เป็นที่สักการบูชาของประชาชนทั่วไป ตั้งอยู่เยื้องกับศาลากลางจังหวัด ศาลหลักเมืองเป็นศาลใหญ่ลักษณะเป็นศาลาจัตุรมุขสวยงามมากใกล้ ๆ กับศาลหลักเมือง จะมีอนุสาวรีย์ท่านเจ้าพระคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์เป็นพระที่เด่นทางด้านวิปัสสนาเป็นนักเทศน์ที่มีชื่อเสียงมากและยังดำรงตำแหน่งสังฆนายกองค์แรกของประเทศไทย (วารสาร อ.ส.ท. "สุราษฎร์ธานีแห่งดอกบัว", 2531:31) สภาพแวดล้อมดีมาก สะอาด เหมาะกับการไปนมัสการ แต่มีนกท่องเที่ยวไปเยี่ยมชมไม่มากนัก ถ้าทางหน่วยราชการพยายามจัดงานทางศาสนาและประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ ก็อาจจะสามารถชักจูงนักท่องเที่ยวและชาวเมืองอุบลราชธานีมาเยี่ยมชมนมัสการศาลหลักเมืองคู่บ้านคู่เมืองนี้มากขึ้น

5.1.1 (6) วัดมหาวนาราม (วัดป่าใหญ่) ตั้งอยู่บนถนนสรรพสิทธิ์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 2 กิโลเมตร เดิมวัดนี้มีชื่อว่าวัดหลวงมณีโชติศรีสวัสดิ์สร้างมาพร้อมกับเมืองอุบลราชธานี เป็นวัดคู่บ้านคู่เมืองชาวอุบลราชธานีอีกวัดหนึ่ง วัดนี้ได้ถูกสร้างขึ้นประมาณปีพ.ศ. 2363 โดยพระพรหมวรราชสุริยวงศ์ (ท้าวทิดพรหมสุวรรณภูณ) เจ้าเมืองคนที่ 2 สิ่งที่เด่นของวัดแห่งนี้คือเป็นวัดที่ประดิษฐานของพระเจ้าอินทร์แปลง ซึ่งเป็นพระประธาน พระพุทธรูปเจ้าอินทร์แปลงเป็นพระพุทธรูปที่มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพสักการบูชา ทั้งชาวเมืองอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียง นับได้ว่าเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองอุบลราชธานี เช่นเดียวกับพระพุทธรูปชินราชคู่เมืองพิษณุโลกนั่นเอง นอกจากภายในพระอุโบสถจะประดิษฐานพระพุทธรูปนามพระเจ้าอินทร์แปลงแล้ว ยังมีพระเสี่ยงทายที่ชาวบ้านนิยมไปเสี่ยงทายกันมาก ถือว่าหากสิ่งใดทำสำเร็จจะยกขึ้นได้อย่างง่ายดาย (วารสาร อ.ส.ท. "น่านอารามที่เมืองดอกบัว", 2531:37) สภาพวัดโดยทั่วไปร่มรื่น เนื่องจากมีต้นไม้ใหญ่จำนวนมาก และที่วัดแห่งนี้ยังมีคิลานจาริกนับเป็นมรดกที่สำคัญยิ่งในการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวความเป็นมาของจังหวัดอุบลราชธานี

5.1.1 (7) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อยู่ห่างจากที่ว่าการกิ่งอำเภอประมาณ 700 เมตร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติตั้งอยู่ที่ถนนเขื่อนธานีเป็นอาคารปั้นหยาชั้นเดียว สร้างเมื่อพ.ศ. 2461 เคยเป็นที่ทำการของศาลากลางจังหวัดมาก่อน ภายในพิพิธภัณฑ์สถานจะมีวัตถุโบราณเครื่องมือทำมาหากินของชาวเมืองอุบลราชธานี ตลอดจนมีการลำดับเรื่องตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ของชาวพื้นบ้านสำหรับในการจัดผังบริเวณภายในพิพิธภัณฑ์สถานจัดได้ดี สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปเป็น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, "แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี, 2534:5) ระเบียบเรียบร้อยและสะอาด จำนวนนักท่องเที่ยวก็มีจำนวนพอสมควร สิ่งที่ควรให้ความสนใจก็คือ การประชาสัมพันธ์ควรจะส่งเสริมและเผยแพร่ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ อาจจะส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวให้ความสนใจเพิ่มขึ้น

5.1.1 (8) วัดหนองบัว ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองประมาณ 5 กิโลเมตร วัดหนองบัวตั้งอยู่บนถนนขยางกูรทางไปอำเภออำนาจเจริญ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 212 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี "แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี" 2534:6) วัดนี้เป็นวัดธรรมยุติ ได้ก่อสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์สถาน 25 พุทธศตวรรษ วัดใหญ่มีสิ่งก่อสร้างที่น่าสนใจมากมาย เดิมทีที่ตั้งของวัดเป็นที่ราบริมหนองน้ำกว้าง อันเป็นที่ที่พระตาพระวออพยพไพร่พลหนีมาจากเวียงจันทน์ และถือว่าสถานที่แห่งนี้เป็นมงคล ต่อมาคนรุ่นหลังเห็นว่าควรสร้างไว้เป็นสิริมงคลจึงได้สร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2498 สิ่งก่อสร้างที่น่าสนใจและน่าสนใจศึกษาในวัดหนองบัว คือ พระบรมธาตุเจดีย์ศรีมหาโพธิ์ ซึ่งได้ถ่ายแบบจำลองมาจากเจดีย์พุทธคยาในประเทศอินเดีย ภายในพระบรมธาตุฯ มีพระบรมธาตุองค์เล็กซ้อนอีกองค์หนึ่ง ซึ่งมีประตูทางเข้าภายในทั้ง 4 ด้าน ความสูงประมาณ 17 เมตรฐานสี่เหลี่ยมด้านละ 5 เมตร ได้มีพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุเมื่อ 20 มีนาคม 2502 สำหรับพระธาตุฯ องค์ใหญ่ที่สร้างครอบองค์เล็กมีขนาดใหญ่มาก ฐานกว้างด้านละ 17 เมตร สูง 50 เมตร ใกล้เคียง ๆ พระบรมธาตุจะมีดินศรีมหาโพธิ์ซึ่งหน่อที่นำมาปลูกนั้นได้มาจากพุทธคยา ประเทศอินเดีย (วารสาร อ.ส.ท. "น่านาอารามที่เมืองดอกบัว", 2531:43) ทางด้านขวามือจะเป็นที่ตั้งของกุฏิสีแดงที่สร้างด้วยไม้เอกสารเป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่เว้น 7 หลัง ไม่มีเสา บนหลังคาจะแกะลายกระเบื้องแดง (ประวัติการสร้างไม่ทราบแน่ชัด) อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

ของกุฎิแดงจะได้รับการบอกกล่าวจากพระภิกษุที่จำวัดที่วัดนี้ได้ทุกวัน) บริเวณโดยทั่วไปจัดไว้อย่างมีระเบียบเรียบร้อย สะอาด นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเข้าไปเคารพกราบไหว้ ซึ่งจะเป็นคนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวที่มาจากที่อื่นจะมาในช่วงแห่งเทียนพรรษา วัดนี้นับได้ว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง

5.1.1 (9) วัดบ้านนาเมือง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นวัดที่สร้างขึ้นใหม่อยู่เลยจากวัดหนองบัวออกไป สิ่งสำคัญของวัดนี้มีหลายสิ่ง ได้แก่ พระอุโบสถทั่วไปคือ สร้างเป็นรูปเรือสุพรรณหงส์ ทำด้วยกระเบื้องเคลือบอย่างสวยงาม ซึ่งกระเบื้องนี้ทำจากโรงงานในจังหวัดอุบลราชธานี (วารสาร อ.ส.ท. "นานาอารามที่เมืองดอกบัว", 2531:43) นอกจากนี้แล้ววัดนี้มีเจ้าอาวาสที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแก่ประชาชนทั่ว ๆ ไป ซึ่งให้ความเคารพเลื่อมใสและศรัทธาเป็นอย่างมากนามท่านคือ อาจารย์บุญมี บริเวณรอบ ๆ ร่มรื่นดีและสิ่งที่เด่นอีกสิ่งหนึ่งของวัดนี้ ได้แก่ ประตูทางเข้าวัด ซึ่งมีลักษณะเป็นช้างสูงใหญ่มากมี 3 เศียร ผู้ที่จะเข้าวัดนี้จะต้องลอดท้องช้างตัวนี้ก่อน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี" แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี" 2534:7) บริเวณรอบ ๆ วัดจะร่มรื่น ถ้าได้รับการปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวก เช่น ท้องน้ำ ถังขยะ เป็นต้น ก็จะช่วยเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่นเพิ่มขึ้น เพราะจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาเคารพสักการะวัดนี้จะเป็นคนในท้องถิ่นมากกว่า

5.1.1 (10) วัดแจ้ง ตั้งอยู่บนถนนสรรพสิทธิ์ ซึ่งวัดนี้อยู่ในเขตอำเภอเมือง จุดเด่นของวัดนี้คือ พระอุโบสถซึ่งสวยงามมากเป็นสถาปัตยกรรมภาคอีสานมีอายุประมาณ 180 ปี (ชาวอีสานเรียกพระอุโบสถนี้ว่า "สิม") โบสถ์นี้ทำด้วยไม้มีลวดลายสวยงามมาก วัดนี้เคยได้รับรางวัลอนุรักษ์ดีเด่นของภาคอีสานประเภทโบสถ์เมื่อปี พ.ศ.2530 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี "แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี", 2534:7) ในปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมไม่มากนัก สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปพอใช้ วัดนี้ถ้าได้รับการเผยแพร่ให้มุกกว่านี้ เชื่อแน่ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่ชอบทางด้านสถาปัตยกรรมมาเยี่ยมชมเพิ่มขึ้น

5.1.1 (11) หาดวัดใต้ เป็นหาดทรายริมแม่น้ำมูล ห่างจากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
อำเภอเมืองประมาณ 700-800 เมตร ตอนกลางของลำน้ำมีเกาะเล็ก ๆ ที่น้ำท่วมไม่ถึงและยังมีหาดทรายที่สวยงามและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่ถึงบนเกาะนั้นมีส่วนป่าอยู่ บรรรยากาศร่มรื่น มีหาดทราย ร้านขายอาหารที่เป็นแพ ต่อจากแพที่จะไปสู่ม้าน้ำก็จะเป็นกระท่อมเล็ก ๆ ซึ่งผู้ประกอบการร้านอาหารเป็นผู้สร้างขึ้นไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวที่ไปรับประทานอาหารที่ร้านจำนวนนักท่องเที่ยวจะมีจำนวนมากและมีไม้ชายหาดที่ยังในช่วงเทศกาลสงกรานต์จะมีนักท่องเที่ยวมากซึ่งจะนิยมไปนั่งพักผ่อน เล่นน้ำ บรรรยากาศคล้ายกับงานสงกรานต์ริมแม่น้ำปิงที่จังหวัดเชียงใหม่ (วารสาร อ.ส.ท. "สู่ราชธานีแห่งดอกบัว", 2531:27) สำหรับปัญหาที่พบคือ ริมแม่น้ำเริ่มเน่าเสียเนื่องจากการทิ้งขยะและการทิ้งน้ำเสียลงแม่น้ำ ซึ่งถ้ายังไม่ได้รับการดูแลอย่างเข้มงวด หาดวัดใต้ก็จะเกิดปัญหาการเน่าเสียของแม่น้ำมูลได้ในอนาคต นั้นหมายถึงความสวยงามของสถานที่ต้องหมดไปด้วยเช่นกัน

5.1.1 (12) หาดคูเดื่อ อยู่ห่างจากตัวเมืองอุบลราชธานีไปประมาณ 12 กิโลเมตร หาดคูเดื่อมีลักษณะเช่นเดียวกับหาดวัดใต้แต่ต่างกันตรงที่หาดคูเดื่อ เมื่อสมัยก่อนจะเป็นสถานที่ที่ประชาชนชาวอุบลราชธานีจะมาขนทรายที่นี้ไปทำการก่อสร้าง แต่ในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยจะพบเห็นสักเท่าไร เนื่องจากหาดคูเดื่อมีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม ทำให้ชาวเมืองอุบลราชธานีนิยมมาพักผ่อนหย่อนใจที่นี้มากขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี "แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี", 2534:9) ในปัจจุบันบริเวณหาดคูเดื่อนั้นได้มีการสร้างแพริมน้ำ ซึ่งสร้างด้วยไม้ไผ่ลงหลังคาด้วยหญ้าจำนวนมาก ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศเดิมไป ดุคล้ายสวนอาหารริมน้ำ ผลที่ตามมาคือมีการทิ้งขยะเกลื่อนกลาด ทั้งเศษอาหารลงแม่น้ำ บรรรยากาศเสื่อมโทรมมาก ถึงแม้ว่ารัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาดูแลแต่ก็ทำในลักษณะไม่เด่นชัดนัก ดังนั้นถ้าหากออกเป็นกฎหรือข้อบังคับสำหรับร้านค้า นักท่องเที่ยวให้เข้มงวด ก็จะทำให้หาดคูเดื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สวยงามดังที่เคยเป็น

5.1.1 (13) งานประเพณีแห่เทียนพรรษา (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย "การสำรวจเบื้องต้นเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว 4 จังหวัดอีสานตอนล่าง" 2525:109-112). จัดอยู่ในประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม งานประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นประเพณีทางพุทธศาสนาของชาวจังหวัดอุบลราชธานีมาเป็นระยะเวลาช้านานแล้ว งานนี้จะจัดขึ้นในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 และแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ของทุกปี บริเวณที่จัดงานจะจัดที่สนามทุ่งศรีเมือง ตามประวัติความ

เป็นมานั้นงานประเพณีแห่เทียนพรรษาแต่เดิมที่จะมีการจัดงานแห่เทียนนี้ ได้มีการจัดงานแห่บุญบังไฟซึ่งนิยมกันมากในสมัยก่อนจนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 5 กรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์พระเจ้ามโหตรูปเสด็จมาเป็นข้าหลวงใหญ่ที่จังหวัดอุบลราชธานี ชาวอุบลราชธานีได้จัดงานประเพณีบุญบังไฟขึ้นที่วัดหลวง (ตั้งอยู่ถนนพรหมราชริมฝั่งแม่น้ำมูล) บังเอิญบังไฟเกิดระเบิดขึ้นทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตขึ้น พระองค์จึงทรงเปลี่ยนแปลงแรงศรัทธาของประชาชนให้มาสนใจในสิ่งที่ดีงามและไม่เป็นอันตรายต่อประชาชนสิ่งนั้นก็คือ ทรงสนับสนุนให้หันมาจัดทำต้นเทียนแทนบังไฟ จนยึดถือเป็นประเพณีสืบทอดกันมาจนกระทั่งปัจจุบัน การจัดทำต้นเทียนในสมัยก่อน ๆ ไม่ได้ทำใหญ่โตวิจิตรพิสดารเหมือนในปัจจุบันเพราะจุดประสงค์ใหญ่ก็เพื่อนำไปถวายพระภิกษุเพื่อจุดเป็นพุทธบูชา จนกระทั่งเมื่อประมาณพ.ศ. 2480 ได้เริ่มมีการประกวดต้นเทียนกันแต่ยังไม่แพร่หลายเป็นที่รู้จักกันทั่วไปนัก จะทราบกันเฉพาะในตัวเมืองเท่านั้น ในปี พ.ศ. 2520 ได้รับการส่งเสริม และสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอย่างจริงจัง ที่จะให้งานแห่เทียนพรรษาเป็นงานระดับชาติและตั้งแต่ปีพ.ศ. 2522 เป็นต้นมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเทียนหลวงมาเป็นเทียนชัยนำขบวน นับว่าเป็นเกียรติและศรีมงคลแก่ประชาชนชาวจังหวัดอุบลราชธานีเป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันต้นเทียนที่เข้าประกวดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแกะสลักและประเภทติดพิมพ์ ซึ่งประเภทติดพิมพ์นี้ค่อนข้างยากและมีกระบวนการในการดำเนินงานหลายขั้นตอน แต่ประเภทแกะสลักนั้นง่ายกว่าและใช้แรงงานน้อยกว่า สำหรับรายละเอียดของงานนั้นได้แบ่งเป็น 2 วันได้แก่

1) วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8 (วันแรกของงาน) จะมีรายละเอียดดังนี้ คือ

- รับเทียนหลวงพระราชทานมาประดิษฐานที่ทุ่งศรีเมือง
- ชาวคุ้มวัดต่าง ๆ จะนำต้นเทียนมารวมกันที่ทุ่งศรีเมือง
- มีการประกวดต้นเทียน
- มีมหรสพต่าง ๆ สมโภชเทียนหลวงพระราชทาน และต้นเทียนของคุ้มวัดต่าง ๆ

2) วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 (วันที่สองของงาน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กระทำพิธีปล่อยขบวนแห่ออกจากทุ่งศรีเมือง ผ่านถนนสายต่าง ๆ รอบเมือง ในการแห่ครั้งนี้จะมีการแสดงลีลาการร่ายรำ และการละเล่นพื้นเมือง ไปกับขบวนแห่เทียนด้วย
- ประทศขบวนแห่เทียนของแต่ละวัด
- ประกาศผลการตัดสินและมอบรางวัลการประกวดต้นเทียนทั้ง 2 ประเภท การคัดเลือกนางฟ้าประจำต้นเทียนและการประกวดขบวนแห่
- ขบวนแห่เทียนหลวงพระราชทานนำไปทอดถวาย ณ วัดอารามหลวง
- ต้นเทียนของวัดต่าง ๆ จะนำไปทอดถวาย ณ วัดของตน จากนั้นเป็นอันเสร็จพิธีงานประเพณีแห่เทียนพรรษา

บรรยากาศในงานเป็นงานที่เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยว ทั้งในประเทศและชาวต่างประเทศ ซึ่งให้ความสนใจเป็นอย่างมาก นับได้ว่างานแห่เทียนเข้าพรรษาเป็นงานที่เป็นเกียรติและเป็นความภาคภูมิใจของชาวจังหวัดอุบลราชธานีทุกคน แต่ปัญหาและอุปสรรคของการจัดงานนี้ คือ ปัญหาที่จอดรถซึ่งจากการมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากกว่าปกติในขณะที่ไม่ได้มีการจัดงาน ทำให้ที่จอดรถไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นถ้าได้มีการวางแผนและปรับปรุงสำหรับปัญหานี้ก็จะทำให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวชมงานนี้

5.1.1 (14) เครื่องทองเหลืองปะอาว อยู่ห่างจากตัวอุบลราชธานีประมาณ 17 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางอุบล-ยโสธร มีทางแยกเลี้ยวขวาเข้าหมู่บ้านอีกประมาณ 3 กิโลเมตร (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี "แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี", 2534:8) ตลอดทางเข้าหมู่บ้านจะปูลาดด้วยอิฐบล็อกพอถึงหมู่บ้านจะพบต้นยางใหญ่ขนาด 2-3 คนโอบรอบและยังพบกับป้ายคำขวัญประจำหมู่บ้านว่า "เครื่องทองเหลืองสดใส ผ้าไหมสดสวย ร่ำรวยน้ำใจ บั้งไฟเลื่องลือ ยึดถือคุณธรรม" สิ่งที่น่าสนใจในหมู่บ้านแห่งนี้คือการทำเครื่องทองเหลือง ซึ่งมีทำสืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณมากกว่า 200 ปี วิธีการไม่ต่างกันเท่าไรนัก อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำก็ยังยึดแบบดั้งเดิมคือใช้หล่อทองเหลืองลงไปไล่ขึ้นฝั่งที่ห่อหุ้มแบบไว้ ส่วนใหญ่ผลิตภัณฑ์ที่จะได้แก่ ฝอบ กระจัง เป็นต้น นอกจากนี้การทำเครื่องทองเหลืองแล้ว ยังมีการทอผ้าไหมสีพื้นเนื่องจากชาวบ้านปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเองและยังมีการทอผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าสร่ง ผ้าขาวม้า (วารสาร อ.ส.ท. "ผ้าไหม เครื่องทองเหลืองงามอิทธิที่เมืองอุบล", 2531:17) ซึ่งมีสีสันสวยงามมากบริเวณรอบ ๆ หมู่บ้านสะอาดตา สำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเกี่ยวกับการทำเครื่องทองเหลืองนั้น จะให้สะดวกยิ่งขึ้นถ้าจะมาเป็นหมู่คณะ ในส่วนอื่น ๆ ของหมู่บ้านบ้านปะอาวก็ไม่มีอะไรน่าสนใจ ดังนั้นสถานที่นี้จึงเหมาะสำหรับผู้ที่ให้ความสนใจในการทำเครื่องทองเหลืองอย่างจริงจัง นับว่ามีศักยภาพในระดับปานกลาง

5.1.2 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอวารินชำราบ

มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และ ศาสนา ทั้งสิ้น 2 แห่ง คือ

5.1.2 (1) วัดหนองป่าพง ห่างจากอำเภอวารินชำราบ ประมาณ 4 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2178 เป็นวัดที่รู้จักกันดีทั้งในประเทศ และต่างประเทศ วัดนี้เป็นสำนักวิปัสสนา มีตัวโบสถ์ทางด้านสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ มีสีชาวกัณฑ์หลัง ภายในมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ทางด้านหน้าของวัดจะเป็นลานจอดรถซึ่งกว้างพอสมควร ทางด้านขวามือจะเป็นศาลา เป็นตึกรูปทรงสมัยใหม่ไว้สำหรับให้ประชาชนเข้าไปทำบุญโดยเฉพาะช่วงวันแห่เทียนพรรษา จะมีประชาชนนำของไปถวายสังฆทานแก่พระสงฆ์เป็นจำนวนมาก ทางด้านซ้ายมือจะเป็นโรงครัวและห้องน้ำ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2525:106) การจัดบริเวณภายในดีมาก มีความสงบร่มรื่น สะอาด สิ่งที่สำคัญสำหรับวัดนี้คือ พระอาจารย์เจ้าอาวาสซึ่งชาวจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียงให้ความเคารพ ศรัทธาเป็นอย่างมากนั่นก็คือ หลวงปู่ชา (พระโพธิญาณเถระ) ในช่วงวันหยุดและวันสำคัญทางศาสนาจะมีประชาชนไปนั่งฟังธรรม และนั่งวิปัสสนากันมาก สำหรับปัญหาด้านอื่นนั้นไม่เด่นชัด แต่ที่พบเห็นในปัจจุบันคือ ความสงบเงียบเริ่มลดน้อยลง สาเหตุจากนักท่องเที่ยวบางกลุ่มไม่ค่อยจะสำรวมเท่าที่ควร จึงไปทำลายความสงบ

5.1.2 (2) วัดปานานาชาติ จากอำเภวารินชำราบ ทางหลวงหมายเลข 2193 ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ถึงบ้านบุงหวาย เลี้ยวขวาเป็นถนนดิน สภาพพอใช้ได้เข้าไปอีกประมาณ 700 เมตร ก็จะถึง วัดปานานาชาติ วัดนี้เป็นสาขาหนึ่งของวัดหนองป่าพง วัดปานานาชาติเป็นวัดที่ ประชาชนให้ความศรัทธาและนิยมมาทำบุญ เป็นที่น่าสังเกตว่าพระที่บวชจะเป็น ชาวต่างประเทศเท่านั้น โดยถ้าชาวต่างประเทศคนใดต้องการบวช จะต้องมา ฝึกการใช้ชีวิตแบบสงฆ์ก่อนประมาณ 1-2 ปี และจะบวชได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของเจ้าอาวาสด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2525:106) สภาพบริเวณโดยทั่วไปเป็นสวนปารั่มวันต์ เงียบสงบจัดบริเวณได้ดีมาก นักท่องเที่ยว ให้ความสนใจกับวัดนี้มากโดยเฉพาะ ชาวต่างประเทศ ปัญหาเรื่องความสงบเงียบ เช่น วัดหนองป่าพงในขณะนี้ยังไม่ประสบปัญหาเด่นชัดนัก แต่ถ้าประชาชนยังให้ความสนใจและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ วัดนี้จะประสบปัญหาเช่นเดียวกับวัดหนองป่าพงที่เป็นวัด สาขาใหญ่อย่างแน่นอน

5.1.3 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอฟินนังสาหาร

มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งสิ้น 4 แห่ง เป็นประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและศาสนา 1 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ 3 แห่ง คือ

5.1.3 (1) วัดภูเขาก้าว อยู่ห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 42 กิโลเมตร ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 (การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:14) เป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2492 แต่พระอุโบสถเก่าได้ถูกไฟไหม้จึงมีการสร้างพระอุโบสถใหม่ขึ้นโดยทำ เป็น 2 ชั้น ชั้นล่างเป็นศาลาการเปรียญเพื่อใช้นั่งกัมมัฏฐาน ชั้นบนเป็นพระอุโบสถ ตั้งอยู่ในเรือท้ายเกวียนเรียกว่า พุทธนาวา สิ่งที่น่าสนใจของวัดนี้คือ พระอุโบสถ ประดับด้วยกระเบื้องเคลือบลวดลายดินเผาสวยงามมาก ภายในพระอุโบสถมีภาพ เขียนพร้อมด้วยประวัติของพระธาตุต่าง ๆ เช่น พระธาตุพนม พระธาตุไชยา พระธาตุลำปางหลวง เป็นต้น บริเวณในวัดสวยงาม ด้านหน้าก่อนจะถึงโบสถ์ จะมี อ่างหรือสระขนาดใหญ่ ภายในสระจะประดับประดาปูนปั้นเป็นรูปปลา และมีสุภาษิต เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวณไว้สำหรับครูใช้รวมเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการจัด แบบทางพุทธศาสนา ติดอยู่ด้านหลัง (วารสาร อ.ส.ท. "น่านาอารามที่เมืองดอกบัว ไม่ว้ากรรมใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2531:43) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปพอใช้ได้แต่ต้นไม้ไม่ค่อยมีทำให้ภายในบริเวณวัดไม่ร่มรื่น อากาศค่อนข้างร้อน วัดนี้มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจมาก จะมีนักท่องเที่ยวทยอยมาเยี่ยมชมเรื่อย ๆ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่แบกกลุ่ม มีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ปัญหาที่พบ คือ ป้ายบอกทางเข้าวัดไม่เด่นชัด นักท่องเที่ยวที่ไม่คุ้นเคยกับเส้นทางมักจะหาทางเข้าวัดไม่เจอ

5.1.3 (2) แก่งสะพือ อยู่ห่างจากตัวจังหวัด ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 ประมาณ 45 กิโลเมตร พอถึงอำเภอพิบูลมังสาหารจะมีทางเลี้ยวเข้าไป แก่งสะพือเป็นแก่งหินขนาดใหญ่ โดยรอบ ๆ แก่งสะพือมีการจัดบริเวณด้านหน้าจะเป็นลานจอดรถขนาดใหญ่พอสมควร ซึ่งสามารถรองรับรถได้พอสมควร ทางด้านซ้ายมือจะมีร้านขายอาหาร และด้านขวาจะเป็นร้านขายของที่ระลึก การตั้งร้านค้านั้นได้มีการตั้งร้านค้าห่างจากขอบของแก่งประมาณ 10 เมตร นอกจากนี้แล้วยังมีศาลา 1 หลังให้นักท่องเที่ยวได้นั่งพักผ่อน สำหรับร้านค้าที่ตั้งขายอาหารนั้นจะใช้เลี้ยวซ้ายบริการนักท่องเที่ยวที่ไปรับประทานอาหารอีกด้วย สภาพแวดล้อมของแก่งสะพือนั้นมีบรรยากาศดีมาก ร่มรื่นเย็นสบาย อาหารอร่อย โดยเฉพาะปลาเผาที่มีชื่อเสียงมาก นับได้ว่าเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าเที่ยวชมและแวะรับประทานอาหารที่นี่ นักท่องเที่ยวที่ไปส่วนใหญ่ก็จะไปนั่งเล่นนั่งพักผ่อน มีบางส่วนจะลงเล่นน้ำ ปกติจะมีนักท่องเที่ยวแวะไปเยี่ยมชมที่แก่งสะพือประจำและ ยิ่งในช่วงเทศกาลก็จะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดใกล้เคียง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2525:102-103) ปัญหาที่พบคือมีเศษขยะมากในเทศกาลการท่องเที่ยว ควรให้หน่วยงานของรัฐ และเจ้าของร้านค้าร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

5.1.3 (3) เขื่อนลำนางรอง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 ประมาณ 72 กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาเข้าทางสันเขื่อนไปประมาณ 500 เมตร เขื่อนลำนางรองเป็นเขื่อนที่มีความสำคัญมากแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาเหตุที่มีการสร้างเขื่อนลำนางรองเพราะเมื่อได้พัฒนาโครงการไฟฟ้าพลังน้ำโครงการเขื่อนอุบลรัตน์ที่จังหวัดขอนแก่น และเอกสารโครงการเขื่อนน้ำพุงที่จังหวัดสกลนครแล้ว 2 โครงการ แต่ยังไม่สามารถผลิตไฟฟ้าได้ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระแสไฟฟ้าส่งไปให้ประชาชนทางภาคอีสานตอนล่างได้ ดังนั้นจึงได้สร้างเขื่อน-
ลิรินครขึ้นโดยสร้างปิดกั้นแม่น้ำลำโดมน้อยในท้องที่ตำบลคันไร่ อำเภอพิบูลมังสาหาร
ตัวเขื่อนอยู่บนหินดินดาน ซึ่งมีคุณภาพแข็งแรงและมีการรั่วซึมน้อย เขื่อนลิรินครได้
สร้างเสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ. 2514 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระนาม สมเด็จพระ-
พระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรชนานามเขื่อนว่า "เขื่อนลิรินคร" เขื่อนลิรินครมีพื้นที่
790 ตารางกิโลเมตร สามารถติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า 3 เครื่อง มีอ่างเก็บน้ำ
ขนาด 292 ตารางกิโลเมตร สามารถกักน้ำได้สูงสุด 1,550 ลูกบาศก์เมตร ดังนั้น
เขื่อนลิรินครจึงกลายเป็นแหล่งน้ำ เพื่อชลประทานที่ใหญ่ที่สุดในเขตภาคอีสานตอน
ล่างและเป็นประโยชน์ทั้งการประมง การคมนาคมทางน้ำ และยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยว
อีกด้วย นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปได้ภายในวันเดียวหรือถ้าต้องการ
จะค้างคืนทางเขื่อนก็มีที่พักที่เตรียมไว้รองรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ก็จะมีร้านอาหาร
และเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวจะมีจำนวนมากในช่วงที่มียานเทศกาลเช่น งาน
แห่เทียนพรรษา เป็นต้น ถ้าวันธรรมดาจะมีนักท่องเที่ยวน้อยมาก อาจเป็นเพราะ
ระยะทางไกลประกอบกับไม่มีกิจกรรมอื่นที่จะดึงดูด นอกจากเดินเที่ยวชมเขื่อน
(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2525:103-104) ดังนั้นถ้าได้มีการจัดการหา
ด้านกิจกรรมอื่น ๆ มาเสริมเช่น ล่องเรือ ไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยว อีกทั้งให้มีการ
ปรับปรุงทั้งด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ร้านอาหารของที่ระลึก ร้านอาหารอาหาร
ที่พัก ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้

5.1.3 (4) แข้วหมว ห่างจากอำเภอพิบูลมังสาหารประมาณ
19 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหลวงหมายเลข 2222 พอถึงกิโลเมตรที่ 19 แล้ว
เลี้ยวซ้ายเข้าไปอีก 3 กิโลเมตร แข้วหมวจะเป็นลานหินกว้างใหญ่และหาดทรายที่
ขาวสะอาด มีแอ่งน้ำซึ่งมีลักษณะคล้ายกับทะเลสาบขนาดเล็ก บริเวณรอบ ๆ จะเป็น
ต้นไม้ที่ให้ความร่มรื่นและไม้ดอกที่สวยงามมาก ในช่วงปลายฤดูฝนและย่างเข้าหน้า-
หนาว ปัญหาของแอ้วหมว ก็คือ ในฤดูแล้งน้ำในแอ่งน้อยนักท่องเที่ยวยังไม่ค่อยนิยม
ไปนัก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:11) แต่
ถ้าหากได้รับการส่งเสริมในด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม
ในช่วงที่ไม้ดอกสวยงามให้มาก ก็อาจจะช่วยให้นักท่องเที่ยวรู้จักและสนใจที่จะแวะ
เอกสารเป็นอีกสถานที่หนึ่งสำหรับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับว่าให้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปเที่ยวชมเพิ่มขึ้น

ไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ก็ยังห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.4 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอโขงเจียม

มีแหล่งท่องเที่ยว 9 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 8 แห่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม โบราณสถาน 1 แห่ง คือ

5.1.4 (1) วัดถ้ำคูหาสวรรค์ ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศตะวันตกออกประมาณ 73 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2222 ก่อนจะถึงอำเภอโขงเจียมประมาณ 2 กิโลเมตร วัดนี้จากประวัติความเป็นมากล่าวว่าได้ถูกสร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2521 โดยประชาชนในท้องถิ่นได้ร่วมกันสร้าง และได้นิมนต์หลวงปู่คำคณิง ซึ่งเป็นพระสงฆ์ที่ได้เดินทางมาบวชตั้งที่ตรงนี้ หลวงปู่คำคณิงเป็นพระสงฆ์ที่ชาวเมืองอุบลราชธานีและจังหวัดใกล้เคียงให้ความเคารพและศรัทธามาก แม้ในยามที่หลวงปู่คำคณิงได้มรณภาพแล้วก็ตามแต่ความนับถือ และศรัทธาของบรรดาลูกศิษย์ และประชาชนมิได้ลดน้อยลงไปเลย กลับยิ่งเพิ่มความศรัทธามากขึ้นไปซึ่งต่างก็พาไปนมัสการกราบไหว้ เพื่อขอพรและขอความเป็นศิริมงคลแก่ตัวเองและครอบครัว นับได้ว่าหลวงปู่คำคณิงเป็นพระที่ศักดิ์สิทธิ์องค์หนึ่งในภาคอีสาน ศพของท่านได้บรรจุในโลงแก้วที่ประดับประดาด้วยเพชรรัสเซียมที่สวยงามมาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:12) บริเวณภายในก็ได้จัดไว้นาคู ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับภาพทางพุทธศาสนาและประวัติของหลวงปู่คำคณิง ทางเข้าวัดจะต้องเดินลงไปซึ่งจะเป็นบันไดหินทั้งหมด เมื่อนมัสการหลวงปู่คำคณิงแล้วก็สามารถกลับขึ้นไปชมวิวของแม่น้ำโขงได้

5.1.4 (2) แม่น้ำสองสี ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 75 กิโลเมตร อยู่ในเขตอำเภอโขงเจียมบริเวณที่บ้านเวินบึกในฤดูแล้ง ท่านจะมองเห็นสีของแม่น้ำโขงและแม่น้ำมูลไปรวมบรรจบกันเป็นสองสี คือ แม่น้ำโขงสีปูนแม่น้ำมูลสีครามและบริเวณนี้เป็นจุดสุดท้ายที่แม่น้ำโขงไหลผ่านประเทศไทย นอกจากนี้ที่วัดคันบริเวณโดยรอบ ๆ สวยงามมากในปัจจุบันจะมีร้านอาหารริมแม่น้ำจำนวนมาก บริการนักท่องเที่ยวที่ต้องการรับประทานอาหารและชมวิวทิวทัศน์ไปด้วย และยังได้มีการล่องเรือเพื่อชมความงามของธรรมชาติ(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.4 (3) น้ำตกตาดโตน เป็นน้ำตกขนาดเล็กอยู่ในเขตอำเภอโขงเจียม ทางแผ่นดินหลวงหมายเลข 217 เส้นพิบูล-ช่องเม็ก กิโลเมตรที่ 78 แล้วเลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2173 อีกประมาณ 6 กิโลเมตร ก็จะถึงน้ำตกดังกล่าว น้ำตกตาดโตนเกิดจากลำห้วยตาดโตนไหลผ่านหินแล้วตกลงสู่ที่ลุ่มเกิดเป็นแอ่งน้ำซึ่งมองดูแล้วคล้ายกับน้ำตกในแอ่งการา สามารถลงไปเล่นน้ำได้ น้ำใสเย็นสบาย บริเวณโดยรอบเป็นป่าไม้และดอกไม้ชานาพันธ์ โดยเฉพาะในช่วงปลายฤดูฝน และฤดูหนาวจะยิ่งสวยงามมาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:15)

5.1.4 (4) ถ้ำเหวสินธุ์ชัย ห่างจากเขตอำเภอโขงเจียม ประมาณ 30 กิโลเมตร บริเวณรอบ ๆ นั้นด้านหลังจะพบพระมหาโมฬีศรีโขงเจียม เป็นพระที่ใหญ่ที่สุดในอำเภอ ถัดจากองค์พระจะมีทางเดินไปยังตัวถ้ำ สภาพทางเดินนั้นจัดบริเวณทางเดินทำได้ดีสวยงามเป็นสัดส่วน เมื่อถึงตัวถ้ำซึ่งมีลักษณะเป็นหลืบเขา บริเวณหลืบเขาจะเป็นที่ประดิษฐานของพระนอน ซึ่งยาวประมาณ 3 - 4 เมตร บรรยาศรอบ ๆ ถ้ำร่มรื่น สวยงามเมื่อมองขึ้นไปด้านบนจะเป็นน้ำตกลงมาจากเขาสูงประมาณ 10 เมตร จุดเด่นก็คือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงามแปลกตา จัดบริเวณโดยทั่วไปได้ดี นักท่องเที่ยวมีจำนวนไม่มากนัก แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นในช่วงที่มีเทศกาลเท่านั้น สำหรับปัญหาที่พบคือ การคมนาคมเข้าสู่พื้นที่ไม่ค่อยสะดวกเท่าที่ควรสภาพถนนไม่สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล ในพื้นที่รอบ ๆ ก็ยังขาดป้ายชี้บอกทาง เช่น ทางบกลงไปสู่ถ้ำ เป็นต้น ถ้าได้รับการปรับปรุงและสนใจกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะเพิ่มแรงดึงดูดให้พื้นที่นั้นมากยิ่งขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2525:107)

5.1.4 (5) แก่งตะนะ ห่างจากตัวจังหวัด 90 กม. โดยเดินทางจากจังหวัดอุบลราชธานี ผ่านอำเภอวารินชำราบ ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 217 ผ่านอำเภอพิบูลมังสาหารประมาณ 70 กม. จะพบทางแยกและเลี้ยวเข้าทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2173 ประมาณ 14 กม. ก็จะพบทางแยกเข้าสู่อุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ ด้วยทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2269 แก่งตะนะได้เปิดเป็นอุทยานฯ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2523 ซึ่งแบ่งบริเวณออกเป็นแก่งตะนะ และแก่งเหหัว ก่อนจะถึงแก่งตะนะจะพบลานจอดรถที่สามารถรองรับ รถของนักท่องเที่ยวไม่ว่ากรรมใดทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ในปริมาณมาก ถัดจากลานจอดรถไป จะพบกับแก่งตะนะ ซึ่งมีลักษณะเป็นแก่งหินเป็นชั้น ๆ ตามชั้นของหิน จะเป็นชั้นหินเดี่ยว ๆ อาณาบริเวณค่อนข้างกว้าง นักท่องเที่ยวสามารถเล่นน้ำได้ ถัดจากแก่งตะนะไปจะมีทางเดินไปยังแก่งอีกแห่ง ซึ่งมีชื่อเรียกว่า แก่งคันเห่า ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันออกของแก่งตะนะ แต่มีความงามน้อยกว่าแก่งตะนะ แก่งตะนะยังมีกองอำนวยการรักษาความปลอดภัย ไว้คอยดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและบุคคลที่เข้ามาในพื้นที่ด้วย (ททท. "การสำรวจเบื้องต้นอีสานตอนล่าง", 2525 : 105-106)

5.1.4 (6) ผาแต้ม จากอำเภอโขงเจียมประมาณ 20 กม. ไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2134 (โขงเจียม-ศรีเมืองใหม่) ถึงกิโลเมตรที่ 5 เลี้ยวขวาไปตามถนนสาย 2112 ประมาณ 8 กิโลเมตรก็จะถึงทางแยกเข้าบ้านหนองผือน้อย เลี้ยวขวาไปตามทางแยกนั้น ก็จะถึงสะพานข้ามห้วยบัวสูงเข้าสู่หมู่บ้านหนองผือน้อย แล้วเลี้ยวซ้าย 5 กิโลเมตร จะพบกับเสาเฉลียงซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มองดูคล้ายเสาหมวกเห็ด แท้จริงคือสภาพของการถูกกัดเซาะของชั้นหินด้วยการกระทำของน้ำที่ไหลผ่าน อีกทั้งบริเวณนี้ร้อนจึงทำให้เกิดการพังทลายของชั้นหินอย่างรุนแรง จากเสาเฉลียงไปทางเนินเขาอีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร ก็จะถึงผาแต้ม ซึ่งเป็นลานหินกว้างขวางมาก สามารถมองเห็นทัศนียภาพที่สวยงามและเห็นภูมิประเทศของประเทศลาว ที่อยู่ตรงข้ามเป็นภาพที่น่าประทับใจมาก ในบริเวณผาแต้มจะพบภาพเขียนต่าง ๆ อยู่บนผนังหน้าผายาวติดต่อกันประมาณ 180 เมตร สูงโดยเฉลี่ย 5 เมตร ภาพที่พบจะมีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ภาพที่มีขนาดใหญ่ได้แก่ ภาพช้าง ภาพปลา นอกนั้นจะเป็นภาพคน และภาพวัตถุ ภาพมือภาพที่เห็นมีการใช้เขียนแบบลายเส้นและแบบทึบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นความเป็นอยู่ของคนในสมัยราว 3,000-4,000 ปีก่อน นอกจากนี้ยังมีกลุ่มภาพเขียนอีกกลุ่มหนึ่งบนผาหินที่เรียกว่า ผาหมอน ซึ่งเป็นแนวผาเดียวกับผาแต้มนั่นเอง กลุ่มแรกจะเป็นภาพคน 12 ภาพ ในลักษณะเคลื่อนไหวคล้ายการร่ายรำ ภาพมือแบบพน 2 ภาพ ภาพมือแบบทาบลงไปอีก 2 ภาพ ภาพลายเส้นวาดเป็นก้างปลาอีกจำนวนหนึ่งภาพ ส่วนมากจะเป็นภาพแบบเลื่อน ๆ จากผาหมอนจะมีช่องแคบ ซึ่งเรียกว่า ช่องสาว เบียดช่องแคบตรงนี้แคบมาก ใช้เป็นทางเดินที่จะไปถึงผาหมอนน้อย ผานี้จะพบภาพคนถือธนูหรือหน้าไม้ลักษณะเตรียมยิงไปยังภาพก้างหรือกวางซึ่งเป็นภาพที่ต่อเนื่องกันไม่ขาดตอนเลยอีกทั้งยังมีเหตุผลเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกนั้นจะเป็นภาพต้นหญ้า ภาพสัตว์ และภาพลายเส้นรูปตาข่ายและจุดไข่ปลา ภาพที่เขียนอยู่บนผาหมอนทั้ง 2 ผา นี้ แสดงให้เห็นถึงชุมชนมนุษย์โบราณที่รู้จักทำการกลีกรรรมกันแล้วและยังคงมีการยังชีพด้วยการล่าสัตว์อยู่ด้วย (การทองเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2525:98-99) บริเวณโดยรอบจะพบทั้งความประทับใจของวิวทิวทัศน์และการจัดร้านค้าขายอาหารที่แยกส่วนออกจากกันได้อย่างดี ที่ผาแต้มนี้ผู้ที่ประสงค์จะมาเที่ยวชมนั้น ถ้าเป็นนักท่องเที่ยวประเภทที่ต้องการความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวประวัติศาสตร์ ในสมัยก่อนหรือสมัยโบราณ นับว่าเหมาะแก่สถานที่ท่องเที่ยวนี้มาก เพราะจะพบกับความเพลิดเพลินกับธรรมชาติและเรื่องราวความเป็นมาในอดีตซึ่งจะมีผู้ที่มีความรู้ความชำนาญกับภูมิประเทศในแถบนั้น เป็นผู้บรรยายตลอดการเดินทาง ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจะเป็นทั้งคนในจังหวัดอุบลราชธานี และคนจากจังหวัดใกล้เคียงที่นี่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คนให้ความสนใจมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวจะมาเยี่ยมชมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มและนักท่องเที่ยวที่เหมารถบัสมาเที่ยวปัญหาที่พบ คือ นักท่องเที่ยวบางท่านไม่อนุรักษ์ธรรมชาติ นิยมเก็บสิ่งของต่าง ๆ ไปเป็นที่ระลึก ดังนั้นถ้าได้มีการปรับปรุงออกกฎหมาย หรือบทลงโทษให้เด่นชัดก็จะสามารถช่วยแก้ปัญหานี้ได้

5.1.4 (7) น้ำตกสร้อยสวรรค์ อยู่ห่างจากอำเภอโขงเจียม ประมาณ 30 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2112 (การทองเที่ยวแห่งประเทศไทย, สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:16) ก่อนจะถึงน้ำตกจะพบลานกว้าง ๆ ซึ่งจะมีศาลาไวนั่งพักผ่อน น้ำตกสร้อยสวรรค์ จะมีความสูงประมาณ 20 เมตร น้ำตกนี้มีน้ำไหลตลอดปีแต่ในฤดูร้อนน้ำจะน้อยลงกว่าเดิม บริเวณโดยรอบร่มรื่น มีดอกไม้และต้นไม้มาก น้ำตกสร้อยสวรรค์เป็นที่รู้จักกันพอสมควร ปัญหาที่พบคือถนนยังไม่ค่อยดี การเข้าสู่พื้นที่ค่อนข้างลำบาก (วารสาร อ.ส.ท. "ผนพราที่ลำโขง", 2531:53)

5.1.4 (8) น้ำตกทุ่งนาเมือง อยู่ห่างจากอำเภอโขงเจียม ประมาณ 43 กิโลเมตร ซึ่งไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2112 น้ำตกนี้ห่างจากน้ำตกสร้อยสวรรค์ ประมาณ 13 กิโลเมตร น้ำตกทุ่งนาเมืองเป็นน้ำตกที่ชาวจังหวัดอุบลราชธานีและนักท่องเที่ยวทั่วไปรู้จักกันดี เพราะมีความสวยงาม ช่วงฤดูที่สวยที่สุด คือ หลังฤดูฝนถึงฤดูหนาว บริเวณรอบ ๆ น้ำตกมีร่มไม้สีเขียวชอุ่ม สายน้ำใสไหลเย็นสวยงามยิ่งนัก หากนักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนและต้องการอากาศที่สดชื่นและต้องการชมธรรมชาติที่สวยงาม น้ำตกทุ่งนาเมืองเป็นสถานที่ที่ควรมาเที่ยวชมเป็นอย่างยิ่ง และต้องการแจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่พบก็คือการเข้าถึงไม่ค่อยสะดวก สภาพถนนไม่ค่อยดี และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านห้องน้ำก็ไม่ดีและไม่เพียงพอ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนัก-งานอุบลราชธานี, 2534:16)

5.1.4 (9) น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกภู) เป็นน้ำตกอีกแห่งหนึ่งที่อยู่ในเขตอำเภอโขงเจียมอีกเช่นกัน น้ำตกนี้ห่างจากน้ำตกทุ่งนาเมืองเพียง 1 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2112 เป็นน้ำตกที่มีความงามและยังเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ของนักท่องเที่ยว สิ่งที่น่าสนใจของน้ำตกนี้ก็คือ การไหลของน้ำตก เวลาตกลงมามองดูคล้ายกับตกลงไปในปล่องหรือรู บางครั้งดูคล้ายกับแสง-จันทร์ที่เต็มดวงได้สาดส่องลงมาเป็นทางยาว บริเวณโดยรอบ ๆ มีโขดหินน้อยใหญ่เรียงรายกันอยู่ มีต้นไม้ขนาดชนิด ๆ ที่ถูกจัดสรรตามธรรมชาติซึ่งทำได้เหมือนกับการจัดสวนญี่ปุ่น สำหรับปัญหาของน้ำตกแห่งนี้ คือ ไม่ค่อยมีน้ำโดยเฉพาะในฤดูร้อน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:16-17)

ทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอเดียวกัน ระยะทางใกล้ ๆ กัน แต่ก็ยังมีกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่เหลือซึ่งอยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่

5.1.5 วัดพระเหลาเทพนิมิต

เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและศาสนา วัดนี้ไปตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2112 พอถึงอำเภอม่วงสามสิบ เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2049 วัดพระเหลาเทพนิมิตอยู่ห่างจากเขตอำเภอพนม ประมาณ 2 กิโลเมตร (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, 2534:14-15) สิ่งที่น่าสนใจ คือ พระอุโบสถที่มีรูปทรงสถาปัตยกรรมแบบล้านนา องค์พระประธานนั้น มีพุทธลักษณะสวยงามเหมือนกับพระพุทธรูปวัดธาตุทองที่เวียงจันทน์ในประเทศลาว เชื่อกันว่าเป็นพระพุทธรูปที่สวยงามที่สุดในภาคอีสาน เพราะมีรูปทรงที่สมส่วนทุกประการ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดสูง 2.70 เมตร หน้าตักกว้าง 2.85 เมตร ก่อด้วยอิฐถือปูนลงรัก

ปิดทองที่แทนพระก่อด้วยอิฐ มีชายผ้าสีทึบเหลืองพันออกมาตรงกลางมีรูปนางชนนีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า บิบบมยผม พระพิภคร์ยัมละมัยบ่งบอกถึงความเมตตา ชาวบ้านเรียกว่า "พระเหลา" ไม่ควรนำสิ่งใด ๆ ไปทำผิดกฎหมายและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะถือว่างามคล้ายหล่อเหลา ต่อมาวัดนี้จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดพระเหลาและท่านเจ้าคุณพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (สิริจันโทจันทร์) ได้เสริมนามต่อท้ายว่าวัดพระเหลาเทพนิมิตสืบมาจนปัจจุบัน ประชาชนมักจะเดินทางมากราบไหว้กันอยู่เสมอ ๆ สภาพโดยทั่วไปการเข้าถึงสะดวก เพราะถนนอยู่ในสภาพดีมีสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ห้องน้ำ ร้านอาหาร บริการนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ เนื่องจากวัดนี้อยู่ในอำเภอพนม นับได้ว่าวัดนี้เป็นวัดที่มีชื่อเสียง และเป็นที่รู้จักของคนในจังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดใกล้เคียง(วารสาร อ.ส.ท. "น่านาอารามที่เมืองดอกบัว", 2531:43)

5.1.6 สำนักสงฆ์ภูหล่น

เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ และศาสนา อยู่ในเขตอำเภอศรีเมืองใหม่ประมาณ 20 กิโลเมตรและห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 78 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือที่นี้มีเรื่องเล่ากันว่า อาจารย์มั่น ภูริทัตตะเถระ ซึ่งเป็นพระสงฆ์ที่ทุกคนในจังหวัดอุบลราชธานีและชาวไทยรู้จักกันดีและให้ความศรัทธา เคารพนับถือ ท่านได้เคยมาใช้สถานที่แห่งนี้เป็นวิปัสสนากรรม และได้สร้างเพิงที่พักอาศัยด้วยดินและฟางข้าว ขณะที่ยังวิปัสสนาอยู่นั้นได้มีเสือจะเข้ามาเพื่อทำร้าย แต่ก็ไม่สามารถทำอันตรายได้ ในปัจจุบันยังมีรอยเท้าเสือปรากฏอยู่เป็นรอยเท้าเสือที่ไม่เล็บบนผนังเพิงพักนั้น สถานที่แห่งนี้จึงถือได้ว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งหนึ่งที่ชาวบ้าน จะเดินทางไปทำบุญนมัสการอยู่เสมอ ๆ สภาพโดยทั่วไปเงียบสงบมาก เหมาะแก่การนั่งวิปัสสนาบำเพ็ญธรรม ร่มรื่น ธรรมชาติสวยงามเป็นภูเขาที่มีหินวางกายเกยอยู่ดูน่าแปลกตาไปอีกแบบหนึ่ง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานอุบลราชธานี, 2523:17) ปัญหาที่คือห่างไกลจากตัวจังหวัดอุบลราชธานีมาก ทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมไป ส่วนใหญ่จะเป็นคนในท้องถิ่น แต่ก็นับได้ว่าเป็นผลดีเพราะไม่ทำให้สถานที่นี้เสียบรรยากาศของความเงียบสงบไปเหมือนกับสถานที่อื่น ๆ

5.1.7 อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย

เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ อยู่ห่างจากอำเภอนาจะหลวย ประมาณ 4 กิโลเมตร ที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย มีหน้าที่หลักคือ ดูแลรักษาความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ นับตั้งแต่บนเทือกเขาพนมดงรักอันเป็นแหล่งต้นน้ำ เรื่อยลงมาจนถึงพื้นที่ป่าเชิงเขาและเป็นเขตคุ้มครองสัตว์ป่า นับได้ว่าเป็นเนื้อที่ขนาดใหญ่มาก สภาพโดยทั่วไปนั้นเป็นอุทยานที่มีป่าไม้ร่มรื่น มีดอกไม้และต้นไม้ขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังมีน้ำตกและแอ่งน้ำ สามารถลงเล่นน้ำได้และนอกจากนี้ยังมีถ้ำลอดด้วย สำหรับเวลากลางคืน สามารถไปส่องสัตว์ได้ ซึ่งสัตว์ประเภทที่พบเห็นได้แก่ เสือ กวาง เก้ง ฯลฯ ที่อุทยานนี้จะมีที่พักรับรองสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการจะค้างแรม (วารสาร อ.ส.ท. "ผนพรัตน์น้ำโขง", 2532:96)

5.1.8 น้ำตกบักเตวหรือน้ำตกห้วยหลวง

ซึ่งเป็นน้ำตกที่อยู่ใกล้อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย ถัดตรงมายังน้ำตกนี้จะมาตามเส้นทางน้ำเย็น-นาจะหลวยหรือเส้นทางหลวงจังหวัด 2248 ตรงกิโลเมตรที่ 14 หรืออีกประมาณ 10 กม. ก่อนถึงที่ว่าการอำเภอนาจะหลวยและเลี้ยวขวาเข้าถนนดินอัดลูกรังอัดแน่นต่อขึ้นภูเขาสูงไปอีกประมาณ 8 กม. น้ำตกบักเตวเป็นน้ำตกชั้นเดียวที่มีลักษณะเป็นแผ่นพื้นกว้างใหญ่ประมาณ 20 เมตร และน้ำตกมีความสูงประมาณ 30 เมตร จุดเด่นของน้ำตกนี้ คือ ความกว้างและความสูงของน้ำตก รวมทั้งสภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าใหญ่ที่แวดล้อมน้ำตก ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่ลงตัวสวยงามมาก ข้อเสียของน้ำตกนี้คือในฤดูร้อนจะมีน้ำไหลน้อยมากสำหรับปัญหาอีกด้านหนึ่งคือ ไกลจากตัวจังหวัดมากประกอบกับไม่มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ๆ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยมาก (วารสาร อ.ส.ท. "ผนพรัตน์น้ำโขง", 2532:96)

5.2 สถานที่พักผ่อน

สถานที่พักผ่อนของนักท่องเที่ยวที่นิยมไปพักผ่อนนั้น นอกเหนือจากการที่พักผ่อนตามบ้านเพื่อน ญาติ วัดแล้ว ยังมีสถานที่หนึ่งที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีนิยมไปพักผ่อนได้แก่ โรงแรม จากการสำรวจภาคสนามพบว่า ร้อยละ 48.48 ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและร้อยละ 66.67 ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจะนิยมมาพักผ่อนที่โรงแรมมากที่สุดสำหรับจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนโรงแรม 18 แห่ง (ข้อมูลการตลาด, จังหวัดอุบลราชธานี) โดยอยู่ในเขตอำเภอเมือง 16 แห่ง มีจำนวนห้อง 1,204 ห้อง ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร 1 แห่ง มีจำนวนห้อง 22 ห้อง และในเขตอำเภอโขงเจียม 1 แห่ง มีจำนวนห้อง 18 ห้อง โรงแรมจะมีทั้งโรงแรมระดับชั้น 1, ชั้น 2 และชั้น 3 โรงแรมโดยทั่วไปจะดำเนินกิจการไม่ต่ำกว่า 10 ปี - โรงแรมที่ใหญ่ที่สุดและเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ได้แก่ โรงแรมปทุมรัตน์ มีจำนวน 168 ห้อง รองลงมาได้แก่ โรงแรมอุบล (9 ชั้น) มีจำนวนห้อง 126 ห้อง และโรงแรมที่มีจำนวนห้องน้อยที่สุด ได้แก่ โรงแรมศรีรัตน์ 2 จำนวนห้องพักประมาณ 12 ห้อง

โรงแรมโดยทั่วไป จะมีอัตราที่แตกต่างกันไป ตามประเภทของห้องพัก ได้แก่ ประเภทห้องเดี่ยว ห้องคู่ ห้องพิเศษ ห้องที่ใช้พัดลม ห้องปรับอากาศ ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นผลให้ราคาห้องพักแตกต่างกันไป แต่โดยเฉลี่ยแล้ว ราคาห้องพักต่อคืนสำหรับห้องปรับอากาศประเภทห้องเดี่ยว ประมาณ 400-800 บาท ส่วนห้องธรรมดา (ใช้พัดลม) ประเภทห้องเดี่ยวจะประมาณ 200-300 บาท (ดูตารางที่ 5.1)

5.3 สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการนักท่องเที่ยว

5.3.1 การบริการร้านอาหาร และแหล่งบันเทิง

ร้านอาหารในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น มีจำนวนทั้งหมด 162 แห่ง (สถาบันวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533) ซึ่งจะมีทั้งในอำเภอเมือง อำเภอวารินชำราบ อำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอโขงเจียม อาหารที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวไม่เว้นแต่เพียงนั้น อีกทั้งยังมีเกิดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 แสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของโรงแรมในจังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับ	ชื่อ	ทำเลที่ตั้ง	จำนวนปีที่ประกอบกิจการ	ประเภทห้องพัก	จำนวนห้องพัก	ราคา/วัน (บาท)	สิ่งอำนวยความสะดวก
1	ปทุมรัตน์	173 ถ.สยามบุรี อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	17 ปี	ห้องคู่, ห้องพิเศษ	168	560-2000	ลอบบี้, ลิฟท์, ทัจคอร์ท, ห้องประชุม, ร้านอาหารอิตาเลียน, บริการนำเที่ยว, ไนต์คลับ, ห้องอาหาร, บริการซักผ้า, เทเลกซ์, เทเลแฟกซ์, โทรทัศน์, บริการจัดเลี้ยง/ประชุม
2	กรงทอง	24 ถ.ศรีณรงค์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	10 ปี	ห้องคู่, ห้องเดี่ยว,	100	370-600	ลอบบี้, ลิฟท์, ทัจคอร์ท, ห้องอาหาร, บริการซักผ้า, บริการจัดเลี้ยง/ประชุม
3	ทศเกษ	178 ถ.อุปราช อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	15 ปี	ห้องคู่, ห้องเดี่ยว,คู่, ห้องธรรมดา	70	130-280	ลอบบี้, ทัจคอร์ท, บริการซักผ้า
4	นิวนคร-หลวง	66-70 ถ.ยุทธวิทย์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	10 ปี	ห้องเดี่ยว,คู่	53	120-220	ลอบบี้, ห้องอาหาร, บริการซักผ้า
5	บลินาร์	14 ถ.พลชัย อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	10 ปี		110	220-400	ลอบบี้, ลิฟท์, ทัจคอร์ท, ห้องอาหาร, ห้องประชุม, บริการซักผ้า, บริการจัดเลี้ยง/ประชุม
6	ราชธานี	229 ถ.เขื่อนธานี อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	20 ปี	ห้องเดี่ยว, ห้องคู่, ห้องพิเศษ	33 67 3	350-500 200-300 700	ลอบบี้, ลิฟท์, ทัจคอร์ท, ห้องอาหาร, ห้องประชุม, บริการซักผ้า, บริการจัดเลี้ยง/ประชุม

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ	ทำเลที่ตั้ง	จำนวนปีที่ ประกอบกิจการ	ประเภทห้องพัก	จำนวน ห้องพัก	ราคา/วัน (บาท)	สิ่งอำนวยความสะดวก
7	ราชา	149/19 ถ.สยามกรุง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	25 ปี	ห้องเดี่ยว ห้องคู่	59	300-350	ลอบบี้, ตู้จดหมาย, บริการซักอบรีด
8	ศรีอีสาน	220/6 ถ.ราชบุตร อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	10 ปี	ห้องเดี่ยว ห้องคู่	26	100-160	ลอบบี้, ตู้จดหมาย
9	สุริยาตร์	47/14 ถ.สุริยาตร์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	10 ปี	ห้องเดี่ยว ห้องคู่	50	150-200	ลอบบี้, ตู้จดหมาย
10	ทองสง	251 ถ.พลชัย อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	19 ปี	ห้องเดี่ยว ห้องพิเศษ	76	500-1600	ลอบบี้, บริการซักอบรีด, ห้องอาหาร, ลิฟท์, ตู้จดหมาย
11	อุบล(9ชั้น)	2 ถ.เชื่องใน อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	30 ปี	ห้องเดี่ยว ห้องคู่	126	220-400	ลอบบี้, ลิฟท์, ตู้จดหมาย, ห้องอาหาร, บริการซักอบรีด
12	อุบลศรีภุมล	26 ถ.อุบลศักดิ์ อ.เมือง จ.อุบลราชธานี	15 ปี	ห้องเดี่ยว ห้องพิเศษ	42	800-850	ลอบบี้, ลิฟท์, บริการซักอบรีด, ห้องอาหาร, ตู้จดหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ทำการตีพิมพ์ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ชื่อ	ทำเลที่ตั้ง	จำนวนปีที่ประกอบกิจการ	ประเภทห้องพัก	จำนวนห้องพัก	ราคา/วัน (บาท)	สิ่งอำนวยความสะดวก
13	ร้านเทพา-พาเลซ	ก. ช้างกรุง อ. เมือง จ. อุบลราชธานี	2 ปี	ห้องพิเศษ	122	540-720	ลอบบี้, บริการซักอบรีด, ห้องอาหาร, ลิฟท์, ที่จอดรถ, อินเทอร์เน็ต
14	ศรีอีสาน 2	ก. ราชบุตร อ. เมือง จ. อุบลราชธานี		ห้องเดี่ยว	36	160-260	ลอบบี้, บริการซักอบรีด,
15	ศรีรัตน์	5/8 ก. อู่สำน อ. เมือง จ. อุบลราชธานี		ห้องเดี่ยว	12	70-100	
16	ปทุมทอง	ก. ช้างกรุง อ. เมือง จ. อุบลราชธานี		ห้องเดี่ยว	51	350-480	ลอบบี้, บริการซักอบรีด
17	สนามชัย-เกสเฮ้าส์	ก. วาปีนบุรี อ. พิบูล จ. อุบลราชธานี		ห้องคู่	22	120-240	
18	ทองเกษม-เกสเฮ้าส์	ก. แก้วประดิษฐ์ อ. ไชยภูมิ จ. อุบลราชธานี		ห้องเดี่ยว	18	80-170	

ที่มา : ข้อมูลการคัดจังหวัดอุบลราชธานี

หมายเหตุ : ราคาห้องพักอาจมีการเปลี่ยนแปลง

เที่ยวทั้งหลาย ได้แก่ ปลาเผาที่แก่งสะพือ หาดคูเดื่อ นับว่าเป็นที่ขึ้นชื่อของจังหวัดอุบลราชธานี แต่จากการสำรวจภาคสนามพบว่า อาหารของชาวญวนกลับมาเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมาก ซึ่งจะเปิดเพิ่มขึ้นมากในเขตอำเภอเมือง (รายละเอียดดูในตารางที่ 5.2)

สำหรับแหล่งบันเทิงการท่องเที่ยวในภาคกลางคืนนั้น จังหวัดอุบลราชธานีนั้นมีจำนวนถึง 14 แห่ง ซึ่งจะอยู่ในเขตอำเภอเมือง เช่น ดิสโก้เธค การแสดงโชว์ และอาบอบนวด เป็นต้น

5.3.2 สำหรับการบริการในด้านอื่น ๆ ได้แก่ การธนาคาร จังหวัดอุบลราชธานี มีธนาคารพาณิชย์ 31 แห่ง ธนาคารออมสิน 8 แห่ง ซึ่งกระจายสาขาไปตามอำเภอต่าง ๆ ทุกอำเภอ ซึ่งธนาคารเหล่านี้จะให้บริการรับฝาก-ถอนเงินทั้งปกติและแบบรับฝาก-ถอนเงินแบบด่วน เป็นต้น (บรรยายสรุปข้อมูลทั่วไป 2532: 8-10) นอกจากนี้ยังมีการให้บริการทางด้านธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งจะเน้นการจัดนำเที่ยวภายในประเทศและยังให้บริการด้านเช่ารถด้วย (ตารางที่ 5.3)

5.4 ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

จากการสำรวจภาคสนามพบว่า ในจังหวัดอุบลราชธานีนั้น ร้านขายของที่ระลึก ในปัจจุบันจะกระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ของเขตอำเภอเมือง ส่วนสินค้าที่ระลึกที่มีชื่อเสียงได้แก่ หมูยอ ผ้าไหม เครื่องถม เครื่องปั้นดินเผา แต่ค่อนข้างจะซบเซา เนื่องจากไม่มีความสะดวกต่อการค้นหาและเลือกซื้อสำหรับนักท่องเที่ยว (จากตารางที่ 5.4)

5.5 การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มี เพื่อยกระดับคุณภาพและปรับปรุงให้เหมาะสมกับความนิยมของตลาด และการที่จะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งในเวลาเดียวกันไม่อาจเป็นไปได้ทั้งสิน อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-2 แสดงจำนวนร้านอาหารและแหล่งบันเทิงของจังหวัดอุบลราชธานี

อำเภอ	จำนวนร้านอาหาร (แห่ง)	จำนวนแหล่งบันเทิง (แห่ง)	จำนวนที่พัก ประกอบกิจการ	รายชื่อร้านอาหารและแหล่งบันเทิงที่มีชื่อเสียง
อำเภอเมือง	129	14	2-20 ปี	ทิวผลภัตตาคาร, หงษ์ฟ้า, อินโดจีน (อาหารญวน), ห้องอาหาร- เจ๊ซวก, ห้องอาหารพร, ห้องอาหารสาคร, ห้องอาหารคุณดี, แพนเนชั่น, ห้องอาหารสหทัย, ยม ยม โกชนา, ชาติ- ภัตตาคาร, ห้องอาหารจานโปรด, เอส.พี.ไช้คำ, ห้องอาหาร- กิ่งแก้ว, ปทุมมาคาเฟ่, ร้านอาหารคุณเป๊ต, ร้านอาหารอารีย์, สำหรับแหล่งบันเทิง ไต้เก้ ชักกพบ, เดอะเชค, คิวคัลลัป, ชาแนลริมนมเบอร์ลัน, ไซคลาส, อะคานีอาป อป นาค, ร้านไอซ่า 1, จูนไอซ่า, มะหมักวางตุ้ง ร้านไก่โต้ง, ร้านไก่ตอกเจ้าเก่า, ร้านคุณอิม, ร้านคุณภา ร้านเจริญพร, ร้านนัดพบ
อำเภอวารินชำราบ	11	-	2-20 ปี	
อำเภอพิบูลมังสาหาร	11	-	10-20 ปี	
อำเภอโขงเจียม	11	-	1-2 ปี	

ตารางที่ 5:3 แสดงรายละเอียดต่างๆ ของธุรกิจนำเข้าเที่ยว

ลำดับ	ชื่อ	ทำเลที่ตั้ง	จำนวนปีที่ประกอบกิจการ	จำนวนภาคี (คน)	ประเภทธุรกิจ	จำนวนสถานพำนักในครอบครอง	การบริการพิเศษ
1	<u>อำเภอเมือง</u> สหการเคเอ็ม-รอบบลด	ถ.ศรีณรงค์	< 1 ปี	2	จัดนำเที่ยวเฉพาะภายในประเทศ	รถบัสใหญ่ (60ที่นั่ง)มีจำนวน 2 คัน	
2	อับดุลท้าว	ถ.ชยางกูร	2 ปี	10	จัดนำเที่ยวเฉพาะภายในประเทศ	รถตู้ มีจำนวน 14 คัน, รถบัสกลาง(30ที่นั่ง) จำนวน 5 คัน รถบัสกลาง(60ที่นั่ง) จำนวน 5 คัน	บริการจัดนำเที่ยว
3	<u>อำเภอวารินชำราบ</u> สกลวรณท้าว	ถ.พทุฒนาพภักดี	10 ปี		จัดนำเที่ยวเฉพาะภายในประเทศ	รถบัสใหญ่(60ที่นั่ง) จำนวน 6 คัน	พาเข้าพำนะ

ที่มา : สถาบันวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดต่างๆ ของร้านจำหน่ายของที่ระลึก

ลำดับ	ชื่อ	ทำเลที่ตั้ง	จำนวนปีที่ประกอบกิจการ	ประเภทสินค้า	การให้บริการ
1	เกษแก้ว <u>อ.เมือง</u>	ถ.ราชบุรินทร์	30 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายผ้าไหม, ผ้าฝ้าย/บาติก, เครื่องถม, ผ้า	บัตรเครติด, จัดส่งสินค้า, รับผิดชอบ
2	คำปุ่น	ถ.ราชบุรินทร์	20 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายและค้าในกาผลิตผ้าไหมและผ้าฝ้าย/บาติก	จัดส่งสินค้า, รับผิดชอบ
3	แคมป์	ถ.เทพราช	2 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายและค้าในกาผลิตผ้าไหมและผ้าฝ้าย/บาติก, ผ้า	บัตรเครติด
4	บ้านแจ่มใส	ถ.ศรีณรงค์	4 ปี	"-----"	บัตรเครติด, จัดส่งสินค้า, รับผิดชอบ
5	มิตรหญิง	ถ.ราชบุรินทร์	16 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายผ้าไหม, ผ้าฝ้าย/บาติก, เครื่องถม	" "
6	ไต้กรอก-	ถ.พหลโยธิน	5 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายและค้าในกาผลิตผ้าไหมและผ้าฝ้าย/บาติก	จัดส่งสินค้า
7	นวลประไพ	ถ.ศรีณรงค์	8 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายและค้าในกาผลิตผ้าไหมและผ้าฝ้าย/บาติก	จัดส่งสินค้า
8	หม้อทอง-	ถ.พหลโยธิน	< 1 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าบริโภค	จัดส่งสินค้า
9	หม้ออินภา	ถ.เขื่อนธานี	1 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าบริโภค	จัดส่งสินค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงที่มาของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	ชื่อ	ทำเลที่ตั้ง	จำนวนปีที่ประกอบกิจการ	ประเภทสินค้า	การให้บริการ
10	หม้ออเน่ฮาย	ถ.ศรีณรงค์	2 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายและดำเนินการผลิตสินค้าบริโภค	บัตรเครดิต, จัดส่งสินค้า
11	หม้อศรี-ณรงค์	ถ.ศรีณรงค์	20 ปี	" " "	จัดส่งสินค้า
12	หม้ออเน่-เฮา	ถ.ศรีณรงค์	5 ปี	" "	บัตรเครดิต, จัดส่งสินค้า
13	อบลัดท้าว	ถ.ชยางกูร	2 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายผ้าฝ้าย/บาติก, โกลหะ, อัญมณี, เครื่องปั้นดินเผา, ไม้/หวาย, ผ้า, เครื่องหนัง	บัตรเครดิต
14	อบลหม้อ	ถ.เขื่อนขันธ์	5 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าบริโภค	
15	ศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง อ.พิบูลมังสาหาร ส่าหาร	ถ.พิบูลมังสาหาร	3 ปี	เป็นตัวแทนจำหน่ายและดำเนินการผลิตเครื่องปั้นดินเผา, เป็นตัวแทนจำหน่ายไม้/หวาย, ผ้า, เครื่องหนัง, รูปภาพ/หนังสือ/โปสเตอร์	

กันนั้นเป็นสิ่งที่ยากที่จะกระทำได้ เพราะการพัฒนานั้นจำเป็นจะต้องอาศัยทั้งกำลังคน เงิน เวลา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมหาไม่ได้โดยง่าย ดังนั้นการจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว จึงเป็นวิธีการที่สำคัญประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวใดที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง เพื่อจะได้นำมาพัฒนาเป็นอันดับแรก อันจะเป็นการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในการพัฒนาได้ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งยังเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดด้วย การจัดลำดับความสำคัญ จึงนับได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง กล่าวได้ว่า "การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งเที่ยวนั้นสำคัญมากเพราะเป็นวิธีการหนึ่งในการคัดเลือก และประเมินความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงและที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะค้นหา และนำแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูงมาพัฒนา ก่อน ซึ่งจะเป็นการพัฒนาทั้งแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ก้าวไปสู่ทิศทางที่เหมาะสม" (นายพิภพ พัทธกิจศิลป์, 2525:154)

5.5.1. หลักเกณฑ์การพิจารณา

การจัดลำดับความสำคัญของแหล่งเที่ยวนั้น จะพิจารณาหลักเกณฑ์ในการวัดความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 2 ส่วนคือ ความพร้อม-ด้านการท่องเที่ยวและคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หรือคุณค่าในตัวเองทางด้านการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 122) ซึ่งมีความหมายคือ

(1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สาระที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีคุณค่าหรือความสำคัญในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความงามตามธรรมชาติ คุณค่าทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวซึ่งได้สร้างความพอใจและประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่ได้ไปพบเห็น หรือไปสัมผัสแหล่งเที่ยวนั้น ๆ ซึ่งลักษณะคุณค่าเหล่านี้ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวจะมีไม่เท่ากัน เช่น ชายหาดที่มีหาดทรายขาว สะอาด มีน้ำทะเลใส จะสามารถสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวมากกว่าชายหาดที่มีน้ำทะเลขุ่น หรือวัดที่มรดกโบราณสถานที่เป็นแบบ-สถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ มีประวัติเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์ก็ย่อมจะมีคุณค่ามากกว่าวัดที่สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ และไม่มีประวัติที่น่าสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

เป็นต้น

ไม่มีการเปิดเผยทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวหรือความพร้อมในการรับ-
 นักท่องเที่ยวหมายถึง สิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่จะเลือกเดินทาง
 มาสู่สถานที่แห่งนั้น ถึงแม้ว่าความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวนี้จะไม่ใช้ป็นสิ่งดึงดูด
 หรือตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวจะ
 เป็นตัวที่มีอิทธิพลมากในการตัดสินใจเลือกเดินทางมายังสถานที่นั้น เช่น การเข้าถึง
 ของสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งเป็นไปด้วยความลำบากมาก ทำให้นักท่องเที่ยว
 ตัดสินใจที่จะไม่ไปถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นจะสวยงามก็ตาม เป็นต้น

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ ในแต่ละหลักเกณฑ์ก็ยังประกอบ
 ไปด้วยตัวแปรต่าง ๆ ซึ่งตัวแปรเหล่านี้จะนำไปใช้ในการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญ
 ของแหล่งท่องเที่ยวต่อไป สำหรับตัวแปรย่อยในแต่ละหลักเกณฑ์มีดังนี้

- ความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยว ใช้ตัวแปร 6 ตัว ใน
 การพิจารณา

1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
2. สิ่งอำนวยความสะดวก
3. สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
4. ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว
5. ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน
6. ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว

- คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว ไม่สามารถที่จะแยก
 ตัวแปรออกมา พิจารณาให้เห็นเด่นชัดได้เช่นเดียวกับความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยว-
 ท่องเที่ยวเนื่องจากมีความเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม คือ ความสวยงาม ลักษณะ-
 เด่นชัดในตัวเอง ความเก่าแก่ที่ทรงคุณค่าทางโบราณสถาน สิ่งเหล่านี้ไม่สามารถจะ
 พิจารณาเป็นตัวแปรแต่ละอันไป เพราะมีความคาบเกี่ยวกันอยู่

5.5.2. การให้คะแนนความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

เมื่อได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ พร้อมกับตัวแปรในแต่ละหลักเกณฑ์ก็
 จะเป็นการให้คะแนนความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวหรือการประเมินแหล่งท่องเที่ยว
 นั้นเองการให้คะแนนประเมินก็จะเป็นการให้คะแนนตัวแปรต่าง ๆ กล่าวคือ จะใช้
 วิธีการออกแบบสอบถาม โดยมียัตถุประสงค์ในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งแบบสอบถามนี้ จะเป็นแบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาจังหวัดอุบลราชธานี นอกจากการใช้แบบสอบถามแล้ว ยังใช้วิธีการออกสำรวจภาคสนาม และพิจารณาจากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ประกอบกันในการประเมิน ซึ่งรายละเอียดในการให้คะแนนความสำคัญตัวแปรของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

(1) ในด้านความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยว

การให้คะแนนความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ในด้านความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง จะแยกออกจากกัน โดยใช้ตัวแปรในการให้ค่าคะแนนทั้งหมด 6 ประการ วิธีการให้คะแนน จะใช้เป็นตัวเลขบอกระดับความสำคัญ ช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 1.0 - 4.0 ได้แก่ พอใช้ปานกลาง ดี ดีมาก ถ้าในกรณีที่แหล่งท่องเที่ยวใดที่มีความสำคัญในตัวแปรตัวใดมาก ก็จะได้คะแนนเป็น 4.0 และถ้ามีความสำคัญน้อยก็จะได้คะแนนเป็น 1.0 เป็นต้น เมื่อได้คะแนนของแหล่งท่องเที่ยว ก็จะทำการเปรียบเทียบแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด รายละเอียดของตัวแปรในด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ที่ใช้พิจารณามีดังนี้

- สภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวหมายถึง สภาพการ-

เดินทางเข้าสู่สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น ๆ ซึ่งพิจารณาในแง่ความสะดวกว่ามีมากน้อยเพียงใดอุปสรรคหรือสิ่งกีดขวางการเดินทางหรือไม่ ลักษณะการเดินทางเป็นการเดินทางโดยรถยนต์หรือเรือหรือการเดินทางเท้า ในกรณีที่เป็นการเดินทางโดยรถยนต์ก็สามารถพิจารณาว่ามีรถโดยสารสาธารณะบริการหรือไม่ สภาพถนนดี เลวอย่างไร เป็นทางลาดยางหรือถนนลูกรัง หากเป็นทางเรือจะสามารถว่าจ้างเรือได้หรือไม่ ถ้าเป็นการเดินเท้าจะต้องเดินไกลเท่าไร สภาพทางเดินดีหรือไม่ (นายสันติ ชูตินธรา 2525:145-146) ยกตัวอย่างเช่น แก่งสะพือและโบราณสถานในเขตอำเภอเมืองนั้นมีการเข้าถึงสะดวกที่สุด เพราะสภาพถนนเป็นทางลาดยางได้มาตรฐานเข้าถึงได้โดยรถยนต์ มีการบริการขนส่งสาธารณะ สภาพพร้อมที่สุดจึงได้คะแนนเท่ากับ 4.0 ในขณะที่ทางเข้าน้ำตกตาดโตน น้ำตกแสงจันทร์ได้คะแนนเท่ากับ 2.0 และ 1.8 ทั้งนี้เพราะถนนที่เข้าเป็นดินลูกรัง รถโดยสารสาธารณะ

- สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สาธารณูปโภค สาธารณูปการต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการได้ ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร เครื่องอุปโภค บริโภค บาร์ โรงภาพยนตร์ ไฟฟ้า น้ำประปา การติดต่อสื่อสารที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะพิจารณาในแง่สภาพเป็นอย่างไรมีสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้บริการหรือไม่ ถ้าหากไม่มีภายในแหล่งท่องเที่ยวห่างจากชุมชนที่สำคัญมากนักยิ่งไร เช่น หากวัดได้จะมีการบริการด้านร้านอาหารและสาธารณูปโภคต่าง ๆ พร้อม จึงได้คะแนนเท่ากับ 3 ในขณะที่น้ำตกทุ่งนาเมืองไม่สามารถหาบริการต่าง ๆ เหล่านี้ได้ จึงได้คะแนน 2.0 เท่านั้น

- สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่ยักรบซึ่งรวมถึงตั้งแต่ สภาพทางธรรมชาติ ระบบนิเวศน์และสภาพอื่น ๆ เช่น สภาพทางกายภาพกลิ่น เสียง ควัน และความสะดวก ทั้งภายในสถานที่ท่องเที่ยวและบริเวณใกล้เคียงหากสภาพแวดล้อมเกิดปัญหา จนเป็นไปในลักษณะมลภาวะ ก็ย่อมจะส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดสภาพเสื่อมโทรม ลดคุณค่า และลดความประทับใจต่อนักท่องเที่ยวได้ เช่น หากคูเดื่อ มีการทำลายชายหาดโดยการสร้างแพยื่นล้ำลงไปใ้ในแม่น้ำมูล ทำให้ทำลายทัศนียภาพที่สวยงาม จึงได้คะแนน 2.1 แต่ในขณะที่แก่งสะพือยังไม่มีการทำลายใด ๆ จึงได้คะแนน 3.0

- ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว หมายถึง อุปสรรคหรือข้อข้อขัดข้องในการใช้สถานที่แห่งนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งถ้าแหล่งท่องเที่ยวใดมีมากก็จะมีคามพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวน้อยลง โดยจะพิจารณาจากการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวกมากน้อยเพียงใด เช่น การทำเครื่องทองเหลืองปะอ่าวแหล่งท่องเที่ยวจากหมู่บ้านหนึ่ง หมู่บ้านที่ทำเครื่องทองเหลืองซึ่งสถานที่ทำนั้นจะเป็นบ้านของ นายทอง ล้อมวงศ์ เพียง 1 หลัง ฉะนั้นเมื่อมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าชมก็จะไม่สะดวกเท่าที่ควร เนื่องจากบริเวณค่อนข้างแคบและสถานที่จอดรถมีจำนวนจำกัด จึงได้คะแนน 2.5 ในขณะที่เขื่อนลิริณธร เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเขื่อนที่ผลิตไฟฟ้าด้วยกระแสน้ำ มีพื้นที่ที่กว้างขวาง สามารถรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมากกว่าจึงได้คะแนน 1.8

- ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน หมายถึง

ความเป็นที่รู้จักแพร่หลายของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ โดยพิจารณาจากแบบสอบถาม
เอกสสารนี้ยังมีส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของนักท่องเที่ยว พิจารณาร่วมกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปในแหล่งท่องเที่ยวนั้น (นายสันติ ชุตินธรา, 2525:524) และสอบถามคนในท้องถิ่นข้างเคียงด้วย เช่น งานหัตถ์เย็บพรมเป็นงานหัตถ์เย็บที่มีประชาชนทั้งในจังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัดใกล้เคียงรู้จักมากที่สุด มีจำนวนนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมมากที่สุด จึงได้ คะแนนสูงสุด 4.0 ในขณะที่น้ำตกแสงจันทร์ที่มีแต่เฉพาะคนในท้องถิ่น และคนใกล้เคียงรู้จัก ดังนั้นจึงได้คะแนน 2.1

- ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวหมายถึง ความปลอดภัยทั้งทางร่างกาย และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งจะได้จากแบบสอบถามที่ถามจากคนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวชม นอกจากนี้ยังพิจารณาจากแหล่งท่องเที่ยวห่างจากชุมชนมากน้อยเพียงใด เช่น แก่งสะพือ เป็นเกาะแก่งที่มีความปลอดภัยสูง เนื่องจากอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน อีกทั้งยังอยู่ในตัวอำเภอพิบูลมังสาหารจึงได้คะแนน 3.5 ในขณะที่น้ำตกทุ่งนาเมืองอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนพอสมควร ดังนั้นจึงได้คะแนน 2.1 เป็นต้น

(2) คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว การประเมินในด้านคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว จะใช้วิธีการ และหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการประเมินในด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ซึ่งจากหลักเกณฑ์การให้คะแนนความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เมื่อได้มีการรวบรวมและพิจารณาอย่างละเอียด ก็จะได้คะแนนดิบของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี ดังในตารางที่ 5.5

5.5.3. การให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร

จากตารางที่ 5.5 ซึ่งเป็นค่าคะแนนของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งที่ได้จากการประเมินค่าตัวแปร อาจยังไม่ชี้ชัดถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวที่แท้จริงได้ เพราะในความเป็นจริงตัวแปรแต่ละตัวมีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวที่ต่างกัน ดังนั้นจากการให้ค่าน้ำหนักตัวแปรแต่ละตัวแล้วยังต้องนำไปปรับคะแนนใหม่ ซึ่งผลออกมาจะเป็นคะแนนรวมความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงกับความเป็นจริงและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สำหรับการให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปร

จะใช้วิธีการสร้างแบบสอบถามแบบ DELPHI:METHOD โดยการกำหนดเป้าหมาย เอกสารที่ส่งให้ส่งวนซ้ำสำหรับการ征求意见เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.5 ค่าคะแนนความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						คุณค่าในตัวเอง ด้านการ ท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ภัยจากัด ในการรับ นักท่องเที่ยว	ชื่อเสียง ปัจจุบัน	ความ ปลอดภัย	
1. วัดทุ่งศรีเมือง	3.8	3	2.8	3	3.5	3.5	3.6
2. วัดสุปัฏนารามวิหาร	4	2.8	3	3	3.5	3.3	3.6
3. วัดแจ้ง	4	2.6	2.6	2.8	3	3.3	3.5
4. วัดมหาพนาราม (วัดป่าใหญ่)	3.8	3.3	3.6	2.8	3.8	3.5	3.8
5. วัดศรีอุบลรัตนาราม	3.8	2.8	3.1	3.1	3.3	3.3	3.6
6. วัดหนองบัว	3.5	3	3.1	3.3	3.6	3.1	3.6
7. วัดบ้านนาเมือง	2.5	2.5	2.6	2.5	3	3.1	3.6
8. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	4	3.3	3.6	3.6	3.6	3.5	3.8
9. หาดวัดไค้	2.8	2.6	2.3	2.8	3.3	2.3	3.1
10. หาดคูเคอ	2.5	2.5	2.1	2.8	3.3	2.3	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						คุณค่าในตัวเอง ด้านการ ท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัด ในการรับ	ข้อเสนอแนะ	ความปลอดภัย	
11. เครื่องทอเบี่ยงบ้านปะอาว	2.5	2.3	2.3	2.3	3.1	3	3.6
12. ศาลหลักเมือง	4	3	3.3	3.5	3.6	3.5	3.6
13. หุ่นผีเมือง	4	3.3	3.6	3.6	3.6	3.5	3.3
14. วัดหนองป่าพง	3.3	3	3.8	3.3	4	3.6	4
15. วัดป่าอานาชาลี	3.1	3	3.8	3.3	4	3.6	4
16. วัดภูเขาก้าว	3.1	2.8	3.5	3.1	3.3	3.3	3.8
17. วัดพระเหลาเทพนิมิต	2.6	2.1	3.1	2.1	2.6	2.8	3.3
18. วัดภูคหาสวรรค์	3.3	3	3.6	2.8	2.8	3	3.3
19. สำนักสงฆ์ขงหล่น	2.3	1.8	2.8	2.1	2.5	2.6	2.8
20. วัดถ้ำเขาสินธุ์ชัย	2.1	2.1	3	2.3	2.3	2.6	3.1
21. ฟ้าแต้ม	3.6	3.1	3.8	3.6	4	3.3	4
22. แม่น้ำสองสี	2.8	2.8	2.8	2.8	3.6	3	3.6

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						คุณค่าในตัวเอง ด้านการ ท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัด ในการรับ นักท่องเที่ยว	ข้อเสนอ ปัจจุบัน	ความปลอดภัย	
23. แก่งตะนะ	2.8	3.1	3.5	3.5	3.5	3.1	3.6
24. แอ่งหัวแมว	1.8	1.8	2.8	2.3	2.5	2.5	3.3
25. วนอุทยานภูจอง-นายอย	1.6	2.3	3	2.5	2.3	2.6	3.3
26. น้ำตกตาดเตน	1.8	2	2.5	2.8	2.1	2.5	3
27. น้ำตกสร้อยสวรรค์	2	2	2.8	2.1	2.3	2.1	3.3
28. น้ำตกทุ่งนาเมือง	1.8	2	2.8	2.3	2.3	2.1	3.5
29. น้ำตกแม่สังข์จันทร์ (น้ำตกภู)	1.8	2	2.5	2.1	2.1	2.1	3.1
30. น้ำตกห้วยหลวง (น้ำตกปักเตา)	2.1	1.8	2.8	2.6	2.5	2.5	3.5
31. เขื่อนสิรินธร	3.8	3	3.1	2.6	3.3	3.5	3.1
32. งานแม่เทือกเพชรฯ	4	3.5	3.5	3.6	4	3.5	4
33. แก่งสะพือ	4	3.3	3.1	3.5	4	3.5	3.8

การให้ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรเป็นหลัก ซึ่งตัวแปรที่ใช้พิจารณามีทั้งสิ้น 7 ตัวแปร สำหรับแบบสอบถามที่จัดทำนี้จะสอบถามไปยังผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ซึ่งมีจำนวน 10 ท่าน (ตามตารางที่ 5.6) การให้ค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัย จะกำหนดเป็นช่วงคะแนนระหว่าง 1.0 ถึง 4.0 โดยที่คะแนน 4 จะเป็นคะแนนที่มีค่าน้ำหนักสูงสุดและคะแนน 1.0 เป็นคะแนนที่มีค่าน้ำหนักต่ำสุด

เมื่อได้ผลการให้ค่าน้ำหนักของตัวแปรต่าง ๆ จากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 10 ท่านจะนำคะแนนค่าน้ำหนักแต่ละตัวแปรแต่ละท่านมาหาค่าเฉลี่ยของแต่ละตัวแปร ดังตารางที่ 5.7 ซึ่งค่าความสำคัญของตัวแปรแต่ละตัวมีดังนี้

การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	มีค่า	3.1
สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	มีค่า	2.3
สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	มีค่า	3.3
ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว	มีค่า	2.1
ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน	มีค่า	2.2
ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	มีค่า	3.2
คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว	มีค่า	3.7

เมื่อได้ทราบถึงค่าน้ำหนักของตัวแปรแล้ว ก็จะนำไปคูณกับคะแนนดิบของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งในตารางที่ 5.5 ผลรวมที่ได้จะเป็นคะแนนที่ได้ปรับแล้วหรือค่าคะแนนรวมที่สมบูรณ์ ดังตารางที่ 5.8

5.5.4. การจำแนกกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับความสำคัญ

ผลของการจัดลำดับความสำคัญ เมื่อพิจารณาจากหลักเกณฑ์ทั้ง 2 ได้แก่ ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว หรือคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ปรากฏว่าคะแนนที่บ่งบอกถึงความสำคัญรวมของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 33 แห่ง มีดังนี้คือ

ตารางที่ 5.6 แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้ด้านการท่องเที่ยว

สาขาวิชา	ตำแหน่ง	สังกัด
1. เศรษฐศาสตร์	-	-
2. เศรษฐศาสตร์	-	-
3. เศรษฐศาสตร์	-	-
4. ภูมิศาสตร์	นักผังเมือง 5	กองวางผังภาค สำนักผังเมือง
5. สถาปัตยกรรมศาสตร์	นักผังเมือง 5	กองวางผังภาค สำนักผังเมือง
6. สถาปัตยกรรมศาสตร์	นักผังเมือง 6	กองวางผังภาค สำนักผังเมือง
7. ภูมิศาสตร์สิ่งแวดล้อม	เจ้าหน้าที่วางแผนโครงการ 5	กองวางแผนโครงการ ททท.
8. รัฐศาสตร์	เจ้าหน้าที่วางแผนงาน 5	กองวางแผนโครงการ ททท.
9. สถาปัตยกรรมศาสตร์	นักวิชาการวางแผนโครงการ	กองวางแผนโครงการ ททท.
10. เศรษฐศาสตร์	นักวิชาการ	กองสถิติ ททท.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.7 แสดงค่าน้ำหนักของแต่ละตัวแปรสำคัญตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ตัวแปรที่สำคัญ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ										รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	2	4	3	3	3	4	3	3	3	3	31	3.1
2. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	3	2	2	3	2	1	3	2	3	2	23	2.3
3. สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว	3	4	3	4	2	2	4	3	4	4	33	3.3
4. ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว	2	1	2	2	2	2	4	2	2	2	21	2.1
5. ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน	1	3	3	1	4	3	2	1	2	2	22	2.2
6. ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	4	3	3	4	3	3	4	3	2	3	32	3.2
7. คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว	3	4	4	4	3	3	4	4	4	4	37	3.7

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ตารางที่ 5.8 คะแนนการวางน้ำหนักแล้วซึ่งแสดงให้ถึงระดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี

แหล่งท่องเที่ยว	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						ผลรวม	ค่าเฉลี่ย ด้านการ ท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัด ในการรับ นักท่องเที่ยว	ข้อเสียน ปัจจุบัน	ความปลอดภัย		
1. วัดทุ่งศรีเมือง	11.78	6.9	9.24	6.3	7.7	11.2	53.12	13.32
2. วัดสุปัฏนารามวิหาร	15.2	6.44	9.9	6.3	7.7	10.56	56.1	13.32
3. วัดแจ้ง	12.4	5.98	8.58	5.88	6.6	10.56	62.4	12.95
4. วัดมหาวันราม (วัดป่าใหญ่)	11.78	7.59	11.88	5.88	8.36	11.2	56.69	14.06
5. วัดศรีอุบลรัตนาราม	11.78	6.44	10.23	6.51	7.26	10.56	52.78	13.32
6. วัดหนองบัว	10.85	6.9	10.23	6.93	7.92	9.92	52.75	13.32
7. วัดบ้านนาเมือง	7.75	5.75	8.58	5.25	6.6	9.92	43.85	12.21
8. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ	12.4	7.59	11.88	7.56	7.92	11.2	58.55	14.06
9. หาดวัดใต้	8.68	5.98	7.59	5.88	7.26	7.36	42.75	11.47
10. หาดคูเคอ	7.75	5.75	6.93	5.88	7.26	7.36	40.93	11.1

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						ผลรวม	คะแนนในตัวเอง ด้านการ ท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัด ในการรับ นักท่องเที่ยว	ข้อเสนอแนะ ปัจจุบัน	ความปลอดภัย		
11. เครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว	7.75	5.29	7.59	4.83	6.82	9.6	42.88	13.32
12. ศาลหลักเมือง	12.4	6.9	10.89	7.35	7.92	11.2	56.66	18.32
13. หุ่นสำเภาเมือง	12.4	7.59	11.88	7.56	7.92	11.2	58.55	12.21
14. วัดหนองป่าพง	10.23	6.9	12.54	6.93	8.8	11.52	56.92	14.8
15. วัดป่าขนานาชาติ	9.61	6.9	12.54	6.93	8.8	11.52	56.3	14.8
16. วัดภูเขาน้ำแก้ว	9.61	6.44	11.55	6.51	7.26	10.56	51.93	14.06
17. วัดพระเหลาเทพนิมิต	8.06	4.83	10.23	4.41	5.72	8.96	42.21	12.21
18. วัดถ้ำคูหาสวรรค์	10.23	6.9	11.88	5.88	6.16	9.6	50.65	12.21
19. สำนักสงฆ์ภูทอน	7.13	4.14	9.24	4.41	5.5	8.32	38.74	10.36
20. วัดถ้ำเขาวงกต	6.51	4.83	9.9	4.83	5.06	8.32	39.45	11.47
21. ผาแต้ม	11.16	7.13	12.54	7.56	8.8	10.56	57.75	14.8
22. แม่น้ำโขงสี	8.68	6.44	9.24	5.86	7.92	9.6	47.76	13.32

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						ผลรวม	คุณค่าในตัวเอง ด้านการท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว	ข้อเสียปัจจุบัน	ความปลอดภัย		
23. แก่งตะนะ	8.68	7.13	11.55	7.35	7.7	9.92	52.33	13.32
24. แข้วแมว	5.58	4.14	9.24	4.83	5.5	8	42.87	12.21
25. วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนยอ	4.96	5.29	9.9	5.25	5.06	8.32	38.78	12.21
26. น้ำตกตาดโตน	5.58	4.6	8.25	5.88	4.62	8	36.93	11.1
27. น้ำตกสร้อยสวรรค์	6.2	9.2	9.24	4.41	5.06	6.72	40.83	12.21
28. น้ำตกทุ่งนางเมือง	5.58	4.6	9.24	4.83	5.06	6.72	36.03	12.95
29. น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกภู)	5.58	4.6	8.25	4.41	4.62	6.72	34.18	11.47
30. น้ำตกหัวขอหลวง (น้ำตกปากเตา)	6.51	4.14	9.24	5.46	5.5	8	38.85	12.95
31. เขื่อนลำนางรอง	11.78	6.9	10.23	5.46	7.26	11.2	52.83	11.47
32. งานแม่เทียนพรพรา	12.4	8.05	11.55	7.56	8.8	11.2	59.56	14.8
33. แก่งสะพือ	12.4	7.59	10.23	7.35	8.8	11.2	57.57	14.06

(1) ด้านความพร้อมของการรองรับนักท่องเที่ยว จะมีคะแนนอยู่ในช่วง 34.18 - 62.4 โดยมีวัดแจ้งใต้คะแนนสูงสุด และน้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกยู) ใต้คะแนนต่ำสุด

(2) ด้านคุณค่าในตัวเองของการท่องเที่ยว จะมีคะแนนอยู่ในช่วง 10.36 - 14.8 โดยแหล่งท่องเที่ยวที่ได้คะแนนสูงสุดได้แก่ วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ ผาแต้ม งานแห่เทียนเข้าพรรษา เป็นต้น

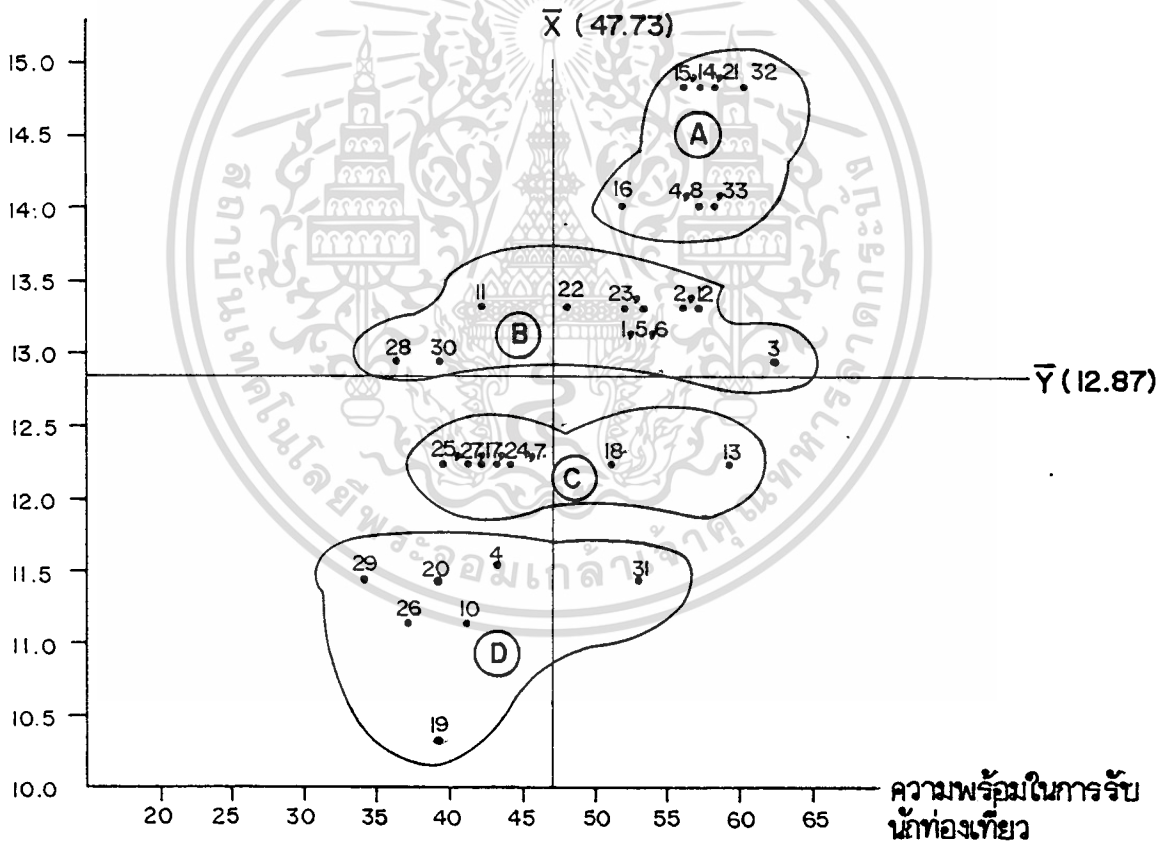
ผลที่ได้จากการพิจารณาจากหลักเกณฑ์ทั้ง 2 นี้ สามารถนำมาเพื่อจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวตามลำดับความสำคัญ ซึ่งจะแสดงด้วยกราฟ โดยจะให้แกนนอกเป็นความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และแกนตั้งเป็นคุณค่าในตัวเอง ด้านการท่องเที่ยวและมีเส้น X เป็นเส้นแสดงค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการรับ-นักท่องเที่ยวมีค่าเท่ากับ 47.73 เส้น Y เป็นเส้นแสดงค่าเฉลี่ยของคุณค่าในตัวเอง ด้านการท่องเที่ยวมีค่าเท่ากับ 12.87 ซึ่งเส้นทั้ง 2 จะแบ่งแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 4 กลุ่ม ตามลักษณะการเกาะกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยว (แผนภูมิที่ 5.1 และแผนที่ 5.2, 5.2.1)

กลุ่มที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าในตัวเองและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง มีทั้งสิ้น 8 แห่ง ได้แก่ วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ ผาแต้ม งานแห่เทียนเข้าพรรษา วัดภูเขาก้าว วัดมหาวนาราม (วัดป่าใหญ่) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ แก่งสะพือ แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้จะกระจายออกไปตามอำเภอต่าง ๆ ได้แก่ อำเภอเมือง มีทั้งหมด 3 แห่ง อำเภวารินชำราบ 2 แห่ง อำเภอพิบูลมังสาหาร 2 แห่งและอำเภอโขงเจียม 1 แห่ง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวที่มีคะแนนสูงที่สุด ได้แก่ วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ ผาแต้ม และงานแห่เทียนเข้าพรรษา นอกนั้นก็มีความรองลงมา ซึ่งได้จากการเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ กลุ่มที่ 1 นับว่ามีศักยภาพสูงเหมาะที่จะได้รับการส่งเสริมพัฒนา ก่อนเป็นอันดับแรก

กลุ่มที่ 2 ซึ่งสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีคุณค่าในตัวเองและความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มี 8 แห่ง ได้แก่ วัดศรีอุบลรัตนาราม วัดหนองบัว วัดทุ่งศรีเมือง วัดสุปัฏนา-
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานีจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับจังหวัดอุบลราชธานี ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

แผนภูมิที่ 5.1 แสดงกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานี
จำแนกตามคะแนนความสำคัญ

คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว

- หมายเหตุ กลุ่ม (A) หมายถึง มีความสำคัญอันดับสูง:
 กลุ่ม (B) หมายถึง มีความสำคัญอันดับค่อนข้างสูง
 กลุ่ม (C) หมายถึง มีความสำคัญอันดับกลาง:
 กลุ่ม (D) หมายถึง มีความสำคัญอันดับต่ำ

ตัวเลขในกลุ่ม A D หมายถึงแหล่งท่องเที่ยว

1 : 25,000

ด้า

เมื่อการแก้ไขทั้งสี่ อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใบ

รามวิหาร ศาลหลักเมือง วัดแจ้ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทโบราณสถานที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง ในส่วนที่เหลืออีก 2 แห่ง อยู่ในอำเภอโขงเจียม ได้แก่ แก่งตะนะ แม่น้ำสองสี กลุ่มย่อยอีกกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีคุณค่าในตัวเองค่อนข้างสูง แต่ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางมี 1 แห่ง ได้แก่ การทำเครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว

กลุ่มที่มีคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างสูง แต่ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวค่อนข้างต่ำมี 2 แห่ง ได้แก่ น้ำตกทุ่งนาเมือง น้ำตกห้วยหลวง (น้ำตกบัวตอง) เป็นต้น ถึงแม้ว่าแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มที่ 2 นี้จะมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และคุณค่าในตัวเองต่ำกว่าแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มที่ 1 แต่มีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญสูงขึ้น ถ้าหากได้รับการส่งเสริมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยเฉพาะวัดศรีอุบลรัตนาราม วัดหนองบัว วัดทุ่งศรีเมือง การทำเครื่องทอง-เหลืองบ้านปะอ่าว แก่งตะนะ และแม่น้ำสองสี ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้มีคุณค่าในตัวเองสูงที่สุดในกลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3 แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีความพร้อมใน-
การรองรับนักท่องเที่ยวค่อนข้างปานกลาง แต่มีคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยวอยู่
ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยมี 5 แห่ง คือ วัดบ้านนาเมือง วัดพระเหลาเทพนิมิตร์ แซ่หัวแมว
วนอุทยานภูจองนายอย น้ำตกสร้อยสวรรค์ อีกกลุ่มได้แก่ กลุ่มที่มีความพร้อมใน-
การรองรับนักท่องเที่ยวสูงและมีคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยวอยู่ใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย
มี 2 แห่งคือ ท่งศรีเมือง วัดถ้ำคูหาสวรรค์ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มนี้จะได้
เปรียบว่ากลุ่มแรกในเรื่องความพร้อมในการรับนักท่องเที่ยวในด้านที่ตั้งคือ อยู่ใกล้
กับตัวเมืองและการเข้าถึงนั้นสะดวกกว่า แต่ด้านคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว
อยู่ในเกณฑ์เดียวกันคือ อยู่ใกล้เส้นทางที่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยว-
ท่องเที่ยวของกลุ่มที่ 3 ควรที่จะได้รับการพัฒนารองจากกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สิ่งที
ควรจะทำให้ความสนใจแก่แหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มที่ 3 คือ การรักษาสภาพสิ่งแวดล้อม
เดิมไม่ให้เสื่อมไป ซึ่งจะเป็นการช่วยในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่อไป.

กลุ่มที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าในตัวเองและความพร้อม-

ในการร้องเรียนนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับต่ำมี 7 แห่งได้แก่ น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกภู)
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัดถ้ำเขวสินธุ์ หาดวัดใต้ น้ำตกตาดโตน หาดคูเต๋อ เขื่อนสิรินธร สำนักสงฆ์ภูหล่น เป็นที่น่าสังเกตสำหรับเขื่อนสิรินธร แม้จะมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว สูงกว่าแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในกลุ่มนี้ แต่เนื่องจากเขื่อนสิรินธรไม่ค่อยจะมีจุดเด่น หรือความน่าสนใจในตัว เองนักจึงจัดอยู่ในกลุ่มนี้ แหล่งท่องเที่ยวกลุ่มที่ 4 นับว่ามี ศักยภาพในการพัฒนาต่ำสุดใน 4 กลุ่มใหญ่ เนื่องจากความเสื่อมสภาพของแหล่ง ท่องเที่ยว และขาดกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำให้เป็นการยากที่จะได้รับการพัฒนาหรือ ถ้าจะต้องเพิ่มกิจกรรมที่น่าสนใจ และลงทุนสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

สรุป

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดอุบลราชธานีมีทั้งหมด 33 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 13 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนา 16 แห่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม 4 แห่ง ซึ่งทั้งหมดนี้กระจายอยู่ทั่วไปในจังหวัด สามารถจัดแบ่งได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ และนอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวอีก 4 แห่งที่ไม่ได้จัดอยู่ใน 4 กลุ่มนี้ เนื่องจากกระจายตัวห่างออกไป นับได้ว่าจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวมากและมีศักยภาพในการพัฒนาสูง ประกอบกับการได้เปรียบในด้านที่ตั้ง สามารถเดินทางติดต่อได้ทั้งทางบกและทางอากาศ

แหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดนี้ จากการพิจารณาทั้งในด้านคุณค่าในตัวเองและด้านความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยวพบว่า สามารถจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพอยู่ในระดับสูงมีทั้งสิ้น 8 แห่ง ได้แก่ วัดหนองป่าพง วัดป่านานาชาติ ผาแต้ม งานแห่เทียนพรรษา วัดภูเขาก้าว วัดมหาวนาราม (วัดป่าใหญ่) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ แก่งสะพือ กลุ่มที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีอยู่ 8 แห่ง กลุ่มที่ 3 อยู่ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีจำนวน 9 แห่ง สำหรับกลุ่มสุดท้ายคือกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มที่อยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ ทั้งด้านความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและคุณค่าในตัวเอง

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในระดับสูง ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในเขตอำเภอเมืองและอำเภวารินชำราบ และถ้าพิจารณาในด้านคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยวก็นับได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ สวยงามมากและในด้านการรองรับนักท่องเที่ยวแล้ว จัดได้ว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง และถ้าได้มีการปรับปรุง แก้ไข และเอาใจใส่ดูแลให้มากขึ้นกว่าเดิม เชื่อแน่ว่าจังหวัดอุบลราชธานี จะมีความพร้อมเท่าเทียมกับจังหวัดหลักของการท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น และถ้าได้มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวไปพร้อมกับ การอนุรักษ์ศิลป วัฒนธรรม ชนบ-
 เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีเติบโตและขยายตัวมากกว่าเดิม
 ไม่มีการแก้ไขทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามแก้ไขเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปสภาพการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

จากการศึกษาข้อมูลในทุกด้านของจังหวัดอุบลราชธานี ไม่ว่าจะเป็นด้าน กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยว ตลอดจนตลาดการท่องเที่ยว นั้น พอจะ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

จังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ ถ้าเดินทางโดยรถยนต์จะมีระยะทาง 670 กิโลเมตร จังหวัดอุบลราชธานีมีพื้นที่ 18,906.1 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศเป็นที่ราบสูง มีภูเขาสลับซับซ้อนหลายแห่ง อาชีพหลักของคนในจังหวัดอุบลราชธานี คือ อาชีพเกษตรกรรม ศาสนาที่นับถือในส่วนใหญ่นั้นจะเป็นศาสนาพุทธ แต่ก็มีบางกลุ่มชนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ เช่น ศาสนาคริสต์ เป็นต้น

ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการรองรับ นักท่องเที่ยว ตลอดจนสาธารณูปโภคและสาธารณูปการนั้น จังหวัดอุบลราชธานี สามารถให้บริการทั้งประชาชนในจังหวัดเอง และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา เที่ยวชม ซึ่งการบริการที่ให้บริการนั้น ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ โรงพยาบาล ธนาคาร การคมนาคมขนส่ง ไปรษณีย์โทรเลข เป็นต้น การให้บริการจะกระจาย การบริการลงไปในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดอุบลราชธานี

สำหรับในด้านตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีนั้น จะมี นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัด อุบลราชธานี ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ คือ ในปี 2529 มีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง 595,239 คน และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 727,025 คน ในปี 2534 นักท่องเที่ยวที่ เดินทางเข้ามานี้จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยมากที่สุด จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่าง- ประเทศคิดเป็นร้อยละ 5-10 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้า

มาจะมีอายุอยู่ในช่วง 26 - 35 ปี โดยสัดส่วนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน ไม่มีการมีใจทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาชีพของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับราชการ รองลงมาได้แก่ อาชีพพนักงานบริษัท ลักษณะการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย นิยมเดินทางมาเที่ยวกับเพื่อน ๆ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาตามลำพัง รูปแบบการเดินทางนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยจะนิยมเดินทางมาโดยรถยนต์ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมเดินทางมาโดยรถไฟ และระยะเวลาในการพักค้างคืนนั้น นักท่องเที่ยวชาวไทยจะอยู่ในช่วง 2 วัน แต่สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะใช้ระยะเวลาในการพักค้างคืนมากกว่าคือ ประมาณ 4 วันและที่พักที่ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมมาพักมากที่สุด คือ โรงแรม สำหรับค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยจะอยู่ในช่วง 915 บาท/วัน/คน แต่ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะอยู่ในช่วงประมาณ 1,600 บาท/วัน/คน

ในส่วนของทรัพยากรการท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานีมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 33 แห่ง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 13 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณและโบราณวัตถุ 16 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม 4 แห่ง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวนี้จะกระจายอยู่ทั่วไปในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดอุบลราชธานีและอำเภอที่มีแหล่งท่องเที่ยว สามารถรวบรวมได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในกลุ่มอำเภอเมือง, อำเภอวารินชำราบ, อำเภอพิบูลมังสาหาร และกลุ่มอำเภอโขงเจียม นอกจากแหล่งท่องเที่ยวที่กระจายอยู่ในอำเภอใหญ่ทั้ง 4 กลุ่มนี้ แล้วยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างจากอำเภอเหล่านี้ออกไป คือ วัดพระเหลาฯ ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอพนา สำนักสงฆ์ภูหล่น อยู่ในเขตอำเภอศรีเมืองใหม่และอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย น้ำตกบัวเวว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอนาจะหลวย และจากการวิเคราะห์พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพระดับสูงในการพัฒนาการท่องเที่ยวมี 8 แห่ง ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมีความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว และคุณค่าในด้านการท่องเที่ยวสูง สามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวชม สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง และปานกลาง จะมีจำนวน 11, 7 แห่ง เรียงตามลำดับ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มนี้ จะมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และจุดเด่นหรือแรงดึงดูดของตัวเองนั้นน้อยกว่าในกลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการพัฒนาระดับสูง แต่ทั้งนี้สองกลุ่มนี้ก็ยังมีอยู่ในระดับดีกว่ากลุ่มที่มีศักยภาพในการพัฒนาระดับต่ำ ซึ่งเป็นกลุ่มสุดท้ายหรือกลุ่มที่ 4

6.2 ข้อได้เปรียบด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

จากบทสรุปสภาพการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี อาจจะกล่าวได้ว่าจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศให้ความสนใจและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ซึ่งจะดูได้จากสถิติจำนวนที่เพิ่มขึ้นแต่ละปี สาเหตุอาจจะเป็นเพราะความได้เปรียบบางประการของจังหวัดอุบลราชธานี อันได้แก่

6.2.1 ลักษณะการเดินทาง แม้ว่าระยะทางกรุงเทพฯ ถึงอุบลราชธานี จะมีระยะทางถึง 670 กิโลเมตรก็ตาม แต่ระยะทางก็มีได้เป็นอุปสรรคต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามา ทั้งนี้เพราะการที่จะเดินทางมาที่จังหวัดอุบลราชธานีนั้นมีความสะดวกสบาย ทันสมัย อีกทั้งยังมีความรวดเร็วอีกด้วย กล่าวคือสามารถเดินทางโดยรถยนต์ รถไฟ และเครื่องบิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับได้ว่าจังหวัดอุบลราชธานีได้เปรียบกว่าจังหวัดอื่น ๆ ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวงดงาม มีแรงดึงดูดที่จะให้นักท่องเที่ยวอยากจะเดินทางเข้าไปเที่ยวชม แต่การเดินทางนั้น ค่อนข้างที่จะมีความสะดวกสบาย และรวดเร็วไม่เท่า จังหวัดอุบลราชธานี เช่น จังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ และมหาสารคาม เป็นต้น

6.2.2 ความหลากหลายประเภทของแหล่งท่องเที่ยวภายใน จังหวัดอุบลราชธานี แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีมีความหลากหลายมาก ในขณะที่บางจังหวัดมีจุดเด่นแค่แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล น้ำตก เช่น จังหวัดชลบุรี มีพัทยาซึ่งมีทะเล จังหวัดอุทัยธานี มีโบราณสถานและโบราณวัตถุ ได้แก่ วัดมงคลบพิตร เหล่านี้เป็นต้น แต่จังหวัดอุบลราชธานีนั้น มีความหลากหลายคือ มีทั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติที่สวยงามเช่น แก่งตะนะ น้ำตกต่าง ๆ แก่งสะพือ ผาแต้ม แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานและโบราณวัตถุ เช่น ภาพเขียนก่อนประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นภาพที่ชี้ให้เห็นถึงการดำรงชีวิตของมนุษย์ก่อนประวัติศาสตร์ ภาพนี้มีความยาวประมาณ 180 เมตร ซึ่งนับว่าเป็นภาพเขียนที่เก่าแก่ และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาก ซึ่งมีอยู่ที่เดียวในประเทศไทยนี้ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นประเภทวัฒนธรรมประเพณีนั้น ก็นับว่ามีประเพณีที่มีความสำคัญในระดับชาติ อันได้แก่ พิธีประเพณีแห่เทียนพรรษา ซึ่งทำติดต่อกันมาเป็นระยะเวลาถึง 200 ปีแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเพณีแห่งเทียนพรรษานี้ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมประทานเทียนชัย ทำให้งานประเพณีแห่งเทียนพรรษามีความสำคัญและมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

6.2.3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าในสายตาของคนโดยทั่วไปมักจะมองว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้นจะเป็นภาคที่ต้องได้รับการพัฒนา มาก ทั้งนี้เพราะสภาพโดยทั่วไปจะแห้งแล้ง ขาดสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ นั้นก็ตาม แต่จากการศึกษาและจากการสำรวจภาคสนามพบว่า จังหวัดอุบลราชธานี นั้นมีความเจริญและมีการขยายตัวทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น ในปัจจุบัน จังหวัดอุบลราชธานีมีคมนาคมขนส่งที่ทันสมัยคือ มีทั้งทางบกและทางอากาศ นอกจากนี้ยังมีการขยายตัวทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้นคือ มีการก่อสร้างโรงแรม เพิ่มขึ้นหลายแห่งมีการขยายสาขาของธนาคารต่าง ๆ มีการขยายโทรศัพท์ ประปา ไฟฟ้า โรงพยาบาล และสาธารณสุข ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะสนองตอบ หรือมีไว้บริการแก่ประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีแล้ว ยังสามารถสนองตอบ และ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้จะเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะคอยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเพิ่มมากขึ้น

6.3 โครงการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

โครงการต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาจังหวัดอุบลราชธานีนั้น มีทั้งโครงการที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งโครงการต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวทางอ้อม ก็จะเป็นโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ซึ่งเป็นเป้าหมายและนโยบายโดยทั่วไปอยู่แล้ว โครงการดังกล่าวที่สำคัญ ๆ เช่น

(1) โครงการเพิ่มกำลังการผลิตน้ำประปาให้เพิ่มขึ้น ซึ่งแผนงานต่าง ๆ

นี้จะขยายไปตามอำเภอต่าง ๆ ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประปาอำเภอนานาเจริญ	เพิ่มขนาดผลิตจาก	960	เป็น	8,160	ลบ.ม./วัน
"-----"เมือง	"-----"	27,840	เป็น	49,840	ลบ.ม./วัน
"-----"เขมราฐ	"-----"	960	เป็น	3,360	ลบ.ม./วัน
"-----"เดชอุดม	"-----"	1,920	เป็น	4,320	ลบ.ม./วัน
"-----"บุณฑริก	"-----"	480	เป็น	1,680	ลบ.ม./วัน
"-----"น้ำยืน	"-----"	960	เป็น	2,160	ลบ.ม./วัน
"-----"ชานุมาน	"-----"	720	เป็น	1,080	ลบ.ม./วัน
"-----"เซ่งเอน	"-----"	1,440	เป็น	2,160	ลบ.ม./วัน
"-----"หัวตะพาน	"-----"	1,920	เป็น	2,880	ลบ.ม./วัน
"-----"นาจะหลวย	ก่อสร้างใหม่	ขนาดการผลิต		1,200	ลบ.ม./วัน
หมู่บ้านจันทยและหมู่บ้านฟ้าหวน	เพิ่มขนาดผลิตจาก	1,440	เป็น	2,160	ลบ.ม./วัน

โครงการนี้คาดว่าจะสามารถช่วยสนองตอบต่อประชาชน ที่ต้องการใช้น้ำประปา และยังจะช่วยแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ประปาในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดอุบลราชธานี(การประปาส่วนภูมิภาค "แผนงานปรับปรุงขยาย"ปี 2536-2539)

(2) โครงการก่อสร้างฝัวจรจรแบบลาดยาง (บริเวณถนนหน้าท้วการกึ่งอำเภอนาเยืย และบริเวณตั้งแต่หมู่บ้านสะดานโดมถึงหมู่บ้านนาโพธิ์ อำเภอพิบูลมังสาหาร) รวมระยะทาง 6.891 กม. อยู่ในวงเงิน 16,041,600 บาท

(3) โครงการก่อสร้างทางฝัวจรจรลูกรัง (จากบริเวณหมู่บ้านโนนใหญ่ถึงหมู่บ้านสำโรง อำเภอสำโรง จากบริเวณหมู่บ้านโคกสมบูรณ์ ถึงหมู่บ้านหนองนกเขียน อำเภวารินชำราบ จากบริเวณหมู่บ้านยางน้อยถึงหมู่บ้านแฉ่ม อำเภอเซ่งเอน จากบริเวณหมู่บ้านนาไฮถึงหมู่บ้านบ่อหิน อำเภอตระการพืชผล จากบริเวณหมู่บ้านนาสีดาถึงหมู่บ้านก่อ อำเภอกุดข้าวปุ้น รวมระยะทาง 40.422 กม. อยู่ในวงเงิน 40,484,600 บาท

(4) โครงการเสริมฝัวจรจรลูกรัง จากหมู่บ้านกลางถึงหมู่บ้านนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวยและอำเภอเดชอุดม เป็นระยะทาง 15 กม. วงเงิน 1,650,000 บาท

(5) โครงการงานซ่อมสร้างทางลูกรัง บริเวณหมู่บ้านดอกจิก ถึงหมู่บ้านนาเยืย อำเภอพิบูลมังสาหาร กึ่งอำเภอนาเยืย เป็นระยะทาง 12.410กม. วงเงิน 4,343,500 บาท

ห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(6) โครงการซ่อมสร้างทางลาดยาง บริเวณหมู่บ้านกลางถึงอำเภอ
นาจะหลวย ระยะทาง 5.140 กม. วงเงิน 3,855,000 บาท

(7) โครงการบูรณะลาดยาง บริเวณหมู่บ้านสะพือถึงหมู่บ้านดอนใหญ่
อำเภอพิบูลมังสาหาร หมู่บ้านกลางถึงหมู่บ้านนาจะหลวย อำเภอ นาจะหลวย ระยะ
ทาง 14.132 กม. วงเงิน 24,024,400 บาท

โครงการเหล่านี้ อยู่ในความรับผิดชอบของกรมเร่งรัดพัฒนาชนบท ซึ่ง
ตั้งแต่โครงการที่ 2 - 3 อยู่ในแผนงานก่อสร้างทางหลวงชนบทปีงบประมาณ 2537
สำหรับโครงการที่ 4 - 7 อยู่ในแผนงานบูรณะและซ่อมบำรุงทางปีงบประมาณ 2537

(8) โครงการขยายโทรศัพท์ในปีพ.ศ. 2537 ในอำเภอต่าง ๆ ของ
จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งหมด 20 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง จำนวน 15,000
เลขหมาย อำเภอโขงเจียม 100 เลขหมาย อำเภอพิบูลมังสาหาร 900 เลขหมาย
อำเภออำนาจเจริญ 900 เลขหมาย อำเภวารินชำราบ 600 เลขหมาย อำเภอ
ชานุมาน 200 เลขหมาย อำเภอม่วงสามสิบ 400 เลขหมาย อำเภอดระการพิชัย
600 เลขหมาย อำเภอศรีเมืองใหม่ 200 เลขหมาย อำเภอเขมราฐ 400 เลข
หมาย อำเภอพนมทริภ 200 เลขหมาย อำเภอห้วยตะพาน, อำเภอตาลสุม, อำเภอน้ำ
ยืน, อำเภอ นาจะหลวย, อำเภอ กุดข้าวปุ้น, อำเภอเสนางคนิคม, อำเภอพนา
อย่างละ 200 เลขหมาย และอำเภอเขื่องใน 400 เลขหมาย รวมทั้งสิ้น 20,900
เลขหมาย และโครงการเหล่านี้ อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์แห่งประ-
เทศไทย ซึ่งอยู่ในแผนขยายเลขหมายในอนาคต ปีงบประมาณ 2537

โครงการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นโครงการที่จะเพิ่มการบริการ
ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเองเป็นสำคัญ และก็นับได้ว่าสามารถอำนวยความสะดวกต่อ
การท่องเที่ยวได้บ้าง ในส่วนของโครงการที่มีผลต่อการท่องเที่ยวโดยตรง ก็มี
โครงการที่สำคัญ ๆ ดังนี้

- โครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวกและสถานีรถไฟ
อุบลราชธานี ใช้งบประมาณ 18,880,148 บาท

- โครงการบูรณะปรับปรุง และซ่อมแซมอาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ
อุบลราชธานี ใช้งบประมาณ 10,497,200 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่โครงการขยายและปรับปรุงทัศนียภาพถนนไปสนามบิน ใช้งบประมาณ
84,697,882 บาท

- โครงการอนุรักษ์และปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์แก่งสะพือ ใช้งบประมาณ 31,806,555 บาท
- โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแก่งตะนะ ใช้งบประมาณ 13,478,876 บาท
- โครงการก่อสร้างพิพิธภัณฑสถานน้ำจืด ใช้งบประมาณ 143,774,012
- โครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกอุทยานแห่งชาติผาแต้ม ใช้งบประมาณ 25,082,512 บาท
- โครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณแม่น้ำสองสี อำเภอโขงเจียม ใช้งบประมาณ 10,164,896 บาท
- โครงการจัดซื้อรถเพื่อรักษาความสะอาดและความสวยงามของอำเภวารินชำราบ ใช้งบประมาณ 3,438,000 บาท
- โครงการปรับปรุงสวนสาธารณะทุ่งศรีเมือง ใช้งบประมาณ 12,815,085 บาท
- โครงการก่อสร้างระบบจัดเก็บและกำจัดขยะ ใช้งบประมาณ 17,963,000 บาท

งบประมาณทั้งหมดนี้ได้มาจากโครงการเงินกู้ OECF จากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจะใช้เวลาดำเนินการโครงการต่างๆ เหล่านี้ในช่วงปี 2537-2538 ซึ่งถ้าโครงการเหล่านี้ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ เชื่อแน่ว่าจะมีผลดีต่อตลาดการท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีอย่างแน่นอน

6.4 ปัญหาและอุปสรรคด้านการท่องเที่ยว

ถึงแม้ว่าจังหวัดอุบลราชธานีจะมีจุดเด่นและข้อได้เปรียบในด้านการท่องเที่ยวบางประการก็ตาม แต่การท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานีก็ยังประสบปัญหาและอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวบางประการ เช่นกัน คือ

6.4.1 ปัญหาด้านแหล่งท่องเที่ยว เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีนั้นมีจำนวนมากทั้งในและนอกเขตเมือง ซึ่งในแต่ละแห่งนั้นก็มักประสบปัญหาไม่เท่ากัน บางแห่งก็ขาดการดูแลรักษา บางแห่งก็ขาดการประชาสัมพันธ์ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่จะเป็นอุปสรรคที่ทำให้การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชะงักงันได้ ปัญหาโดยทั่วไปที่มักจะเกิดขึ้นได้แก่

(1) ปัญหาเรื่องการขาดแรงดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยวนั่นเอง เช่น แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตก มีน้ำน้อยมากยิ่งในฤดูแล้งแทบไม่มีน้ำเลย ซึ่งส่งผลให้นักท่องเที่ยวไม่ประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวเท่าที่ควร น้ำตกดังกล่าวได้แก่ น้ำตกตาดโตน น้ำตกสร้อยสวรรค์ แชะหัวแมว น้ำตกแสงจันทร์ นอกจากนี้สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งนั้นยังประสบปัญหาการเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวได้แก่ หาดคุเต็อ บริเวณชายหาดนั้นน้ำเริ่มเน่าเสียแล้ว อีกทั้งมีจำนวนร้านค้าเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากขาดการควบคุม ทำให้ทัศนียภาพที่เคยงดงามในอดีตนั้นลดลงไปอย่างมาก

(2) ปัญหาการขาดป้ายหรือสัญลักษณ์ในการที่จะชี้ทางเข้าไปที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นไม่ชัดเจน แหล่งท่องเที่ยวที่ประสบปัญหานี้ ได้แก่ ป้ายที่จะชี้ไปสู่ น้ำตกต่างๆ วัดถ้ำเขวาสินธุ์ชัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ ห้องน้ำ แต่ปัญหานี้ยังไม่รุนแรงมากนัก สามารถจะเพิ่มจำนวนในสิ่งเหล่านี้ให้มากขึ้นก็สามารถจะลดปัญหาเหล่านี้ลงได้

6.4.2 ปัญหาด้านตลาดการท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่า ตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี ยังประสบปัญหาในด้านจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศน้อยมาก ถ้าเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ 99.66:0.34 และถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังถือว่าน้อยอยู่ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ตลาดการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่สามารถขยายตัวได้มากเท่าที่ควร

6.4.3 ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานของจังหวัดอุบลราชธานี จากการศึกษ พบว่าความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐานนั้นจะอยู่ในเขตอำเภอ แต่สำหรับแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งที่อยู่ห่างออกไปจากเขตอำเภอ มักประสบปัญหาด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ การขาดการบริการขนส่งสาธารณะที่จะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว การขาดการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ โทรศัพท์ เป็นต้น

6.4.4 ปัญหาด้านสินค้าที่ระลึก กล่าวคือ การกระจายตัวของร้านที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกที่ไม่เป็นระบบ ไม่เป็นย่านการค้าโดยเฉพาะ ก่อให้เกิดปัญหาไม่สะดวกต่อนักท่องเที่ยวในการจับจ่าย เพราะถ้าต้องการจะซื้อสินค้าอื่น ๆ อีกจะต้องไปอีกที่ที่หนึ่งทำให้เสียโอกาสที่จะได้รายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกไป

6.4.5 ปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ในเรื่องการท่องเที่ยว ซึ่งนับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวจำนวนไม่น้อยที่ยังขาดข้อมูลข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดอุบลราชธานี แม้ว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้จะมีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะคอยเป็นผู้ดูแลอยู่แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่เพียงพอ และไม่สามารถสนองตอบต่อตลาดการท่องเที่ยวได้ จึงก่อให้เกิดปัญหาดังกล่าว

ปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นล้วนแต่เป็นปัญหาที่จำเป็นที่จะต้องแก้ไข และจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทันทั่วทั้ง โดยจะต้องเร่งระดมผู้มีความรู้และความสามารถ ทั้งในหน่วยของรัฐ และเอกชนเข้ามาพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ลุล่วงไปด้วยดี และสามารถสนองตอบต่อความต้องการของตลาด และยังก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประชาชนในจังหวัดด้วยเช่นกัน

6.5 แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

6.5.1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติ

การจะพัฒนาการท่องเที่ยวให้ประสบผลเป็นไปตามเป้าหมาย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ (นายสันติ ชุนติ, 2525:213) และการกำหนดนโยบายระดับชาตินั้น จัดทำโดยคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระบุไว้ด้วย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

(1) นโยบาย

นโยบายในการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ ได้แก่

- ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น และพักนานวันขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้คนไทยเดินทางมาท่องเที่ยวภายในประเทศกว้างขวางยิ่งขึ้น
- อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการบริหารและการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต่อเนื่อง
- ดำเนินการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- พัฒนาและยกระดับกำลังคนด้านการท่องเที่ยว ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ
- สร้างจิตสำนึกและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความสำคัญและคุณค่าของการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

(2) วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติ ได้แก่

- เพื่อรักษาอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไว้ในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ
- เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม โดยมีผลกระทบต่องuestน้อยที่สุด
- เพื่อพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูตามความเหมาะสม
- เพื่อสนองนโยบายของรัฐในการกระจายโอกาสและรายได้ ออกสู่ภูมิภาคมากขึ้น
- เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สามารถรองรับแรงงานเพิ่มขึ้น รวมทั้งพัฒนากำลังคนทุกระดับให้ตรงกับความต้องการของตลาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) เป้าหมาย

เป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติ ได้แก่

- ทำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้ขยายตัวโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 13.0 ต่อปี ในระยะ 5 ปี ของแผนฯ
- เพิ่มระยะเวลาพำนักรเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ให้ไม่ต่ำกว่าปีละ 7.1 วัน
- เพิ่มค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันต่อคน ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ให้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 ต่อปี ในระยะ 5 ปีของแผนฯ
- เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเป็น 7.5 ล้านคน ในปีพ.ศ. 2539 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.0 ต่อปี ในระยะ 5 ปีของแผน
- เพิ่มจำนวนชาวไทยให้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็น 40.5 ล้านคน (40.5 ล้านคน หมายถึง 40.5 ล้านคนต่อครั้ง) ในปีพ.ศ. 2539 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี ในระยะ 5 ปีของแผน
- ดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีศักยภาพและความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งในพื้นที่ที่มีปัญหาและมีสภาพเสื่อมโทรมใน 50 จังหวัดทั่วประเทศ โดยเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพเสื่อมโทรมในเขต 28 จังหวัดที่มีสำนักงาน ททท. ตั้งอยู่ (รวมทั้งกรุงเทพมหานคร) เป็นลำดับแรก
- เพิ่มจำนวนการจ้างงานโดยตรงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็น 1.5 ล้านคน ในปี 2539 โดยมีอัตราขยายตัวเฉลี่ยประมาณร้อยละ 11.0 ต่อปี ในระยะ 5 ปีของแผนฯ
- เพิ่มการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพทุกระดับในทุกสาขาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ได้ไม่ต่ำกว่า 6,000 คนในปี 2535 8,000 คนในปี 2536 และไม่ต่ำกว่าปีละ 10,000 คนระหว่างปี 2537-2539

(4) แนวทางและมาตรการ

เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงกำหนดแนวทางและมาตรการไว้ดังนี้

1) การรักษาอัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง โดยมีมาตรการดังนี้

- ร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อพัฒนาวงจรการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนให้มากขึ้น โดยเน้นการร่วมมือทางการตลาดและการแข่งขันระหว่างประเทศในภูมิภาค และยังเน้นความร่วมมือกับนานาชาติโดยเน้นผลประโยชน์ร่วมกัน
- กำหนดแนวทางสนับสนุนให้ไทย เป็นประตูทางออกสู่การพัฒนาวงจรท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอินโดจีน
- สนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนใน การพัฒนา-กิจกรรมการท่องเที่ยวประเภทใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มจุดดึงดูดความสนใจ
- ร่วมมือและสนับสนุนการส่งเสริมการตลาดของหน่วยงานภาครัฐ และธุรกิจการท่องเที่ยวสาขาต่าง ๆ ระดับท้องถิ่นในการจัดและประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว
- สนับสนุนให้ธุรกิจการท่องเที่ยวภาคเอกชนจัดรายการ-นำเที่ยวและบริการทางการท่องเที่ยวที่มีลักษณะแปลกใหม่และมีความหลากหลายไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น

2) การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว และสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพโดยเน้นการอนุรักษ์และฟื้นฟูเป็นสำคัญ มีมาตรการดังนี้

- รณรงค์เผยแพร่การให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ รวมทั้งผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกสาขา
- สนับสนุนให้องค์กรและประชาชนทุกกลุ่มอาชีพในระดับ-ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล ทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในระดับจังหวัด และให้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่จัดทำไว้ เพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาสภาพแหล่งท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ประสานแผนงาน และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการด้านสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ

- ประสานการพิจารณานำกลไกของกฎหมาย ที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้บังคับในการจัดระเบียบการอนุรักษ์ และจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง

- ให้มีกลไกบริหารการพัฒนา และอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวเฉพาะพื้นที่โดยการจัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและประสานการพัฒนาในลักษณะเดียวกับ คณะกรรมการโครงการกรุงรัตนโกสินทร์ คณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

- ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

3) การกระจายโอกาส รายได้ และการสร้างงานออกสู่ภูมิภาคมากขึ้น มีมาตรการ ดังนี้

- พิจารณาและประสานแผนงาน โครงการ พัฒนา-สาธารณูปโภคการบริการพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวต่างๆ ในเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาค ให้มีความพร้อมในการรองรับการกระจายการเดินทางท่องเที่ยวจากส่วนกลาง

- สนับสนุนให้มีการฝึกทักษะ และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการบริการทางการท่องเที่ยวการผลิตงานหัตถกรรมของท้องถิ่นให้มีความหลากหลาย มีรูปแบบที่น่าสนใจ

- สนับสนุนและกระจายงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวตามความต้องการของท้องถิ่นให้มากขึ้น

4) การพัฒนากำลังคน ที่เป็นคนไทยให้เข้ามาทำงานทำในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นมีมาตรการดังนี้

- สนับสนุนและประสานงานการผลิตกำลังคนทั้งในระดับ-อุดมศึกษา และวิชาชีพให้ได้ปริมาณและมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เอกรธุรกิจท่องเที่ยวทั้งในส่วนกลางและในภูมิภาค ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สนับสนุนให้ภาคเอกชน เข้ามามีบทบาทในการลงทุนผลิต และฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานให้การบริการ

จากการพิจารณาแผนการพัฒนากองท่องเที่ยวระดับชาติหรือประเทศ และพิจารณาสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ของจังหวัดอุบลราชธานี เช่น ตลาดการท่องเที่ยว สภาพพื้นฐานทั่วไป ทรัพยากรการท่องเที่ยว ตลอดจนความร่วมมือในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ก็สามารถแนะแนวทางการพัฒนากองท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานีอย่างกว้าง ๆ ได้ ซึ่งแนวทางการพัฒนากองท่องเที่ยวนี้ได้กำหนดทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางมาตรการที่ควรจะเป็นไว้ดังต่อไปนี้

6.5.2 แนวทางการพัฒนากองท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี

นโยบาย

1. ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในระดับจังหวัด ประสานงานกับหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว (ท้องถิ่น) ให้มีส่วนร่วมโดยตรง ในการที่จะพัฒนากองท่องเที่ยว โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งทั้งสองหน่วยงานนี้จะประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. ชักจูงและร่วมมือกับเอกชน ให้มีส่วนร่วมในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแนวโน้มของตลาดการท่องเที่ยว
3. เร่งส่งเสริม ปรับปรุง ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ เพื่อจะได้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น
4. ระดมสื่อโฆษณา เพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดอุบลราชธานีให้เพิ่มขึ้น ทั้งจำนวนนักท่องเที่ยว วันพักแรม ตลอดจนค่าใช้จ่ายโดยมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นเป้าหมายหลัก และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นเป้าหมายรอง
5. ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว นั้น จะต้องควบคุมและส่งเสริม ให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการเรียนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นนำข้อมูลไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 จังหวัดอุบลราชธานี โดยยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ได้อย่างยาวนาน
 ไม่ว่ากันแต่เพียงสนใจทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองตอบนโยบาย การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับประเทศที่ต้องการจะให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย-ตะวันออกเฉียงใต้
2. เพื่อก่อให้เกิดรายได้อีกสาขาหนึ่ง นอกเหนือจากสาขาอื่น ๆ เช่น สาขาเกษตรกรรม เพราะการท่องเที่ยวจะเป็นตัวกระตุ้นให้มีการลงทุนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และการลงทุนเหล่านี้ก็นำรายได้มาสู่ประชาชนของจังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้มีความพร้อมในการที่จะรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น
4. เพื่อปลูกจิตสำนึกที่ดีของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีให้ เห็นถึงคุณค่าทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยว อันจะก่อให้เกิด การร่วมมือที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยจะให้อยู่ในสัดส่วนที่พอดีและก่อประโยชน์สูงสุด ต่อทุก ๆ ฝ่าย

เป้าหมาย

สำหรับเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราช-
ชาตินั้น มีดังนี้

1. เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 1,084,481 คน ในปี 2544 โดยมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.08 ต่อปี
2. ขยายตลาดการท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้เพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.00 ต่อปี เพื่อให้ สอดคล้องกับเป้าหมายแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระดับชาติ
3. วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทย ให้มีจำนวนวันเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 3 วัน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายแผนพัฒนาการท่องเที่ยวระดับ ชาติ

มาตรการ

เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ควรจะมีมาตรการในการดำเนินการดังนี้คือ

ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. ในการแก้ไขปรับปรุง หรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใดก่อนหรือหลังก็ตาม ควรคำนึงถึงระดับของศักยภาพในการพัฒนา กล่าวคือ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณใดหรือแห่งใดมีศักยภาพสูง ควรจะกระทำการพัฒนา หรือปรับปรุงก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นค่อยพัฒนาหรือปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองลงมาตามลำดับ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอาจใช้ระยะเวลาเข้ามากำหนด คือ ในแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงจะใช้ระยะเวลานั้นหรืออยู่ในช่วง 5 ปี เพื่อจะได้เห็นผลที่รวดเร็ว และสามารถนำรายได้ตรงส่วนนี้ไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีระดับปานกลางหรือระดับต่ำต่อไป ซึ่งอาจจะใช้เวลามากกว่าคือ ประมาณ 10 ปี และ 15-20 ปี จึงจะเห็นผลตอบแทนจากการที่ได้ลงทุนไป ในที่สุดก็สามารถกระจายการพัฒนาไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ทั่วทุกพื้นที่ในจังหวัด

2. สนับสนุนให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตพื้นที่ของตน

3. ควรจะส่งเสริมกิจกรรมอื่นที่ต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มแรงดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีการจัดการล่องเรือในเขื่อนลิวินทร เพื่อเพิ่มสีสันในการพักผ่อนหย่อนใจ นอกเหนือจากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวชมสถานที่ผลิตกระแสไฟฟ้าขนาดใหญ่แล้ว

4. ควรจะสร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือกับประชาชนในท้องถิ่น พ่อค้า ตลอดจนนักท่องเที่ยวให้ช่วยกันรักษาความสะอาด และรักษาสภาพธรรมชาติ สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยชี้ให้เห็นผลดีและผลเสีย

ในด้านตลาดการท่องเที่ยว

1. เน้นด้านประชาสัมพันธ์ในทุกระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จนถึงระดับชาติ โดยขอความร่วมมือจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย บริษัทนำเที่ยว
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกชน รวมทั้งผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัด เช่น การจัดทำเอกสารเผยแพร่ที่เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัด ตลอดจนท่าอากาศยานดอนเมือง

2. เน้นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และประเภทศิลปวัฒนธรรม ชนบทธรรมชาติ เนียมประเพณี เพื่อจะได้ขยายตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจทางด้านนี้เพิ่มขึ้น

3. เน้นการประชาสัมพันธ์เป็นช่วงฤดูกาลมาใช้กับแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เช่น ในช่วงปลายฤดูฝน ต้นฤดูหนาว แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ จะมีทัศนียภาพที่สวยงาม มีความอุดมสมบูรณ์เต็มไปด้วย ต้นไม้และดอกไม้ นานาพันธุ์ ซึ่งตรงจุดนี้จะเป็นส่วนที่ดึงดูด และสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ โดยเฉพาะน้ำตกต่าง ๆ

ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

1. ควรจะชักจูง และขอความร่วมมือจากเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มากขึ้น โดยการสร้างความมั่นใจแก่นักลงทุนและพยายามให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกให้แก่เอกชน ที่จะเข้าร่วมลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ

2. ให้จังหวัดและเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นระดมเร่งหาทุน เพื่อนำมาพัฒนาและส่งเสริมโดยการหาแหล่งเงินทุน

3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว ได้แก่ เพิ่มขนส่งสาธารณะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง โดยให้อำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบและดูแลในเรื่องนี้ เพราะจะทำให้เกิดประโยชน์และมีความคล่องตัวในการดำเนินการได้ดีกว่า การที่จะให้หน่วยงานกลางเป็นผู้เข้ามาดำเนินการ เนื่องจากมีขั้นตอนและมีวิธีการดำเนินงานซับซ้อนกว่า นอกจากนี้ควรจะให้มีการจัดยานการค้าเกี่ยวกับร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกให้เป็นย่านการค้าแห่งเดียวกัน เพื่อจะก่อให้เกิดความสะดวกต่อการจับจ่ายหรือซื้อสินค้าแก่นักท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.6 ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากการที่ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย นโยบาย โดยอาศัยวิธีการหรือมาตรการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ นั้น ในที่นี้จะขอเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องซึ่งจะแบ่งกลุ่มการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มแรกได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง และอำเภอวารินชำราบ กลุ่มที่สองได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร และกลุ่มที่สามได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอโขงเจียม การจัดแบ่งกลุ่มทั้ง 3 นี้จะพิจารณาจากการได้เปรียบเสียเปรียบในด้านที่ตั้ง ความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ตลอดจนศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นั้นและความนิยมของนักท่องเที่ยวโดยพัฒนาการท่องเที่ยวของทั้ง 3 กลุ่มมีแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่มได้แก่

6.6.1 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอเมือง และเขตอำเภอวารินชำราบ

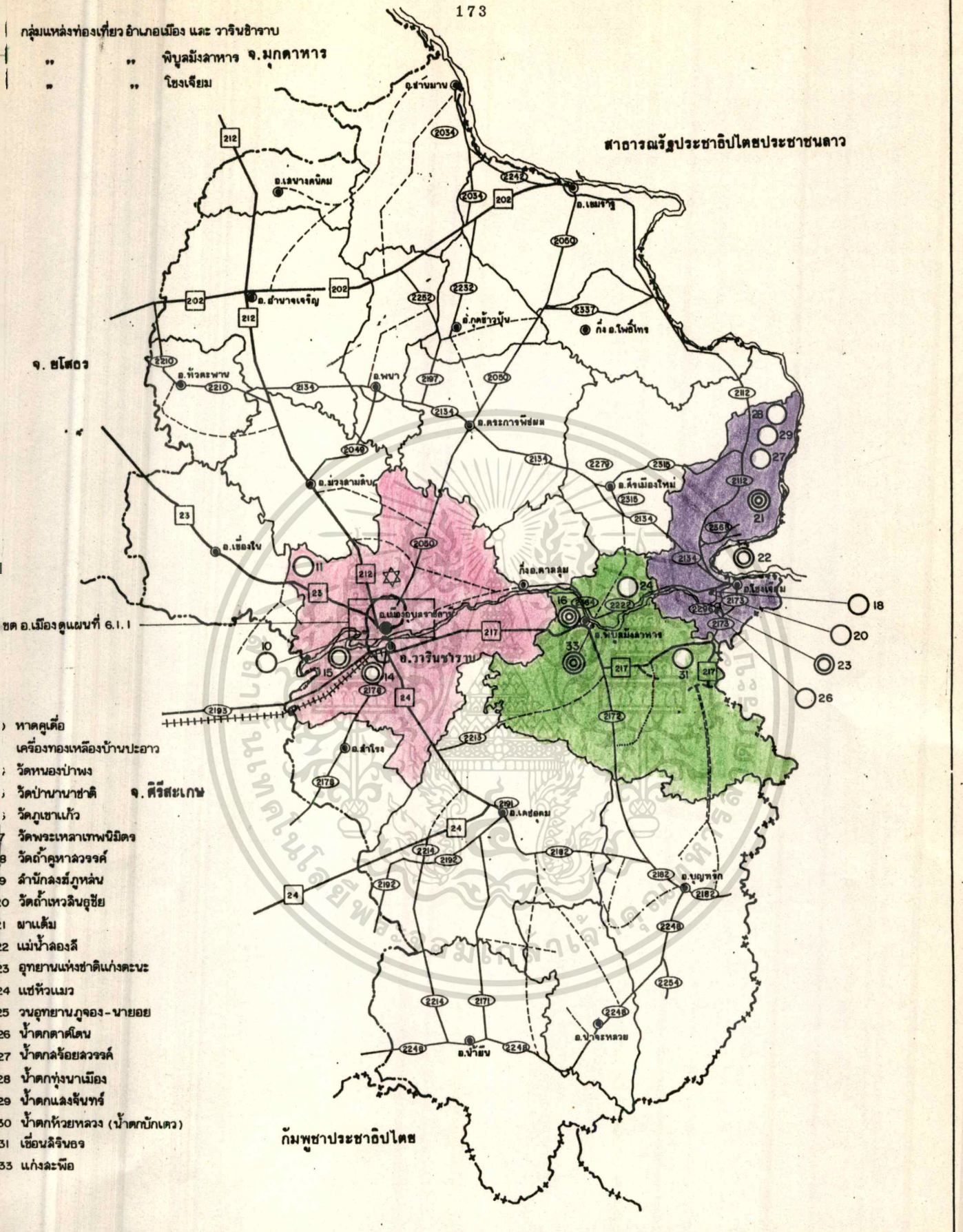
แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้มีศักยภาพในระดับสูง กระจุกตัวอยู่ถึง 5 แห่ง ได้แก่ วัดมหาวนาราม (วัดป่าใหญ่) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ งานแห่เทียน-เข้าพรรษา วัดหนองป่าพง วัดพานานาชาติ ศักยภาพค่อนข้างสูงมี 7 แห่ง ได้แก่ วัดทุ่งศรีเมือง วัดหนองบัว วัดศรีอุบลรัตนาราม วัดสุปัญารามวิหาร ศาลหลักเมือง วัดแจ้ง วัดบ้านนาเมือง สำหรับศักยภาพปานกลางและศักยภาพต่ำอย่างละ 2 แห่ง รวมเป็น 4 แห่ง ได้แก่ การทำเครื่องทองเหลืองบ้านปะอ่าว ทุ่งศรีเมือง หาดคูเต่า หาดวัดใต้ ส่วนแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ได้แก่

1. กำหนดให้แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงทั้ง 5 แห่ง ได้รับการพัฒนาการท่องเที่ยวก่อน และกำหนดให้งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา และวัดมหาวนารามเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก เพราะทั้ง 2 แห่งนี้จะได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมาก (จากตารางที่ 4.22) และให้แหล่งท่องเที่ยววัดหนองป่าพง วัดพานานาชาติ และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (อุบลราชธานี) เป็นแหล่งท่องเที่ยวรอง

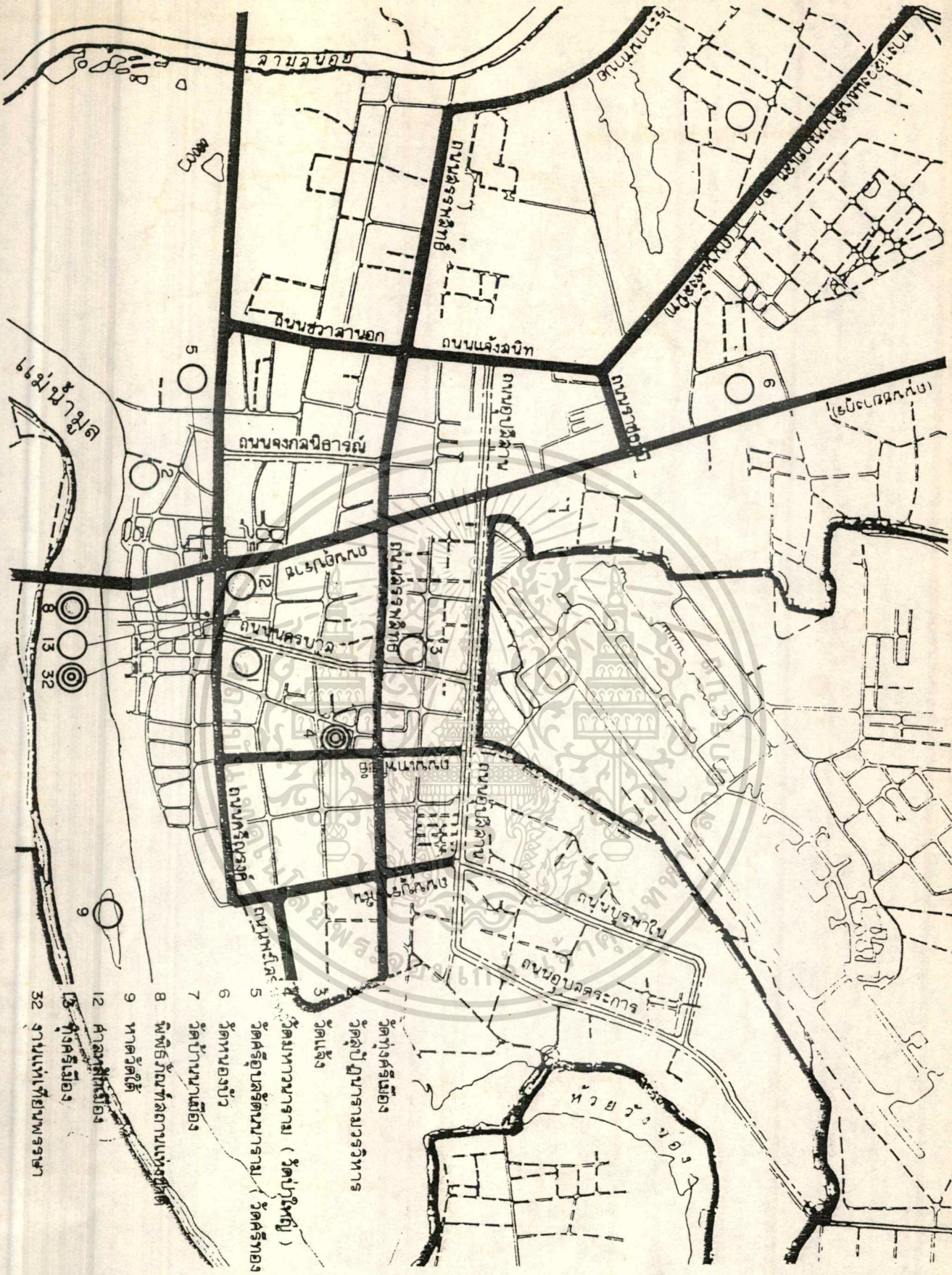
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอำเภอเมือง และ วารินชำราบ

- พิบูลมังสาหาร จ.มุกดาหาร
- โขงเจียม

จังหวัด อุบลราชธานี	มาตราส่วน 1 : 750,000	แผนที่แสดง แนวทางการจัดแบ่งแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการพัฒนา	แผนที่หมายเลข 6.1
สัญลักษณ์ และ เครื่องหมาย □ ทางหลวงแผ่นดิน ○ ทางหลวงจังหวัด — ทางรถไฟ — ทาง ร พ ข — ทาง ก ร บ ☆ เขตอำเภอ — เขตจังหวัด ++ เขตประเทศ	ทางชลประทาน ● สนามบิน — เขตอำเภอ — เขตจังหวัด ++ เขตประเทศ	◎ แหล่งท่องเที่ยวหลัก ◎ แหล่งท่องเที่ยวรอง ○ เลisure	

แผนที่แสดงแนวทางการจัดแบ่งแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนาในเขต
อ.เมือง อุบลราชธานี

แผนที่หมายเลข 6.1.1
1 : 25,000

● แหล่งท่องเที่ยวหลัก ● แหล่งท่องเที่ยวรอง ● แหล่งท่องเที่ยวเสริม

ไม่วางกรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่เหลืออีก 11 แห่งนั้นจะได้รับการพัฒนาองจากส่วนแรกและจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงนั้น ถึงแม้ว่าจะมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวและคุณค่าในตัวเองสูงก็ตาม (จากตารางที่ 5.8 และแผนภูมิที่ 5.1) แต่ก็ยังมีสิ่งๆ ที่ควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาทางด้านการเผยแพร่ข่าวสารให้มากขึ้น (จากตารางที่ 6.1) ในที่นี้จะเสนอแนวทางดังนี้

- จังหวัดควรจะมีงบประมาณในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สูงขึ้น

บริษัทเอกชน

- ควรจะขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ บริษัทเอกชน โรงแรมต่างๆ ร้านอาหารและแหล่งบันเทิง ท่าอากาศยานดอนเมือง และสนามบินพาณิชย์ของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น ในการที่จะกระจายข่าวสาร และเผยแพร่เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว เหล่านี้ไว้ในเอกสารที่จะทำการเผยแพร่

- ควรจะให้มีการเตรียมแผนการรองรับนักท่องเที่ยวในการเพิ่มการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะที่จอดรถเพราะในช่วงเทศกาลงานประเพณีแห่เทียนพรรษา จากการสำรวจพบว่าที่จอดรถไม่เพียงพอ

2. ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองลงมาจะมีจำนวน 11 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และคุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดี จะมีแหล่งท่องเที่ยวบางแห่ง เช่น การทำเครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว (จากตารางที่ 5.8 และแผนภูมิที่ 5.1) จะมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ดี แต่คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงนัก ฉะนั้น ในที่นี้จะขอเสนอแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ ดังนี้

- ส่งเสริมให้ผลิตบุคคลากรด้านการทำเครื่องทองเหลืองให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น เพราะในปัจจุบันมีเพียงสิบกว่าครอบครัวจากสี่ร้อยครอบครัว (วารสาร อ.ส.ท "ผ้าไหม...เครื่องทองเหลืองงามอีหลีที่เมืองอุบล, 2532: 17-18) ที่ผลิตผลิตภัณฑ์ทำจากทองเหลือง ซึ่งจะมีครอบครัวของนายทอง ล้อมวงศ์ เป็นผู้

เอดอยถ่ายทอดและเป็นศูนย์รวมในการทำเครื่องทองเหลืองอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6.1 สรุปแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มอำเภอ

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	บทบาทในการพัฒนา					การเข้าถึง		สิ่งอำนวยความสะดวก						สภาพแวดล้อม			ประชาสัมพันธ์	
	กำหนดให้พัฒนาก่อน	กำหนดให้พัฒนาหลัง	แหล่งท่องเที่ยวหลัก	แหล่งท่องเที่ยวรอง	แหล่งท่องเที่ยวเสริม	ถนน	รถบริการสาธารณะ	ที่พัก	ร้านอาหาร	ร้านขายของที่ระลึก	ธุรกิจนำเที่ยว	ธนาคาร	ห้องน้ำ	วางผังแหล่งท่องเที่ยว	ที่ตั้งขยะ	ระบบความปลอดภัย		ส่งเสริมประชาสัมพันธ์
อ.เมือง และอ.วารินชำราบ																		
	1. วัดทุ่งศรีเมือง																	
	2. วัดสุปัฏนารามวรวิหาร																	
	3. วัดแจ้ง																	
	4. วัดมหาพนาราม (วัดป่าใหญ่)																	
	5. วัดศรีอุบลรัตนาราม																	
	6. วัดหนองบัว																	
	7. วัดบ้านนาเมือง																	
	8. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (อุบลราชธานี)																	
	9. หาดวัดใต้																	
	10. หาดกุยเต๋อ																	
11. การทำเครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว																		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	บทบาทในการพัฒนา				การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก							สภาพแวดล้อม			สัมพันธภาพ	
	กำหนดให้พัฒนาก่อน	กำหนดให้พัฒนาหลัง	แหล่งท่องเที่ยวหลัก	แหล่งท่องเที่ยวรอง		แหล่งท่องเที่ยวเสริม	ถนน	รถบริการสาธารณะ	ที่พัก	ร้านอาหาร	ร้านขายของที่ระลึก	ธุรกิจนำเที่ยว	ธนาคาร	ห้องน้ำ	วางผังแหล่งท่องเที่ยว		ที่ตั้งขยะ
12. ศาลหลักเมือง	✓	✓			✓	●	●				○		○	○	●	●	○
13. หุ่นผีเมือง	✓	✓			✓	●	●				○		○	○	●	●	○
14. วัดหนองป่าพง	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○
15. วัดป่าพนานาชาติ	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○
32. งานแห่เทียนพรรษา	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○
อ.พิบูลมังสาหาร	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○
16. วัดภูเขาแก้ว	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○
24. แขหัวแก้ว	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○
31. เขื่อนสิรินธร	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○
33. แก่งตะเพอ	✓	✓		✓	✓	●	○	●	●	○	○			○	●	●	○

(ต่อตารางที่ 6.1)

กลุ่มแหล่งท่องเที่ยว	บทบาทในการพัฒนา					การเข้าถึง		สิ่งอำนวยความสะดวก					สภาพแวดล้อม			สรุป
	กำหนดให้พัฒนาก่อน-	กำหนดให้พัฒนาหลัง	แหล่งท่องเที่ยวหลัก	แหล่งท่องเที่ยวรอง	แหล่งท่องเที่ยวเสริม	ถนน	รถบริการสาธารณะ	ที่พัก	ร้านอาหาร	ร้านขายของที่ระลึก	ธุรกิจนำเที่ยว	ธนาคาร	ห้องน้ำ	วางผังแหล่งท่องเที่ยว	ที่ทิ้งขยะ	
อ. ไร่เจียง																
18. วัดถ้ำจุฬาสวรรค์	/	/			/	●	○		●	●	●	●	●	●	●	●
20. วัดถ้ำเหวสินธุ์ชัย	/		/		/	●	○		●	●	●	●	●	●	●	●
21. ผาแต้ม	/			/		●	○		●	●	●	○	●	●	●	●
22. แม่น้ำสองสี	/			/		●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○
23. อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน	/					●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●
26. น้ำตกตาดโตน		/			/	●	○		●	●	●	●	●	●	●	○
27. น้ำตกศรีอวยสวรรค์		/			/	●	○		●	●	●	●	●	●	●	○
28. น้ำตกทุ่งนาเมือง		/			/	●	○		●	●	●	●	●	●	●	○
29. น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกรุ)		/			/	●	○		●	●	●	●	●	●	●	○
																○

หมายเหตุ

ส่งเสริม, พัฒนา, ปรับปรุง หรือขยายจากสภาพที่มีอยู่เดิม

จัดใหม่, จัดตั้งขึ้นใหม่

- จัดให้มีการเปิดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กว้างขวางโดยเปิดเป็นโรงเรียนฝึกหัดอาชีพขึ้น ซึ่งในส่วนนี้จังหวัดจะต้องเข้ามาดูแลและจัดสรรในการจัดตั้ง

- ชักจูง และ ส่งเสริมให้การทำเครื่องทองเหลืองเป็นอาชีพเสริม และสามารถเป็นอาชีพหลักได้ในอนาคตสำหรับคนในท้องถิ่น และท้องถิ่นใกล้เคียง เพื่อยกระดับรายได้ อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ อนุรักษ์หัตถกรรมพื้นบ้านให้คงอยู่ต่อไป

6.6.2. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร

แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จะมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงเพียง 2 แห่ง ได้แก่ แก่งสะพือ วัดภูเขาก้าว นอกนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลาง และต่ำ ซึ่งมีจำนวนอย่างละ 1 แห่ง รวมเป็น 2 แห่ง ได้แก่ แข่หัวแมว และเขื่อนสิรินธร แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของกลุ่มนี้มีดังนี้

1. ในส่วนของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงก่อน ได้แก่ แก่งสะพือ วัดภูเขาก้าว และกำหนดให้แก่งสะพือเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก วัดภูเขาก้าวเป็นแหล่งท่องเที่ยวรอง ซึ่งแนวทางการพัฒนานั้นจะเน้นการปรับปรุง ส่งเสริม พัฒนาในด้านการประชาสัมพันธ์ การอนุรักษ์ธรรมชาติ (จากตารางที่ 6.1) ซึ่งจะมีรายละเอียดดังนี้

- นอกจากจะเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารในรูปแบบเอกสารแล้ว ควรจะเลือกสื่อด้านอื่น ๆ โดยจะเน้นสื่อทางด้านวิทยุ และด้านโทรทัศน์ เป็นหลัก ทั้งนี้เนื่องจากแก่งสะพือนับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว ที่ได้รับความนิยมจากคนในจังหวัดอุบลราชธานี นักท่องเที่ยว และคนในจังหวัดใกล้เคียง นิยมที่จะเดินทางมาเที่ยวชมมาพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น จึงนับได้ว่าแก่งสะพือถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ดังมีคำกล่าวกันว่า "มาเที่ยวที่จังหวัดอุบลฯ แล้วถ้าไม่ได้ไปเที่ยวที่แก่งสะพือแล้วถือว่าไม่ได้มาเที่ยวอุบลฯ" (วารสาร อ.ส.ท. "สุราษฎร์ธานีแห่งดอกบัว", 2532 : 31)

- ควรออกข้อกำหนดหรือกฎหมายสำหรับผู้ที่ทำลายธรรมชาติ เช่น การทิ้งเศษอาหารลงในแก่งสะพือ โดยมีบทลงโทษซึ่งอาจจะเป็นการ

เอกลปรับเปลี่ยนเป็นต้นฉบับไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควรเพิ่มการดูแลรักษาความสะอาดบริเวณโดยรอบพื้นที่ และบริเวณภายในร้านค้า

2. สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่เหลืออีก 2 แห่งได้แก่ แซหัวแมว และเชือนลรินธร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของทั้ง 2 แห่งนั้นจะเน้นทางด้านปรับปรุง และ จัดให้มีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น แซหัวแมว นอกจากนี้ยังจัดให้มีกิจกรรมเสริมเพื่อเพิ่มแรงดึงดูดของแหล่งท่องเที่ยว ให้น่าสนใจมากขึ้น เช่น เชือนลรินธร ซึ่งแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของ เชือนลรินธร พอจะกำหนดแนวทางดังนี้

- เพิ่มกิจกรรมเสริมได้แก่ การล่องเรือตกปลา โดยให้อยู่ในความดูแลของการท่องเที่ยว ร่วมกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิต
- จัดให้มีร้านอาหารเพิ่มในช่วงที่มีเทศกาลต่าง ๆ ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว
- ให้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้นโดยขอความร่วมมือจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ควรมีการควบคุมท่าเรือและกิจกรรมเสริมอื่น ๆ เพราะอาจจะก่อให้เกิดการทำลายทัศนียภาพตามธรรมชาติ ซึ่งอาจจะใช้กฎหรือข้อบังคับเข้ามาเกี่ยวข้อง ในกรณีที่ให้เอกชนเข้ามาลงทุนในด้านกิจกรรมเสริมต่าง ๆ
- เพิ่มการดูแลรักษาด้านความสะอาด บริเวณสภาพทั่วไป และบริเวณที่ได้มีการจัดกิจกรรมเสริม

6.3.3 กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขตอำเภอโขงเจียม

มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงเพียง 1 แห่ง และมีแหล่งท่องเที่ยวศักยภาพค่อนข้างสูง 3 แห่ง อีก 5 แห่ง จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลางและต่ำ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 9 แห่งนี้ ได้แก่ ผาแต้ม แม่น้ำสองสี แก่งตะนะ น้ำตกตาดโตน น้ำตกสร้อยสวรรค์ น้ำตกทุ่งนาเมือง วัดถ้ำคูหาสวรรค์ วัดถ้ำเหวสินธุ์ชัย น้ำตกแสงจันทร์ แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ได้แก่

1. กำหนดให้ผาแต้มเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักและแก่งตะนะ

แม่น้ำสองสี เป็นแหล่งท่องเที่ยวรอง โดยให้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปพร้อมกัน ถ้าไม่พิจารณาทั้งสี่อัน อีกยังห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ ซึ่งแนวทางในการพัฒนาดังนี้

- เน้นการประชาสัมพันธ์ให้เพิ่มขึ้นโดยการเลือกสื่อในการโฆษณาเผยแพร่ให้ถูกต้องและเหมาะสม
- เน้นการพัฒนาให้ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ธรรมชาติให้มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด โดยการคำนึงถึงขีดของการเจริญเติบโตของแหล่งท่องเที่ยวให้เจริญหรือขยายตัวไปอย่างช้า ๆ
- เน้นความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยการจัดให้มีการบริการรถสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว
- ควรจัดให้มีกิจกรรมเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นมีจุดน่าสนใจเพิ่มขึ้น เช่น จัดให้มีการล่องเรือ ล่องแพ ที่แม่น้ำสองสี เป็นต้น

2. ในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวที่เหลืออีก 6 แห่งจะกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม และจะได้รับการพัฒนาต่อจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลัก ซึ่งแนวทางพัฒนามีดังนี้

- เน้นการปรับปรุงทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ปรับปรุงสภาพถนนให้สามารถใช้ได้ดีในทุกฤดู
- เน้นการปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ การบริการขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น
- สำหรับแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก นั้นควรจัดให้มีการวางผังบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งควรเพิ่มความปลอดภัย โดยการจัดให้มีจุดตรวจไว้ นอกจากนี้ในด้านประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ควรประชาสัมพันธ์เป็นช่วงฤดูกาล เพราะแหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตกจะมีความสวยงามในบางฤดูกาลเท่านั้น

6.7 ข้อเสนอแนะเส้นทางการท่องเที่ยวของจังหวัดอุบลราชธานี

จากการที่ได้ศึกษาสภาพการท่องเที่ยวของ จังหวัดอุบลราชธานีนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าแหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวชมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

นั้นมีเป็นเฉพาะบางแห่งเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ยังไม่ประสบไม่ทั่วถึงหรือไม่ก็ยังไม่มีการปรับปรุงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวบางกลุ่ม เช่น กลุ่มที่มีรสนิยมในการชอบเที่ยวชมประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ นอกเหนือจากการที่จะเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติแล้ว ดังนั้นจึงขอเสนอเส้นทางท่องเที่ยว-เที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ในแบบต่าง ๆ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความสนใจของนักท่องเที่ยวประเภทของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ตลอดจนฤดูกาลหรือเทศกาล เป็นต้น นำมาผสมผสานก่อให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับการแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวที่มีความสนใจหรือรสนิยมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งรายละเอียดมีดังนี้

6.7.1 เส้นทางท่องเที่ยวแบบไปเช้า - เย็นกลับ

สำหรับเส้นทางท่องเที่ยวแบบนี้เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กับจังหวัดอุบลราชธานี เพราะสามารถเดินทางไปเช้า - เย็นกลับได้ ดังนั้นในที่นี้จะกำหนดเส้นทางท่องเที่ยว โดยจะแบ่งตามรสนิยมของนักท่องเที่ยวเพื่อจะได้สะดวกในการเดินทางเที่ยวชมเนื่องจากมีเวลาจำกัด สำหรับนักท่องเที่ยวที่สนใจทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถานจะใช้เส้นทางแบบ A และทางด้านธรรมชาติจะใช้แบบ B ในส่วนเส้นทางท่องเที่ยวแบบ A มีรายละเอียดดังนี้

8.00 ออกจากภูมิลำเนา

9.00 - 10.00 เที่ยวชมวัดปานานาชาติ และนมัสการหลวงปู่ชาที่วัดหนองป่าพง

10.30 - 11.00 นมัสการพระพุทธรูปอินทร์แปลงที่วัดมหาวันารามเพื่อความเป็นสิริมงคล

11.00 - 11.30 รับประทานอาหารกลางวันในตัวจังหวัดอุบลราชธานี

12.00 - 12.30 เที่ยวชมวัดหนองบัว ซึ่งมีพุทธคยาที่จำลองมาจากประเทศอินเดีย

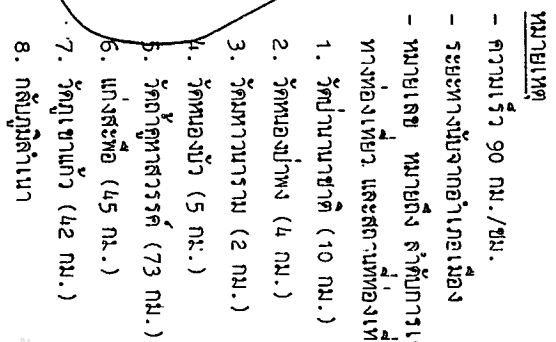
13.30 - 14.00 ไปนมัสการหลวงปู่คำคณิง ที่วัดถ้ำคูหาสวรรค์

14.30 - 15.30 แวะรับประทานอาหารว่างที่แก่งสะพือ

16.00 - 16.30 เที่ยวชมวัดภูเขาก้าว

17.00 เดินทางกลับภูมิลำเนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยว ที่มีความสนใจแหล่งท่องเที่ยว
ประเภทธรรมชาติ (แบบ B) จะมีแนวทางและรายละเอียดดังนี้

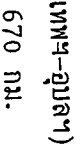
- 8.00 - 10.00 ออกจากภูมิลำเนา (ศรีสะเกษ) ถึงอำเภอ
โขงเจียม
- 10.00 - 11.00 แวะรับประทานอาหาร พร้อมทั้งชื่นชมกับ
บรรยากาศธรรมชาติชมวิวทิวทัศน์ของแม่น้ำ
โขง นอกจากนี้ยังไปเที่ยวชมจุดที่แม่น้ำสอง
สายไหลมาบรรจบกันซึ่งเรียกว่าแม่น้ำสองสี
- 11.20 - 12.20 เที่ยวชมผาแต้ม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มี
ธรรมชาติที่สวยงาม และยังมีคุณค่าทาง
ประวัติศาสตร์ ได้แก่ภาพเขียนที่เก่าแก่อายุ
ประมาณ 3,000-4,000 ปีพร้อมกับไปเที่ยว
ชมความมหัศจรรย์ของธรรมชาติที่เสาเฉลียง
หรือ ไปเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ พร้อม
ทั้งลงเล่นน้ำที่แก่งตะนะ
- 13.10 - 14.10 ไปเล่นน้ำตกไค้ที่น้ำตกทุ่งนาเมือง
หรือ น้ำตกแสงจันทร์
หรือ น้ำตกสร้อยสวรรค์
หรือ น้ำตกตาดโตน
- 15.00 - 16.00 แวะไปรับประทานอาหารที่แก่งสะพือ พร้อม
ทั้งชมวิวทิวทัศน์ที่สวยงามของแก่งสะพือ นั่ง
พักผ่อนหย่อนใจก่อนจะเตรียมตัวกลับ
- 16.20 - 16.50 ไปเที่ยวชม ความสวยงามของพระอุโบสถที่
ทำด้วยกระเบื้องเคลือบและสร้างในเรือซึ่ง
เรียกกันว่า พุทธนาวา ที่วัดภูเขาก้าว
- 17.00 เดินทางกลับภูมิลำเนา

6.7.2 การเดินทางแบบวันหยุดสุดสัปดาห์ (แผนภูมิที่ 6.2)

การเดินทางแบบนี้ สามารถเที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวได้มากขึ้น เพราะใช้ระยะเวลา 2 วัน 1 คืน ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่มีเวลามากกว่า 1 วัน ในการท่องเที่ยว สามารถใช้เส้นทางการท่องเที่ยวแบบวันหยุดสุดสัปดาห์ได้ สำหรับเส้นทางการท่องเที่ยวแบบวันหยุดสุดสัปดาห์มีรายละเอียดดังนี้

6.00 - 13.00	ออกจากกรุงเทพฯ
13.00 - 13.45	เที่ยวชมวัดป่านานาชาติ
หรือ	ไปนมัสการหลวงปู่ชา ที่วัดหนองป่าพง ก่อนเข้าสู่ตัวจังหวัดอุบลราชธานี
14.10 - 14.45	แวะรับประทานอาหารว่างในตัวอำเภอเมือง
15.00 - 15.30	ไปนมัสการพระพุทธรูปเจ้าอินทร์แปลง ซึ่งเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัด- อุบลราชธานี พระพุทธรูปนี้ประดิษฐานอยู่ที่ วัดมหาวนาราม (วัดป่าใหญ่)
16.00 - 16.45	ไปเที่ยวชมการทำเครื่องทองเหลือง ที่บ้านปะอ่าว
หรือ	ไปเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (อุบล- ราชธานี) ซึ่งจะรวบรวมประวัติความเป็น มาของการก่อตั้งจังหวัดอุบลราชธานี และ ความเป็นอยู่ของคนในจังหวัดอุบลราชธานี ในสมัยอดีต
17.30 - 18.30	รับประทานอาหารเย็นที่หาดวัดใต้ และ พักค้างคืนในตัวจังหวัดอุบลราชธานี 1 คืน

- 8.30 - 9.15 เที่ยวชมแหล่งท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติที่สวยงามและยังมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ที่พาแต้ม นอกจากนี้ยังได้ชมวิวัฒนาการของธรรมชาติที่เสาเฉลียง
- 9.30 - 10.15 รับประทานอาหารว่างที่ อ.โขงเจียม และแวะชมแม่น้ำสองสี ซึ่งเกิดจากการที่แม่น้ำชีและแม่น้ำมูลไหลมาบรรจบกัน ก่อให้เกิดภาพที่สวยงาม
- 10.45 - 11.30 เที่ยวชมอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ และเล่นน้ำที่แก่งตะนะ หรือเที่ยวชมทัศนียภาพรอบ ๆ อุทยานแห่งชาติและบริเวณรอบแก่งตะนะ
- 12.15 - 13.15 แวะรับประทานอาหารเที่ยงที่แก่งสะพือ และพ่อนคลายอริยาบถ ด้วยการชมวิวทิวทัศน์ของแก่งสะพือ
- 13.45 - 14.15 ไปเที่ยวชมความสวยงามของพระอุโบสถที่ทำด้วยกระเบื้องเคลือบ และสร้างพระอุโบสถอยู่บนเรือ ซึ่งเรียกกันว่า พุทธนาวา ที่วัดภูเขาก้าว
- 14.30 เดินทางกลับภูมิลำเนา

เส้นทางท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยว

- ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องสงวนลิขสิทธิ์ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.7.3 การเดินทางแบบฤดูกาลและเทศกาล

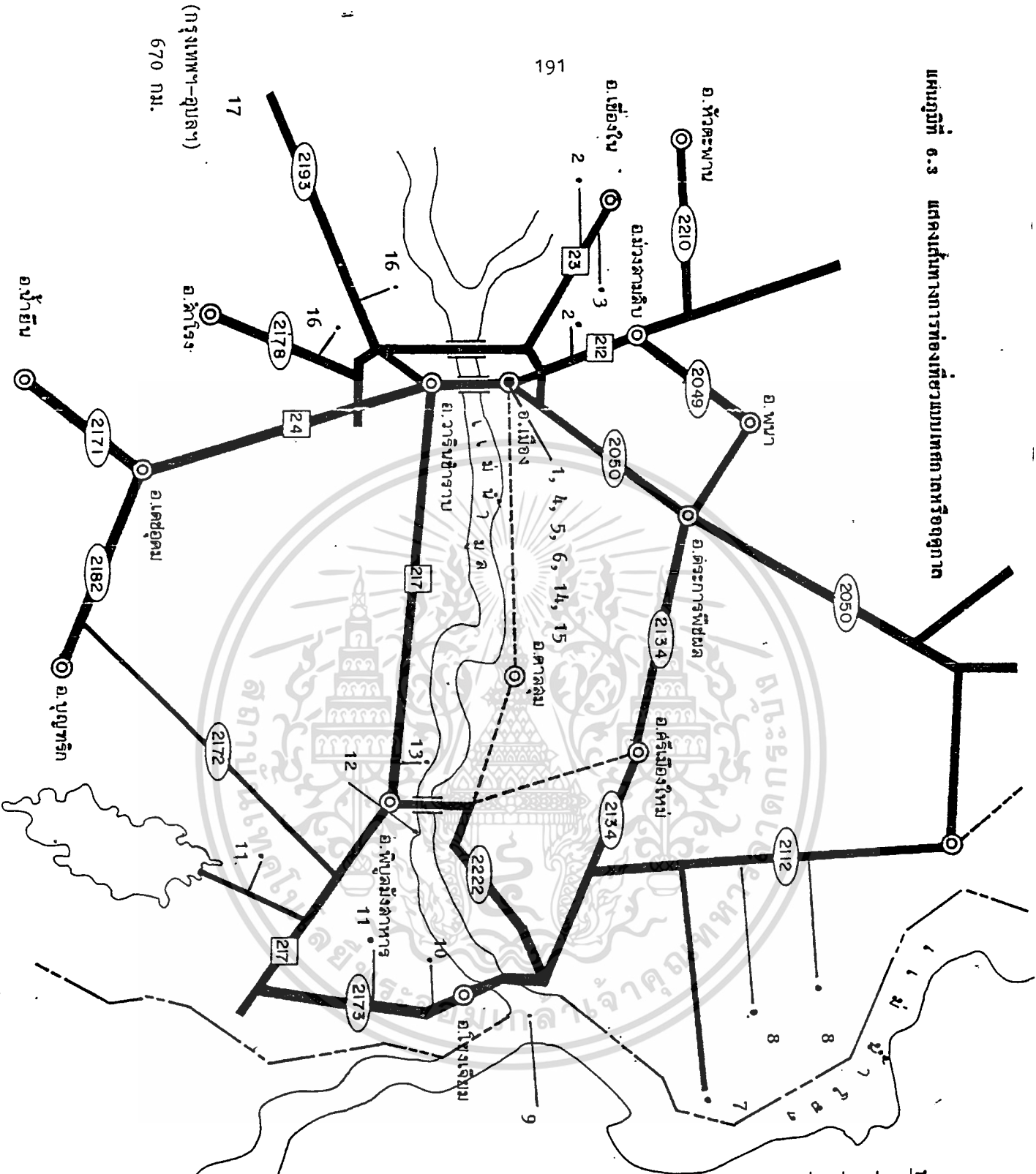
การเดินทางแบบนี้จะใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ประมาณ 3 วัน 2 คืน ซึ่งเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยว ที่มีเวลาในการท่องเที่ยวมากกว่า 2 วัน ขึ้นไป สำหรับเส้นทางการท่องเที่ยวแบบนี้สามารถใช้ได้ทั้งในช่วงที่มีเทศกาล (งานแห่เทียนพรรษา) และในช่วงที่ไม่ใช่เทศกาล แต่เป็นช่วงฤดูกาลที่แหล่งท่องเที่ยวบางประเภท มีความสวยงามและสามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวที่เข้าไปเที่ยวชม ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก เส้นทางการท่องเที่ยวแบบเทศกาล หรือฤดูกาล จะมีรายละเอียดดังนี้

7.00	เดินทางจากกรุงเทพฯ ถึงอำเภอเมือง
14.00 - 15.00	รับประทานอาหารว่างในอำเภอเมืองและ
ไปนมัสการพระอินทร์แปลงที่วัดมหาวนาราม
(วัดป่าใหญ่)
15.30 - 16.15	ไปชมพระธาตุที่จำลองมาจาก พุทธคยา
ที่ประเทศอินเดีย ที่วัดหนองบัว
หรือ
ไปเที่ยวชมวัดบ้านนาเมือง ที่มีจุดเด่นทั้ง
ทางเข้าวัดและยังมีพระอุโบสถ ที่ได้รับ
การออกแบบให้สร้างอยู่ในเรือสุพรรณหงส์
ซึ่งมีความงดงามมาก
16.30 - 17.15	ไปชมการทำเครื่องทองเหลือง ที่
บ้านปะอ่าว ซึ่งเป็นการสืบทอดศิลปพื้นบ้าน
ข้าวลูกข้าวหลาน
17.40 - 18.30	ไปรับประทานอาหารเย็นที่หาดคูเดื่อ
พร้อมกับชมพระอาทิตย์ตก ที่หาดคูเดื่อ
ซึ่งเป็นภาพที่น่าประทับใจมาก
20.00 - 22.00	ไปชมการประกวดต้นเทียนพรรษาที่วัดต่าง ๆ
ได้จัดทำขึ้น เพื่อส่งประกวดในงานประเพณี
แห่เทียนพรรษา (ช่วงกลางคืน) และ
พักค้างคืนที่อำเภอเมือง 1 คืน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 7.00 - 8.00 ชมชบวนแห่เทียนพรรษา (ช่วงเช้า)
ที่จัดขึ้นในงานประเพณีแห่เทียนพรรษา
- 8.15 - 9.15 ชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ (อุบลราชธานี)
และรับประทานอาหาร
- 10.15 - 10.55 แวะไปชมภาพเขียนที่เก่าแก่ที่ผาแต้ม
- 11.30 - 12.15 ไปเล่นน้ำที่น้ำตกสร้อยสวรรค์
หรือ ไปชมความงามที่น้ำตกทุ่งนาเมือง
- 12.45 - 13.45 รับประทานอาหารที่อำเภอโขงเจียมและ
ไปแวะชมแม่น้ำสองสี
- 14.15 - 15.00 แวะไปชมอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะและไป
เที่ยวชมบริเวณรอบ ๆ แก่งตะนะ
- 15.30 - 16.15 ไปชมความงามของน้ำตกตาดโตนและชมวิว
ทิวทัศน์ในบริเวณรอบ ๆ น้ำตก
หรือ แวะไปเที่ยวที่เขื่อนสิรินธร ซึ่งเป็นเขื่อนที่
มีความสำคัญต่อคนในจังหวัดอุบลราชธานี
เป็นอย่างมาก เพราะสามารถผลิตกระแส
ไฟฟ้าและยังช่วยเหลือทางด้านชลประทาน
อีกด้วย
- 16.45 - 17.30 รับประทานอาหารและพักผ่อนริยาบที่
แก่งสะพือ
- 17.45 - 18.15 ไปเที่ยวชมวัดภูเขาก้าว ซึ่งมีความงาม
ทางด้านสถาปัตยกรรม
- 19.00 - 21.00 แวะไปซื้อของที่ระลึก และพักค้างคืนที่
อำเภอเมือง อีก 1 คืน

แผนที่ที่ ๑.๓ แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวแบบเทศกาลหรือฤดูกาล

หมายเหตุ

- ความเร็ว ๕๐ กม./ชม.
- ระยะทางนับจาก อ.เมือง
- หมายเลข หมายถึง ลำดับการเดินทาง
- ห่วงโซ่ และสถานที่ท่องเที่ยว
- 1. วัดมหาธาตุ (๒ กม.)
- 2. วัดหนองบัว (๕ กม.)
- หรือ วัดบ้านเมือง (10 กม.)
- 3. การทำเครื่องทองเหลืองบ้านพร้าว (15 กม.) หรือ หาดกุด (12 กม.)
- 4. งานประกวดเทียนพรรษา (กลางคืน) และต่าง 1 คืน
- 5. ชมขบวนแห่เทียนพรรษา (เช้า)
- 6. พิธีรดน้ำตานแม่จันทิ (700 ม.)
- 7. ผาแต้ม (๑4 กม.)
- 8. น้ำตกสร้างสวรรค์ (10๕ กม.)
- หรือ น้ำตกหอนเมือง (12๕ กม.)
- 9. อ.วังเตียบ และแม่น้ำตองสี (75 กม.)
- 10. แก่งตะนะ (๑๐ กม.)
- 11. น้ำตกตาดโตน (๕๐ กม.)
- หรือ เจือนสิรินธร (74 กม.)
- 12. แก่งตะพือ (45 กม.)
- 13. วัดภูเขาแก้ว (42 กม.)
- 14. อ.เมือง (ต่าง 1 คืน)
- 15. ศาลหลักเมือง (700 ม.)
- 16. วัดหนองปาง (10 กม.)
- หรือ วัดบ้านนาชาติ (15 กม.)
- 17. เส้นทางกัปภิกษา (15 กม.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 8.00 - 9.15 แวะนมัสการ กราบไหว้ ศาลหลักเมือง
เพื่อความเป็นสิริมงคล และรับประทาน
อาหาร
- 9.30 - 10.30 ไปนมัสการหลวงปู่ชา ที่วัดหนองป่าพง
หรือ ไปเที่ยวชมวัดป่านานาชาติ ซึ่งวัดนี้มีความ
ร่มรื่นมาก เนื่องจากมีต้นไม้มาก
- 11.00 เดินทางกลับภูมิลำเนา

6.8 แนวทางในการพัฒนาที่พักในอนาคต

จากการสำรวจภาคสนามและจากแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดอุบลราชธานี ร้อยละ 50.63 นิยมพักโรงแรม (ตารางที่ 4.20) ในที่นี้จะขอเสนอแนวทางในการพัฒนาที่พักในอนาคต ดังนี้

1. เพิ่มจำนวนห้องพัก จากเดิม 1,244 ห้อง ซึ่งกระจายอยู่ในอำเภอเมือง อำเภอพิบูลมังสาหาร และอำเภอโขงเจียม ในปี 2534 เป็น 3,658 ห้อง ในปี 2544
2. ปรับปรุงและพัฒนาการบริการสิ่งอำนวยความสะดวก แก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพัก ได้แก่ ร้านขายของที่ระลึก, โทรศัพท์, บริการนำเที่ยว, ห้องอาหาร, ที่จอดรถ เป็นต้น

6.9 แนวทางการพัฒนาร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

ในการพัฒนาทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยว นั้น ร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งไม่ควรจะมองข้าม เพราะร้านขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองนั้น สามารถทำรายได้เข้าสู่จังหวัดอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างงานให้คนในจังหวัดอีกด้วย แนวทางในการพัฒนาในส่วนนี้มีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ร้านขายของที่ระลึก

- เน้นการจัดหาตลาดเป็นประการแรก เพราะเป้าหมายก็คือเพื่อจำหน่ายดังนั้นนอกจากจะต้องขยายตลาดไปสู่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น และยังขยายตลาดไปสู่จังหวัดใกล้เคียงรวมไปถึงระดับภาคและระดับชาติด้วย

- ในระยะสั้นควรขยายตลาดสู่นักท่องเที่ยวและจังหวัดใกล้เคียง

- ในระยะยาวควรขยายตลาดสู่ระดับภาคและระดับชาติ

- ควรจัดย่านการค้าสำหรับการจำหน่ายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมืองให้อยู่ในจุดใดจุดหนึ่ง และสร้างให้เกิดความเป็นมาตรฐาน ซึ่งอาจจะนำแบบอย่างในเทศบาลที่จังหวัดเชียงใหม่มาเป็นแนวคิด

(2) ของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

- ควรจะเน้นคุณภาพ และความหลากหลายของสินค้าที่ระลึก และสินค้าพื้นเมืองให้อยู่ในระดับมาตรฐาน โดยเฉพาะเครื่องทองเหลืองที่บ้านปะอ่าว

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย "ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว",
การท่องเที่ยว ตำรา-เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 30, หน่วยศึกษานิเทศก์
 กรมฝึกหัดครู, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2533,
 หน้า 19 - 23.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ทรัพยากรการท่องเที่ยว. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว,
 เที่ยว, เมษายน 2529.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
กิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6. (2530-2534).
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
กิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (2535-2539). (ฉบับร่าง).
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองสถิติและวิจัย. รายงานโครงการสำรวจการ
ท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2530 - 2535 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
 อุดรราชธานี, กรุงเทพฯ, หน้า 7-27, 30-124.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สถิติการท่องเที่ยว., 2529 - 2534.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองวางแผนโครงการ. การวางแผนการพัฒนา
การท่องเที่ยว. (อัดสำเนา)
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองวางแผนโครงการ. การสำรวจเบื้องต้นเพื่อ
พัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุดรราชธานี.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมนิติ, 2525.
- เอกสารนี้เป็นเอกสารฉบับต้นฉบับที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองวางแผนโครงการ. การสำรวจเบื้องต้นเพื่อ-
เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด ลำปาง ลำพูน. กรุงเทพฯ : สำนัก-

พิมพ์ธรรมนิติ, 2525, หน้า 4-26-32

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อ.ส.ท., ฉบับพิเศษแนะนำอุบลราชธานี, ปีที่ 29
ฉบับที่ 12, กรกฎาคม 2532, หน้า 5-96

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานอุบลราชธานี, แหล่งท่องเที่ยวจังหวัด
อุบลราชธานี, 2534, หน้า 1-18

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. แผนการใช้
ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี, 2528.

กระทรวงคมนาคม การรถไฟแห่งประเทศไทย. เอกสารตารางการเดินรถไฟสาย
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2535.

คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม-
แห่งชาติ ฉบับที่ 6. (พ.ศ. 2530-2534).

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน, กองบัญชีประชาชาติ.
ผลิตภัณฑ์มวลรวมและจังหวัด, 2532.

สถาบันวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและบริษัท ซี.เอส.เอ็น. แอนด์ แอสโซซิ-
เอท จำกัด. ผลการสำรวจและรวบรวมข้อมูลของธุรกิจการท่องเที่ยว
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, อุบลราชธานี, 2533.

สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี, บรรยายสรุปจังหวัดอุบลราชธานี, 2532.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด, ข้อมูลการตลาด, 2532.

นายเทียนชาย กิระนันท์ ประชากรศาสตร์. หลักและการวัดสำหรับนักเศรษฐ-
ศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2528, หน้า 345-346.

ม.ล ดุษฎี ชุ่มสาย. ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว. แพรวพิทยา, กรุงเทพมหานคร,
2518.

นายพิภพ พัทธกิจศิลป์. การศึกษาเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

นายสันติ ชูตินธรา. การศึกษาเพื่อการวางแผนการท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรี-
ขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

นายเสรี วังส์ไพจิตร. อุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวชนวนให้เกิดขบวนการนิเวศน์วิทยาทางการเมือง. วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน, รุ่นที่ (2533-2534)
หน้า 219.

R.W. MC INTOSH, TOURISM: PRINCIPLES. PRACTICE. PHILOSOPHICS,
(OHIO: GRID. INC., 1972), P. 52

CHARLES E. GEARING, WILLIAM W. SWART AND TURGUT VAR,
PLANNING FOR TOURISM DEVELOPMENT. (NEW YORK: PRAEGER,
1976), P. 93
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

โครงการ	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเรื่อง การศึกษาเพื่อวางแผนการท่องเที่ยว จังหวัดอุบลราชธานี
โดย	นางสาวนันทนา อนันต์ไทย นักศึกษาหลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
วัตถุประสงค์	เพื่อจะได้จัดลำดับความสำคัญของตัวแปร ที่ใช้เป็นตัวชี้วัดพื้นที่ที่เหมาะสม แก่การจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว
ขอบเขต	กำหนดตัวแปร 7 ตัวแปร ได้แก่ - การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว - สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว - สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว - ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว - ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน - คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว - ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว
ขั้นตอน	1. ให้ค่าความสำคัญของตัวแปร โดยการให้ค่าคะแนนในตารางที่กำหนดไว้ 2. ให้เหตุผลสนับสนุนในการให้ค่าความสำคัญ

ปัจจัย	ค่าคะแนน	เหตุผล
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว		

หมายเหตุ

ค่าคะแนนมีดังนี้ สำคัญมากที่สุด = 4 มาก = 3
 ปานกลาง = 2 พอใช้ = 1

- การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง รูปแบบการเดินทาง, ลักษณะทางเข้าถึงแหล่งพื้นที่หรือแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งรูปแบบการเดินทาง ได้แก่ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ เป็นต้น
- สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ที่มีไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก เครื่องอุปโภค-บริโภค ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ โรงพยาบาล เป็นต้น
- สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการใช้สถานที่แห่งนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ทางด้านพื้นที่ สถานที่นั้นเป็นเขตหวงห้ามต้องติดต่อเป็นกรณีพิเศษ และอื่น ๆ เป็นต้น
- ชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบัน หมายถึง ความเป็นที่รู้จักแพร่หลายของแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ในกลุ่มนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว หมายถึง สาระแท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสิ่งเหล่านั้นจะเป็นสิ่งที่สามารถสร้างความประทับใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา เช่น น้ำใส ฟ้าสวย หาดทรายขาว

- ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังครอบคลุมไปถึงประชาชนที่อยู่ในบริเวณนั้นและบริเวณใกล้เคียง

โครงการ วิทยานิพนธ์ปริญาโทเรื่อง การศึกษาเพื่อวางแผนการท่องเที่ยว
จังหวัดอุบลราชธานี

โดย นางสาวนันทนา อนันต์ไทย นักศึกษาหลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

วันที่.....สถานที่.....

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
☐ ต่ำกว่า 15 ปี ☐ 16 - 25 ปี
☐ 26 - 35 ปี ☐ 36 - 45 ปี
☐ 46 - 60 ปี ☐ 60 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ
☐ รับราชการ ☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
☐ นักเรียน/นักศึกษา ☐ ลูกจ้างบริษัท/พนักงาน
☐ ลูกจ้าง ☐ อื่น ๆ.....
4. รายได้
☐ ต่ำกว่า 1,500 บาท ☐ 1,501-3,000 บาท
☐ 3,001-4,500 บาท ☐ 4,501-6,000 บาท
☐ 6,001-7,500 บาท ☐ 7,501-10,000 บาท
☐ มากกว่า 10,000 บาท
5. ที่อยู่ปัจจุบัน.....

6. จุดประสงค์หลักของการเดินทาง

☐ ท่องเที่ยว☐ มากับเพื่อน☐ เชื้อมญาติ☐ ธุรกิจ☐ อื่น ๆ

7. ลักษณะการเดินทาง

☐ คนเดียว☐ มากับเพื่อน☐ ครอบครัว☐ บริษัทนำเที่ยวในท้องถิ่น☐ บริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพฯ

8. พาหนะในการเดินทาง

☐ รถโดยสารประจำทาง☐ รถทัวร์☐ รถส่วนตัว☐ รถบริษัทนำเที่ยว☐ รถเหมา☐ รถไฟ☐ อื่น ๆ

9. ท่านค้างคืนในการเดินทางหรือไม่

☐ ค้าง☐ ไม่ค้าง

10. ที่พักที่ท่านค้างคืน

☐ โรงแรม☐ บังกะโล☐ เกสต์เฮ้าส์☐ แพร่/เต็นท์☐ บ้านญาติ/เพื่อน☐ วัด/โรงเรียน☐ อื่น ๆ

11. พักกี่คืน

☐ 1 คืน☐ 2 คืน☐ 3 คืน☐ 4 คืน

12. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวประมาณ บาท

ค่าที่พัก บาท

ค่าอาหาร บาท

ชื่อของ บาท

ค่าพาหนะในจังหวัด บาท

อื่น ๆ บาท

ในการนี้เท่ากับบริษัท บาท/คน/วัน

13. เหตุผลในการมาเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ มีคนแนะนำ/ชักชวน☐ วารสารการท่องเที่ยว☐ การโฆษณาของบริษัทนำเที่ยว☐ ใกล้กับที่อยู่อาศัย☐ มีสถานที่ที่เที่ยวน่าสนใจ☐ มีโบราณสถานที่น่าสนใจ☐ มีงานประเพณี/วัฒนธรรมที่น่าสนใจ☐ มีความสะดวกในการเดินทาง☐ ไม่เคยมาเที่ยวเลย☐ อื่น ๆ

14. แหล่งท่องเที่ยวที่แวะชมครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ หาดคุเต็☐ แก่งสะพือ☐ เขื่อนลำนางรอง☐ แก่งตะนะ☐ ผาแต้ม☐ ถ้ำเหวสินชัย☐ วัดต่าง ๆ☐ งานแห่เทียนพรรษา☐ อื่น ๆ

15. แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านประทับใจมากที่สุด

16. ท่านคิดว่าจะกลับมาเที่ยวอีกหรือไม่

☐ กลับ☐ ไม่กลับ

17. การบริการด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร

	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี
ที่พัก			
อาหาร			
ของที่ระลึก			
บริการท่องเที่ยว			
ความปลอดภัย			

18. ท่านแวะเที่ยวจังหวัดอื่นหรือไม่

[] แวะ [] ไม่แวะ

19. สิ่งที่คุณจะมีการปรับปรุงเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

[] ถนน	[] ความสะอาด
[] พาหนะเดินทาง	[] ความปลอดภัย
[] ที่พัก	[] การอนุรักษ์ธรรมชาติ
[] แหล่งท่องเที่ยว	[] เอกสารการเผยแพร่
[] เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ	[] อื่น ๆ

20. ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

PROJECT A STUDY FOR TOURISM DEVELOPMENT PLANNING OF UBONRATCHATHANI

BY KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

DATE PLACE.....

1. SEX ☐ MALE ☐ FEMALE

2. AGE

☐ LOWER THAN 15 YEARS ☐ 16-25 YEARS

☐ 26-35 YEARS ☐ 36-45 YEARS

☐ 46-60 YEARS ☐ OVER 60 YEARS

3. COUNTRY OF RESIDENCE.....NATIONALITY.....

4. THE TRAVEL CHARACTERISTICS

☐ INDIVIDUAL ☐ GROUP ☐ FAMILY

5. THE PURPOSE OF YOUR VISIT TO THIS PLACE

☐ HOLIDAY ☐ OFFICIAL

☐ BUSINESS ☐ VISITING

☐ RELATIVES ☐ OTHERS (SPECIFY).....

6. YOU CAME TO THIS PLACE BY

☐ PRIVATE OR HIRES CAR ☐ PLANE

☐ TRAIN ☐ BUS

7. HOW LONG ARE YOU STAYING IN THIS PLACE

.....DAYS NIGHT

8. WHAT KIND OF ATTRACTIONS ARE YOU INTERESTED

☐ NATURAL ☐ HISTORIC

☐ CULTURAL ☐ SHOPPING

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า...
(AND PLEASE INDICATE THE NAME).....
ไม่ว่ากรณีใดทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. PLEASE ESTIMATE YOUR EXPENSE

9.1 GROUP TOUR : FOR TICKER BAHTS

: YOUR PRIVATE EXPENSE BAHTS

- FOOD, BEVERAGE BAHTS

- SHOPPING BAHTS

- OTHERS BAHTS

9.2 PRIVATE ORGANIZED GROUP: TOTAL EXPENSE BAHTS

- HOTEL BAHTS

- FOOD, BEVERAGE BAHTS

- SHOPPING BAHTS

- TRANSPORTATIONS BAHTS

- OTHER BAHTS

10. PLEASE TELL YOUR OPENTIONS ON WHAT YOU HAVE MET DURING THIS TRIP

- SATISFIED

.....
.....

- UNSATISFIED

.....
.....

- RECOMMENDATIONS TO DEVELOP TOURIST ATTRACTION HERE

.....
.....

แบบสอบถามการประเมินแหล่งท่องเที่ยว(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว					คุณค่าในตัวเอง ด้านการ ท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัด ในการรับ นักท่องเที่ยว	ชื่อเสียง ปัจจุบัน	ความปลอดภัย
แหล่งท่องเที่ยว						
1. วัดทุ่งศรีเมือง						
2. วัดสุปัญญารามวิหาร						
3. วัดแจ้ง						
4. วัดมหาวันรวม (วัดป่าใหญ่)						
5. วัดศรีอุบลรัตนาราม						
6. วัดหนองบัว						
7. วัดบ้านนาเมือง						
8. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ						
9. หาดวัดใต้						
10. หาดคูฝ่อ						

(ต่อ)

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						คุณค่าในตัวเองด้านการท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัดในการรับนักท่องเที่ยว	ข้อเสนอแนะ	ความปลอดภัย	
แหล่งท่องเที่ยว							
11. เครื่องของเหลือบ้านปะอาว							
12. ศาลหลักเมือง							
13.ทุ่งศรีเมือง							
14. วัดหนองป่าพง							
15. วัดป่าพนานาชาติ							
16. วัดภูเขาก้าว							
17. วัดพระเหลาเทพนิมิต							
18. วัดถ้ำคูหาสวรรค์							
19. สำนักสงฆ์พลัน							
20. วัดถ้ำเขวาสินรินทร์							
21. ผาแต้ม							
22. แม่น้ำโขง							

(ต่อ)

ตัวแปร	ความพร้อมในการรองรับการท่องเที่ยว						คุณค่าในตัวเอง ด้านการ ท่องเที่ยว
	การเข้าถึง	สิ่งอำนวยความสะดวก	สภาพแวดล้อม	ข้อจำกัด ในการรับ นักท่องเที่ยว	ข้อเสนอ ปัจจุบัน	ความ ปลอดภัย	
23. แก่งตะนะ							
24. แข่หัวแมว							
25. วานอุทยานจอง-นายออย							
26. น้ำตกตาดโตน							
27. น้ำตกสร้อยสวรรค์							
28. น้ำตกทุ่งนางเมือง							
29. น้ำตกแสงจันทร์ (น้ำตกภู)							
30. น้ำตกห้วยหลวง (น้ำตกปากเตา)							
31. เขื่อนลำนางรอง							
32. งานประเพณีแห่เทียนพรรษา							
33. แก่งสะพือ							

เทคนิคการวิเคราะห์แบบ Delphi Method

Delphi Method เป็นเทคนิคที่ Rand Corporation แห่งสหรัฐอเมริกา พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการพยากรณ์ทางทหาร หลังจากปีค.ศ. 1960 ความลับในเรื่องเทคนิคนี้ก็หมดไป และองค์การธุรกิจหลาย ๆ แห่ง ก็เริ่มนำเทคนิคนี้มาใช้ในการพยากรณ์ทางธุรกิจอุตสาหกรรม และการให้คำแนะนำนักความสำคัญของตัวแปรต่าง ๆ เป็นต้น

ลักษณะสำคัญของ Delphi

ลักษณะเด่นของ Delphi มี 3 ประการ คือ

1. การไม่เปิดเผยชื่อ ผู้เข้าร่วมแต่ละคนไม่รู้ว่าผู้ร่วมคนอื่น ๆ มีใครบ้างและไม่รู้ว่าคำตอบและความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นของผู้ใด
2. การป้อนข้อมูลย้อนกลับให้ผู้เข้าร่วม ผู้ประสานงานจะส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่วิเคราะห์แล้ว กลับไปหาผู้เข้าร่วมทุก ๆ คน
3. การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะผ่านการวิเคราะห์ทางสถิติ ก่อนที่จะถูกส่งกลับไปยังผู้เข้าร่วมแต่ละคน โดยทั่ว ๆ ไป ผลวิเคราะห์ของข้อมูลจะอยู่ในรูปของ Median

การคัดเลือกผู้เข้าร่วม

หลังจากที่กำหนดเป้าหมาย และขอบเขตของงานแล้ว ผู้ประสานงานจะต้องทำการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และเชิญเข้าร่วมในงานนี้ การคัดเลือกนี้มีความสำคัญอย่างมาก จะต้องกระทำอย่างรอบคอบ และด้วยความเป็นกลางมากที่สุด ในกรณีที่ เรื่องที่ต้องการพยากรณ์หรือวิเคราะห์ครอบคลุมความรู้หลาย ๆ ด้าน ผู้ประสานงานจำเป็นต้องเชิญผู้เชี่ยวชาญจากด้านต่าง ๆ มาร่วม และอาจขอให้ผู้เชี่ยวชาญจากด้านต่าง ๆ มาร่วม และอาจขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนของ Delphi

เมื่อการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเสร็จแล้ว ผู้ประสานงานก็เริ่มงาน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. การเตรียมแบบสอบถาม ในแบบสอบถามครั้งแรก ผู้ประสานงานจะต้องชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมทุกคนรู้ถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตของงาน ตลอดจนวิธีการที่ใช้ในงานพยากรณ์หรือวิเคราะห์นั้น หลังจากนั้นก็จะเสนอคำถามที่ขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนออกความคิดเห็นว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตควรมีอะไรบ้าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนส่งคำตอบคืนมาแล้ว ผู้ประสานงานจะต้องทำการคำนวณหาค่าตัวกลางและค่าเบี่ยงเบน ซึ่งมักได้แก่ Median และ Interquartile range ผู้ประสานงานมักจะต้องพิจารณาว่าในการตอบสนองแบบสอบถามนั้น ผู้เข้าร่วมมีปัญหาอะไรบ้าง เช่น ปัญหาการสื่อความหมายของค่าต่าง ๆ หลังจากนั้นก็เตรียมแบบสอบถามชุดที่สอง

ในการสอบถามครั้งที่สองนี้ ผู้ประสานงานจะส่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมแบบสอบถามชุดที่สองไปให้ผู้เข้าร่วมแต่ละคน ผู้ประสานงานจะดูว่ามีผู้เข้าร่วมคนใดบ้างที่ให้คำตอบแตกต่างจากคนอื่นมากในแบบสอบถามชุดแรก (โดยพิจารณาจากการวิเคราะห์ทางสถิติ) ผู้ประสานงานมักจะสอบถามเหตุผล และอาจขอให้ผู้เข้าร่วมเหล่านั้นพิจารณาคำตอบของตนใหม่ ผู้ประสานงานบางรายใช้วิธีการสัมภาษณ์แทน เพราะได้รายละเอียดมากกว่า แบบสอบถามชุดที่สองมักจะถามเรื่องเวลาที่ผู้เข้าร่วมคิดว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ จะเกิดขึ้น หรือการจัดลำดับความสำคัญ (Priority)

ประวัติผู้เขียน

นางสาวนันทนา อนันต์ไทย เกิดเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2504

สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร

สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต

จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปีการศึกษา 2528

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้